

R. P. R.

DOS. Nr. 40002



VOL. Nr. 61

MINISTERUL SECURITAȚII STATULUI

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Ancheta HARRY BREUNER

P 218/61

Data 28.11.1954



P 000218, Vol. 61

Urmează vol. Nr. 62

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ



MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

11259 Vol. 61

ANUL 19__

DOSAR Nr. _____

Referitor la

Har. Brăneș

Vol II

66
248

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

După arestarea Pătrășcanilor și a lui Lena Constante, la vreo câteva luni, a trecut pe la mine într-o zi fosta lor femeie de serviciu Victorița. A început să plângă și mi-a spus că s'a întâlnit cu fostul agent al lui Pătrășcanu, tov. Tudose, care i-a spus că Lena e la răcoare, că ea se duce mereu pe la mama Elenei Pătrășcanu, care vrea să ridice mai toate lucrurile din casa Pătrășcanilor și că ea încearcă să se opună.

Cam la vreo lună a venit iar și mi-a spus că "coana mare" a făcut intervenții de nenumărate ori pe lângă tov. Teohari Georgescu, pentru a ruga să i se permită să-și vadă fata și că are speranțe că i se va permite. Că a fost anunțată să facă curățenie la Snagov și s'a dus împreună cu mama Elenei Pătrășcanu, dna Schwamen și că are deci impresia că ei se vor muta la Snagov.

Între timp, am aflat că dna Schwamen trimisese vorbă părinților Lenei Constante că ea ar fi în calea Rahovei.

Această femeie, Victorița, a mai venit odată și mi-a spus că dna Schwamen se plânge că nu mai are deloc bani, că vrea să vândă o grămadă de lucruri căci nu are cu ce întreține și casa Pătrășcanilor și mi-a spus că printre altele a vândut o seamă de păsări de rasă pe care le-a luat dela Snagov pe un preț cu totul necorespunzător, adică ca și păsările obșnuite. Mi-a spus acest lucru revoltată adăugând că eu știu cât țineaconița la păsări și că mai are un cocoș și o găină dacă nu vreau să le iau eu să le țin. Am acceptat dar mi-a spus că nu va spune în nici un caz mamei Elenei Pătrășcanu că sunt pentru mine căci ea e supărată și în nici un caz n'ar accepta. Eu am primit acel cocoș și găină, le-am pus în curte cu gândul că, în cazul în care situația Pătrășcanilor va fi clarificată în bine să le dau înapoi. Venind altă dată, asta era pe toamna anului 1948, mi-a spus că mama Elenei Pătrășcanu dorește să vândă colecția de discuri și dacă pot să fac eu ceva. Nu am vrut să mă bag așa încât i-am trimis vorbă că nu prea e ușor să se vândă discuri în vremea aceea și că în orice caz acest lucru n'ar fi reprezentat decât câteva

mii de lei. M'a rugat să trec pe la dânsa și ducându-mă m'a solicitat să fac tot ce-mi stă în putință să vând acele discu-
ri că o duce foarte greu.

Am întrebat-o dacă are știri dela Pătrășcanii mi-a spus că nu. Dar, încă de mai multă vreme știusem că locuiau în vila lor dela Snagov. Când a venit femeia Pătrășcanilor pe la mine întotdeauna mi se plângea că nu mai are un ban, că păzește casa dar că nu primește salariu, că se duce pe la tov. Bucicov, care i-a promis o slujbă. Atunci eu îi dădeam câteva sute de lei pentru ea.

Intorcându-se Lena Constante această Victoriță nu a mai venit pe la mine ci s'a dus la ea. Mi-a povestit în diferite rânduri Lena că venind la ea Victorița o ruga să nu cumva să-i spuie dnei Schwamen acest lucru, căci dna Schwamen nu o poate suferi pe Lena. Că odată a primit un telefon (dna Schwamen) de la Pătrășcanii, vorbise îmi pare ea și i-a comunicat că sunt bine. Telefonul era dela Snagov. Altădată a venit într'o goană la Lena și i-a spus că a căpătat Dna Schwamen aprobare să-i vadă la Snagov și că va veni s'o ia o mașină, că le va duce diferite lucruri. Atunci Lena a dat fuga la Dna Schwamen rugând-o dacă le trimete ceva (fără a fi spus că știe dela Victorița) să-i ducă și o sticlă de Porto și îmi pare un fular sau niște ciorapi pentru Elena Pătrășcanu, deasemenea i-a povestit despre cum merge teatrul de păpuși și despre mine că lucrez mult. Lena a rugat-o ca deindată ce se întoarce dela Snagov, dna Schwamen s'o întrebe ce i-au spus, cum trăiesc, dacă au întrebat de noi. Dna Schwamen i-a cam răspuns în doi peri auzind de Lena, a spus în trecere că a întrebat-o, lucru care a indignat-o foarte tare pe Lena care spunea "măcar un semn, o franză puteau să-mi trimeată spre a ne arăta că se gândesc la noi, eu am stat și am suferit din cauza lor în închisoare și ei stau în casa lor, pe malul apei în vilagiatură și sunt atât de egoiști".

Totuși Lena ținea morțiș ba să-i vadă, ba să știe ce fac. De câteva ori i-am atras atenția că ar fi bine să se potolească, când m'a întrebat - fără a insista - dacă nu ași vrea (în primăvara anului 1949) să mă duc la Snagov de partea cealaltă a lacului să-i vedem cel puțin căci probabil stau în curte. Nu s'a dus, a aflat însă dela sora ei Viorica că într'adevăr, într'o Duminică, aceasta ~~se apropie~~ apropiindu-se cu barca - se dusese cu un grup de prieteni - de casa Pătrășcanilor i-a zărit în curte, a strigat tare "Săga" și a avut impresia că aceasta a făcut un gest, sau a tresărit intrând mi se pare în

casă sau neacordând importanță străgătului.

In vara anului trecut, Lena mi-a spus că a vorbit cu Pollack, bărbatul lui Riza Popst Kraid, că acesta i-a spus, rugând-o să nu-mi comunice mie că a primit o veste (adică o scrisoare) dela Pătrășcanu prin care acesta spune că speră ca în urma unui lucru foarte greu pe care trebuie să-l facă, până în toamnă să fie acasă. Nu a vrut să-i dea amănunte prin cine a primit această veste. În acel timp ei mai erau la Snagov. În scrisoare cred că îi ceruse parcă niște cărți. Lena mi-a spus că s'a întâlnit întâmplător pe stradă, nu că și-ar fi dat întâlnire pentru acest lucru cu Pollack.

Aceasta este declarația mea dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

19.III.1950

Înainte de arestarea Pătrășcanilor eu le datoram 21.000 mii de lei, cu care mă împrumutase el. Într'una din zile venind femeia de serviciu a lor, după arestare, mi-a cerut să-mi dau bani pentru dna Schwamen. Ea știa probabil dela ei de datorie. Nu am avut mai mult de 5.000 lei și i-am dat. Când a ieșit Lena Constante și a aflat că nu-i dădusem toată datoria mi-a făcut imputări și i-a dat ea restul de bani.

69
251

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în casa nr. 168, declar următoarele:

După creșterea Patrișcanilor și a lui Leu Constantin, la ne-o cătără lui, a trecut pe la murea nr. 10 și forța lor femeie de la murea nr. 10. A început să plângă și mi-a spus că și a rămas în totuș așezat al lui Patrișcanii, tot. Tudor care i-a spus că leu e la vârstă, că la le duce mereu pe la mama Elenei Patrișcanii, care nea în pîrre mai toate lucrurile din casa Patrișcanilor și că ea încearcă să se opună.

Cum la ne-o leu a venit iar și mi-a spus că „cuma mare” a făcut intervenții de nemuritoare și pe lângă tot. Tscharie Gergescu, pentru a mîga să-i se permită să-și vîră fată și că are speranța că-i i se va permite. Că a fost amenințată să facă ceva țigărie la Snagor și n-a dus împănă în mama Elenei Patrișcanii, din Schvameu și că are deci împănă că și le vor merge la Snagor.

Între timp, am aflat că din Schwamea trimisese vîră parintilor lui Constantin că ea ar fi în casa Rahovei.

Acastă femeie, Victoria a mai venit odată și mi-a spus că din Schwamea se plînge că nu mai are de loc bani, că nea în vîrstă o grămada de lucruri că nu mai are cu ce întreține și casa Patrișcanilor și mi-a spus că pentru atele a vîndut o leacă de pîrări de rîm pe care le-a luat de la Snagor pe un bîrf în totuș necorespunzător, adică ca și pîrările obișnuite. Mi-a spus acest lucru revoltată adăugînd că eu știu căt firea coruță la pîrări și că mai are un coroz și o fată dină nu neau să le iau eu în le țîm. Am acceptat dar mi-a spus că nu va spune în nici un caz mamei Elenei Patrișcanii că trînt pentru murea căci ea e supărată și în nici un caz n'ar accepta. Eu am primit acel coroz și gîtîm, le-am pus în căte în gîtîm că, în cazul în care

70

Situația Patrașcanuilor va fi clarificată în bine sau le dău mizer. Venind
activată, asta era pe fondul anului 1948, mi-a spus că mama Elenei 152
Patrașcanu dorește să vină la Coleția de discuri și dacă pot să fac eu
ceva. Mă amuză să văd bag așa înțeles i-au trimis vorba că nu
pea și apoi să se vândă discuri în vremea aceea și că în orice caz
acest lucru n'ar fi reprezentat decât câțeva mii de lei. Mă
rugă să trec pe la dăna și duându-mă m'a solicitat să fac
și ce-m'asta în privința să vând acele discuri ca o sursă foarte bună.

Mă întrebam o dată cu stăruie de la Patrașcanu mi-a spus că nu.
Dar, mea de mai multe vreme știusem că locuiau în vila lor de la
Inagor. Când a venit femeia Patrașcanu pe la mine totdeauna
mi se plângea că nu mai are nici un ban, că paștele cara dar că
nu primește salariu, că se duce pe la țor. Bursor, care i-a promis
o flugă. Știam eu și să dădău câțeva mii de lei pentru ea.

Întorcându-se la ea Constanta această victorie nu a mai venit
pe la mine ci s-a dus la ea. Mă-a povestit în difuzie răsând
leua că venind la ea Victorița o rușă în un anușă să-i spunie
unei Schwaumen acest lucru, căi Dna Schwaumen nu o poate suferi pe
leua. Că odată a primit un telefon (Dna Schwaumen) de la Patraș-
canu, vorbele mi pare că mi i-a comunicat că sunt bine. Telefonul
era de la Inagor. Altfel a venit într-o zi la leua și i-a
spus că a câștigat Dna Schwaumen aprobare să-i vada la Inagor
și că va veni și o în o mașină, că se va duce foarte ușor. Situa-
leua a dat fuga la Dna Schwaumen negruind-o dacă le trimite ceva
(fapt a fi spus că din la Victorița) și i-a dus și o sticlă de Porto și
mi pare mi s'ar putea să-mi spunie pentru Elena Patrașcanu, deun-
măia i-a povestit despre cum mergea de la țor și despre cum se lucra mult.
leua a rugat-o ca de îndată ce se întorcea de la Inagor, Dna
Schwaumen s-o întrebă ce i-au spus, cum trăiesc, dacă au întâlnit
la noi. Doamna Schwaumen i-a spus răsunat ~~atunci~~ dar din' parcă auzind
de leua, a spus în tinerie că a întâlnit-o, lucru care a indignat
foarte tare pe leua care spunea „măcar un semn, o frunză puteau
să-mi trimite” și pe a ne aia ca se găsesc la noi, eu am

„Am suferit,
stăpână, la cauza lor în închisoare și ei stău în casa lor, pe mâine apoi tu
reșigatură și sunt alături de egoști.”

-3-

6

71

273

Totuși, Lena sora moartă ba să-i vorbească, ba să stie ce face. De
câteva ori i-am atras atenția că ar fi bine să se potolească, căci
mă aștepta - fără a rușina - dacă nu a-și vrea (în vara anului
1949) să mă duc la sfârșit de partea ualaltă a lacului să-i vedem
cel puțin căci probabil stău în curte. Nu s-a dus a aflat însă
dela sora ei Viorica că într'adevăr, într-o dimineață, aceasta apropiată
fuse cu barca, se țurea cu un grup de prieteni, de casa Patrișca-
nila i-a zărit în curte, a strigat tare, Sapa "și a avut impresia
că aceasta a făcut un gest, sau a țesărit intrând mi se pare în
casă sau neacordând importanță strigatului.

În vara anului trecut, Lena mi-a spus că a vorbit cu
Polack, bărbatul lui Rita Propst Kraid, că acesta i-a spus,
rugându-o să nu-și comunique nici mi se pare că a primit o veste
(adica o sentință) dela Patrișcanu prin care aceasta spune că speră
că, în urma unui lucru foarte greu pe care trebuie să-l facă,
daca în toamnă să fie acasă. Nu a vrut să-i dea amănunte
prin care a primit această veste. În acel timp și mai erau la
sfârșit. În scrisoare cred că îi comentează unele cărți. Lena mi-a spus că "a
Patrișca" entașulată pe strada, mi se pare că și-ar fi dat întâlnire pentru acest lucru cu
Polack.
Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoință și necesitate de
nimeni

Harry Brauner

19. III. 1950.

Înaintea de arestarea Patrișcanului eu de datoran 21.000 lei de lei
cu care mă rupemurare el. Intruina din preveinut femeia de serviciu a
lor. După arestare, mi se sunt să-i dau bani pentru viața ei. Ea
stă probabil dela ei de datoran. Nu am avut mai mult de 5000 lei și i-am
dat. Când a sosit Lena Constante și a aflat că nu-i să dăruie lăta
datoria mi-a făcut impuțări și i-a dat ea restul de bani.

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

20' Cum a mințit la anchetă

În primul moment în care am fost anchetat mi s'a atras atenția că depinde numai de felul în care voi răspunde sincer, cinstit pentru a-mi hotărî singur situația. Totuși pentru a face așa cum mă învățase Lena Constante, am început printr'o minciună spunând că ea nu a trăit cu Pătrășcanu. În loc de a rehunța să continui pe drumul pe care începusem imediat după aceea, când am fost întrebat despre ceea ce se vorbea acasă la Pătrășcanu, am răspuns, cum fusesem învățat de Lena, că nu asistam niciodată la discuții politice și că, fiind prieten cu Elena Pătrășcanu n'am avut prilejul să ascult asemenea discuții. Mi s'a atras atenția că fac foarte rău că mă încăpățânez să nu spun tot adevărul cu atât mai mult cu cât lucrurile sunt cunoscute și mărturiile există.

Numai atunci am început să spun anumite amănunte. Pentru a impresiona și a câștiga încrederea l-am spus primului tov. anchetator că sunt membru de partid cu sarcini de secretar de org. de bază, că duc o activitate continuă și că am fost verificat; când am spus am spus că am fost verificat iar numai când am scris declarat scris am arătat că nu primisem carnetul, deci în clipa când vorbisem induceam în eroare mințind.

Atunci tov. anchetator a rămas indignat și mi-a spus că nu merit să fiu membru de partid dar nici măcar cetățean al acestei țări. Acest lucru m'a înspăimântat foarte tare dar nici așa nu am mers pe drumul adevărului. Am explicat că nu am memorie pentru aceste lucruri întâmplare și auzite, unele trecându-mi doar pe la ureche și eu nu le-am acordat importanța cuvenită. Acest lucru nu m'a învățat nimeni să-l spun, în oarecare măsură corespundea realității dar nu în măsura în care vroiam să apar.

Când am luat contact cu al doilea anchetator, care s'a purtat extrem de blând cu mine i-am explicat că sunt hotărît să spun tot ce știu, că mă interesează mai mult decât orice activitatea profesională că în ultimii doi ani, de când a fost arestat Pătrășcanu mi-am schimbat complet atitudinea și că n'am nimic comun cu tot ce s'a petrecut la dânsul. Tovarășul mi-a atras atenția că dacă voi fi sincer nu voi avea decât să trag foloase, dar că există și alte mijloace de constrângere dacă nu înțeleg să fiu sincer

cari nu numai că nu mă vor satisface ci vor putea avea repercusiuni pentru toată viața. Că dacă înțeleg să fiu om voi fi tratat omenește. L-am rugat implorându-l să fie îngăduitor cu mine căci se va convinge că nu a greșit, că voi face tot ce trebuie pentru a corespunde dar că sunt lucruri cari îmi scapă și îmi tog să mi le amintească. În aceiaș vreme i-am atras atenția că sunt grav bolnav și i-am arătat o mână invinețită. (Aceasta este o realitate că din vară s'a pus problema ca eventual să mi se facă o intervenție chirurgicală simpaticotomie lucru de care știe și tov. Petre Iosif și tov. dr. Solomon din Min. Sănătății, tov. Hilda Jerea, încă de astă vară la Mangalia). Dar în clipa în care spusesem acest lucru îl făcusem pentru a impresiona și a-mi câștiga încrederea. În timpul în care eram anchetat, i-am atras atenția tov. anchetator despre importanța lucrului meu profesional, despre faptul că stând aci în domeniul specialității mele se creiază o lipsă mare, că aș dori să fiu lăsat să-mi continui munca. Deasemenea i-am vorbit despre condițiile extraordinare în care am fost găzduit la casa de odihnă dela Sinaia, arătându-i că Partidul mi-a creat avantajii pe cari nu le visasem niciodată. Aceste lucruri însă corespund întocmai realității.

Tov. Anchetator mi-a atras atenția că, în cazul în care sunt hotărât să fiu sincer, să fac un memoriu arătând cele spuse dar cu condiția de a nu face greutăți anchetei. Am început să plâng rugându-l să mă ajute și atunci tov. anchetator a avut o răbdare extraordinară față de mine. Eu îi dădeam impresia că sunt sincer când în realitate ascundeam anumite lucruri care nu vroiam să le mărturisesc căci Lena Constante, cu mult înainte îmi spusese să nu pomenesc de ele. Adevărul însă este că nu-mi aminteam exact de toate aceste lucruri dacă nu s'ar fi produs un lucru neașteptat și anume o serie de bilete, aruncate fără a fi pus la cale acest lucru, de către Lena Constante în camera mea. În primul bilet îmi spunea să spun tot, absolut tot ce știu. Eu am legat de acest bilet declarația în care am susținut că Lena Constante mă sfătuisese de acasă să spun tot ce știu. Acest lucru s'a petrecut ultima oară, când tov. anchetator mi-a atras atenția că va lipsi câțeva vrme și că mă face atent că am prilejul, înainte de a lucra cu primul tov. anchetator care e mai sever, să aștern pe hârtie tot așa încât în clipa în care voi fi chemat să releasă că sunt de bună credință. I-am mulțumit promițându-i că sunt hotărât să fac așa și mulțumindu-i că a fost îngăduitor cu mine și că m'a ajutat. În această vreme Lena Constante îmi arunca zilnic sau la intervale de două zile bilețele, unul scris pe un capac al unei cutii de chibrituri, altele pe marginea albă a ziarului.

442-9

Unul a fost scris cu creionul (aşa mi-a făcut impresia) iar altele erau scrise cu negreala dela chibritul ars sau cu sânge cu litere de tipar. Într'un bilet îmi spunea că ancheta merge greu căci are impresia că o consideră spioană şi că are impresia că S. şi A. (adică Saşa cum îi spuneam Elenei Pătrăşcanu şi Andrei cum îi spuneam lui Pătrăşcanu) ne-au lăsat messa, adică am înţelege eu că ar fi spus despre noi că şi noi ştim ce se vorbea la ei. În alt bilet m'a întrebat dacă îmi amintesc eu că la ea au fost americani şi dacă e afirmativ să fac o cruce la closet iar dacă e negativ un zero sau să tuşesc după ce număr de cincisprezece ori dacă e afirmativ sau după ce număr de 30 de ori dacă e negativ. Eu am făcut un semn mic pe care însă nu l-a văzut spunându-i că nu ştiu să fi fost americani, adică am făcut un zero. Nevăzând semnul mi-a mai trimis un bilet de ce nu-i răspund, am început să tuşesc, vrând să-i spun că nu ştiu, dar nu ştiu dacă am tuşit afirmativ sau negativ căci biletul îl distrusesem şi nu băgasem de seamă ce consemn îmi dăduse. Apoi mi-a mai aruncat un bilet în care mi-a spus că a declarat totul cu banii şi mă întreba dacă e greu pentru mine, spunându-mi că a auzit că îmi e frig noaptea, că tuşesc şi sfătuindu-mă să-mi cer paltonul. În alt bilet îmi scria că şi sora ei Zizi e aici şi că ea declară altceva (nu ştiu despre ce e vorba şi la ce se referea). În alt bilet mi-a spus că a declarat despre Nico Gross şi în altul mă anunţa că a spus de otrăvă şi am înţelege că eu să nu spun (nu ştiu exact ce conţinea biletul căci era scris cu sânge ~~xxx~~ şi-l aruncase cu mâna udă aşa încât se ştersese). În unul din aceste bilete îmi ceruse să-i scriu punând sub capacul dela closet. Nu am vrut să fac acest lucru şi atunci într'unul din aceste bilete pe care le-am pomenit mai sus mă întreba de ce nu i-am scris cum mi-a cerut. Aceste bilete le arunca obişnuit din dimineaţă când se spăla eu având camera vis-a-vis de cuvetă cu geamul foarte jos. De cum primeam biletele le distrugeam aruncându-le la closet căci îmi era frică şi nu voiam să fiu prins. Într'unul din ele mi-a spus că a spus de Pogoneanu dar că n'a spus de mine (adică că şi eu ştiu). Datorită acestor bilete mi-am remarcat care erau lucrurile de care în timpul de când ieşise din închisoare mi-a spus pe rând să nu pomenesc. Atunci deabea m'am apucat să scriu tot ce ştiam în această privinţă, nedeclarând însă absolut nimic de faptul că biletele le primisem. De nenumărate ori am fost întrebat ce convenţie, ce înţelegere era între Lena şi mine şi nu am decla-

448 10
rat faptul că ea, aici în închisoare comunica cu mine, inducând prin aceasta în eroare ancheta. Mărturisesc că n'am făcut-o numai pentru că nu vroiam să-i fac rău, căci primul bilet în care îmi spunea să declar tot ce știu pe lângă cele pe care mi se spusese la anchetă erau destul de convingătoare pentru mine. Biletele îmi creiau o spaimă teribilă dar nici nu știam cum să fac spre a-i spune să înceteze. Într-o dimineață m'a întrebat la ușă "ce faci" și mi-a făcut semn cu batista pe geam, profitând probabil de faptul că în clipa aceea nu era nimeni în acel loc pe sală. Tot într'unul din bilete însă scriese că mă vede dimineața când mă spăl și că dacă plec acasă să spun la ai ei să e bine; iar în alt bilet vrând să mă încurajeze îmi spunea "nu fii trist". Am vrut de două ori să spun de aceste bilete dar până la sfârșit nu am făcut-o, odată când am fost scos la plimbare cu tov. căpitan și eri dimineață, când eram să-i spun tov. anchetator după ce vorbise cu mine dar, în ultimul moment m'am reținut cu gândul că îi voi face rău Lenii Constante. Cu atât mai rău cu cât mi-am dat seama de gravitatea faptului. Aceste bilete le-a trimis între 10 și 24 Februarie, după care multă vreme nici nu am mai auzit-o tușind pe sală cum obișnuia să facă când mergea la spălat și când îi răspundeam tot tușind, aveam impresia că nici nu mai este aici până acum vreo zece zile când mi-a bătut de câteva pri în perete camerei unde eram. După bătăile neregulate am înțeles că vroia să-mi comunice ceva însă nu știu absolut deloc ce anume.

În concluzie m'am făcut vinovat de faptul că am încercat să induc în eroare ancheta, pe deoparte urmând indicații le lui Lena Constante pe de altă parte începând, din capul locului să mă depărtez de la subiectul arestării căutând să impresionez povestindu-mi activitatea și pretextând boala.

Totuși mențin că multe din amănuntele pe care le-am declarat nu mi le-ași fi putut aduce aminte dacă nu ași fi fost ajutat. Aceasta nu pentru că și de data aceasta să-mi găsesc un refugiu ci pentru că este purul adevăr. Când am mulțumit tovarășului anchetator că prin felul în care s'a purtat m'a ajutat am crezut-o sincer, nu am vrut să-l înșel sau să-l induc în eroare. Sunt o seamă de atitudini pe care le-am avut care nu erau dinainte calculate, nu mă gândeam să fac așa sau așa. În ultima vreme eram absolut hotărât să spun adevărul dar tocmai acela cu biletele primite aici, care era pentru mine o dovadă a ~~bunăcredinței~~ bunăcredinței de l-ași fi spus nu l-a, declarat. Aceasta este declarația mea dată de bunăvoință și nesilit de nimeni.

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

După rezoluție, vorbindu-se despre o eventuală arestare Pătrășcanu mi-a spus că în ceea ce mă privește eu nu trebuie să port nicio grijă pentru că nu vede de ce aș fi fost arestat așa încât nu mi-a dat propriu zis nici o îndrumare.

Belu Silber însă mi-a spus că principial dacă ești arestat singura soluție este să negi cu încăpățănare, să nu recunoști niciodată nimic, nici chiar când ți se aduc dovezi. Nu am vorbit probleme concrete cu el într-o eventuală arestare.

Vorbind însă cu Lena și cred că de față era și Elena Pătrășcanu, aceasta mi-a spus că în cazul în care vreodată voi fi întrebat de ceva să arăt că între mine și Pătrășcanu nu existau legături care să permită discuții și că prin urmare eu neparticipând niciodată la discuții nu știu nimic. Că eram prieten cu ea (Elena Pătrășcanu) cu care aveam discuții de artă și că prietenia noastră se rezuma la plimbări și la vizite în care nu se discuta niciodată politică.

După ce a ieșit din închisoare, bazându-se pe felul în care s'a comportat ea, mi-a reînnoit cele spuse înainte, argumentându-mi că nici ea n'aa spus nimic și a fost eliberată. În timpul cât fusese arestată a trimis pe adresa lui Dorica Bălan o scrisoare în care îmi spunea că e bine, că mă aude la radio să comunic celor dela ea de acasă și să i se scrie într'un fel oarecare la mica publicitate spre a i se confirma în "Universul primirea scrisorii. Am dus scrisoarea și am lăsat-o la mama ei, nu am scris însă nimic la "Universul" cum ceruse. Deasemenea, în timpul cât era arestată suna uneori telefonul și când răspundeam se întrerupea. Intr-o după amiază când dormeam deasemenea m'a sunat telefonul din somn și insistând să mi se spuie cine a sunat am auzit un glas șoptit "din partea lui Lena", după care s'a întrerupt. Mi-a spus că ea chema spre a se convinge dacă nu fusesem arestat și că odată a pus pe o femeie care era acolo în casă să telefoneze.

Deasemenea după ce a ieșit din închisoare era îngrijorată că lăsase otrava la ea într'un sertar și că făcuse sora ei curățenie în lipsa ei și îi era teamă să nu fi dat

peste ea. Mi-a spus, asta însă nu odată ci în diferite rânduri, lucrurile pe care le-am mai declarat că să nu spun că știu de otrăvă, că dacă voi fi întrebat să nu spun de Pogoneanu că s'a întâmplat la ea cu Pătrășcanu căci ea nu va spune că eu știu acest lucru, dacă cumva va declara acest lucru. Mi-a mai spus că deasemenea să nu spun că am avut și eu banii lui Pătrășcanu la mine, sau că s'a vorbit de fugă în străinătate.

Deasemenea într-o zi m-am pus întrebarea dacă ea a pomenit când a fost arestată de Nicol Gross că îl cunoaște, mi-a spus că nici nu a fost întrebată și că nu va spune pentru a nu da naștere la bănuieli neîntemeiate.

Mi-a mai spus să nu spun că știu că trăia cu Pătrășcanu și să spun că venea regulat la ea însă pentru a-și corecta cursul.

Despre alte amănunte nu-mi aduc aminte să-mi fi dat indicații să nu spun. Nu am discutat niciodată cu ea faptul că au fost americani cu Pătrășcanu la ea cu Silber, lucru de care nici nu îmi mai aminteam.

Când am spus la verificare în Septembrie, Octombrie 1949, mi-a spus că dacă nu mă întreabă să nu spun de Pătrășcanii sau să trec peste asta cât se poate de repede.

Cu câteva săptămâni înainte de arestarea Lenei Constante i-am comunicat că Pătrășcanu e acuzat de trădare și că în situația aceasta nu-mi dau seama de loc anume pe ce se bazează acuzația am cetit că și în procesul Rayk s'a pomenit despre anumite legături a lui Pătrășcanu și nu știu deloc despre ce e vorba. I-am spus că dacă se apropie procesul s'ar putea să fiu interogată și eu și că nu știu ce anume, din câte știu eu, are vreo legătură cu trădarea. Mi-a spus că în orice caz că spun tot ce știu și ce mi se va cere urmând să câștig timpul pentru ca la proces să văd dacă mențin ce am declarat.

În închisoare mi-a trimis un prim sau al doilea bilet în care mi-a spus să declar "tot ce știu, absolut tot" asta după ce eu nu spuseseam decât puține lucruri și acelea cu greutate. Apoi rând pe rând mi-a spus că ea a declarat despre Pogoneanu, despre bani, despre otrăvă că n'a spus (spunându-mi că eu să nu spun), că a spus despre Nicol Gros.

M'a întrebat dacă știu că ar fi fost americani la ea și i-am răspuns negativ (tușind cum îmi indicase într'un bilet) Deasemenea mi-a cerut să-i scriu, punând biletul sub lemnul dela closet. Nu am făcut acest lucru. Acestea sunt toate înțelegerile sfaturile și îndrumările care în diferite rânduri mi s'au dat

și de care îmi amintesc privitor la cele ce să nu spun și cum
să mă comport dacă voi fi arestat.

Aceasta este declarația mea pe care o dau de bunăvoie și
nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

18.III.1950

72

11

257

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei: 168, declar următoarele :

Tot
Bani

În afară de cele declarate anterior cu privire la serviciile ce i le-a făcut Lena Constante lui Pătrășcanu știu că atunci când el avea monezile de aur îi dădea ei din când în când să-i schimbe acești bani.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

19.3.1950

DECLARAȚIE

27

P. si
Str.

Când s'a publicat procesul Rayck s'a pomenit de Pătrășcanu. Eu știu că la conferința dela Paris, Elena Pătrășcanu cu Pătrășcanu și cu Silber s'au întâlnit cu un fost prieten comunist de al Elenei Pătrășcanu, de mult, Valiani, care locuiește în Italia. Știu acest lucru pentru că Elena Pătrășcanu povestea că cu Belu S., nu s'a înțeles atât de bine, că lui Silber nu-i făcuse impresie bună deși e un om cu mari calități și care are aceleași păreri politice cu ale lor. În 1947, spre toamnă sau iarna cred, acesta trebuia să-i viziteze în țară, nu știu cum s'a făcut că nu și-a putut procura dela Budapesta, unde se oprișe viza. Știu că dela Budapesta luase contact cu Pătrășcanu, căci el spunea că nu va mai putea veni în țară. Deci după întrevăderea lor dela Paris, acest Valiani a fost la Budapesta.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

19.3.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner domiciliat în calea Victoriei, 168, declar următoarele:

În afară de cele declarate anterior cu privire la scrisorile ce i le-a făcut Elena Cătrașcanu lui Cătrașcanu știu că, atunci când el avea monedă de aur în dădea ei din când în când să-i schimbe acești bani.

Acesta este declarația mea, dată de bunăvoie și fără de nume.

Harry Brauner

19.3.1950.

Declarație

Când s'a publicat procesul Rayk s'a pomenit de Cătrașcanu. Eu știu că la conferința de la Paris, Elena Cătrașcanu cu Cătrașcanu și cu Solber s-au întâlnit cu un fost prieten comun al lui Elena Cătrașcanu de nume Valiani, care locuiește în Italia. Știu acest lucru pentru că Elena Cătrașcanu povestea că cu Valiani s'a întâlnit atât de bine, căt lui Solber nu-i făcuse impresie bună de, e un om cu mari calități și care are unele păreri politice cu ale lor. În 1947, spre toamnă sau iarnă cred, acesta trebuia să-i viziteze în țară, nu știu cum s'a făcut că nu s'a putut pentru că de la Budapesta, unde se opri se viză. Știu că de la Budapesta luare contact cu Cătrașcanu, căt el, spunea că nu va mai putea veni în țară. Deci după întrevădrea lor de la Paris, acest Valiani a fost la Budapesta.

Acesta este declarația mea, dată de bunăvoie și fără de nume.

Harry Brauner

19.3.1950.

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

re
\$ 15
În toamna anului 1947, la Comitetul Central, Sectorul de Artă și cultură se făcea prelucrarea broșurei lui Kemenov. În cadrul discuțiilor și bazat pe felul cum pusese problema Elena Pătrășcanu, tov. Rudenco i-a făcut o aspră critică.

În acest timp, tov. Paul Georgescu, lângă care stăteam mi-a spus "Mi se pare că Pătrășcanu e cam pe ducă". Spunându-i acest lucru după ședință Elenei Pătrășcanu s'a indignat că permit să se vorbească în felul acesta de bărbatul ei, care e membru în biroul politic fără a reacționa drastic și că din partea mea asta e o atitudine nepermisă. Apoi i-a spus și lui Pătrășcanu acest lucru.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

20.3.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei, 168
 declar următoarele:

În toamna anului 1947, la Comitetul Central, Sectorul de
 Artă și Cultură se făcea prelucrarea broșurii ^{problema} lui Komenov. În cadrul
 discuțiilor s-a bazat pe felul cum purseseră Elena Patrascanu, for.
 Rudenco i-a făcut o aspră critică.

În acest timp, for. Paul Georgescu, căruia care stăteau
 cei-a spus „Mi se pare că Patrascanu e cam pe dinafă”. Spunându-i
 acest lucru după sedința Elenei Patrascanu s-a indignat că
 permitea să se vorbească în felul acesta de bărbatul ei, care e
 membru în biroul politic fără a reacționa drastic și că din
 partea mea asta e o atitudine nepermisă. Apoi i-a spus și lui
 Patrascanu acest lucru.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie
 și nerent de nimeni.

Harry Brauner

20. 3. 1950.

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

23
R.
În anul 1947 sau la sfârșitul anului 1946, într-o zi mi-a telefonat Rădulescu Pogoneanu spunându-mi să-l rog din partea lui pe Pătrășcanu să intervie pentru prelungirea pașaportului nevestei lui Niculescu-Buzești, care e foarte grav bolnavă și a suferit o intervenție grea chirurgicală în Elveția, unde e într'un sanatoriu.

I-am transmis lui Pătrășcanu, care mi-a spus a doua zi cred, să-i comunic că a făcut demersurile necesare. I-am telefonat lui Pogoneanu răspunsul și mi-a spus să-i mulțumesc din partea lui.

Aceasta este declarația dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

20.3.1950

77

19

244

Declarație

Înregistrat la Căminul Victoriei 165

Sabseușanul Romy Brauner declară următoarele:
 În anul 1947 sau la sfârșitul anului 1946, Mihailo Zăușu mi-a telefonat
 că tatăl său Pogorceanu sperându-mă să-l rog din partea lui
 pe Pătrășcanu să intervină pentru prelungirea pașaportului
 mamei lui, Niculescu-Buzăști, care e foarte grav bolnavă
 și a intervenție grea din cauza călătoriei în Elveția, unde e
 într-un sanatoriu.

I-am transmis lui Pătrășcanu ceea ce mi-a spus și am
 zis că, să-i comunic că a făcut demersurile necesare. I-am
 telefonat lui Pogorceanu răspunzându-i mi-a spus să-i
 mulțumesc din partea lui.

Aceasta este declarația dată de brauerei și este
 de încredere

Romy Brauner

20.3.1950.

20
20

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

Față de cele afirmate în timpul anchetei că în casa noastră, în timpul războiului veneau nemți țin să arăt că acest lucru este neintemeiat, că niciodată casa noastră nu a fost frecventată de nemți. Este vorba de o confuzie pe care la verificarea mea a creiat-o tov. Gabriela Deleanu, asupra căreia nu am mai insistat atunci și anume ea a declarat că sora mea "a trăit cu un hitlerist SS". Adevărul, care poate fi oricând verificat este următorul: Din anul 1938, sora mea trăia cu un anume Erni Sbacinisky, cetățean polonez cu care făcea ascensiuni pe munte. În vremea războiului, adică în 1942, acesta a cerut să intre în grupul etnic german, motiv care a făcut ca relațiile dintre sora mea și el să se întrerupă. După acela el s'a înrolat în armata hitleristă plecând pe front, adică în vremea în care nu mai avea relații cu sora mea și când nu mai frecventa casa noastră. Deci acesta a devenit într'adevăr hitlerist însă nu în vremea când venea la noi în casă și când nu manifesta aceste sentimente. Tovarășa Deleanu a aflat probabil că el devenise hitlerist, însă nu cunoștea aceste amănunte cari cores-pund întocmai adevărului.

25
Pir

Dealtfel, înainte de a intra în grupul etnic german relațiile dintre el și sora mea se răcisseră căci el începuse să-și schimbe atitudinea și trăia cu o altă femeie. Niciodată n-am știu să fi fost vreun neamț în uniformă în casa noastră.

Aceasta este declarația mea dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

20.3.1950

Dealtfel, din câte știu dela sora mea, care aflase dela niște cunoștințe ale acestui individ, el a fost îmbrăcat în uniformă în străinătate, așa încât nici nu a fost o singură zi militar în România, iar dela plecare după vreo două luni sau așa ceva a murit nemaîntorcându-se.-

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

ss'
P. A.
Mr.
Nu sunt absolut sigur, dar am impresia că în vara anului 1946, când locuiam cu Pătrășcanii în vila dela Snagov într'o Duminică el și cu Elena Pătrășcanu s'au dus să se plimbe cu barca, iar eu am rămas la vilă cu Lena Constante. La întoarcere mi se pare că au spus că s'au coborît la vila unde stătea generalul american Skyler, sau că au vorbit cu cănsul din barcă, nu-mi amintesc exact.

Aceasta este declarația mea dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

20.3.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea
Victoriei 168, declar următoarele :

Nu sunt absolut sigur, dar am impresia că în
vara anului 1946, când locuiam cu Patrișcanu în
vîta dela Inașor, tatălui Dumitru el și cu Elena Patriș-
canu s-au dus să se plimbe cu barca, iar eu am ră-
mas la vîta cu Lena Gustav. La întoarcere mi s-a părut
că am spus că s-au coborât la vîta unde stătea
generalul american Skyles, sau că au vorbit cu dărnul
din bară, nu mi-amintesc exact.

Acosta este declarația mea dată de bunăvoie
și nerobit de nimeni

Harry Brauner

20. 3. 1950.

329

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

27' Fuga
Punându-se problema eventualei fugi a lui Pătrășcanu mi-am adus aminte că Elena Pătrășcanu propusese ca o soluție să facă un turneu în Ardeal cu teatrul de păpuși pe care-l conducea ea și oprindu-se într'unul din orașele apropiate de granița Ungariei (Arad sau Oradea Mare) acolo să găsească o posibilitate de a fugi peste graniță, înainte de plecare urmând să vie și el în orașul respectiv. Acest lucru, din câte îmi amintesc se discutase în ultima vreme, adică după rezoluție și în cunoștea și Pătrășcanu și Lena Constante.

În ultima vreme știu că Elena Pătrășcanu proiecta niște turnee în străinătate cu teatrul de păpuși. Pentru Bulgaria discuțiile știu că erau foarte înaintate. Aceste turnee în străinătate, la discuțiile când am fost de față nu erau însă în legătură cu tentativa de fugă.

Aceasta este declarația mea dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

20.3.1950

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

Pe Belu Silber nu-l vedeam aproape de loc după ce fusese chemat în fața comisiei de control. Înainte de aceasta dacă treceam uneori pe la el, el avea obisnuit diferiți oameni cu care stătea în apartamentul de sus iar eu stăteam cu nevasta lui de vorbă. Când uneori începea să critice îi atrăgeam atenția și aceasta i-am spus și față de nevasta lui că o va păți într'o bună zi. Ea îmi spunea "ce să-i fac și eu îi spun mereu, dacă e o gură spartă"! Târziu de tot, în preajma arestării a trecut de două ori pe la Arhiva de folclor unde stăteam și m'a întrebat dacă Pătrășcanu nu a reușit să aibă vreo explicație în legătură cu situația la Partid, Răspunzându-i negativ mi-a cerut să-l vadă la mine și după cum am mai declarat a venit de două ori și s'au întâlnit. În declarație am specificat nu știu să fi vorbit altceva decât faptul că se plângea că nu știe cum să dovedească că el a fost pus la cale de un colonel sovietic să aibă contact cu americanii și îl întreba pe Pătrășcanu de situația lui. Nu-mi amintesc niciodată să fi vorbit cu Belu Silber despre eventualitatea unei arestări de a mele sau să fi primit sfaturi de felul în care să mă comport într'un asemenea caz.

Am specificat în declarație că Belu Silber spunea principal, dar aceasta cu mult înainte și nu într'o legătură cu mine că în clipa în care ești arestat nu trebuie să spui nimic, că trebuie să negi chiar când și se aduc dovezi. Aceasta însă nu era un sfat personal pe care ~~mi-l~~ să mi-l fi dat mie căci repet, nu îmi aduc ~~amintire~~ niciodată aminte să fi discutat această problemă cu dânsul.

În ultimul timp când l-am văzut mi-a spus că are impresia că e urmărit, că va fi arestat dar că nu înțelege să se ascundă căci e sătul de viață.

Era într'adevăr foarte nervos, înfricoșat și susținea tot timpul că legătura lui cu americanii i-a fost impusă.

În timpul cât se vedea cu Roberts și Madison, primea mereu dela aceștia pachete mari cu țigări americane, căci avea tot timpul și îmi spunea că le primise dela ei. Nu știu să fi primit niciodată nici un fel de indicații dela Belu Silber și nu se poate să fi uitat, dacă ar fi fost vorba de vreun asemenea lucru. Aceasta este declarația mea dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner 21.3.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brainer, domiciliat în calea
Victoriei 168. Declor cum ațoarele :

Pe Belu Silber nu-l vedeam aproape de loc după ce
fusesse chemat în fața Comisiei de control. Înainte de aceasta
dacă treceam uneori pe la el, el avea obiceiul să-și oa-
menii cu care stătea în apartamentele de sus iar eu stăteam
cu nevasta lui de vorba. Căutăm uneori înșpea să-și critica și
atrăgeam atenția și aceasta i-au spus și fața de nevasta
lui că o va păți într-o bună zi. Ea mi spunea „ce să-și fac
și eu îi spun mereu, dacă e o gură spartă!” Târziu de tot,
mă pregăvua acestor să treacă de domă mi pe la Arhiva
de Folclor unde stătea am și mi-a putut bat dacă Patrascanu
nu a reușit să aibă ne-o explicație în legătură cu situația
la Partid. Răspunzându-i negativ mi-a cerut să-l vadă
la mine și după cum am mai declarat a venit de domă
crisiș au pută-lu. În Declarație am specificat în stia
să fi vorbit altcând decât faptul că se plângea că nu
stie cum să îndrească că el a fost pus la cale de un
colonel sovietic să aibă contact cu americanii și îl
putea pe Patrascanu de situația lui. Nu-mi amintesc
reșorodată să fi vorbit cu Belu Silber despre eventua-
litatea unei acestor de-a melle sau să fi promis
sfaturi de felul în care să-mă comport într-un asemenea
caz.

Am specificat în Declarație că Belu Silber spunea
principal, dar aceasta un mult înainte și nu într-o lega-

Tu cu mine că tu ești în care ești arestat nu trebuie să spui nimic, că trebuie să ne găsim chiar când te re aduc dinvezi. Aceasta tuă nu era un fapt personal pe care să mi-l fi dat mie căci repet, nu mi aduc nici odată aminte să fi discutat această problemă cu dănușul.

În ultimul timp cămbul-am răzut mi-a spus că are impresia că e umărit, că ea fi arestat dar că nu înțelege să se ascundă căci e tatăl de viață.

Era într-o stare foarte nervos, răfcoșat și suferința tot timpul că legătura lui cu americanii i-a fost impusă.

În timpul cât se vedea cu Roberts și Hadison, primea mereu dela acestia pachete mari cu țigări americane, căci avea tot timpul și mi spunea că le primise dela ei.

Nu știu să fi primit nici odată nici un fel de indicații dela Bela Silber și nu se poate să fi uitat dacă ar fi fost vorba de ne-venirea lui.

Acasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nemerit de mine.

Hosny Brauner

21. 3. 1950.

89
274
28

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în cătea Victorie 168, declar următoarele :

29
Gross

Despre Nicol Gross, Lena Constante vorbea din când în când cu un fost funcționar de al acestuia Lazăr (mi se pare Herșcovici). Acest Lazăr e un om extrem de modest și lipsit de bani care era angajat la întreprinderea "Technica Industrială" unde nu făcea numai funcționariat și tot felul de servicii lui Gross, anume ducea flori, cadouri cunoștințelor, etc. Deasemenea, el participa la invitațiile lui Gross când acesta avea prieteni. Era orfan cred și protejat de Gross în a cărui casă cred că stătea chiar. După plecarea lui Nicol Gross el a mai primit niște vești din partea familiei acestuia care era în Palestina și din partea lui cred. În orice caz dacă avea vreo veste i-o comunica și lui Lena Constante iar aceasta la rândul ei când știa ceva despre Nicol Gross îi spunea lui. Într'un an, de ziua Lenii, cred că după plecarea lui Nicol, de ziua ei acesta i-a trimis flori din partea lui Nicol Gross (sper că nu fac o confuzie). Lazăr a rămas cred într'o mansardă din fosta casă a lui Gross și lucrează încă la fosta firmă pe care o conducea Nicol Gross și unde continuă cred unchiul lui Gross.

Aceasta este declarația dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

21.III.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea
Victoriei 168, declar următoarele:

Despre Nicol Gross, Lena Constante vorbea din
când în când cu un fost funcționar de-al acestuia
Lazăr (mi se pare Herzovici). Acest Lazăr e un om extrem
de modest și lipsit de bani care tra angajat la între-
prinderea „Techeșca Industrială” unde nu făcea numai
funcționariat ci tot felul de servicii lui Gross, anume
ducea flori, cărouri, cunoscută etc. Deasemenea, el
participa la invitațiile lui Gross când acesta avea
prieteni. Era orfan cred că protejat de Gross în a cărei
casă cred că stătea chiar. După plecarea lui Nicol Gross el
a mai primit vesti din partea familiei acestuia care era
în Palestina și din partea lui cred. În orice caz dacă avea
ne-o veste și o cunoștea și lui Lena Constante iar aceasta
la rândul ei când stăa ceva despre Nicol Gross îi punea
Lenui. Într-un an, de ziua Lenui, cred că după plecarea lui
Nicol, de ziua ei acesta i-a trimis flori din partea lui Nicol
Gross (știu că nu fac o confuzie). ~~La~~ Lazăr a rămas cred
într-o mansardă din fața casei a lui Gross și bucură
măcar la fosta firmă pe care o conducea Nicol Gross și
unde continua cred unchiul lui Gross.

Aceasta este declarația dată de bunăvoie și
neresent de mine.

Harry Brauner

21. III. 1950.

Sema declară

Simona
a fost
prietelă
altuia
și a lui
Sicil Gross.

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

Cu toate eforturile pe care le fac de mai multă vreme și mai cu seamă în ultima vreme de a-mi aminti cum s'a petrecut concret întâlnirea lui Madison, Roberts cu Pătrășcanu și Belu Silber, îmi este absolut imposibil să-mi reamintesc.

Odată am în cap că Belu Silber cu Pătrășcanu cu americanii erau în față iar Elena Pătrășcanu cu Lena Constante și cu mine în atelier despărțiți de ușa închisă, ba ~~chiar~~ parcă îmi sună în cap pe Elena ~~xxxxxxx~~ Pătrășcanu vorbind englezește, dar nu am în nici un fel și cu toate eforturile, imaginea vizuală. M'am străduit în tot felul, nu-mi pot reaminti decât faptul că au fost la Lena Constante. Dar faptul că nu s'au întâlnit în altă parte, la Silber sau chiar la Pătrășcanu acasă ci la Lena Constante, care nici dânsa nu-i cunoscuse niciodată din tot ce știu, dovedește că Pătrășcanu și-a dat seama că nu e bine să-i vadă "deschis" ci că e mai indicat să se întâlnească pe teren "neutru", cu alte cuvinte conspirativ. Dealtfel nu ar fi avut nici un rost ca Lena Constante să aducă oameni pe care nu-i cunoscuse în prealabil cărora să le prezinte năște prieteni, printre care pe un ministru comunist, în funcție. Sigur că această întâlnire, am în minte petrecută în ajunul plecării americanilor, s'a petrecut cu un scop anume și a fost determinată de Belu Silber. Nu am vorbit însă niciodată despre această întâlnire nici cu Pătrășcanii, nici cu Lena Constante și din cauza aceasta uitasesm cu totul că s'a produs iar acum mi-e absolut imposibil, cu toate eforturile pe cari le depun să-mi amintesc vreun amănunt.

Aceasta este declarația dată de mine de bunăvoie și fără a fi silit de nimeni.

ss. Harry Brauner

21.3.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Vălcăriei 168, declar următoarele:

Cu toate eforturile pe care le fac de mai multă vreme și mai de seama în ultima vreme de a-mi aminti cum și-a petrecut concret întâlnirea lui Madison, Roberts cu Patrișcanu și Belu și liber nu este absolut imposibil să-mi reamintesc.

Orbata am în cap că Belu și liber cu Patrișcanu cu americani mi s-au înfățișat în fața lui Elena Patrișcanu cu Lena Constante și cu mine în atelier deșertă de apă, închisă, la parca înăuntru în cap pe Elena Patrișcanu robind englește, dar nu am în viziune fel și, cu toate eforturile, imaginea răstălată. M-am străduit în tot felul, nu-mi pot reaminti decât faptul că au fost la Lena Constante. Dar faptul că nu l-au întâlnit în altă parte, la și liber sau chiar la Patrișcanu acasă ci la Lena Constante, care nici dintr-o dată nu-i cunoaștea niciodată din tot ce știu, dovadă că Patrișcanu și-a dat seama că nu e bine să-i vată „deschis” și că e mai indicat să se întâlnească pe teren „neutr”, cu alte cuvinte conspirativ. Dealtfel nu ar fi avut nici un rost ca Lena Constante să aducă oameni pe cari nu-i cunoaște în prealabil că vor fi prezente unele prieteni, printre care pe un ministru comunist, în funcție. Sigur că această întâlnire, am în minte petrecută în afunul plecării americanilor, s-a petrecut cu un scop anume și a fost determinată de Belu și liber. Nu am vorbit însă niciodată despre această întâlnire nici cu Patrișcanu, nici cu Lena Constante și din cauza această uitare cu totul că și-a produs în acum mi-e absolut imposibil, cu toate eforturile pe cari le depun să-mi amintesc ne-am amintit.

Această este Declarația dată de mine de bunăvoie și fără ~~în~~ a fi silit de nimeni

Harry Brauner

21. 3. 1950.

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

Față de situația pe care mi-am creiat-o prin atitudinea mea consecvent necinstită mi-am dat seama cu groază de faptul că mi-am pierdut cu totul încrederea organelor de anchetă. Am făcut un ultim apel de a fi ajutat și am simțit într'o măsură extraordinară, sprijinul tovarășilor anchetatori exact în momentul în care ajunseseam la desperare. Consider acest sprijin drept imbold și obligație supremă pentru mine de a căuta să fac mai mult decât eforturi pentru a contribui la ajutorarea anchetei pentru ca prin acest ultim efort cel puțin acum să devin util partidului.

Sunt cuprins de seriozitatea celor pe cari le scriu în momentul de față, m'am gândit îndelung și m'am frământat iar ajutorul pe care l-am primit cu toată comportarea mea, stă ca o imputare, ca o aspră mustrare față de atitudinea mea.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

21.III.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner domiciliat în calea Victoriei
168 declar următoarele:

Fată de situația pe care mi-am creat-o prin atitudi-
nea mea consecvent necăștită mi-a dat seamă cu groază
de faptul că mi-am pierdut cu totul încrederea organelor
de anchetă. Am făcut un ultim apel de a fi aputat și
am înțeles într-o măsură extraordinară spiritul tovarășesc
anchetatori exact în momentul în care apuneam la
desperare. Consider acest spirit drept înalt și obligație
supremă pentru mine de a căuta să fac mai mult decât
eforturi pentru a contribui la ajutarea anchetei pentru
ca prin acest ultim efort cel puțin acum să devin
util Partidului.

Sunt cuprins de seriozitatea celor pe cari le serii
în momentul de față, mi-am gândit îndelung și mi-am
păstrat iar apăsătorul pe care l-am primit cu toată
comportarea mea, stă ca o imputare, ca o aspră mustrare
fată de atitudinea mea.

Acastă este declarația mea, dată de bunăvoie și
neret de mine.

Harry Brauner

21. III. 1950.

95

34977

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

Printre cunoștințele lui Pătrășcanu am omis pe tov. Diamandi Gheciu, care fusese secretar general la Ministerul de Finanțe iar actualmente e Secretar al Uniunii Compozitorilor. Nu am avut însă niciodată prilejul să-i surprind discutând împreună politică. Într-o seară în anul 1947 l-am invitat pe tov. Gheciu împreună cu o cântăreață la Arhiva de Folclor și pe Pătrășcanii și Lena Constante iar Gheciu a acompaniat din compozițiile sale pe acea cântăreață (Iolanda Mărculescu) la pian. Am luat masa la mine însă nu s'a discutat deloc politică. După arestarea lui Pătrășcanu am avut prilejul să-l văd des pe tov. Gheciu, fiind în aceeași organizație de bază însă niciodată nu m'a întrebat nimic de el.

Aceasta este declarația mea dată de bunăvoie și nesili de nimeni.

ss. Harry Brauner

21.III.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner domiciliat în calea
Victoriei 168, declar următoarele:

Prietenul cunoscut al lui Patrașcanu am omis pe
tov. Diacovici Gheciu, care fusese secretar general la
Ministerul de Finanțe, iar actualmente e secretar
al Ministerului Compozițiilor. Nu am avut însă nici
ordată prietenul să-i surprindă discutațiune despre
politică. Între o seară în anul 1947 l-am întâlnit
pe tov. Gheciu împreună cu o cântăreață la birou
de Folclor și pe Patrașcanu și Leoa Constanta iar
Gheciu a acorupat din compozițiile sale pe
acea cântăreață (Iolanda Matculescu) la pian.
Am luat masa la mine și mi s-a discutat
de loc politică. După acestă seară lui Patrașcanu
am avut prietenul să-l vad de pe tov. Gheciu, fiind
în acorzi, organizație de bază și mi s-a indicat un
să-l întâlnească în viața de zi.

Această este declarația mea dată de
bunăvoie și nerăbd de mine.

Harry Brauner

21. III. 1950.

36 bis 87
274

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victorie
168, declar următoarele :

În anul 1947 cred, Pătrășcanu pretindea că există un
grup din magistratură în frunte cu tov. Stere și Voitinovici, cari
uneltesc împotriva lui și au intenția să-l debarce.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesi-
lit de nimeni.

ss. Harry Brauner

21.III.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, funcționar în
căminul Victoriei 168 declar următoarele:

În anul 1947 cred, Patrișcanu pretindea că
există un grup din magistratură în frunte cu fost.
Ștef. N. Voitișovici care uneltesc împotriva lui
N. cu intenția să-l debarose.

Această este declarația mea, dată de bunăvoie și
nestăut de nimeni

Harry Brauner

21. III. 1950.

37/99
281

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

După ce a ieșit din închisoare, Lena Constante mi-a spus că fosta femeie de serviciu a Pătrășcanilor Victorița i-a povestit că tov. Maria Voluntaru i-a istorisit că întâlnindu-se odată cu Ileana Popescu, fosta colaboratoare a Elenei Pătrășcanu aceasta i-a atras atenția să se ferească de mine că eu i-am denunțat Partidului pe Pătrășcanii și că din această pricină sunt liber.

Aceasta este declarația mea dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

21.III.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat la
calea Victoriei 168, declar următoarele:

După ce a eşit din închisoare,lena Constante
mă a spus că forta femeie de serviciu a Patrișca-
nilor Victoria i-a povestit că Sov. Maria voluntaru
i-a povestit că mătărușu se odăta cu fleaua
Popescu, forta colaborare de Ilieși Patrișcanu
aceasta i-a atras atenția să se ferească de mine
că eu i-am denunțat Partidului pe Patrișcanu
și că din această pricină munt eliber.

Aceasta este declarația mea dată de bună-
voință și nerelit de nimeni

Harry Brauner

N. III. 1950.

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

Atunci când se pune problema ca Pătrășcanu să fugă din țară, nicideată față de mine nu am surprins o discuție din care să reiasă că fugind el ar porni o acțiune politică sau că ar fi subvenționat pentru acest lucru acolo.

Am reținut tocmai faptul că într-o zi Elena Pătrășcanu spunându-i că ar fi bine să se gândească să plece din țară, el a răspuns : "și ce să fac în străinătate, să mor de foame sau să mă fac cerșetor". Atunci răsând Elena Pătrășcanu i-a spus "nu-i nimic o să muncim eu și Lena și o să te întreținem".

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

21.III.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Braun, domiciliat în calea Victoriei 168,
declară următoarele:

Atunci când se punea problema ca Patrascanu să fugă
din țară, microdata fapta de neame nu am surprins o
discuție din care să reiasă că fugind el ar porni o
acțiune politică sau că ar fi subventivat pentru
acest lucru acolo.

Am reținut totuși faptul că Miti'o și Elena
Patrascanu gândindu-i că ar fi bine să se gândească
să plece din țară, el a răspuns: „h' e să fac în străma-
tate, să mor de foame sau să mă fac cersetar”. Atunci
răzând Elena Patrascanu i-a spus „nu-i nimic o să
murmur eu și Elena h' o să te întreținem”

Acesta este declarația mea, dată de
bunavoință și nerost de oameni

Harry Braun

21. III. 1950.

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168
declară următoarele:

Fac tot ce mi s-a în putință să-mi analizez viața, pentru
a-mi explica anumite acțiuni nesănuțoase de care m-am făcut vinovat,
anumite atitudini necumulate, pe care constat și încurcând le-am avut și
care, pe neașteptate, în ultimul timp m-au făcut nu să fim nemulțumi
mult de mine dar, efectiv să mă întreb ce urmăream, ce doream până la
sfârșit.

Mă gândesc la copilăria mea: tot la început funcționam apoi
din punctul de vedere pe care îl avea, având parinți pentru stăruie preșcolari,
facea eforturi să-și crească rădăcinile copilului dându-le câte și în acces: vreme
sa-și publice lucrările de specialitate care nu numai că nu îi creșeau re-
numul, dar mă tot deuna aduceau după ele lipsă în casă. Alături copil
fînd creșteam cu toată loialtatea, fără a mi se acorda o grija specială.

De mic nu-mi plăcea prea mult să scriu în școală și
plăcea foarte mult poezia. Școala primară am făcut o în condiții grele
ale începutului război, vreme în care în casa noastră făcea eforturi
enorme pentru a ne da hrana necesară. De pe atunci suferam de mănă
persecuției. Lăud mi se făcea observație pentru o anumită abateră, aveam
mă tot deuna sentimentul că mi se făcuse o nedreptate. Erăm în același
timp o ființă foarte veselă și aerat lucru făcea la lumina în general în
mă simpatizate. De pe la vârsta de 10-12 ani însă, simțeam în mare
măsură o necesitate de a fi dorințat, în domeniul că, mereu aveam
un prieten mai autoritar, mai puternic fizic, pe care îl urmăream
orbite. Erăm fricos în fond, dar capabil să crunt acte de curaj pur
la cale și împins de prieteni. Sui avertisc, pe de altă parte, că
for. Cărua Grou, cănd grupul de băieți cari ne jucam înare hotărârea
sa demonteze și să fure sonetele de pe la cerele din mahala. Era
o întreprindere plină de riscuri, nu era o teacă de mănă, dar o
făceam fără să marturisesc această frică prietenilor, tocmai pentru
a fi la rînd cu dăruș. Dar acești prieteni sub a căror influență
eram aveam mă tot deuna și o stare materială în orice caz mai bună

deciut avea pe care o aveau eu acara, nu m'au surdit ca n'aveam eu maxima sau nu aveau unde dormi, dar ei aveau biciclete pentru la care prindeam asa neat mercei preferam sa fim cu ei la ei, lucru care n'era n'oi cresa obligatia de a nu supune in mare masura capriciilor si personalitatii lor.

De pe la varsta de 15 ani m'au imprietenit cu Matei Soror. Acesta, deosebita, extrem de autoritar exercita asupra mea o influenta extraordinara. Fiind aici, in acest caz, Matei Soror, traia in cu totul alte conditii materiale, era mult respectat de catre subalternii tatalui sau, nu numai profesorii fapt de el, nu m'au vazneau sa se poarte oricum. Matei Soror era o persoana foarte buna. Nici nu m'au placut sa i'invat si, numai datorita faptului ca erau foarte buna impreuna pe care sa i'invat si, numai datorita faptului ca erau foarte buna impreuna in reusita, de bine, de rau, pe langa mediatori lui sa-mi terna liceul.

Dar in aceasta perioada am avut prima rara putere sa constat o lamtarea mea. Tratam in casa lui Matei Soror petecandu-mi mai multa vreme decat la mine acasa, il urmasii ca umbra lui, eram nedespartiti, cand n'era si a pus problema sa urmez calea pe care incepuse sa mearga el, adica sa lupt, am inceput sa ezit. Inuiga-seam tot felul de argumente pentru a-mi suplica sustinuta, ca lui i'da mana sa risce pentrua oricand tatal sau il poate scapa de buclucari. In fond eram conot, nu pleca sa gura, bineinteles in limitele posibilitatilor, ceea ce consideram placerele mele (avansu) dar nu i'ui placia sa risce. Cu Soror facusem impreuna o parte din liceu si din Conservator. Mi-a fost greu sa urmez pentrua tarile te lui a sa le platiu muzic si atunci dobeam mediato. In Conservator incepusem n'oiarsa muzicant (prima 1926-27), mi-era frica, ca si eram eren, acolo erau o seama de teologi antidevoti si, prezenta prietenului meu Matei Soror, intotdeauna numat cu cate o bata ii potolice. Traind sub tutela unui prieten cu mai multe autoritate, mi'au toceam in mare masura personalitatea iar pe de alta parte ma obliguiau sa-i fac acestuia pe plac.

In anul 1928, am facut ce mi-a stat in putinta sa studiez folclorul muzical, pentru care aveau o pozitie naturala, o pasiune in totul exceptionala. Pentru a putea lura in domeniul acestei specialitati am fost nevoit sa luerez cu prof. Crist. Brailorici. Am inceput cu Matei Soror, el dispo o luna, doar a avut posibilitatea sa-mi continue studiile in etnografia iar eu intrusem profesor de muzica la liceu pentru a-mi putea castiga existenta si luaram cu Brailorici. Ani de zile am fost terorizat de acesta. Foarte ascutit la minte, ironie si monopolist i'oi trita atat din punct de vedere material cat si din punct de vedere moral colaboratori ca pe niste negri de a cina roata de punea. De origine mare boier, se considera ca atare, iar eu faceam si n'oi posibilul pentru a-i fi pe plac, cand des in infert

de înfruntat cu profesorii mei, ea go de pe cănta pe ună echilibrată, spun cănta 3488
deosebit, cu toate că măpuseam să măfăc influența ei, nu măpuseam însă
pentru mine să rămân la ceea ce mi făcea plăcere. Deși presteu bun cu ea
de maturitate doar nemulțumiri, defuror, petecrile și furece de treceam
cu vedea. Era Constante era o fire foarte autoritară și așa cum mă țineam, mereu
aveam pe lângă mine pe cineva care reușea să mă facă să trăiesc în orbita lui,
mătrele cu mătrele acest lucru n-a întâmplat și cu ea. Este admirat însă că ea
era o fire mult mai retrasă, nu se făcuse prietenii; dar pentru mine, care trăiam cât
se poate de retras, era suficient ca cineva să mă aprecieze, sau să se simtă bine
cu glumele mele pentru a mă simți legat de el. Refuzam cu încăpăținare să-mi
pun probleme, să văd lucrurile rele din oameni, să recunosc deficiențe și săreau
ceasta viață de multe ori măcutat cu unii mi spuneau „ei, dacă ai fost tot
mereu ca fiind „considerând acest lucru drept un mare compliment. Dar, atâta timp
de toate acestea, măsura de folclorist, mătrele cu mătrele, chiar dacă nu foarte
accentuat făcea să se nască în mine o seamă de „complexe naționale” pentru
cântările populare, de admirație într-un sens național-burghiez care făcea unii o
redobândă mi ai fi dus până la legionarism dacă n' ai fi fost eren, așa cum era
mătrele cu cerbaci, colegi ai mei. Cunoșteam în mare măsură sărăria și
în cultura țărănească. Dar, crescut la școala burgheză, măceam să cred că
folclorul pierde odată cu alfabetul și cu cultura, conform concepției burghize.
și atunci, bineînțeles că în fundul sufletului manifestam dorința ca
săteanul să fie ferit de cultura rășnelor care îi strică. Azi mi dau bine seama,
de deșănțarea acestei concepții împotriva a tot ce e progresist dar atunci
nu mi plăcea, pentru împotriva constituirii să-mă consider de stânga „comi-
șanul că dacă am fost la un festival antifascist sau dacă am stat de
vorba cu comunisti prin această mult mi simpatizant. Nu aveam însă
mătrele de porniri antisociale: împotriva prietenia cu el. Salvia de polă și
cu mulți alții mi făcea să văd în regimul socialist salvarea. Dar acest lucru
superficial, extraordinar de superficial, cum mi trăiam întreaga viață. În
persoana mea pentru călăgărie (nu interpretarea) folclorului mi dădeam seama, în
comparație cu colegii mei, de o calitate pe care o posedam într-un grad foarte
mare: datorită caracterului meu comunicativ reușeam să pot dela
țărani orice norău. Mă făceam lăutier și mure pentru a le cânta înrednea
iar apoi, ancheta folclorică, cântăcele venea dela tine, chiar dela oamenii cei
mai închiși. Iată, cum nu aveam deaface numai cu țărani ci uneori
erau nevoit să iau contact cu intelectuali și satelal (unii și învâ-
tori) conjunctura (vertică), atmosferă antisemită mi ai fi făcut cu
reputația mea dacă acestia n' ar fi știut eren. Din această
prietenă mergând la țară pe deoparte simțeam o justificată teamă

pedealtă parte ascundeau că sunt erori, trădând într-une fel de conspirativitate, continuă, care mă obliga să depun tot felul de eforturi, supermenținare pentru a nu fi descoperit. Mi s'auzintă că ajunsesem atât de departe, încât prin 1936, plecând să culeg folclor în Bucovina m'au găsit l-au răsturnat pe bătălie. Robu și cum mi s'era o teamă îngrozitoare de el (vorăga m'au auzit, tu) mi-am comparat „Apararea Națională” pentru a nu mă ghici că sunt erori. Asemenea alți tineri, la poartă de curaj, neprincipiabile le utilizau numai pentru a cere fruntea pentru folclor mă făcea pe departe, să trec peste alte curiozități iar pe de altă parte, felul în care trăiam un prea mi impunea ingratitudine morală.

Deși nu ar fi fost, profesorul meu a fost nevoit să mă trimită în cative rânduri ca m'arita al unor echipe de dansatori foranți, în cadrul concursurilor internaționale de folclor. Măcar era foarte amănunțită căci în sarcina mea cădea pregătirea amănunțită a echipelor, drumul în condiții foarte proaste, deoarece profesorele drăgoiu venea la Londra înaintea mea, cu mijloacele cele mai luxuoz de transport. În cadrul acestor festivaluri de la Londra, am cunoscut nemurătoare specialități folclorice atât englezi cât și străini și mi-am dat seama că aceștia mi-au acordat o atenție deosebită, după dispozițiile de gospodărie purtate m'au apreciat și în decizia vreme m'au considerat egalul lor și unora chiar mi-au acordat mai multă importanță decât profesorului meu. De aici, profesorul a trecut, mereu să-mi manifeste față de mine respectul, unirea. Aveam un salariu egal cu al omului de serviciu (Boolei) și mă muncea foarte mult. În 1939, am fost rănit, parțial, în urma munca care mi fusese atât de rău, forța a fi avut dreptul să iau o mărșă hârtie din tot ce lucrasem vreme de 11 ani în atâtea sacrificii. Am suportat un soc atât de mare încât un război m'au pus în gânde să dau foc Arhivelor de Folclor unde mi s'era totuși munca. În acea vreme Lena Gustavici mi-a fost de un mare ajutor, cântând să-mi lăture moralul. Mi s'auzintă că lucrasem la care lucrasem un an gata de publicare, (ne publicasem mea mică notă-mi mică) și nici pe acela nu mi-l restituim profesorul meu.

Mă fost luat la uitate și de unde până atunci mă bucuram de multă simpatie, în calitatea mea de folclorist, aci, dintr-o zi pe alta, după câțiva vreme au apărut „Ji-daniel Brauner”.

Erăm bolnav, singur deperat căutând într-o zi a veni la Constanța la Pratin Neamtu. M'a impresionat căci aceasta era o surpriză și câteva zile m'a îngrijit (acolo la Pratin mi făceam

stagiul. În deșă în care erorii au fost corzi din cadrele armate, după ce fu plecat în 1927
 sonetice interioare în Bucovina și în Basarabia, atmosfera antisemită în 1910
 Moldova era la culme așa că mi-au recunoscut negrii și în toată deșă de 1910
 București. Unor le semăna pe ministrul Egiptului cu soția și familia lui mitico
 americană maritata cu un egiptean Le Miller, cu care trăisem în 1938. Aceasta
 Lee Miller, era o femeie extrem de frumoasă, bogată, elegantă iar faptul
 că trăise cu mine provocare de adevărat, năme curiozitate nevestes monstrie
 lui egiptului care mi se acorda a atenție deosebită. Venind din mine, țările
 acestia (egipteni) mi-au luat sub ocrotirea lor, spunând că oricând
 neam în dom la ei și înstăruind și de zi în zi la ei. Erau extrem de
 bogați, veneau tot felul de oameni din corpul diplomatic, din "marea
 aristocrație" românească care nu mă prea priveau cu ochi buni,
 dar eu eram conștient de acestia (de egipteni) prietenii lor de casa și
 în felul acesta mi tolerau prezența. Întâi deci și în această perioadă
 alți ocrotitori pe care îi găsisem și care erau de altă categorie socială,
~~nu~~ și trăiau în alt mediu decât trăisem. Erau hotărât să fac orice
 pentru a potări țara, hotărât să nu mai lăsez încredințată folclor. Legio-
 narii erau la putere, tot ce înbiseam se năruie căci consideram că țara
 propusă a devenit bulgăre (Țara în care stătuam la regiment, și ca
 căci odinioară mă înțeleseam atât de bine, erau totuși infectați de propa
 ganda bulgărească). Unorusem prin egipteni pe ministrul anglicilor Hoare
 pe care ei mi l prezentasera anume ca eventual să mă ajute să
 plec să lucrez în Anglia, apoi ei mi-au promis că mă vor lua cu
 ei, dar în ziua plecării am rămas în țară. O parte din înștiințările
 mele trecuse în Uniune (Pavel Parahian, George Iuster, Dorina Rădulescu,
 Ilie Constantinovski, etc.) iar eu, cu gândul că voru pleca cu
 egipteni, rămăsesem aer. Atâtea vreme cât am avut relațiile cu egipteni
 deosebitea cântam să mă conduc după felul lor de a trăi, un pot ține ca,
 precum în trecut erau mereu influențat și de data aceasta sufeream influența
 lor, totuși nu îmi trăiam viața mea liberă și găseam cănd găseam ei
 pentru a le fi pe plac. Mi se purtau în toate mințile, seara de seara
 beaus tot felul de băuturi țări cu ministrul egiptului și trăiam să ca un
 tolerat la niște rude bogate.

Perioada războiului nu-a fost nimeni mai favorabilă, căci redormind
 profesor, mi-am străbuit să conștient. Elvii erau în mare măsură de stăgă,
 profesor deosebitea, licenț evreiesc mă făcuse să curso și alți erori decât
 cei pe care îi așiam, nămi negustori și pe cari la un moment dat îi cam
 confruntau cu totu erorii aproape.

în toate vremea războiului de la Contantin nu a avut efectiv moralitate. Așa am
 pentru ea afecțiunea omului care renunțase să plece cu cel care o iubea și care
 îi propusese (Karel Gross) pentru a fi alături de mine în nenorocire. Mi se făcuse
 în care mi-am trăit până acumulați se vede că nu îndrăzneam să mă îndrăznesc
 fusese în alături cuprins de sentimente mari, și numai de un egoism,
 de a-mi găsi un loc mai comod, de a trăi la umbra unui om care
 mă influențase mai cu seamă până atunci mi s-a părut mai puțin problemă.
 Pe o vreme îi luam „așa cum sunt”, mi-era suficient să-mi acorde
 simpatie pentru a mă satisface. Este fără îndrăzneală și o frică, o lășitate
 care mi-a împiedecat ca în vremea războiului să fac activitate
 politică. Totuși din jurul meu lucrau, depuneau eforturi, deși care
 îndrăznesc în fațurile politice proprii și în asuma o comunistă
 condamnată la moarte; iar eu am rămas în pacea creștină, judecând
 că dacă voi depune o rodnică activitate profesională va fi de ajuns.
 Adversarul este însă că nu aveam curajul de a da de data aceasta
 înțelegerea obligată să activez. De data aceasta, deși nu în mare măsură,
 totuși era prima oară când munca mi era răsplătită și moralic este
 și materialic este. Totuși, renunțarea la gândul de a mai activa în
 domeniul folcloric aici în țară. Mă purta gândul la o vreme de
 speculație pe care îi urmaselor la Londra, la poartă de la tate, în
 capul unei mprăstii a lui Hristu de a mă stabili acolo, sau de
 a lucra în cadrul Institutului de acolo oriunde. Belu Silber, în
 această vreme era cel mai informat despre meritele forțului, asculta
 radio, venea din nou la bea și asculta și la ea și ne lăsa tot
 felul de laururi, și îndrăzneam, în toate acestea vreme nu-mi aduc
 aminte să fi avut atitudine antisovietică. Împotrivă și el și noi
 eram indignați de felul în care anglo-americași tergiversau lucrurile.
 Belu Silber povestea că vede foarte multe lumii, că lucrează pentru
 Partid, că neopse forțul nerostit de frumusețe autonească, a acceptat
 forțul după ce el l-a convins cu obligația de a interveni ca cei
 de la Vapniarka să fie eliberați. Prin urmare era pentru noi un om
 care depune o muncă aridă pentru schimbarea lucrurilor în țară
 de ca ar fi agent de dezinformare prin forțul că asuma o comunistă
 sau alte acțiuni care mă faceau să cred că acesta este un zvon care
 circula de multa vreme, neîntemeiat.

După 23 August am căutat să lucrez, adică să încep să
 depun efectiv activitate politică. Prin bea am săvârșit

destul de curând și pe Elena Patrașcanu, apoi pe el. Am intrat în casa lor,
numai la insistențele Elenei Patrașcanu, care am trimis din prudență
după ca mă împărtășeam.

Am văzut că, după 23 August, așteptând că Armata de Folclor să ne descopere, noi
nu am revenit la ideea de a reorganiza, de a o conduce și de a reînvia
această muncă. Pentru că era fugit în Elveția și atunci noi am
concentrat întreaga atenție să organizăm muncă folclorică. Alături
de Patrașcanu vedeam un potențial gigantic care oricum nu ar fi
putut fi de folos. Încetul cu încetul masivă obsesia de a avea
prietenii cu toți oamenii, de a nu avea o atitudine combativă

Prilej în Octavian Baente, la care nu fusesem, nu era decât o protecție
declarație de servicii reciproce. El rămăsese director la Fundația iar eu puteam
prin această instituție să fac să revină Arhiva de Folclor. Totuși, deși în
național trăiește și comunist, se dădea drepturile, a fostuși acela l-am
vizitat pe Radu Bălan. Porocănu de căteva ori, luând masa în comun. E adesea
când ne discutăm poezia, răsă, deși era gura de colaborare, totuși, după aceea
era, iar eu mă lăsa. Mă cu el, discutăm prietenește ca și când nimic
nu se întâmpla. Acest lucru fără îndoielă că făcea pe departe de
felul meu de a fi din trecut, când nu aveau simțăminte dar mai cu
seama de atmosfera din casa Patrascanu, unde ne se vorbea de drept-
hotărâta împotrivă burgheziei, și împotrivă. Încercăm de la Cluj a lui
Patrascanu mi s-a părut excelent. Era și normal cu concepția pe care
o avusesem de trecut despre folclor, despre națiune. Dar, oamenii pe care
îi vedeam, e vorba de funcționarii dela Fundația Regala lătar după
acum dispuși și ridicau tot felul de laude la adresa lui Patrascanu
iar această, pe care nu mă străduisem să o analizez, sau mai bine zis
să mi dau seama că mi s-a fost la dăru satisfacția lor. De fapt, acești oameni
nu acordau simpatia pentru ei priveau în mine un exponent al
ideilor lui Patrascanu, care prin atitudinea împotrivă, era a que-
rante burgheziei. Trecea mai priveste mă simțam unghiul de
faptul că Patrascanu, cu care mă vedeau mereu sete atât de bine
cunoscut. Mă a lucra se petreceau sub ochii mei și treceau cu
vedea fără a le analiza. Problema banilor, a scrierilor de
valută, care în fond era un trafic pe deoparte de lege, pentru ei practi-
ca chiar Patrascanu mi se părea un lucru natural. Singurul reproș
pe care i-l aduceam, nu spunându-i că în mine, era faptul că era
atât de străns la bani. Pentru morală mea din trecut răsă, pentru
felul în care vedeau superficialitatea, delictul în sine, care venea
dela răsă și un membru al burzii politice, dela simțul justitiei
nu mi se părea un fapt reprobat. Despre mine personal, ca
comportare, aveau în mare măsură exact același pe care o obișnuie-
sem dealungul vremii: să defuieră cât mai mult, să mi castig
simpatia prin tot felul de glume și mai cu seama bănuș în
struna celor cu care mă aflam. Nu făusesem mereu, exact așa
faceam și acum. Niciodată nu am stat să avâncuș atâtea și

atâtea lucruri grave care se spuneau. Din pătrire, continuam să fim eu la cele
 auzite să adaug tot felul de zvonuri dăgănoase împotriva Uniunii de
 viciile. Ideea este că eram influențat, cum toată viața mă lăsa
 influențat să că. De data aceasta lucrul devenea mai periculos căci aici
 se punea o acțiune politică dăgănoasă, nu mai era vorba de defuzii
 sau alte lucruri de importanță mai mică. Leu Constante lucrare exact
 pe aceeași linie am încercat dintr-o dată să exorcizăm o mare influență
 pe lângă m. trecut asupra mea, împărțeau opinii din casa Pătrășcanu
 în la, opinii lui Belu Sălbă. Nu am auzit vorbindu-se de omul nou,
 nu am auzit vorbindu-se de sacrificiile omului sovietic, nu am auzit
 decât calomnii. Se pune problema cum de am intrat în partid. Pur
 și simplu pentru că dintr-o dată am văzut că voi face acest lucru,
 pentru că am văzut, dar nu mi-am gândit o clipă că aici voi
 desfășura ne-o activitate împotriva directivelor pe care le voi
 primi. Era pentru mine o viață lucruri diferite: prietenia cu Pătrășcanu,
 activitatea pe care o voi desfășura în partid. De altfel nu
 mi-am gândit să-i pun mâna în lucrul Pătrășcanu această problemă,
 căci vedeam că atunci când e vorba de mișcare de partid, te afara de
 toată atitudinea pe care o avea acasă, muncea și încă dădă impresia
 de multă tragere de inimă. Și eu, intrat în partid, eram multumit
 în fundul sufletului de faptul că sunt luat în serios, că mi
 se dau munci pe care le îndeplineam cu satisfacție. Le dădă
 îndemna la acest joc dublu, periculos, dăgănos. Nu aveam nici
 un fel de gând, eram superficial așa cum fuseseam dintotdeauna,
 continuam să trăiesc „pe lângă cinera”. Am fost în mijlocul
 discuțiilor, s-a pus problema fugii lui Pătrășcanu, după Bruxelles
 Leu mi-a spus că la Praga au vorbit de o eventuală fugă
 împreună cu ea. Care se gândeau eu? Dacă ei ar fi plecat eu
 nu trebuia să dau socoteală? Nu mi-am pus această problemă,
 nu vedeam în seriozitatea lucrurilor, nu eram pătruns nu
 vedeam adevărul, era acasă superficialitate de care dădăsem
 dovadă o dată întreaga, de data aceasta mă bădănau forme criminale.
 Și acum mă complăceam să creiez o „atmosferă” agreabilă în
 jurul meu și aici, în timpul discuțiilor intervenisem cu glume
 cu prostii, dar nu pricepeam sensul adevărat al celor ce se

petreceau în jurul lui, nu mă gândeam că lucrurile acestea sunt grave și că
 dacă nu de altceva cel puțin instinctul de conservare ar fi trebuit
 să-mi indice drumul. Nu ca o scuză, dar consider că erau niște inconștien-
 ță crasă. Întâlniri, discuții de care știam bine că erau periculoase, așteptam
 participam fără a-mi recunoaște nici atunci, nici acum rolul meu.
 Mă consideram prieten și mă simțeam în mare măsură responsabil de
 prietenia ce mi-o acorda Pătrășcanu. Dacă el a cerut servicii lui
 Elena Constante și dacă eu a făcut-o cu mine este probabil pentru
 că, totuși, până la sfârșit, din auzirea destule lucruri, nu avea
 deplina încredere, sau nu mă lua suficient în serios. În toate
 superficialitatea mea, care nu judecau situațiile sunt absolut
 convins că dacă eu ar fi cerut orice, faceam orice, considerând că
 servea un prieten. S-a discutat despre o eventuală arestare, eu i-a
 spus ce să spun, sau mai bine zis să nu spun nimic. Marturisesc că,
 oricât de curios și mi se părea, mi treceau aceste lucruri printre urechi
 și îmi erau pe călăște. Totuși, în presia o rețineam și mi se
 părea. Era cum toată viața, neștiind nimic odăto nimic, făceam
 impresia că sunt un om cuț pentru că pe lângă dăruirea din aer căte
 o idee, și de data aceasta auzeam, distanțam nu mai știam bine
 ce, dar impresia generală mă cuprindea. S-a petrecut conștient
 Pătrășcanu, în clipa în care s-a pomenit de Pătrășcanu eu am rămas
 surprins. Nu am pus mâca în legătură că așteptarea lui și de
 zi, cele raționale și auzite trebuiau să ducă acolo. El aștepta să aibă
 o explicație eu consideram că, având acea explicație situația i se
 va arăta. Bine aceasta nu e inconștientă, cănd dacă a și fi
 pus în legătură cele ce știam că trebuie trebuia să-mi dau seama
 bine că acesta era doar un început. După arestarea lor am rămas
 extrem de impresionat. Faptul mai cu seamă că și Elena Constante
 fusese arestată mi creșea o teamă de nedescris. Mă trebuia
 dacă nu-mi va veni și mie rândul să fiu arestat dar, indicațiile
 primite în făcusea efectul, de unde trebuia să spun că nu
 știu nimic trebuia să-mi eu să cred acest lucru. Oricât de curioasă
 poate a fost această mărturisire, eu consideram că nu aveam nici
 un amestec, nici o vină. Fiu la o prelucrare a tor. Gheorghe-Deg

la Grilești, după arstarea Patrișcanu și a lui Constante acesta a arătat că
 pentru a verifica membrii din partid e nevoie să se dea sarcini să fie unu-
 rit de felul cum își duc la bun sfârșit sarcinile și acesta este un drum
 și gura pentru a-i cunoaște pe cei ce nu sunt aproape de Partid. Mi-au trimis
 totuși uzat și mi-au propus să lucrez din războieri, cu tot elanul
 pentru a dovedi că sunt alături de Partid, că nu am nimic comun cu
 Patrișcanu. Era o poziție personală, egoistă nu principială în această
 intenție a mea. Dar începând să lucrez am început să am satisfacții
 nebanuete. Începuse problema „prieteniilor” să cadă pe al doilea plan,
 chiar arstarea lui Constante de care eram alături de legat începuse
 să prindă din importanță. Stănci am început să mă simt altfel, mai
 bine, mai sănătos, mă pătrund, mă cîntec și am avut impresia că totul adu-
 crește. Cășteau pe deoparte dar cocoșeau problema Patrișcanu, fugind
 eu din urmă de ea. Nu dăți o atitudine dăgănoasă mi mi-au dus
 la Partid și din cu totul alte considerații: mă consideram bun
 membru de Partid dar mai era problema „prieteniilor” care totuși mă
 ținea. Cum oare eu să mă duc să spun despre ei, după ce am fost
 atîta timp cu ei. „Prieteni” a putred, burgheză care mea idole
 mori, căsă de a carei gravitate nu mi dădeam seama căi mi fo-
 curse armătura vocalească. Partidul stăie legăturile mele cu
 ei, dacă nu mă întreabă nimeni că a trecut peste asta, că
 mea să mă verifică în mină. Era o atitudine comoda prin
 care căntam să-mi fac vînta ușoară. Exprimul lena din închisoare
 și spunându-mi că nu a declarat nimic, mi-au trimis și mi-au
 spus că probabil se va ține peste asta, eu mi vorii vedea de mină
 mea mai bine și mi vorii mai pomenei despre această problemă.
 Înțelegerea lui Constante mi-a pus iarăși în fața o problemă, eu nu
 știu dacă pot să la urmă, ținînd seama de faptul că totuși în
 mine se produce o extraordinară schimbare, nu a-și fi făcut
 acest mare efort, căci deni mă consideram nemorav, deni refuzam
 să mă gîndesc la atîta și atîta lucru totuși era ceva în
 mine care mă rodea. Și, cu toate mină, cu toate satisfacțiile
 nebanuete pe cari le aveam și de și, continuam să fug de
 abstracțiunile care mă supăra. Nu aveam în cap să rup Partidul și
 mi făcusea calculul că Partidul nu ținea cu verba.

117
209
și toate acestea erau speculații, le făcusem pentru a nu mă lăsa să cedeze și să
despre "prietenii" mei, dar m-am forțat să mă țină pentru a nu
mi dădea în via. Mă ocupam cu o fire neobișnuită în lume, lăsam
peste puterile mele numai pentru a nu mă gândi la problema aceasta.
Dar prin atitudine aceasta înduceam în eroare Partidul. Acest lucru
nu mi-l spuneam nici mie. Nu mai discutam decât rar despre Patriș-
can și în ultima vreme apăseseam să fiu din suflet să le fac
imputări. Înțelegeam mai multe, ceteșea și mai în seama înțelegeam
și de pătrău una care creșea în jurul meu. Înțelegeam atât de mult
mă creșeam că aceasta e suficient și că dacă eu încep să-mi dau
seama asta e esențialul. Era o atitudine de comodă colorare, de
lăși tate. La verificare am meritat nefericități nenumărate. Mi-am spus
că dacă mi se surto înseamnă că Partidul mi-a erlat, dar mi se surto
fără a fi cu conștiința supăcată. Era problema lui Lena Constante care
mă împiedeca, mi se surto după ce a erlat să se lue, dacă voi redesci-
de eu distia înseamnă să o bag din nou în bucluc. Dar, născută-mi
mi am adresat și-i propun Lenii Constante să mergem de bunăvoie să
spunem tot. Dece? Mă întreb și cred că răspunsul este că, de
data aceasta vroiam cu orice chip să scap fără să mă bag. Mă angajaseră
în munca politică și profesională total și conșins de așa natură
mă făceam socoteala că întreaga mea activitate e grațioasă.
• pe pentru sinceritatea sentimentelor. Mi-am primit carnetul
de Partid, rămânând în suspensie, am operat însă ca totuși,
il voi primi. Și acest lucru mi-a cauzat multe frământări dar,
de spus nu spuneam nimic din' mureu cauză Patrișcanu apăr-
rea sub o formă sau alta de gazetă. După ce a fost arestată
Lena nu mi-am mai gândit la nimic. Mi-am spus că în cazul
în care voi fi și eu arestat (înțelegeam acest lucru) voi spune
tot ce știu și gata. Dar, în clipa în care am venit am auzit
o ture caracale istică după care am recunoscut-o pe Lena Constante.
Din clipa aceea am început să am o atitudine pe care mi se
grea să-mi închipui că a-mi fi calculat-o dinainte. Mi se
propuneam una, mergeam dus spuneam alta, și culmea e că

erau în mare măsură instinctive și inconștient impușca întrebarea ce chează
am pentru viața mea că în alte situații nu vor reacționa la fel? Căci în
experiența din ultima vreme, care mi-a făcut să omfău ca năvălitoarea în
viața mea, că timpul îndelungat care mi-a permis să - mi ana-
lizez atâtea și atâtea episoade din viață sunt totuși elemente cari
vor contribui în moduri cel mai radical pentru a reflecta unei
adapte ori decăteori încep o acțiune, ori decăteori dau un răspuns.
Mi-am dat seama în ultima vreme de câte ori răspundeam cu un
rău, fără a mă gândi măcar. Era însă și o permanentă stare
de frică, ce mă făcea să reacționez într-un fel brusc, care îmi
creta din ce în ce mai multe dificultăți. Nu mi-am considerat
nici o dată dur sau al clasei muncitoare. În ultima vreme fiecare
izbândă mă făcea să tresalt de bucurie, iar în felul în care mă
comportam făceam impresia exact de contrariu. Această atitu-
dine dublă a mea era pentru mine înșine de neînțeles. Am scris
acel memoriu, în clipa în care îl scriam credeam tot ceace spuneam
și nu-mi dădeam bote peana că, în ultimă analiză, el era
nu numai nelalocul lui, dar inducea ancheta în eroare, eu ne-
declarând cele ce știam. Era o manevră, dar marturisesc că nu
era calculată ci porușă spontană. Aceste nenumărate ocazii mi-au
permis să descopăr o latură urâtă din mine, sau mai bine zis să
descopere alții, latură pe care eu o credeam lăchidată. Am totuși
prezentat nimica mea care nu numai că mi-a fost atât de dragă,
dar care mi-a creat atât de mari satisfacții, cari mi-a făcut
totuși în mare măsură să fiu mai bună decât eu trecut, ave-
puteriscul sprijin al Partidului, pe care l-am simțit în ultima
vreme ~~puterisc~~ după despartirea cu Patrușanii care, cu toată
comportarea mea de aci, mi-a apărut totuși să-mi duc altfel
și viața și viața. Și acest lucru rămâne totuși puterisc
chează că mai pot merge înșurșit. Căci acest lucru cu
toată convingerea, căci experiența de acum, din ultima
vreme a reușit să-mi deschidă ochii, să mă facă să privesc
eram caracterizat drept defect dar caraghios sau nere-
gus? Inșu convenea această postură care nu-mi acă obli-
gare și din poziția în mare măsură un subțire fugii

pentru anumite atitudini. În cel mai mult grad, această mentalitate
 totuși nu mai exista așa decât totuși și acest lucru e un fapt încă
 rămas. Ultimii doi ani după arestarea Patrișcaușu sunt totuși singura
 perioadă dealongul întregii vieți când n' am mai stat sub "ocrotirea"
 unor prieteni, cari m' au influențat sau m' au făcut să acționez
 într-un fel sau altul. Și totuși, cu toate greșelile extreme de grave
 pe care le-am comis, ocrotirea o găsisem în Partid, care m' aputase
 în activitatea mea atât de puternică, decât smiteam și de și ca
 creșteam devenind alt om. Poate, dacă ar mai fi trecut mea că
 în vreme și acea pată, pe care o ascundeam în mine și care mi-a
 împiedicat să acționez cum am acționat, poate totuși într-o bi, conti-
 nuând munca așa cum o făceam, ar fi fost pleacă. Nu pot crede
 că ar fi continuat viața așa, că până la urmă nu ar fi erit
 din mine, toate cele ce le-am tălmăcit. Dar doi ani au fost prea
 puțin pentru a mă schimbă cu totul și de asta am dat cu pri-
 sonul, dovada. Sunt convins că pot fi încă util mergând pe drumul
 meu al progresului, alături de nașterile celor mulți cari după
 pentru o viață mai bună.

Harry Brauner

21. III. 1950.

873
121

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victorie 168, declar următoarele :

Când a părăsit țara Nicol Gross, după viața pe care o ducea arăta a fi foarte bine situat, având și o proprietate destul de mare pe bulev. Elisabeta. Nu auzisem niciodată să se fi pronunțat că e hotărât să nu mai revie în țară și ar fi fost nenormal acest lucru ținând tocmai seama că specialitatea lui era tocmai petrolul instalațiile de rafinării lucru pe care nu l-ar fi putut face oricui de. În momentul când îl cunoscusem de asemenea, atât cât îl știam eu nu am avut niciodată impresia că dorește să-și schimbe meseria, că are velleități de savant renunțând la ceea ce îi producea bani.

Stt
Gross
Dimpotrivă, eram indignat și mi-am exprimat această indignare față de Lena Constante când am aflat că prin 1939, când după ocuparea Cehoslovaciei când nemții se instalaseră ca "specialiști" în regiunea petroliferă a sondelor și preluaseră firmele și întreprinderile din Cehoslovacia (Nicol Gross reprezenta niște asemenea firme în România), el a continuat o vreme contactul și legăturile și cu nemții.

Văzând însă că a plecat mi-am spus că aceasta fusese numai o manevră, pentru a-și pregăti plecarea, dar adevărul este că de plecat a plecat numai în clipa în care îi era amenințată persoana lui fizică, adică atunci când veniseră la putere legionarii.

În vremea refugiului, vreme în care foarte mulți români de origine evrei au avut de suferit din cauza englezilor, fiind băgați în lagăre cu anii sau trimiși la mari depărtări, lui Nicol Gross i se permite să locuiască tocmai la Cairo, într'un timp în care Egiptul nu dădea cu ușurință vize evreilor. El însă a fost angajat în acel moment extrem de important la biroul de informații într'o muncă de mare răspundere care nu cred că ar fi fost încredințată oricui, care pur și simplu cunoștea regiunea petroliferă. Cred deci că nu se poate că fi fost acceptat de către englezi la prima ofertă, dela o zi la alta ci că, este de presupus că deși niciodată nu aflasem acest lucru, colaborarea sa în cadrul biroului de informații englez dela Cairo trebuie logic să fi fost o consecință a unor colaborări sau legături strânse anterioare pe care să le fi avut cu englezii. Repet însă că niciodată nu am avut im-

presia aceasta cât era în țară și nici nu am auzit să se fi vorbit despre vreo legătură a lui cu englezii.

M'a mirat însă, după război faptul că nu a venit nicio dată în România. Mi-am pus personal problema pe care n'am reușit să o rezolv : dacă într'adevăr, cum îmi spunea Lena Constante fi este foarte dor de țară, de foștii prieteni, dacă chiar a renunțat la meseria de odinioară vrând să rămâie în străinătate, sau să devie un om de știință, care nu se mai ocupă de afaceri, dacă cum pretindea era îndrăgostit de Lena Constante, cu care avea uneori legături prin persoane care veneau din străinătate și foarte rar prin scris, ce l-ar fi împiedicat să vie cel puțin pentru câteva zile la București. Faptul că "a fost" în serviciul de informații englez, nu văd ce l-ar fi împiedicat de vreme ce, după cum pretindea această indeletnicire fusese temporară. Și, dacă avea de gând să se stabilească la Londra, nu văd intrucât un voiaj de câteva zile în România l-ar fi împiedicat să o facă. În nici un caz nu văd intrucât faptul că în România se întărea regimul de dictatură a proletariatului ce l-ar fi împiedicat, căci, nemaiavând pașaport român ci devenit cetățean englez nu ar fi riscat să fie împiedicat să se mai întoarcă la Londra. La un moment dat afla că vorbește la emisiunile românești ale postului de radio Londra. Chiar dacă ar vorbi numai de "invenții și de probleme tehnice" acel post este se știe de către oricine, un post dușmănos nouă, de propagandă imperialistă împotriva Uniunii Sovietice, împotriva țărilor de democrație populară. Prin urmare, Nicol Gross, care pretindea că nu mai are nimic comun cu vedhilei indeletniciri din țară, că renunță definitiv la ele devenind pur și simplu un viitor savant, se vede bine că mai avea ceva cu România de vreme ce se adresa auditorilor români amatori de emisiuni ale postului Londra. E limpede că chiar, dacă în emisiunile la care vorbea nu înjura RPR-ul, totuși prezentarea invențiilor engleze nu erau decât un prilej de a face propagandă engleză. Și, dacă aceste prezentări erau într'adevăr apolitice, de ce trebuiau să păstreze un caracter conspirativ adică să păstreze în secret numele celui care le făcea. Mi-am pus întrebarea dacă a putut veni în 1947 până la Praga, presupunând că până atunci nu avea toate formele, pașaportul englez în regulă, ce l-ar fi împiedicat pe un om care face carieră științifică într'o universitate engleză, dela Praga să se repeadă și până la București, căci totuși nu e normal ca un om care a trăit atâta vreme aici, fiind la doi pași să nu aibă elementara curiozitate și pornire de a reveni pentru o clipă. Se spune că o caracteristică a criminalilor e faptul că revin la locul crimei, cum care un om care lucrase atâta vreme la instalarea rafinăriilor, care apoi, din cât am aflat, dăduse indicații pentru ca aceste rafinării să fie bomb

344
Gross

date, nu are curiozitatea de a-și verifica, chiar după un timp isprăvile, venind măcar trecător în țară. Sau, poate aceste lucruri atât de normale devin anormale, exact în clipa în care la baza nevenirii în țară stă o altă explicație mai adâncă și anume faptul că Nicol Gross continuă să presteze servicii serviciului de informații englez, să fie în slujba acestuia și prin urmare primește directive precise care îi permit sau interzic anumite deplasări. Dacă nu mai gândește să se reîntoarcă în țară sau nu mai are nimic comun cu această țară cum se explică că vorbește tocmăi pentru această țară la Radio-Londra și la acel post se știe bine că nu sunt adunați oamenii cari n'au nimic cu țara noastră ci din potrivă au chiar foarte mult însă împotriva noastră, împotriva dictaturei proletariului.

E foarte greu să-ți imaginezi un colaborator al emisiunii române a postului Radio-Londra care face acest lucru "de dragul științei", fără nicio preferință politică, fără a gândi la țara pentru auditorii căreia vorbește. Deci, s'ar putea ca și această "indeletnicie" să fie o urmare a celei pe care o avusese la Cairo, de data aceasta cu alt caracter, însă în continuare în folosul englezilor, că cu alte cuvinte Nicol Gross să continue să presteze munca în cadrul acelui serviciu de informații, fapt care pe de o parte nu-i poate permite să revie în țară iar, pe de altă parte i-a dat posibilitatea a primi cetățenia engleză, de a se instala la Londra.

Acum în ceiace privește continuarea legăturilor cu Lena Constante, care după câte știu e singura legătură mai puternică în țară, din câte știu, niciodată nu am avut motivul să pun în legătură faptul că ~~aceste~~ ^{aceste} îi trimetea vești sau îi scria cu faptul că, dedesubtul acestor lucruri s'ar afla anumite directive. Nu am crezut acest lucru niciodată pentru că, din câte știu, eram convins că Lena Constante nu-mi ascunde niciodată nimic, ori un lucru de o importanță capitală dacă mi l-ar fi ascuns însemna că, dimpotrivă îmi ascund tot. Oricâteori a primit scrisori și a vorbit cu străini (cum a fost cu Aisinger și Butler, secretarul legației engleze) repetându-mi conversațiile mi-a arătat că acestea erau pur și simplu mesagii prietenești aduse de către oameni, cari îl cunoscuseră pe Gross și venind în România era foarte normal să facă acest lucru.

Că Lena Constante și-a propus să-l vadă pe Nicol Gross la Praga nu mi s'a părut din partea ei un lucru neobignuit pentru că de multe ori, în viața ei când își băga în cap câte un lucru îl făcea, chiar dacă acest lucru nu merita eforturi. Este adevărat că i-am atras atenția că acest lucru e nelalocul lui, dar mărturisesc în toată sinceritatea că nu m'am gândit la nimic altceva decât la faptul că s'ar putea pune în legătură faptul că pleacă cu Pătrășcanu și că se întâlnește cu un român devenit englez în ultima vreme. Adică i-am

54
624
746

explicat fără să mă gândesc o clipă că întâlnirea cu Gross ar putea îmbrăca alt caracter decât cel pe care mi-l arătase Lena Constante, ținând seama că acest lucru se petrecea în 1947, dacă totuși întâlnirea cu Gross să nu fi avut loc în legătură cu eventuala fugă a Pătrășcanilor, dar niciodată, nici înainte, nici după nu am auzit nici dela Lena Constante, nici dela Pătrășcanii despre așa ceva. Si nu văd ce ar fi împiedicat-o pe Lena să-mi spuie acest lucru de vreme ce altele, pe care Pătrășcanu nu mi le mărturisea ea mi le-a spus (cum de pildă propunerea vagă dela Praga de a fugi împreună cu Lena și Elena Pătrășcanu sau telefonul pe care îl aștepta dela Mieg

351
Gross
Pe dealtă parte, am văzut-o în permanență pe Lena Constante, nu mi-am dat seama niciodată, dar absolut niciodată că Nicol Gross să o fi utilizat pe dânsa în anumite scopuri de a-i da informații sau de spionaj. Nici nu mi-a vorbit niciodată de acest lucru dar nici nu mi-am dat seama că așa ceva ar fi posibil din câte știu că făcea și lucra Lena și în general cunoscându-i destul de bine în treaga ei viață.

Asupra faptului că Gross trebuie să mai continue a lucra pentru englezi, că lucrează împotriva noastră nu m'am gândit și nici nu mi-am pus problema până în ultima vreme. Am judecat atât de superficial că nici măcar prezența lui la emisiunile Radio-Londra nu o consideram decât pur și simplu o manifestare științifică, fără vreun substrat politic, din această pricină niciodată nu nimeni și nici cu Lena Constante nu am vorbit în sensul celor arătate și analizate mai sus.

Aceasta este declarația mea dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

21.3.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Drauner, domiciliat în calea Victoriei, 168, declar
următoarele:

Când a părint totu, Nicol Gross, după vata pe care o ducea
arata a fi foarte bine situat, având și o proprietate destul de mare
pe bulev. Elisabeta. Nu auzisem niciodată să se fi promovat că e
hotărât să nu mai revie în țară și ar fi fost nenormal acest
lucru fiinduși totuși seama că specialitatea lui era tehnici-
lul, instalațiile de rafinării, lucru pe care nu l-ar fi putut face
oriunde. În momentul când îl cunoșeam de asemenea, atât
cât îl știam eu nu am avut niciodată impresia că țările să-și
schimbe memoria, că are velenități de savant renunțând la ceea
ce produce bani.

Imposibil, eram indignat și mi-am exprimat această
indignare față de Leu Constante când am aflat că prin
1939, când după ocuparea Cehoslovaciei ^{când} nemții se instalasera
ca „speculanti” în regiunea petroliferă a Țării
petrolului și în teritoriile din Cehoslovacia (Nicol
Gross reprezenta unele asemenea firme în România), el
a continuat o vreme contactul și legăturile și cu nemții.

Văzând însă că a plecat mi-am spus că aceasta
fuzese numai o manevră, pentru a-și pregăti plecarea,
dar adevărul este că de plecat a plecat numai în clipa
în care îi era amenințată persoana lui fizică, adică atunci
când veniseră la putere legiunile.

În vremea refugiului, vreme în care foarte mulți
români de origine evrei au avut de suferit din cauza
englezilor, fiind țuți în lagare cu alții sau trimiși la
mari depozite ale lui Nicol Gross și se permite să locuiască

tocmai la Cairo, nău au știut în care Egiptul nu dădea cu ușurință
 știri. El însă a fost angajat în acel moment extrem de important,
 la biroul de informații, într-o nouă de mare răspundere care nu
 cred că ar fi fost încredințată oricui, din care pur și simplu cunoștea
 regiunea petroliferă. Dar deci că nu se poate să fi fost acceptat de
 către englezi la prima ofertă, de la o zi la alta și că, este de presupus
 că - din neîncredere nu apleasem acest lucru - colaborarea sa în cadrul
 biroului de informații englez de la Cairo trebuie logic să fi fost o
 consecință a unor colaborări sau legături strălucite anterioare
 pe care să le fi avut cu englezii. Repet însă că neîncrederea nu are
 avut implicația aceasta că era în țară și nici nu am auzit să se fi
 vorbit despre ne-o legătură a lui cu englezii.

El a murat însă, după războiul faptului că nu a reușit nicio
 dată în România. Mi-am pus personal problema pe care n' am reușit
 să o rezolv: Dacă n' ar fi adevărat, cum mi s' ar fi spus de la Constanța că este
 foarte dor de țară, de țara prietenă, dacă chiar a revenit la mes-
 eria de obținerea nautil în România, sau să devină un om de știință
 care nu se mai ocupă de afaceri, dacă cum pretindea era îndrăgostit
 de Elena Constanța, cu care avea unele legături prin persoane cari
 veneau din străinătate și foarte rar putea scrie, ce l-ar fi împie-
 decat să vie cel puțin pentru câteva zile la București. Faptul
 că "a fost" în serviciul de informații englez, nu vâd ce l-ar fi împie-
 decat de vreme ce, după cum pretindea această embelbur-
 are fusese temporară. Și, dacă avea de gând chiar să se stabilească
 la Londra, nu vâd întucât un voraș de câteva zile în România
 l-ar fi împiedecat să o facă. În nici un caz nu vâd întucât faptul
 că în România se întărea regimul de dictatură a proletariatului
 lui ~~numai~~ ce l-ar fi împiedecat, căci, nemai având pas-
 port ~~englez~~ român ci de voraș cetățean englez nu ar fi riscat
 să fie împiedecat să se mai întoarcă la Londra. La un moment
 dat aflu că vorbește la emisiunile românești ale postului de
 radio Londra. Chiar dacă ar vorbi numai de "invocații și de proble-
 me tehnice" acel post este reție de către oricine, un post dusmo-

nos nouă, de propagandă imperială împotriva Uniunii Sovietice, împotriva
 țării de democrație populară. Din urmare, Nicol Gross, care pretindea
 că nu mai are nimic comun cu redacția lui Rubelstein și din țară, că
 renunța definitiv la ele devenind pur și simplu un vizitor saraut
 la reșederea sa mai are ceva cu România de vreme ce de adresa audi-
 torilor ^{români} amatori de emisiuni ale postului Londra. E limpede că chiar,
 dacă în emisiunile la care vorbea nu figura R.P.R.-ul, totuși pre-
 zentarea învinselor engleze nu erau decât un pretext de a face propa-
 ganda engleză. Și, dacă aceste prezentări erau într-adevăr apolitice,
 de ce trebuiau să păstreze un caracter conspirativ adică să păstreze în
 secret numele celui care le făcea? Mi-am pus întrebarea dacă a
 putut veni în 1947 până la Praga, presupunând că până atunci nu
 cinea toate formulele, pasaportul englez nu regula, ce l-ar fi împie-
 decât pe un om care face cariera științifică într-o universitate engle-
 ză de la Praga să se repeadă și până la București, căci totuși nu e
 normal ca un om care a trăit atâta vreme aici, fiind la doi pași
 să nu aibă elementară curiozitate și posune de a reveni pentru o
 clipă. Se spune că o caracteristică a criminalilor e faptul că
 revin la locul crimei, cum oare un om care lucrează atâta vreme la
 instalarea rafinării, care apoi, din câte am aflat, s-a dus ridicată
 pentru a aceste rafinări să fie bombardate, nu are curiozitatea de a-
 și verifica, chiar după un timp răpănte, venind măcar trecător
 în țară. Sau, poate aceste lucruri atât de normale devin anormale
 exact în clipa în care la baza nevenirei în țară stă o altă expre-
 catie mai avansată și anume faptul că Nicol Gross continuă să
 presteze servicii serviciului de informații englez, să fie în slujba
 acestuia și pur și simplu primește directive precum că îi permit sau
 interzic anumite deplasări. Dacă nu mai gariberti să le întoarce
 în țară sau nu mai are nimic comun cu această țară cum se exprima
 că vorbește tocmai pentru această țară la Radio-Londra. Și la
 acel post se știe bine că nu sunt adunați oameni cari n'are
 nimic cu țara noastră ci din poziția au chiar foarte mult
 însoțirea noastră, împotriva dictaturii proletariului.

e foarte greu să-ți imaginezi un colaborator al cuiu singur război
 a postului Radio Londra care face acest lucru de dragul științei, fără
 nici o preferință politică, fără a fi îndrăgostit de țara pentru a cărei
 câștig vorbește. Deci, s-ar putea ca ni' această "indeletnicie" să fie
 o urmare a celui pe care o amusea la Cairo, de data aceasta cu alt
 caracter, însă m continuase m folosul englezilor, cu ai ale căruia
 Victor Gross să continue să presteze munca m cadrul acelei servicii
 de informații, fapt care pe deoparte nu-i poate permite să revină în
 țară iar, pe de altă parte l-a dat posibilitatea a a primi cea-
 țura engleză, de a se instala la Londra.

Acum nu ceream privorile continuarea legăturilor cu Lenu Constante
care după câte știu e singura legătură mai puternică în țară, din câte
știu, nicidecum nu am avut motivele să pun în legătură faptul
că acesta îi trimdea vestii sau îi scria cu faptul că, de demult
acesta lucruri s-ar afla anumite directoare. Nu am crezut acest
lucru nicidecum pentru că, din câte știu, erau convins că Lenu Constante
nu-și arunde nicidecum nimic, ori un lucru de o importanță capi-
tala dacă nu l-ar fi ascuns nimeni, dintr-o dată n-ai arunde
tot. Orde câte ori a primit scrisori n-ă vorbit cu străini (cum a fost
cu Schinger și Butler secretarul legăției engleze) repetându-și
conversațiile nu-ă arătat că acestea erau pur și simplu mesagerii
prietenesci ^{aiure de către} ~~disprețuitor~~ ^{unor} oameni, cari îl umbraseră pe Gross și
venind în România era foarte normal să facă acest lucru.

Că Lena Constante m'a propus să-l văd pe Nicol Gross la Praga
nu mi s'a părut din partea ei un lucru neobișnuit pentru că de
multe ori, în viața ei când țop băga în cap câte un lucru să
facă, chiar dacă acest lucru nu merita eforturi. Este adevărat că
îmi am atras atenția că acest lucru e neobișnuit lui, dar năvălindu-se
pe toate sinceritatea că nu mi'am gândit la nimic altceva decât
la faptul că s-ar putea pune în legătură faptul că pleacă cu
Pătrășcanu m'ă că se întâlnește cu un român devenit englez
pe ultima vreme. Adică î-am explicat fără să mă gârlesc o
clipă că întâlnirea cu Gross ~~este~~ ar putea umbra alt

caracter decât cel pe care mi-l arătașe Lena Constante, ca totuși nu este indicată această întâlnire. Mă gândesc, înăd peama că acest lucru se petrecea în 1947, dacă totuși întâlnirea cu Gross la un fi avut loc în legătură cu eventuala fugă a Patrișcanilor, dar niciodată, nici înainte, nici după nu am avut nicio relație cu Lena Constante, nici cu Patrișcanii despre așa ceva. Și nu văd ce ar fi împiedecat-o pe Lena să-mi spună acest lucru de vreme ce atele, pe care Patrișcanii nu mi le mulțumesc ca mi le-a spus (cum de predă propunerea răzăr de la Oraș de a fi suprimată cu Lena și Elena Patrișcanii sau telefonul pe care îl accepta de la Alieș). 324

Pe de altă parte, am răzăr-o în permanentă pe Lena Constante nu mi-am dat seama niciodată, dar absolut niciodată că Nicol Gross se o fi utilizat pe dăna în anunșe scopuri de a-i da informații sau de sprijin. Nici nu mi-a vorbit niciodată de acest lucru dar nici nu mi-am dat seama că așa ceva ar fi posibil din câte știu că făcea și lura Lena și în general cunoșcându-i de tal de bine întreaga viață.

Supra faptului că Gross trebuie să mai continue a lura pentru englezi, că lura noastră noastră nu mi-a gândit și nici nu mi-am pus problema până în ultima vreme. Am judecat atât de superficial că nici măcar prezența lui la emisiunile Radio-Londra nu o consideram decât pur și simplu o manifestare stăruie, fără ne-ua substituit jolotei, din această mică niciodată cu mine și nici cu Lena Constante nu am vorbit în lume celor cunoscute și analizate mai sus.

Aceasta este declarația mea dată de bunăvoință și nerent de mineai

Harry Brauner

21.3.1950.

66
85 322

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

În timpul războiului veștile le aflam mai cu seamă prin postul de radio Londra sau America. Prin urmare, toată această vreme știrile nu erau date cu dușmănie la adresa Uniunii Sovietice dar totuși în așa fel încât să reiasă că numai datorită imperialiștilor războiul va putea fi câștigat. Sigur că această propagandă, încetul cu încetul a început să mă influențeze, retragerea trupelor sovietice era în acea vreme o mărturie a slăbiciunii lor, aceasta era interpretarea ce se dădea de mai toată lumea cu care aveam contact. Se spunea că numai armamentul masiv american va putea salva situația, că armata sovietică nu avea de loc armament și că se sprijină numai pe acesta, că în fine cel de al doilea front va fi hotărâtor. Eu credeam în posibilitatea unei colaborări între imperialiști și sovietici și în continuarea acestei legături și după război. Din 1943 aflam despre faptele eroice ale soldaților sovietici, despre felul impresionant în care erau organizate unele colhozuri și îmi aduc aminte că, chiar transmiteam tov. Al. Sandelevici aceste informații, el urmând să le multiplieze. I-am dat mai multe asemenea informații pe care, la întoarcerea de pe front mi le-a istorisit Nicolae Bălan. Deci, nu știu să fi avut în nici un caz o atitudine antisovietică în vremea războiului. Judecam, în felul de a judeca al burgheziei care nu era alături de hitleriști. Ca toți aceștia credeam că războiul a fost câștigat ^{de către} intervenției anglo-americane și mă gândeam că și în România se va petrece intrarea trupelor anglo-americane. Nu aveam însă în cap deloc gândul că venirea trupelor sovietice ar fi însemnat o pagubă pentru țară sau că pentru mine acest lucru ar fi însemnat un lucru nedorit ci dimpotrivă salvarea.

Despre Uniunea Sovietelor și realizările de acolo nu știam mai nimic. Nu știam nici ce este socialismul bine iar despre problema "nivelării" oamenilor la un standard de viață mai înăpoiata credeam. Nu-mi dădeam seama, însă de atâtea și atâtea ori fusesem și eu în mare măsură otrăvit de diferitele "informații" despre regimul comunist, despre traiul greu de acolo, lucruri pe care de multă vreme le istorisea Bela Silber

. / .

incât încetul cu încetul fusesem pătruns de ele. Despre André Gide aveam o părere foarte bună, iar faptul că el scrisese o carte calomniosă la adresa Uniunii Sovietice o priveam ca un lucru adevărat. Mai citisem o așa zisă carte umoristică a lui dela Buchardiere, pe care îl credeam comunist știind că scria la "Le canard enchaîné". În această carte "Histoire d'un petit juif" pe care o căpătasem dela Egipteni, se ridiculizau moravurile sovietice, se vorbea despre lipsa de libertate și eu începusem să cred aceste lucruri. Vedeam după război, un fel de stat federativ al Europei, în care nu va mai fi nevoie de pașapoarte și se va circula oriunde. Mă gândeam să mă plimb, să lucrez în Anglia, să se instaureze o democrație de tip burghez singura pe care o puteam pricepe. În vremea în care îi frecventam pe Egipteni accepta bineînțeles că erau împotriva hitleristilor cari invadaseră Egiptul și că acest lucru mă apropia de dâșii, dar tot dela ei mă obișnuisem cu gândul că anglo-americanii vor fi cei cari vor impune pacea și acest lucru nu mă supăra.

Îmi aduc aminte că ministrul Egiptului susținea că până la sfârșitul socialismul va birui, dar un socialism de "tip european". Și aceste idei prinseseră în mine.

Propagandă anti-sovietică avusesem prilejul să ascult destulă iar structura mea de neluptător, de om comod făcea ca atunci când vedeam oameni dârji și hotărâți cum era prof. Graur să-i consider mistici și exagerați. Dela Silber, încă înainte de războiul mi auzisem interpretarea după moartea a proceselor din Uniune, auzisem vorbind despre Troțki, ca despre o victimă a regimului și deși nu răspundeam aceste știri totuși ele prinseseră în mine. Când o seamă de prieteni trecaseră în 1940 în Uniune, aflasem că au dat de multe greutăți și acest lucru de asemenea mă făcea să gândesc că prin câștigul anglo-americanilor situația se va schimba în bine. Victoria armatelor sovietice o atribuiam sprijinului american și în consecință în mintea mea aceștia erau salvatori. Lucrurile acestea le simțeam dar cu toate acestea, după 23 August vroiam să lucrez, să devin un om util și politiceste orientat spre stânga. Pe Bela Silber din câte istoriscea, îl consideram că contribuise în mare măsură la actul dela 23 August și, știindu-l comunist, îmi imaginam în el un exponent al Partidului, cu toate criticile pe care le făcea și să se feri.

În această stare de spirit i-am cunoscut pe Pătrășcanii. El reprezenta pentru mine pe secretarul Partidului Comunist și atunci, acele știri auzite și primite înainte vreme îmi erau confirmate dela un om cu o răspundere politică.

30
feti
cum nu avusesem prilejul să cunosc alții. El lăsa a se înțelege
că la noi lucrurile se vor aranja într'un soi de colaborare;
pe național țărăniști în prima perioadă nu-i consideram duș-
mani, habar n'aveam cum evoluiază lucrurile și când vedeam de
pildă pe Matei Socor că duce la Radio, unde lucram și eu, o
luptă hotărâtă împotriva celor pe cari îi găsisem acolo, mi se
părea că exagerează și nu participam în nici un fel. Dealtfel
toți aceștia care luptau hotărât erau ironizați de Pătrășcanu
iar eu mă lăsam influențat. Intrasem la o instituție reacțio-
nară și acolo funcționarii în cap cu directorul (Octavian Neam-
tu) afigau un fel de democratism care n'avea nimic comun cu
comunismul. Totuși în capul meu lucrurile erau confuze și do-
riam mai departe să lucrez, gândul avându-l însă tot la pără-
sirea țării. Când la Externe a venit Rădulescu Pogoneanu acesta
m'a chemat să lucrez la o broșură pentru folclor (care nu s'a
făcut până la urmă) și-mi spunea că el înțelege ca pe artiștii
de valoare să-i trimeată în străinătate, să rămâie să activeze
în domeniul lor fără nicio altă obligație decât a se recunoaște
români. În felul acesta consideră el că s'ar putea duce o pro-
pagandă utilă iar mie această formulă îmi surâdea. Nu am făcut
alte acte dușmănoase făcîș decât numai că, lăsându-mă influența
veneam și adăogam la criticile auzite și eu știri tendențioase
și dușmănoase. Când, venind cu armata Roșie, Dorina Rădulescu
mi-a povestit greutățile extraordinare pe care le-a dus în
vremea războiului, în refugia, imediat am interpretat dușmănos
și am început să vorbesc despre mizeria din Uniune, făcînd ab-
stracție însă de faptul că acolo țara era invadată de dușmani.

Oridicăteori veneam cu câte o asemenea veste la Pătră-
scani, ea era bine primită și comentată în felul deformat în
care o prezentam. Când prin 1945, Matei Socor a procedat la epu-
rarea muzicanților colaboraționiști eu am considerat că exage-
rează, că persecută anumite valori, cari ar fi putut fi utile,
iar când îi spuneam lui Pătrășcanu, acesta îmi dădea dreptate.

Si în felul acesta atitudinea mea devenea din ce în ce
mai dușmănoasă, cu toate că în mine existînd dorința de a lucra
continuu să-mi desfășor activitatea publică, să vorbesc despre
muzica sovietică în public în termenii cei mai laudativi. Si,
mărturisesc în toată sinceritatea, că nu-mi dădeam seama că du-
o luptă împotriva regimului. Când lucrurile însă au ajuns mai
departe și Partidul a început să sesizeze poziția dușmănoasă
a lui Pătrășcanu, consideram că i se face o nedreptate, că se
cearcă înlăturarea lui pe nedrept.

10/11/50

Monte

10/11/50

După rezoluție am început să-mi dau seama că toată această prietenie cu el poate avea repercusiuni și asupra mea. Auzisem și participasem la atâtea discuții și începuse să-mi fie frică. Mă gândeam însă în inconștiența mea, că eu nu am comis propriu zis acțiuni dușmănoase și că deci voi reuși să scap, negând orice amestec. Mi-era teamă să spun adevărul căci pe de-o parte nu vroiam să fiu eu cel care să cauzez un rău mai mare Pătrășcanilor. Pe de altă parte, după arestarea și eliberarea lui Lena ~~Constante~~ Constante, văzând că ea nu a mărturisit nimic și totuși a ieșit mi-am făcut socoteala că procedând la fel și mie nu mi se va întâmpla nimic. Prin urmare credeam că mințind voi reuși să mă pun la adăpost. Dar, în ceea ce privește ideile mele, după arestarea lui Pătrășcanu și a lui Silber mă schimbasem cu totul, nesuferind influența lor am cetit, mi-am clarificat și aceasta mi-a permis să simt și să lucrez altfel. Și cu cât simțeam altfel cu atât fugeam mai tare de trecut, de care nu mai vroiam să știu și peste care credeam totuși că voi putea trece.

Consider deasemenia nefastă influența continuă a lui Lena Constante, care la rândul ei, stătea permanent pe poziția Pătrășcanilor. Eu munciam foarte mult în ultima vreme și în munca profesională și în munca de partid, tocmai pentru a arăta că m'am schimbat, dar ea îmi făcea reproșuri, că dece mă omor așa, că n'are nici un rost. De altfel, am convingerea că dacă n'ar fi fost Lena Constante, încă mai de mult înainte aș fi reușit să-mi schimb complet atitudinea.

ss. Harry Brauner

22.III.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei
162, declară următoarele:

În timpul războiului vestile se aflau mai cu seamă prin postul de Radio Londra sau Moscova. Prin urmare, toate aceste vești, știri ne erau date cu bunăcredință la adresa Uniunii Sovietice dar totuși în așa fel încât să arate că numai datorită superiorității războiul va putea fi câștigat. Știrea că această propagandă, înțelesul cu înțelesul a început să nu influențeze, retragerea trupelor sovietice era în acea vreme o mărturie a slăbiciunii lor, aceasta era interpretarea ce se făcea de mai toată lumea cu care aveam contact. Se știnea că numai armamentul masiv american va putea salva situația, că armata sovietică nu avea de loc armament și că se spera numai pe acesta, că în fine, cel de-al doilea front va fi hotărât. În creșterea în popularitatea unei colaborări între imperialești și sovietici și în continuarea acestor legături și după război. Din 1943 aflam despre faptele eroice ale soldatilor sovietici, despre felul impresionant în care erau organizate unele colectivități și nu aduc aminte că, chiar atunci trăisem în M. Saurerului aceste informații, el urmând să le multiplicare. I-am dat mai multe asemenea informații pe care, la întoarcerea de pe front mi le-a returnat Săculea Balca. Deci, nu știu să fi avut în viziune un caz o atitudine anti-sovietică în vremea războiului. Judecăm, în felul de a judeca al burgheziei care nu era alături de hitlerist. La toți aceștia vedeam că războiul a fost câștigat intervenției anglo-americane și mă gândeam că, și în România se va petrece întreaga trupelor anglo-americane. Nu aveam nădăjduire în cap

de loc gândeai că venirea trupelor sovietice ar fi însemnat o opădă pentru țară sau că pentru neamul acesta lucru ar fi însemnat un lucru rău, ci dimpotrivă salvarea.

Despre Uniunea Sovietică n' am realizat de acolo nu știu cum mai nimic. Nu știu nici ce este socialismul bine iar despre problema "nivelului" oamenilor la un standard de viață mai înalt decât credeau. Nu mi s'a dat nici o șansă, "Prin de atâtea și' atâtea ori fusese în cu în mare măsură stăruie de di' portele, informații" despre regimul comunist, despre trairile grele de acolo, lucruri pe care de multe ori le am vădit în istoria Belu Solber, multă mișcare în micul fărâș de patrie de ele. Despre tutele fide aveam o părere foarte bună, iar faptul că el scria o carte calomnioasă la adresa Uniunii Sovietice o priveam ca un lucru adevărat. Mai ceteam o an' gura carte umoristică a lui de la Forchard, pe care îl credeam comunist stăruie că se va la "de cauză" enclavă. În această carte, "Histoire d'un petit juif", pe care o capătusem de la Egipțeni, se ridicau moravurile sovietice, se vorbea despre lipsa de libertate și în neapăsare să cred aceste lucruri. Vedeam după Raybourn, un fel de stat federal al Europei, în care nu va mai fi nevoie de rapoarte și se va circula oricând. Mă gândeam să mă plimb, să lucrez în Anglia, să se instaleze o democrație de tip burghez, singura pe care o puteam pricepe. În vremea în care îi prezentam pe Egipțeni acestia bineînțeles că erau împotriva libertății care invadează Egiptul și că acest lucru mă apropia de dăruș, dar tot de la ei mă obișnuisem cu gândul că anglo-america vor fi cei care vor impune pacea și acest lucru nu mă supăra. Mă aduc aminte că ministrul egiptului sustinea că până la sfârșitul socialismului va bine, dar un socialism de tip european și' aceste idei promiseră în mine. Propaganda anti-sovietică arădese parțial să ascuțea destul iar structura mea de neplăcut, de om comot făcea ca atunci când vedeam oameni dăruși și hotărâți ca ex prof. Gaur să-i consider niște niște exagerați. De la Solber, mă marea războaielor auzisem interpretarea deosebită a proceselor din Uniune, auzisem vorbind despre Trotsky ca despre o victimă a regimului, și deși mă împădădea aceste stări totuși ele promiseră în mine. Când o seară de prieteni trecuseră în 1940 în Uniune, aflasem că au dat de multe greutate și' acest lucru deosebită mă făcea să gândesc că prin câștigul anglo-americanilor situația se va schimba în bine. Victoriile armatei sovietice o altă bucurie și' stimulul american și' în consecință în mintea mea acestia erau salvatori. Lucrurile acestea le vedeam dar cu toate acestea, după 23 August noiam să lucrez, să scriu un om util și' (poziție corectă). Pe Belu Solber, din câte istoria, îl consideram ca contribuitor în

mare umănă la actul dela 23 August și, stăndu-l comunist, mi s'imaginau în el un exponent al Partidului, cu toate că mi se pare că făcea ~~deosebire~~ ^{distincție} față de se feri. În această stare de spirit s-au urcat pe Patrașcanu. El reprezenta pentru mine pe secretarul Partidului Comunist și atunci, acele două surori auze și primite înainte vreme mi erau confirmate dela un om cu o rațiune de politica cum nu amăseseu prietelui tă cunoaștere alții. El lăsa a se vedelege că la noi lucrurile se vor aranja într-un fel de colaborare; pe național-tarariste în prima perioadă nu-i consideram dușmani; habar nu aveam cum evoluați lucrurile și când vedeau de preda pe Matei Socor că duce la Radio, unde lucram și eu, o luptă hotărâtă împotriva celor pe cari îi gândeai acolo, eu se părea că exagerați și nu participam în nici un fel. Dealtfel, totuși aceștia cari luptau hotărât erau ironizați de Patrașcanu iar eu mă lăsam influențat. Intraseu la o instituție reacționară și acolo funcționari în cap cu Directorul (betariu-veanitu) afisau un fel de democrațism care nu avea nimic comun cu comunismul. Totuși în capul meu lucrurile erau confuze și doriam mai departe să lucrez, gândul avându-l pură tot la paratrănea țării. Când la Externe a venit Rădulescu Popoianu acesta mi-a chemat să lucrez la o broșură pentru folclor (care eu s-a făcut până la urmă) și mi s'îspunea că el mi se legea ca pe artiștii de valoare să-i trimitea în străinătate, să rămână la activitate în domeniul lor fără nici o altă obligație decât a se recunoaște români. Nu felul acesta considera el că s'ar putea duce o propagandă utilă iar mie această formulă mi s'arădea. Nu am făcut alte acte dușmănoare făcând decât numai că, la rândul meu influențat veneam și adăugam la criticile auzite și eu și în tendențioare și dușmănoare. Când, venind cu broșura Roxie, Doamna Rădulescu mi-a povestit greutatea extraordinară pe cari le-a dus în vremea războiului, în refugiu, menționând că mi se pare că dușmănoș și am început să vorbesc despre supremația din Uniune, făcând abstracție pură de faptul că acolo țara era răvășită de dușmani. Criticele veneau cu câte o asemenea recte la Patrașcanu; ea era bine primită și comentată în felul deformat în care o prezentam. Când prin 1945, Matei Socor a procedat la epurarea muzicanților colaborațiști

eu am considerat că trădarea, că persecuția amenințată valorii care ar fi putut
 fi utile, iar, ca să nu spuneam lui Patrașcanu, acesta mi s-a părut. Dreptate
 și în felul acesta abuzivitatea mea devenea din ce în ce mai dezumană, și
 în toate că m-am născut dintr-o de a lura, continuam să-mi desfoar
 activitatea publică, să vorbesc despre mișcarea forțelor în public în ter-
 menii cei mai laudativi. Și, marturisesc în toată sinceritatea, că nu mi
 păreau seamă că din oclăptă impotivă regimului. Când lucrurile m-au
 ajuns mai departe și Partidul a început să scrie și poartă des-
 mănarea a lui Patrașcanu, consideram că i se face o nedreptate, că
 se cerea înțelegerea lui pe nedrept. După Revoluție am început
 să-mi dau seama că toată această prietenie cu el poate avea reper-
 susului și amplitudinea mea. Sufeream și participam la atâtea discuții
 și începeam să-mi fie frică. Mă gândeam însă în înconștientă mea,
 că eu nu am ceris propriu și activități dezumană și că deo-
 vorie reușii să scap, negând orice amestec. Mi-era teamă să-l spun ade-
 varul că pe departe nu notam că eu cel care să cauzez un
 rău mai mare Patrașcanu. Pe de altă parte, după arestarea și
 eliberarea lui Elena Constante, înțeleg că ea nu a mântuit nimic
 și totuși a fost mi-am făcut socotala că procedând la fel și
 nu mi mi se va întâmpla nimic. Mă învinsese vedeam că mântuiesc
 vorii reușii să mă pună la adăpost. Dar, în ceea ce privește idetice
 mele, după arestarea lui Patrașcanu și a lui Silber mă schimbaseră
 cu totul, nemputând influența lor am zădit, mi-am clarificat și aceasta
 cu atât fugeam mai tare de trecut, de care nu mai notam că
 stău și peste care credeam totuși că vorii putea trece. Consider leare-
 menia refuzată influența continuă a lui Elena Constante, care
 la rândul ei, stătea permanent pe poartă Patrașcanu. Eu
 minuiam foarte mult în ultimii ani și în munca profesională
 și în munca de partid, tocmai pentru a arăta că mi-am schimbat,
 dar ea mi s-a părut rău, că deocumdată oarecând aș fi fost Elena
 un rost. Realtefel, am ceris înțeleg că dacă n-ar fi fost Elena
 Constante, încă mai de mult marșe ar fi reușit să-mi schimb
 complet abuzivitatea.

Harry Brauner.

73 840
342

D E C L A R A T I E

Subsemnatul Harry Brauner domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

38
Gross

În legătură cu declarația anterioară, privitoare la faptul să Lena Constante a comunicat cu Nicol Gross când era la Istambul în 1946, acest lucru mi-a venit în minte numai când am fost întrebat aici la anchetă. În niciun caz, dacă într'adevăr a comunicat cu el, nu dela Cairo căci în 1946 din câte știu, Nicol Gross era deja la Londra. Nu-mi reamintesc să-mi fi dat amănunte dar am pus și în legătură cu faptul că el nu prea seria pe atunci în țară și era normal ca ea să fi comunicat din străinătate mai cu seamă din Turcia care avea legături cu Anglia. Alte amănunte nu cunosc.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

22.III.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner declară că în calea Victoriei
168, declar următoarele:

În legătură cu declarația anterioară, privitoare la faptul că Louis Constant a comunicat cu Nicol Gross când s-a la Istanbul în 1946, acest lucru mi-a venit în minte numai când am fost interbat asupra aucteta. În nici un caz, Louis Constant a ~~nu~~ comunicat cu el, nu de la Paris ci în 1946 din câte știu, Nicol Gross s-a deplasat la Londra. Nu mi s-a dat amănunte, dar am pus și în legătură cu faptul că el nu prea scria pe atunci în țară și era normal ca ea să fi comunicat din străinătate, mai cu seamă din Turcia care avea legături cu Anglia. Alți amănunte nu cunosc.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie
și nerent de nimeni

Harry Brauner

22. II. 1950.

138
76 340

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

Cu privire la întâlnirea din casa Lenei Constante între americanii Roberts și Madison și Pătrășcanu susțin, cu toată sinceritatea că mi-e cu neputință să-mi aduc aminte cum s'a produs. Când am fost interogat prima oară mi s'a spus că există o declarație din care reese că acești americani au fost la Lena și că și eu eram acolo. Mi-a venit, după câțeva vreme în cap că acest lucru s'ar fi produs într'adevăr ; nu ținulesc nimic, nu caut să ascund însă nu-mi aduc ~~aminte~~ de aproape două luni de loc aminte nici un alt amănunt, dinpotrivă cu cât caut să-mi rememorez, fac mai multe confuzii. Când am spus că au fost este că am avut o impresie vagă a acestui lucru și am convinger că au fost dar când mă muncesc nu reușesc să reconstitui acea întâlnire. Nu sunt absolut deloc necinstit și repet nici nu mi-am propus nici nu vreau să nu pomenesc.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner
22.III.1950

Declarație

Subnumatul Harry Brauner s-a născut în calea Victoriei
168 declar următoarele:

Cu privire la întâlnirea din casa lui Constantine între
americani Robert și Martine și Patrișteanu sursei, eu toată
sinceritatea vă spun că nu e cu reputația lui mi-a spus
cuma s'a produs. Când am fost interogată prima dată mi
s'a spus că există o declarație din care reiese că acest
american ar fi fost la lăuna și că el cu ea erau acolo. Mi-a
venit, după câtăva vreme în cap că acest lucru s-a fi
prober într'adevăr; nu mă nădărnicesc, nu cunosc
asemenea pură nu mi-a spus de aproape domnia lui de loc
aminte nici un alt amănunt, din poziția cu cât cunosc
mă-mi reamintez, foarte multe confuzii. Când am
fost că au fost este că am avut o impresie vagă a acestor
lucruri și am conștient că au fost dar de când mă nădărnicesc
nu reușesc să recunosc acea întâlnire. Nu sunt absolut
deloc neîncredincioasă; repet mi-a spus mi-a spus mi-a spus
Acesta este declarația mea, dată de ^{român}
bunavoință și respect de mine

Harry Brauner

22. III. 1950.

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

91
25

Cu privire la scrisoarea pe care Pollak a primit-o dela Pătrășcanu, acest lucru se petrecea când el era încă la Snagov. Alte amănunte nu cunosc căci nu mi-a povestit Lena Constante, dealtfel după cât am înțeles Polack s'a ferit să-i spuie și ei cum i-a parvenit scrisoarea. În ceea ce mă privește nu am insistat căci nu vroiam să mai știu încă despre Pătrășcanii. Chiar eu, întâlnindu-l după ce am aflat de scrisoare, nu i-am pus lui Polack nicio întrebare. În orice caz Lena Constante știe mai bine decât mine și dacă eventual în scrisoare mai spunea altceva, eu însă n'am reținut din cele povestite de Lena decât cele declarate. M'am gândit că e vorba să-și facă o severă autocritică.

Această scrisoare m'a surprins mult, atunci când am aflat căci nu-mi dădusem seama că ar fi atât de buni prieteni Pătrășcanu cu Polack.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

22.3.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea
Victoriei 168, declar următoarele:

Cu privire la scitorea pe care Polack a primit-o
de la Patrapcanu, acest lucru se petrecea când el era
mă la Iașgor. Mă amănate nu eu și căci nu
mi-a povestit Lena Constante, de altfel după cât am
înțeles Polack s-a făcut să-i spună și ei cum i-a
povestit scitorea. În ceea ce mă privește nu am
însușit căci nu voiam să mai știu mă de la Patrapcanu.
Chiar eu, întâlnindu-l după de am aflat de scitorea,
nu i-am spus lui Polack nici o ntrebas. În orice
caz Lena Constante știe mai bine decât mine și dacă
eventual n-are mai știea altceva, eu însă
n-am reținut din cele povestite de Lena decât cele declarate.
Amu găsesc că e vorba să-i fac o severă autoritară.

Înscăta scitorea m-a surprins mult, atunci când
am aflat căci nu-mi pădăsem deama că ar fi atât
de buni povești Patrapcanu cu Polack.

Înscăta și declarată mea, data de bunăvoință
și vânt de urme

Harry Brauner

22.3.1950.

144
811
386

70

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

În mai multe rânduri Elena Pătrășcanu i-a atras lui atenția că apartamentul lor e prea mic pentru nevoile cerute de faptul că e ministru și că trebuie uneori să primească vizite, că din acest motiv și ea e stingherită în muncă și că ar trebui să se gândească să găsească sau să ceară o casă mai încăpătoare.

Oriecâteori însă se punea această problemă el intervenea spunând că în nici un caz nu se gândește să facă ca ceilalți cari "se lăfăesc în palate luxoase", că nu vrea să dea prilej să comenteze poporul. Când la aceste discuții era de față Belu Silber el îi dădea dreptate îndemnându-l să nu sșchimbe casa și criticând pe ceilalți.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

24.III.1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168,
declar următoarele:

În mai multe rânduri Elena Patrascanu i-a atras
lui atenția că apartamentul lor e prea mic pentru nevoile
cerute de faptul că e ministru și că trebuie unora să
punem o vizită, că din acest motiv și ea a stăgînit în
mimă și că ar trebui să se gîndească să gîndească sau să
ceară o casă mai înălțătoare. Oricît de duse se punea
această problemă el intervenea spunînd că nu nici un
caz nu se gîndește să facă ca ceilalți cari „se lafăresc
în palate luxoase”, că nu vrea să dea pește la comențete
poporul. Cînd la aceste discuții era de față Belu Silberg
el îi dădea dreptate îndemnându-l să nu scribe casa
și criticînd pe ceilalți.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie
și uestit de mineai

Harry Brauner

24. III. 1950.

8216

348

81

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, dimiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

În vara anului 1947, aflându-mă cu Pătrășcanu la Mangalia, într'o seară a venit tov. Gheorghiu Dej împreună cu tov. Bodnăraș, cari locuiau la "Vasile Roaită" și au luat masa în comun, la restaurantul "Brusalis".

40
Anti
În timpul mesei, însoțitorii tov. Gheorghiu Dej au observat la o masă vecină atitudinea necuviincioasă a unui localnic, cunoscut național țărănist și l-au arestat.

Când însoțitorul lui Pătrășcanu i-a istorisit ~~xxx~~ că cel arestat a fost bătut și e menținut arestat, și-a exprimat față de Elena Pătrășcanu, Lena Constante și față de mine indignarea, criticând faptul că tov. Gheorghiu Dej umblă "cu atâtea agenți după el" că provoacă nemulțumiri prin asemenea arestări, cari nu fac decât să producă comentarii inutile.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

24.III.1950

447
83
244

82

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea
Victoriei 169 declar următoarele:

În vara anului 1947, aflându-mă cu Patrișcanii
la Mangalia, într-o seară a venit tov. Gheorghe Dej împreună
cu tov. Bodnăraș, cari locuiau la „Vasile Roșu” și au luat masă
în comun, la restaurantul „Brusalis”.

În timpul mesei, însoțiți de tov. Gheorghe Dej
am observat la o masă vecină atitudine necuvințată a
unui localnic, cu unscut național farăunist și l-au arestat.

Căut însoțitorul lui Patrișcanii i-a spus că
cel arestat a fost bătut și e menționat arestat, și-a exprimat
față de Elena Patrișcanii, sora Constante și față de mine
indignarea, criticând faptul că tov. Gheorghe Dej umbla
„cu atâtea agenți după el” că provoacă nemulțumiri
prin asemenea arestări, cari nu fac decât să producă comentarii
inutile.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie
și nesilit de nimeni

Harry Brauner.

24 III. 1950.

8448
350

82

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

Când Pătrășcanu era la Cluj cu prilejul discursului pe care l-a ținut, studenții l-au invitat să viziteze căminul care fusese atacat de muncitori. Studențimea română în acea vreme mai toată masa de manevră a național-țărăniștilor l-a primit vociferând pe Pătrășcanu când acesta a vrut să le adreseze cuvântul. Cu toate acestea îmi aduc aminte că după vizitarea căminului studențesc și a exprimat în cerc restrâns (față de Elena Pătrășcanu și Lena Constante și mine) indignarea împotriva faptului că muncitorii procedaseră atât de violent. Pun în legătură acest lucru cu poziția similară pe care o avea în aceeași vreme oficiul național-țărăniștilor "Dreptatea, care, reproducând o fotografie a căminului atacat de muncitori protesta în termeni vehemenți împotriva acestora. Se știe că atacul muncitorilor era un răspuns la provocările continue ale studenților huligani.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.-

ss. Harry Brauner

24.III.1950

Declarație

Subișnăuțului Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei:
168, sector unimotoraile.

Căciut Patrascanu era la Cluj, cu portofelul de securitate pe care l-a ținut, studenții l-au invitat să viziteze caminul care fusese atacat de muncitori. Studenții mei veniți în acea vreme, mai toată marea de muncitori a națională, fără nimeni l-a primit vociferând pe Patrascanu căciut acesta a murit să le adreseze cuvântul. Cu toate acestea mi-a spus amare că după vizitarea caminului studenții și-a exprimat în cerc restrâns (fără de Elena Patrascanu și Elena Constanta și mine) indignarea împotriva faptului că muncitorii procedaseră atât de violent. Pui în legătură acest lucru cu poporul pe care o avea în acea vreme opinione național - țărănească "dreptatea" care, reproducând o fotografie a caminului atacat de muncitori protesta în termeni vehemenți împotriva acestora. Se știe că atacul muncitorilor era un răspuns la provocările continue ale studenților bulgari.

Iată este declarația mea, dată de bunăvoie și
neîntors de nimeni

Harry Brauner.

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

La 10 Februarie când spusese că Lena Constante m'a învâțat să spun, în cazul când ați fi întrebat tot ce știu în legătură cu Pătrășcanii, o făcusem cu gândul la o ultimă convorbire avută cu ea când am rămas cu credința că îmi spusese să declar tot ce știu și ce mi se va cere, urmând ca la proces să văd ce mențin. Declarația mea era deformată în sensul că nu spusese decât să spun tot ce știu.

53' Cum am mințit
de multe
Din câte îmi amintesc chiar a doua zi primisem biletul în care îmi spunea să "spun tot ce știu, absolut tot". Atunci, la întrebările anchetatorului am susținut mai categoric, bazându-mă pe bilet că mi-a spus să spun tot, omițând însă că, acest lucru mi-l indicase atunci, în închisoare. Cum declarațiile mele prealabile nu pomeniseră o serie de amănunte pe care intenționat le trecusem cu vederea, mă gândeam că revenind nu vor mai coincide. Pe de altă parte un alt prim bilet după acesta îmi spunea că a pomenit de Pogoneanu că eu să nu spun. Acest bilet m'a derutat căci mi-am spus că probabil ea nu declarase tot și că ceea ce știam prin ea nu va spune că am cunoștință, că deci primul bilet cu indicațiile ei se contraziceau în oarecare măsură cu al doilea. Atunci am început să mă gândesc că dacă voi declara ceea ce știu și ea va susține că nu mi-a spus fi voi îngreua situația ei. Totuși am spus și despre "otrăvă" de care îmi spusese să nu pomenesc chiar aici în închisoare, dându-mi seama că ținând mai departe, tot se va afla și că devreme ce ea le declarase nu mai avea rost să le trec sub tăcere.

În orice caz, când susțineam mai târziu totă vremea că mi-a spus să declar tot, mă bazam pe primul bilet primit în închisoare, iar faptul că nu o făceam totuși era provocat de celelalte bilete din care reieșise că ea n'a declarat. Când m'am hotărât să spun încă ea mi-a trimetea bilete, dar nu vroiam în niciun caz să mărturisesc acest lucru la început. Mai târziu la un moment dat am vrut să spun de bilete, n'am făcut-o însă.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

1 Aprilie 1950

8775
8677

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar
următoarele:

La cea de Filmarie, când quiseam că Lena Constante m'a înșelat în
spun, în cazul căut a. n. p. Tătu bat tot ce știu în legătură cu Patrișeanu,
a făcusem eu gânduri la o ultimă convorbire avută cu ea când
am rămas eu erubesc că mui quiseam să declar tot ce știu și ce mi se
va cere, urmând ca la proces să vad a mențiu. Declarația mea era
deformată, în sensul că nu quiseam decât să spun tot ce știu, din câte
muri amintiri clare a dona și primidem biletul în care mui quiseam
să "spun tot ce știu, absolut tot". Atunci, la Tătu bătore anche tatoului
am destituit mai categoric, bazându-mă pe bilet, că mi-a spus să
spun tot, omțind mui că, acest lucru mui e indicare afuși, în Incl
soare. Cum declarațiile mele prealabile nu pomeniseră o vorie
de amănunte pe care intenționat le tre usem eu redrea, mui
găndeam că revenind mui vor mai coincide. De de altă parte mui
alt prim bilet după acesta mui quiseam că a pomenit de Pofo -
neam că eu mui spun. Acest bilet mui a destituit că mui am spus
că probabil ea nu declarare tot și că ceea ce știu am pris ea nu
va quiseam că am cunoștință, că deci primul bilet eu indicărilor
ei de contra picea de oarecare unidura eu al doilea. Atunci am
treput să mă gândesc că dacă voi declar ceea ce știu și ea va sustine
că mui mui-a spus și voi negreși a situația ei. Totuși am spus și după
"otrar", de care mui quiseam să mui pomenesc dinu aei în Incl
datu-mui seama că timurid mui de parte, tot de va afla și că
devenim ea de declarare mui mai avea rost să le tre sub făcere.

În orice caz, căut sustineam martăriei totu vremea că
mui-a spus să declar tot, uoi bagam pe primul bilet pomeș
de Incl
de celelalte blete din care reiese că ea n'a declarat. Căut
muri am hotărât să spun mui la mai chis mui metea blete, dar mui
noiam de aici un caz să mărturisesc acest lucru la treput. Mai
făpșu la un moment fat am put să quiseam de blete, n' am făcut o pomeș

Astfel este declarația mea, dată de bunăvoie și neorât de

numeu

Harry Brauner

1 Aprilie 1950.

341

87

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry. Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

12' In declarațiile mele anterioare susțineam, că nu am avut cunoștință în legătură cu fuga lui Pătrășcanu de vreun proiect precis, hotărât pentru o dată anumită și că această intenție exista doar, din câte știam eu într-o formă vagă.

cuze O dovadă a acestui lucru este faptul că, chiar înainte de arestarea lui Pătrășcanu, Elena Pătrășcanu povestea că lucrează la C.C., la reforma învățământului artistic, că va lua ființă Institutul de Artă cu diferite facultăți și se sfătuisă cu el dacă să accepte să fie numită directoare a Facultății noi de plastică ce urma să ia ființă sau numai să fie profesoară.

La aceste discuții asistase Lena Constante, care și-a exprimat față de mine indignarea despre faptul că Elena Pătrășcanu are curajul să se gândească să primească o sarcină atât de importantă și că el era mi se pare de acord. În orice caz, încă în acea vreme ea își punea foarte serios problema de a lucra și activa mai departe, din câte știam eu.

Aceasta este declarația mea dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

1 Aprilie 1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner domnește în caleră Victoria
168, declar următoarele:

În declarațiile mele anterioare menționeam că mi-am
avut cunoștința, în legătură cu fraza lui Patrascanu de vre-un
proiect precis, hotărât pentru o dată anumită și că acestor
intenții le stă doar, din câte știu eu, într-o formă vagă.

O dovadă a acestor lucruri este faptul că, chiar înainte de
arestarea lui Patrascanu, Elena Patrascanu povestea că luase
la C.C. la reformă învâțământului artistic, că va lua ființă
Institutul de artă cu o parte facultăți și se spunea că
el însăși va accepta să fie numit. Doream a Facultăți noi
de plastică și urma să în ființă sau numai să fie propusă.

La aceste discuții asistare le-am întâlnit care și-a
exprimat față de mine îndoielile despre faptul că Elena
Patrascanu are curajul să se gândească la primăria o
sarcină atât de importantă și că el era un bărbat de
acord. În orice caz, mă gândeam că acea vreme ea își făcea
foarte serioasă problema de a lua în activitate un departament
donde este în viață.

Această este declarația mea, dată de bunăcredință
și încredere de nouăzeci

Harry Brauner

1 aprilie 1950.

91/58
776

80

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

Andi
Când, în ajunul discursului dela Cluj Pătrăgeanu a vizitat regiunea secuiască și-a exprimat indignarea fiind revoltat că la sosirea în Sf. Gheorghe și la Odorhei, populația locală arborase steaguri roșii în cea mai mare majoritate, steaguri maghiare apoi iar românesci numai la autorități, spunând că prin aceasta ungurii se consideră stat în stat, camuflând sentimentele antiromânești și maghiare sub steagul roșu, că funcționarii administrativi cari sunt români, ~~vor~~ trimiși aclo întâmpină atât de mari dificultăți încât sunt nevoiți după câteva zile sau săptămâni să plece de acolo.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

1 Aprilie 1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner domiciliat în casa nr. 112, Str. 168
 Declară următoarele:

Când, în epușe de surubului dela cluj Patrascanu a vizitat
 regiunea secuiască și-a exprimat indignarea fiind revoltat în
 la domnia sa Sf. Gheorghe și la Cărbăne, populația locală arborare
 steaguri roșii în cea mai mare majoritate, stângari maghiare opozi
 iar românii numai la autorități. Iumand că prin această stângărie
 se consideră stat în stat, camuflând sentimentele antiromânești
 și maghiare sub steagul roșu, că funcționarii administrației care
 sunt români, și menționez aici în timpurile stat de mari deficiențe
 merită să fie revizuiți după cetera zile sau săptămâni în plus de
 acolo.

Această este declarația mea, dată de bună voie și neret
 de nimeni

Harry Brauner

1 Aprilie 1950.

364

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

49' In ziua de 24 Februarie când fuseseră turburările din fața Palatului, această zi coincidea cu ziua mea de naștere, cu care prilej invitaseam să ia masa la Lena Constante, pe Pătrășcanii și pe Belu Silber.

50' Venind mai târziu Pătrășcanu a povestit cum a rămas aproape singur în Piața Palatului, că s'a tras asupra lui, că are impresia că a fost făcut intenționat acest lucru.

51' Din aceste motive în seara aceea a rămas să doarmă împreună cu Elena Pătrășcanu la Lena Constante, nemai ducându-se acasă.

Aceasta este declarația mea dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

1 Aprilie 1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele:

În ziua de 24 Februarie când fuseseră turburările din fața Palatului, aceasta zi coincide cu ziua mea de naștere, în care puteam să-mi mearg la casa Constantei, pe Patrazcau și pe Iliu Ilber.

Venind mai târziu Patrazcau a poreclit un a rămas aproape singur în fața Palatului, ca să-l văd ampra lui, că are înțepenia că a fost făcut intențional acest lucru.

Din acest motiv în seara aceea a rămas la domiciliu înțepenia cu Elena Patrazcau la casa Constantei, ne mai-înțepenia se acasă.

Această este declarația mea dată de bunăcredință și nestă de urmasi

Harry Brauner

1. Aprilie 1950.

944
266

93

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

Eri la anchetă am fost întrebat dacă știu de câte ori s'a întâlnit Pătrușeanu cu Pogoneanu prin intermediul lui Lena Constante (pentru că altfel nu am cunoștință.)

48
R.

Din prima clipă nu mi-am adus precis aminte dar am avut impresia că acest lucru s'ar fi petrecut în două rânduri și că prima oară Pogoneanu ar fi fost însoțit de încă o persoană, dar nu știu cine, dacă nu o fi fost Niculescu-Buzeghi.

Fiind întrebat dacă s'a întâlnit la Lena Constante sau "mai sus" am rămas pe gânduri pentru că nu făcusem până atunci legătura de un apartament la etajul superior al casei lui Lena Constante, aparținând unui funcționar dela Finanțe, Florin Teodoru care la un moment dat s'a mutat predând cheia lui Belu Silber. Apartamentul era mobilat, nelocuit, iar când Ilie Constantinovsky a venit pentru câteva vreme din Uniune, Belu l-a pus la dispoziție. Deasemenea mi-am reamintit că plecând Constantinovsky, Lena Constante a utilizat femeia ei de serviciu pentru a face curățenie "sus".

Aceasta este declarația mea dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

1 Aprilie 1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 162
declară următoarele:

Eri la anchetă am fost interbat dacă știu de câte ori s-a
reîntors Petrascanu cu Bogdanu Căpîr (intermedierul lui
lena Constante pentru a astfel nu am cunoștință).

Am prima dată nu mi-am adus precis aminte dar
am avut impresia că acest lucru s-a fi petrecut în domul
gandirii și că prima dată Bogdanu cu fi fost dus tot
de la o persoană, dar nu știu cine, dar nu o fi fost
Kiriulescu - Butesti.

Fiind interbat dacă s-a reîntors la lena Constante sau
"mai sus" am rămas pe gânduri pentru că nu țineam foarte
atunci legătura de un apartament la etajul superior al casei lui
lena Constante, aparținând unui funcționar de la Finante, Florin
Teodoru, care l-a un moment dat s-a mutat predând cheia lui
Belu Belor. Apartamentul era mobilat, decorat, iar când Ilie
Constantinovsky a venit pentru călătoria venie din Uniune, Belu i
l-a pus la dispoziție. De asemenea mi-am reamintit că plecând
Constantinovsky, lena Constante a utilizat femeia ei de serviciu
pentru a face curățenie "sus".

Aceasta este declarația mea dată de bună voie și
conștient de consecințe

Harry Brauner,

1 Aprilie 1950

162
269
95 96

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

După rezoluție într-o zi, prof. Rosetti Al.I-a trimis vorbă prin Lena Constante lui Pătrășcanu că "îl asigură de întregă lui simpatie". Auzind acest lucru eu m'am exprimat față de Pătrășcanu și soția lui spunând : "vezi, cu toate că te-ai purtat nedrept față de el, evitându-l când te căuta la telefon, a rămas un am cumsecade".

De atunci nu-mi reamintesc, dar cred că Pătrășcanu a trimis-o pe Lena Constante la Rosetti rugându-l dacă nu cumva poate afla ceva în legătură cu situația lui, căci era foarte îngrijorat în acea vreme (cred că era chiar în ajunul arestării lui și după arestarea lui Bela Silber. Știu că Lena Constante a fost la Rosetti, n'am reținut însă răspunsul acestuia care, dealtfel din câte îmi amintesc nu era concludent.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și fără a fi silit de nimeni.

ss. Harry Brauner

1 Aprilie 1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în casa Victoriei 168, declar următoarele:

După rezoluția nr. 03, prof. Rosetti de. i-a trimis voluți întru buna Constante lui Patrascanu că „te asigură de nevinovăția lui Simpatie”. După acest lucru eu mi-am exprimat părerea de Patrascanu și soția lui ^{Simpatie} ~~Simpatie~~, în toate câte te-ai purtat nedrept față de el, extându-l când te cânta la telefon, a rămas un ora cunsecade?

De atunci nu mi s-a mai întors, dar cred că Patrascanu a trimis-o pe buna Constante la Rosetti rugându-l dacă nu cumva poate afla ceva în legătură cu situația lui, căci se foarte îngrijorat în ceea ce privește (cred că se dăduse în așezarea arestare) lui și după arestarea lui Belu Holber. Fiind că buna Constante a fost la Rosetti, mi-am reținut însă răspunsul acestuia care, de altfel din câte mi s-a amintit nu era concludent.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și fără a se fi dat de înțeles

Harry Brauner

1 Aprilie 1950.

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

47
P. 1. A
W.

În iarna anului 1946-47 inginerul șef al grădinilor Capitalei, care locuia la Snagov permanent, i-a propus lui Pătrășcanu și Elena Pătrășcanu să participe la o vânătoare de epuri care avea loc acolo. M'am luat și pe mine era într'o Duminică. La acea vânătoare, care a început dimineața și s'a terminat cu o masă în casa acestui inginer au participat mai multe persoane străine, dintre cari singurul pe care îl cunoșteam era decoratorul Pierre Grant. Nu-mi pot aminti precis dar am impresia că acesta venise însoțit de unul sau doi americani și am reținut faptul că la un moment dat, la o "bătăie" de epuri fiind alături de Elena Pătrășcanu, aceasta primește parcă șocolată de la unul dintre ei. În acea vreme șocolata fiind destul de rară. Din câte știu, nici Pătrășcanii nu știau dinainte cine va participa la vânătoare. La masă s'a băut mai mult, eu stăteam lângă un bătrân vânător, care îmi istorisea povești vânătoarești, fiind înghețat m'am amețit destul de repede. Se făcea caz că se vânașeră iepuri și am mâncat un crap mare pe care îl scosese din ajun din lac. La plecare am primit și eu un epure. Acel inginer, care ne invitase la vânătoare a fost tot timpul utilizat de Pătrășcanu atunci când și-a făcut casa și chiar, la un moment dat am făcut remarca Lenii Constante, care era de acord, că pretențiile pe care le ridicau către acesta în permanență el și Elena Pătrășcanu, nu erau juste ci mai degrabă abuzive profitând de situația că era ministru. Când i-a pus problema comprimirii acestuia sau a înlocuirii lui (după ce Pătrășcanii își construiseră casa) el le-a cerut să intervie și cred că au și cercat să-l menție intervenind la Dombrowski.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

1. IV. 1950

Nota noastră: Din spusele Elenei P. rezultă că americanul care a fost cu Pierre Grant se numește George Mac Donald, subșeful Oficiului de Informații Americane.

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în casa Victoriei 46B, declar următoarele.

În iarna anului 1946-47, inginerul șef al quibritu Capitalei, care locuia la major permanent, i-a propus lui Patriascan și Elena Patriascan să participe la o vânătoare de epuri care avea loc acolo.

Nu au luat nî pe mîne, era Tuto Duminică. La acea vînt toare, care a început din nou, nî s-a terminat cu o masă în casa acestui inginer au participat mai multe persoane străine, între care inginerul pe care îl cunoșteam era decorat cu Pierre Grant. Nu au fost auzite pîșis dar au impresia că acesta venise săsoit de unul sau doi americani nî au reținut faptul că la un moment dat, la o "bătălie" de epuri, fiind alături de Elena Patriascan, aceasta promise parca socolata de la unul dintre ei (de aici vine socolata fiind destul de rară). Din câte știu, nici Patriascan nu aștia dinainte că se va participa la vînt toare. La masă nă bătut mai mult, eu stăteam lîngă un bățian vînt toare care mi s'atrise pentru vînt toare, fiind înghețat m'au amuțit destul de repede. Pe fața cat că se vînt toare epuri nî au mîncat un crap mare pe care îl roșesea din apun din lac, la plecare am promis nî că eu epure. Acel inginer care ne invitase la vînt toare a fost tot timpul utilizat de Patriascan atunci cînd s'at fîcut casa și chiar, la un moment dat am fîcut, ^{pe vremea} cînt constant, care era de acord, că pretențiile pe care le ridicau către acesta în permanență el și Elena Patriascan, nu erau juste ci mai degrabă abuzive profitînd de situația că ea murise. Cînd i-a pus problema compuneri nî acestuia sau a Teodorovic lui (după ce Patriascan și construiseră casa) el le-a cerut să intervie nî cînd că au nî cercat să le menție intervenind la Dembrowsky.

De rimeni

Harry Brauner

1.V. 1950.

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

86
P. M.
N. K.

Cu privire la întâlnirea ce a avut loc la Lena Constante acasă între Pătrășcanu și americanii aduși de Belu Silber și anume Madison și Roberts îmi amintesc că s'a petrecut într'o seară. De față erau și Belu Silber, Elena Pătrășcanu, Lena Constante. Nu-mi aduc deloc aminte alte amănunte dar par'că Pătrășcanu ședea pe un divan iar ei pe scaune. Vorbeau englezeste, conversația a întreținut-o Pătrășcanu pe care din când în când era corectat de greșelile gramaticale de soția lui. Din ce am înțeles că s'a vorbit nu a fost altceva decât că Pătrășcanu îi întreba dacă se simt bine în țară, impresiile lor și deasemenea că unul din ei vorbea despre mișcarea de stânga din America. Îmi reamintesc că Pătrășcanu îi apreciaше lui Belu Silber că "unul din ei e mai desghețat, mai deștept și că celălalt mai înalt e antipatic". Țin să precizez că eu nu vorbesc englezeste, că nu-mi reamintesc însă de loc împrejurările în cari au venit și au plecat și nici cum am venit eu acolo.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

1 Aprilie 1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea
Victoria 168 declar următoarele:

Cu privire la titlularea ce a avut loc la lensa
Constante asupra ntre Patrascanu și americani aduși de
Belu Silber și anume Madison și Roberts mi amintesc că
s-a putut vedea într-o seară, de fapt erau și Belu Silber, Elena
Patrascanu, lensa Constante. Mi-am adus aminte de loc
alte amănunte dar pentru că Patrascanu, Elena pe un drum
întreg se vorbea. Vorbeau englește, conversația a
întrunat-o Patrascanu pe care pare să fi cunoscut în
câine era corectat de gramatică gramaticile de totu
lui. Din ce am rețut că s-a vorbit un a fost altă
deci că Patrascanu îi titlase dacă se dău bine în
Fara, după care lă și denumirea că unul din ei vorbea
după muzicarea de stănga din America. Mi amintesc
că Patrascanu îi apreciaze lui Belu Silber că "unul
din ei e mai dezghețat, mai destins și că celălalt nu
mult e antipatic". În tot prezent că eu nu vorbesc
englește, că nu mi-am reamintesc însă de loc împrejurări
în care au venit și au plecat și unde cum au venit cu
acolo.

Încanta este declarația mea, dată de bunăvoie și
necut de surse.

Harry Brauner.

1 Aprilie 1950

150
4/12/52
102

101

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

Când Lena Constante mi-a adus banii lui Pătrășcanu pe cari i-a ascuns la mine, odată cu ei în acelaș pachet adusese și o fotografie la care Pătrășcanu ținea foarte mult și pe care i-o dăduse în păstrare pe care figura tov. Vîgînski, el, Rădescu și mi se pare că alți miniștrii reacționari. Între toți reprezentantul singur al PCR-ului era el. Nu-mi amintesc dacă era Rădescu sau dacă nu erau primii reprezentanți ai guvernului de după 23 August (șefii partidelor). Această fotografie Lena Constante a rupt-o și a distrus-o într-o zi, la mine, în camera unde stăteam la Institutul de Folclor.

62'
Bani

Deasemenea, prin luna Noembrie 1946 cred, făcusem cu prilejul zilei lui Pătrășcanu sau de Crăciun, o serie de versuri la întocmirea cărora au colaborat Elena Pătrășcanu, Lena Constante și cu mine. Aceste versuri erau epigrame la adresa lui Pătrășcanu Torosian și Silber pe care îi denumisem "cei trei mușchetari". Se vorbea despre Pătrășcanu, mușchetarul care se vede prim ministru. Deși într-o seară chiar eu le-am citit pe diferite melodii în fața lor, nu-mi aduc aminte de conținutul lor, decât că cu privire la Bela Silber, care se însurase cu o tovarășă de care se spunea că îl supraveghează comunicând Partidului ce aude dela el (acestea susțineau și Pătrășcanu și Elena Pătrășcanu și eu) că: "simțindu-se de Partid prea depărtat și-a adus Partidu'n pat". (sau ceva similar)

Aceste epigrame erau într'un album ilustrat de Lena Constante, iar în clipa arestării ei l-am rupt și l-am pus pe foc.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner
1 Aprilie 1950

124
123
104

100

DECLARAȚIE

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

16' Div
Când Violeta Zubcov fusese, în urma intervenției lui Pătrășcanu, numită în corpul funcționarilor legăției noastre din America, a plecat cu vaporul. Pe același vapor se găsea cred și Enescu, care s'a oprit pentru câteva ore la Istanbul, unde a fost primit de ambasadorul nostru Moisiș. Din cele povestite mie de Lena Constante, sora ei i-a comunicat că această Violeta Zubcov, care fusese chemată și ea la legăție, ar fi vorbit defavorabil criticând regimul. Este sigur că Lena Constante i-a comunicat și lui Pătrășcanu acest lucru, așa cum mi l-a spus și mie, dar că acesta nu s'a sesizat.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

18 Aprilie 1950

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în casa Victoria 168
declară următoarele:

Când Violeta Zupcor, fusese, în urma intervenției lui Patrascu
nu, numită în cadrul funcționarilor legației noastre din America,
a plecat cu vaporul. Pe același vapor se găsea și G. Eulescu,
care s-a oprit pentru câteva ore la Istanbul unde a fost
prezent de ambasadorul nostru Miron. Din cele povestite mie de
Lena Cristante, sora ei i-a comunicat că aceasta Violeta
Zupcor, care fusese chemată și ea la legatie, ar fi vorbit
defavorabil criticând regimul. Este sigur că Lena Cristante i-a
comunicat și lui Patrascu acest lucru, așa cum mi l-a
 spus și mie, dar că acesta nu și-a lăsat.

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și
nezi 4% de armee.

Harry Brauner.

18 Aprilie 1950

229

106

DECLARAȚIE

106

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele :

Când Lena Constante se afla la Ankara, de multe ori obișnuia sora ei, să cheme pe mama ei la telefon și atunci vorbea și ea. Într-o seară, fiind anunțat că va vorbi, m'am dus și eu la telefon. Printre altele (în convorbire mă întreba ce fac eu) mi-a comunicat că a încercat de nenumărate ori să cheme pe Pătrășcanii seara la telefon dar că nu poate căci are impresia că ei după ce se culcă blochează telefonul. M'a rugat

57

Pw

Aceasta este declarația mea, dată de bunăvoie și nesilit de nimeni.

ss. Harry Brauner

18 Aprilie 1950

117

199
116

100

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea Victoriei 166, declar următoarele :

Când lensa Constante se afla la buclara, de multe ori obişnuia sora ei, să cheme pe mama ei la telefon şi atunci vorbea şi ea. Într-o seară, fiind anunţat că va vorbi, m-am dus în sala de telefon. Într-o altă (mă convinge nesimţindu-mă că fac eu) mi-a comunicat că a ieşit de nemulţumită şi să cheme pe Patrascanu seara la telefon dar că nu poate căci are ruşina că ei fusă a se culca blocaţi telefonul.

[Redacted signature area]

Acesta este declaraţia mea, dată de bunăvoie şi
conştient de urmări Harry Brauner

18 Aprilie 1950.

27 5 1960
A.
108
107
DECLARAȚIE
=====

Subsemnatul HARRY BRAUNER profesor, domiciliat în
Calea Victoriei Nr.168, declar următoarele :

Intrebare :

Ce știi despre legăturile lui PATRASCANU cu străinii?

Răspuns :

Avea un prieten VALERIANI pe care îl cunoscuse prin
ELENA PATRASCANU, care trăiește în Italia (cred că era responsa-
bilul organului Partidului Comunist) cu care s'a întâlnit la
Conferința de la Paris.- Mai târziu fusese vorba ca acesta să-i
viziteze în țară.-

S'a întâlnit într-o seară împreună cu BELU ZILBER
la LENA CONSTANTE cu americanii ROBERTS și MADISON.- Cu aceștia
avea BELU ZILBER legătură în permanență și din ce am priceput eu
nu au discutat în seara aceea decât despre părerea americanilor
asupra țării noastre.- Nu știu altceva ca obiect al discuției,
nici nu știu să se mai fi întâlnit cu aceștia PATRASCANU personal

În 1946, cred, când au venit "observatorul" american
și englez în țară (parcă în vremea crizei politice) aceștia au
dat sau li s'a dat o recepție și știu că atunci a fost invitat
și PATRASCANU.- Am reținut acest fapt în urma comentariilor lui
care spunea că dintre conducătorii Partidului crede că numai el
a fost chemat.-

Câtă vreme am frecventat casa PATRASCANILOR nici o-
dată n'am avut ocazia să văd acolo vre-un străin (în afară de
artistul sovietic OBRATZOV cu care am luat odată masa și savan-
tul sovietic BĂGATIRIEW),- și nici nu știu să fi avut asemenea
vizite.-

Despre alte legături n'am cunoștință.-

Intrebare :

Care a fost rolul lui LENA CONSTANTE în relațiile
lui PATRASCANU cu străinii ?

Răspuns :

În afară de faptul că ROBERTS și MADISON s'au întâlnit
în casa ei cu PATRASCANU nu știu să fi avut vre-un alt rol.-

Intrebare :

Ce a urmărit PATRASCANU prin aceste relații cu stră-
inii ?

109 ~~108~~ 108

Răspuns :

Nu-mi aduc aminte ca să fi discutat vreodată cu cineva asupra acestui subiect.- Nici nu am bănuir că urmărea ceva anume în acea vreme.-

Aceasta imi este declarația, pe care o dau de bună voie și nesilit de nimeni.-

ss/. HARRY BRAUNER

27 Noembrie 1950.-

A.

Declarație

Subsemnatul Harry Braun, profesor, domiciliat în calea Victoriei nr. 168, declar următoarele:

Întrebare: Ce știți despre legăturile lui Patrașcanu cu străinii?

Răspuns: Avea un prieten Valean pe care îl cunoșteam prin Elena Patrașcanu, care trăiește în Italia (cred că era responsabilul organismului Partidului Comunist) cu care s-a întâlnit la conștienta de la Paris. Mai târziu fusese vorba ca acesta să ni-l taie viziteze în țară.

S-a întâlnit într-o seară împreună cu Balu Ilber la Leana Constante cu americanii Robert și Madeline. Cu această avea Balu Ilber legătură în prima mână și din ce am perceput eu nu am discutat în seara aceea decât despre părerea americanilor asupra țării noastre. Nu știu altceva ca obiect al discuției nici nu știu să de laur fi întâlnit cu această Patrașcanu personal.

În 1946 cred, când au venit "Observatorul" american și englez în țară (parea a veni cu scop politic) acestia au dat sau ei s-a dat o recepție și atunci ca atunci a fost vorba de Patrașcanu. În raportul acest fapt în urma comentariilor lui care spunea că între conducătorii partidului crede că nu mai e a fost chemat.

Câtă vreme am frecventat casa Patrașcanu nimeni n-a avut ocazia să văd acolo vre-un străin (în afară de artistul sovietic obrazor pe care am avut odată masa și servatul sovietic Bogatoviciu) și nici nu știu să fi avut asemenea vizite.

Despre alte legături și am cunoștință.

Întrebare: Care a fost rolul lui Leana Constante în relațiile lui Patrașcanu cu străinii?

Răspuns: În afară de faptul că Robert și Madeline s-au întâlnit în casa ei cu Patrașcanu, nu știu să fi avut vre-un alt rol - Harry Braun

Intrebare: Ce a urmat Patrazanu printre aceste rela-
ti cu strainii?

Raspuns: Nu mi aduc aminte ca mi fi prezentat ~~mi~~ ma-o
data cu cineva asupra acestui subiect. Nici nu am banuit
ca urmasa cere anume in acea vreme.

Aceasta tui este declaratia pe care o dau
de buna-voie si utilitat de nimeni

Harry Blauner

27 Noiembrie 1950.

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRAUNER profesor, domiciliat în
Calea Victoriei Nr.168, declar următoarele :

Întrebare :

Ce știți despre legăturile lui PATRASCĂU cu străinii?

Răspuns :

Avea un prieten VALERIU pe care îl cunoșcuse prin
ELERA PATRASCĂU, care trăiește în Italia (cred că era responsa-
bilul organelor Partidului Comunist) cu care s'a întâlnit la
Conferința de la Paris.- Mai târziu fusese vorba ca acesta să-i
viziteze în țară.-

S'a întâlnit într-o seară împreună cu BENU ZILBER
la LENA CONSTANTIN cu americanii ROBERTS și MADISON.- Cu aceștia
avea BENU ZILBER legături în permanență și din ce am priceput eu
am am discutat în seara aceea decât despre părerea americanilor
asupra țării noastre.- Am știu altceva ca obiect al discuției,
nici am știu să se mai fi întâlnit cu aceștia PATRASCĂU personal.

În 1946, cred, când au venit "observatorul" american
și englez în țară (percei în vremea crizei politice) aceștia au
dat sau li s'a dat o recepție și știu că atunci a fost invitat
și PATRASCĂU.- Am reținut acest fapt în urma comentariilor lui
care spuneau că dintre conducătorii Partidului crede că numai el
a fost chemat.-

Odată vreme am frecventat casa PATRASCĂULOR nici o-
dată n'am avut ocazia să văd acolo vre-un străin (în afară de
artistul sovietic GERATZOV cu care am luat odată masa și savan-
tul sovietic BOGATINIEV),- și nici am știu să fi avut asemenea
vizite.-

Despre alte legături n'am cunoștință.-

Întrebare :

Care a fost rolul lui LENA CONSTANTIN în relațiile
lui PATRASCĂU cu străinii ?

Răspuns :

În afară de faptul că ROBERTS și MADISON s'au întâlnit
în casa ei cu PATRASCĂU am știu să fi avut vre-un alt rol.-

Întrebare :

Ce a urmărit PATRASCĂU prin aceste relații cu stră-
inii ?

Răspuns :

Au-mi aduc aminte ca sa fi discutat ~~prezenta~~ cu
cineva asupra acestui subiect.-- Aici nu am bănit că urmăresc
ceva aume în acea vreme.--

Aceasta îmi este declarația, pe care o dau de bună
voie și nesilit de nimeni.--

sa/. HARRY BRADNER

27 noembrie 1950.--

113
42
sub. 62 kg
vol.

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul HARRY BRAUNER, fost profesor la Institutul de Artă și director al Institutului de Folclor, domiciliat în Calea Victoriei 168, declar următoarele :

Întrebare :

Când, unde și în ce împrejurări ați fost prezent la discuții în legătură cu pregătirea fugii lui PATRASCANU în străinătate ?

Răspuns :

În legătură cu fuga lui PATRASCANU în străinătate, am fost martor la discuții de mai multe ori, discuții la cari erau de față atât ELENA PATRASCANU cât și LENA CONSTANTE.- Despre o eventuală fugă s'a vorbit mai cu seamă după problema discursului dela Cluj, când partidul apreciasse defavorabil această acțiune.- Nu îmi pot reaminti cine anume a pus problema într'o discuție când el spunea că n'ar face un asemenea lucru, deoarece n'ar avea ce face în străinătate și din câte îmi reamintesc discuția era o consecință a faptului că el spunea că ar putea avea neplăceri cari ar ajunge până la arestarea lui.- Aceste discuții au fost purtate în mai multe rânduri, nu îmi pot aminti anume când și în ce loc, dar sigur că s'a vorbit fie în casă la PATRASCANII fie la Snagov.- Nu știu niciodată să se fi ajuns la hotărârea precisă să fugă sau să se fi ajuns la concluzii concrete în legătură cu felul în care s'ar fi produs această fugă. Când se discuta se spunea cam așa : "dacă ar fi să pleci, ar urma să găsești o posibilitate de a egi din țară".- Nu îmi reamintesc de câte ori s'a pus problema, cine anume a dat o anume sugestie.- În orice caz știu că luând parte la aceste discuții și eu mi-am exprimat părerea, că găsesc că ar fi bine să fugă în cazul în care situația lui personală se agravează.- Îmi aduc aminte de o împrejurare, după rezoluția din Februarie, când plecând într'o Duminică cu mașina, PATRASCANU, EL PATRASCANU și LENA pe șoseaua Piteștilor, la un moment dat nu-mi aduc aminte cine anume a spus că mașina e urmărită de altă mașină.- Ne-am

oprit pe loc și impresia a fost întărită.- După aceea întorcându-ne acasă s'au început discuțiile că dacă e meritu urmasit, cum ar putea dacă s'ar hotărâ sa fugă să facă acest lucru fără a fi observat.- Nu-mi amintesc cine a spus că s'ar putea dacă ar veni o mașină de cealaltă parte a locului, peste drum de vila lor la Snagov, noaptea și atunci ar putea trece fără a fi văzut în barcă.- Deasemenea, în altă împrejurare care nu-mi reamintesc căn anume a avut loc.- ELENA PATRASCANU spunea că ar fi o soluție dacă ea ar pleca într'unul din oragele dela graniță ungără cu teatrul de păpuși și aflându-se acolo el ar ajunge-o.- Înșă aceste discuții din câte știu eu, nu au ajuns la o formulare concretă ci la simple deziderate.-

Intrebare :

În afară de cele arătate referitor la fuga lui PATRASCANU din țară, nu mai aveți cunoștință și de alte fapte și discuții purtate în acest scop ?

Răspuns :

Cu siguranță că au avut loc și alte discuții de cari nu-mi pot reaminti, în preajma arestării lui PATRASCANU a venit la mine , eu fiind bolnav HERAND TOROSSIAN, PATRASCANU cu ELENA P. și parcă și LENA CONSTANTE.- Nu-mi reamintesc de loc dacă atâtă vreme cât erau și ceilalți HERAND TOROSSIAN n'a fost întrebă de PATRASCANU cum se poate fugi din țară, îmi aduc aminte însă că după plecarea lor TOROSSIAN mi-a spus : "unii fug prin Ungaria, unde pentru 1 milion îi trece granița, alții pe la Constanța sau cu bărci pescărești, eu însă nu sunt fraier să încerc și să mă prindă ca după aia să infund 20 ani pușcărie" și am impresia că această ultimă discuție era concluzia unei discuții anterioare purtate câtă vreme era și PATRASCANU.-

După întoarcerea lui LENA CONSTANTE din Praga, mi-a mărturisit că în seara în care a petrecut-o împreună cu PATRASCANU, pe când se plimba pe străzile din Praga cu ei, el a spus că dacă se va pune problema să fugă din țară, atunci se gândește să o ia și pe ea, adică să plece toți trei.- Acest lucru mi l-a povestit LENA la ea acasă, într'o seară când mi-a istorisit voiajul ei dela Praga.-

Înainte de a pleca EDITH MARCOVICI din țară, aceasta fiind prietebă cu PATRASCANU, luându-și rămas bun dela mine, la

un moment dat a scos două buletine de biroul populației și mi le-a dat spunându-mi "uite păstrează aceste buletine și de va fi nevoie să fie utilizate adresează-te avocatului GRAUER după Calea Călbărași.- Găsești numărul lui în cartea de telefon și să-l ceri pe PIKY.- El are posibilitatea să transforme numele de pe buletine".- Erau buletinele unui bărbat și al unei femei mai în vârstă.- Când mi-a dat însă aceste buletine, eu nu am insistat întrebându-o pentru cine și pentru ce mi le dă, căci am considerat că nu poate să o facă decât pentru PATRASCANII și am gândit cu siguranță că probabil că acest lucru îl făcea în urma unei discuții avute cu ei.- Nu-mi reamintesc deloc dacă i-am spus lui PATRASCANU sau ELENEI despre aceste buletine, le-am pus în biroul meu și după arestarea PATRASCANILOR le-am ars.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez.-

ss/ HARRY BRAUNER

29 X 900
A.

116

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul HARRY BRAUNER, domiciliat în Calea Victoriei 168, de profesie profesor, declar următoarele :

Intrebare :

Ce știi despre legăturile lui PATRASCANU cu BELU ZILBER, după actul dela 23 August ?

Răspuns :

Curând după 23 August, am venit de câteva ori la BELU ZILBER acasă și am avut prilejul să constat că BELU ZILBER avea tot timpul legături cu PATRASCANU, chemându-l des la telefon.- După ce l-am cunoscut prin ELENA PATRASCANU pe PATRASCANU și am început să-i văd mai des, am constatat că într'adevăr erau foarte apropiați.- BELU ZILBER venea extrem de des (se vedeau aproape zilnic) la PATRASCANU și se retrăgeau discutând împreună.- Il consideram pe BELU ZILBER drept confidentul lui PATRASCANU.- De multe ori, chiar în fața mea, ZILBER critica anumite acțiuni de ale Partidului față de PATRASCANU.- Uneori discuțiile se purtau în trei, adică și cu HERANT TOROSSIAN (cucare BELU ZILBER era bun prieten).- La Paris la Conferință a fost și BELU ZILBER și știu că se vedea cu PATRASCANU.- Știu că într'o seară, PATRASCANU împreună cu ELENA, au mers împreună cu BELU ZILBER și i-au prezentat pe un prieten de al lor italian, VALIANI.- Obişnuit, oricâte ori BELU ZILBER afla că PATRASCANU are vrea să sedină la C.C., nu mai contenea cu telefoanele pentru a controla să vadă dacă s'a întors și pentru a veni imediat după aceea spre a afla ce anume s'a discutat.- Atunci când BELU ZILBER se vedea foarte des cu americanii ROBERTS și MADISON, la o întrebare a lui PATRASCANU i-a spus acestuia că are legături atât de dese cu dânsii pentru că a primit din partea unui colonel sovietic această sarcină.- De multe ori BELU ZILBER căuta să-l influențeze, când era vorba de anumite măsuri, mai cu seamă în domeniul economic să i-a anumite atitudini.- În afară de aceasta BELU ZILBER discuta cu el și problemele cursului de economie politică și îi corecta anumite pasagii, altele scriindu-i-le chiar el (aceasta în ultima vreme, când chiar se înțeleseseră că PATRASCANU să-i

plătească pentru colaborare deoarece BELU ZILBER nu mai avea slujbă).-- Când BELU ZILBER a fost exclus din Partid, PATRASCANU și cu el au hotărât că nu e bine să mai vie pe la el acasă (la PATRASCANU) și atunci (mult mai rar) se întâlneau la LENA CONSTANTE.-- Dar nu discutau (când am fost și eu de față) decât despre situația lui personală.-- El (BELU ZILBER) fusese chemat în fața Comisiei de Control și din câte îmi aduc aminte, îi ceruse lui PATRASCANU să se intereseze de situația lui.-- Nu știu anume ce servicii personale îi făcuse BELU ZILBER lui PATRASCANU, știu că în 1946, BELU ZILBER îi ceruse lui PATRASCANU să intervie pentru el pentru a pleca în America, unde ar fi dorit să fie ministru.-- Când s'a pus problema ca eventual să plece ca consul și-a exprimat nemulțumirea considerând că e prea puțin, asta.-- Consider că legăturile dintre BELU ZILBER și PATRASCANU erau foarte strânse, că PATRASCANU avea obiceiul să se consulte în prealabil cu ZILBER asupra acțiunilor lui politice și că BELU ZILBER îl influența în mare măsură.--

Intrebare :

In mod concret cu ^{ce} l-a influențat BELU ZILBER pe PATRASCANU ?

Răspuns :

Nu pot spune precis, dar în orice caz știu de exemplu că atunci când s'a pus problema stabilizării și a măsurilor în legătură cu aceasta (lausarea aurului pe piață), BELU ZILBER a discutat foarte mult cu PATRASCANU această problemă.-- De asemenea știu că BELU ZILBER insista foarte mult pe lângă PATRASCANU ca acesta să-i cunoască pe americanii ROBERTS și MADISON.-- BELU ZILBER avea legături cu VISOIANU (dintre istorici) foarte strânse, chiar de prietenie și discuțiile dintre ei știu că i le comunica lui PATRASCANU.--

Aceasta este declarația mea pe care o dau de bună voie și nesilit de nimeni.--

ss/. HARRY BRAUNER

29 noembrie 1950.--

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, domiciliat în calea
Victoriei 268, de profesie profesor, declar următoarele:

Întrebare: Ce știți despre legăturile lui Patrascanu
cu Belu Sîlber după actul dela 23 August?

Răspuns: Curând după 23 August am venit la cătina ori
la Belu Sîlber acasă, n' am avut porilegul să constat
că Belu Sîlber avea tot timpul legături cu Patrascanu,
chiar și de la telefon. După ce l-am cunoscut prin
Elena Patrascanu pe Patrascanu și am început să-
văd mai des, am constatat că într-adevăr erau foarte
apropiați. Belu Sîlber venea extrem de des (se vedeau
aproape zilnic) la Patrascanu și se retrăgeau discutând
împreună. El consideram pe Belu Sîlber drept confidentul
lui Patrascanu. De multe ori, chiar în fața mea, Sîlber
critica anumite activități ale Partidului față de
Patrascanu. Uneori discuțiile se purtau în tîrziu, abia n'
me Herand Toroshian (cu care S.S. era bun prieten), la Paris,
la conferință a fost n' Belu Sîlber și știu că se vede a eu
Patrascanu. Știu că într-o seară Patrascanu împreună
cu Elena, au mers împreună cu Belu Sîlber n' i-au prezentat
pe nre prieten de-al lor Halgar, Valeani. Obținut unde
câteori Belu Sîlber afla că Patrascanu are re-oferință
la C.A. nu mai contenea cu telefonul pentru a controla
la să vadă dacă se întors n' pentru a veni imediat
după aceea și pe a afla ce anume ora discutat. Atunci
când Belu Sîlber se vedea foarte des cu americanii Robert
și Gladstone la o întrebare a lui Patrascanu i-a spus
acesta că are legături atât de dese cu să n' n' pentru
a primit și n parte a unui colonel sovietic aceasta sarcina.
De multe ori Belu Sîlber căuta să-l influențeze de,
când era vorba de anumite măsuri, mai cu seamă în
domeniul economic să ia anume atitudine. În afară
de acestea Belu Sîlber discuta cu el n' problemele curente
de economie politică n' îi corela anumite pasaje atle-

Harry Brauner

le scriindu-i-le chiar el, aceasta în ultima vreme, când chiar
se putea să se ca Patrașcanu să-i plătească pentru colaborare
deoarece Belu Silber nu mai avea șeybă. Când Belu Silber a
fost exclus din Partid, Patrașcanu și cu el au hotărât că nu
e bine să mai vie pe la el acasă (la Patrașcanu) și atunci
(mult mai rar) se întâlneau la Lena Constante. Dar nu
discutau (câtău au fost și eu de față) decât despre situația
lui personală. El (Belu Silber) fusese chemat în fața comisiei
de control și, din câte am auzit amintit, și ceruse lui Patraș-
canu să se intereseze de situația lui. Nu știu anume ce
servicii personale îi făcuse Belu Silber lui Patrașcanu
știu că în 1946, Belu Silber îi ceruse lui Patrașcanu să
intervie pentru el pentru a pleca în America, unde ar fi
dorit să fie ministru. Când s-a pus problema ca eventual
să plece ca consul și-a exprimat nemulțumirea ca conside-
rând că e prea puțin astă. Consider că legăturile dintre
Belu Silber și Patrașcanu erau foarte strânse, că Patrașcanu
avea obiceiul să se consulte în prealabil cu Silber asupra
acțiunilor lui politice și că Belu Silber îl influența
în mare măsură.

Întrebare: În mod concret cu ce l-a influențat Belu
Silber pe Patrașcanu?

Răspuns: Nu pot spune precis, dar în orice caz știu de
exemplu că atunci când s-a pus problema stabilizării
și a maturilor în legătură cu aceasta (lanșarea aurului
pe piață) Belu Silber a discutat foarte mult cu Patraș-
canu această problemă. De asemenea, știu că Belu Silber
merita foarte mult pe lângă Patrașcanu ca acesta
să-i cunoască pe americanii Roberts și Madison.
Belu Silber avea legături cu Vișorane (dintre alții).
Foarte strânse, chiar de prietenie și discuțiile dintre
ei știu că i le comunica lui Patrașcanu.

Aceasta este declarația mea pe care o dau
de bună voie și nerost de nimiceni.

Harry Brauner

29 Noiembrie 1980.

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRUNNEN, domiciliat în Calea Victoriei 169, de profesie profesor, declar următoarele :

Întrebare :

Ce știți despre legăturile lui PATRASCU cu BENU ZILBER, după actul dela 23 August ?

Răspuns :

Când după 23 August, am venit de estiva ori la BENU ZILBER acasă și am avut prilejul să constat că BENU ZILBER avea tot timpul legături cu PATRASCU, chemându-l des la telefon.-- După ce l-am cunoscut prin ELBA PATRASCU pe PATRASCU și am început să-i văd mai des, am constatat că într'adevăr erau foarte apropiați.-- BENU ZILBER venea extrem de des (se vedeau aproape zilnic) la PATRASCU și se retrăgeau dintr-o cameră în alta.-- Îl consideram pe BENU ZILBER drept confidentul lui PATRASCU.-- De multe ori, chiar în fața mea, ZILBER critica anumite acțiuni de ale Partidului față de PATRASCU.-- Uneori discuțiile se purtau în trei, adică și cu HERALD TORRESIAN (căruia BENU ZILBER era bun prieten).-- La Paris la Conferință a fost și BENU ZILBER și știu că se vedea cu PATRASCU.-- Știu că într-o seară, PATRASCU împreună cu ELBA, au mers împreună cu BENU ZILBER și i-am prezentat pe un prieten de al lor italian, VALEARI.-- Obişnuit, oricâte ori BENU ZILBER afla că PATRASCU are vreo ședință la C.C., nu mai contenea cu telefoanele pentru a controla să vadă dacă s'a intrus și pentru a veni imediat după aceea spre a afla ce s'a discutat.-- Atunci când BENU ZILBER se vedea foarte des cu americanii ROBERTS și MADISON, la o întrebare a lui PATRASCU i-a spus acestuia că are legături atât de dese cu dăgii pentru a primi din partea unui colonel sovietic această sarcină.-- De multe ori BENU ZILBER căuta să-l influențeze, când era vorba de anumite măsuri, mai cu seamă în domeniul economic să i-a anumite atitudini.-- În afară de aceasta BENU ZILBER discuta cu el și problemele cursului de economie politică și îi corecta anumite pasagi altfel scriindu-i-le chiar el (acestea în ultima vreme, când chiar se înțelegea că PATRASCU să-i

plătească pentru colaborare deoarece BENU ZILBER nu mai avea
slujbă).-- Când BENU ZILBER a fost exclus din Partid, PATRASJANU
și cu el au hotărât că nu e bine să mai vie pe la el acasă (la
PATRASJANU) și atunci (mult mai rar) se întâlneau la LENA COM-
STANTE.-- Dar au discutat (când au fost și eu de față) decât de
(pre situația lui personală.-- El (BENU ZILBER) fusese chemat în
fața Comisiei de Control și din câte îmi aduc aminte, în ceruse
lui PATRASJANU să se intereseze de situația lui.-- Au știu amam
ce servicii personale îi făcuse BENU ZILBER lui PATRASJANU,
știu că în 1946, BENU ZILBER îi ceruse lui PATRASJANU să inter-
vie pentru el pentru a pleca în America, unde ar fi dorit să
fie ministru.-- Când s'a pus problema ca eventual să plece ca
consul și-a exprimat nemulțumirea considerând că e prea puțin
asta.-- Consider că legăturile dintre BENU ZILBER și PATRASJANU
erau foarte strânse, că PATRASJANU avea obiceiul să se consulte
în prealabil cu ZILBER asupra acțiunilor lui politice și că
BENU ZILBER îi influența în mare măsură.--

Interbare :

La mod concret cu ^{ce} l-a influențat BENU ZILBER pe
PATRASJANU ?

Răspuns :

Su pot spune precis, dar în orice caz știu de exem-
plu că atunci când s'a pus problema stabilizării și a măsurilor
în legătură cu aceasta (lansarea aurului pe piață), BENU ZILBER
a discutat foarte mult cu PATRASJANU această problemă.-- Dease-
necea știu că BENU ZILBER insistă foarte mult pe lângă PATRAS-
JANU ca acesta să-i cunoască pe americanii ROBERTS și MADISON.
BENU ZILBER avea legături cu VISCIANU (dintre istorici) foarte
strânse, chiar de prietenie și discuțiile dintre ei știu că i l
comunica lui PATRASJANU.--

Aceasta este declarația mea pe care o dau de bună
voie și necerut de nimeni.--

sa/. HARRY BRAUNER

29 Noembrie 1950.--

C.

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRAUNER, de profesie profesor, domiciliat în Calea Victoriei 168 declar următoarele :

Intrebare :

Ce știi despre relațiile lui PATRASCANU cu BETEA ?

Răspuns :

Pe BETEA l-am cunoscut după 23 August la Institutul de Statistică.- De atunci însă l-am revăzut la PATRASCANU.-

— Stiu că BETEA venea la Ministerul de Justiție foarte des (de câte ori am trecut pe acolo îl găseam la Cabinet) și că s'a ocupat pentru PATRASCANU de campania electorală dela Arad.- Fiind trimis înaintea de PATRASCANU a stat mai multă vreme în județul Arad.-

— Stiu că BETEA s'a ocupat din partea lui PATRASCANU de campania de ajutorare ce acesta din urmă o organizase în Maramureș.-

— Stiu că BETEA era consultat de PATRASCANU pentru cursul de economie politică și că pentru aceasta avea contact deseori.-

— ^{în} BETEA era/legături de prietenie cu prim procurorul JEAN NICOLAU și cu directorul de Cabinet RUPENIAN și cu ILEANA POPESCU, colaboratoarea ELENȚII PATRASCANU.-

Din ce aveam impresia, legăturile dintre BETEA și PATRASCANU erau foarte strânse, căci eu n'am cunoștință ca ajutorul lui BETEA să fi fost plătit de PATRASCANU.-

Aceasta este declarația mea pe care o dau de bună voie și nesilit de nimeni.-

ss/. HARRY BRAUNER

4 Decembrie 1950.-

Declarație

Subsemnatul Harry Branner, de profesie profesor,
domiciliat în Calea Victoriei 168 declar următoarele:

Întrebare: Ce știți despre relațiile lui Patrascanu cu
Betea?

Răspuns: Pe Betea l-am cunoscut după 23 August
la Institutul de Statistică. De atunci susțin l-am revăzut
la Patrascanu.

Știu că Betea venea la Ministerul de Justiție foarte des
(de câte ori am trecut pe acolo îl găseam la cabinet)
și că s-a ocupat pentru Patrascanu de campania
electorală de la Arad. Fiind trimis înaintea de Patrascanu
a stat mai multă vreme în județul Arad.

Știu că Betea s-a ocupat din partea lui Patrascanu
de campania de ajutorare cu acesta din urmă o orga-
nizație în Maramureș.

Știu că Betea era consultat de Patrascanu pentru
cursuri de economie politică și că pentru aceasta
avea contact deseori.

Betea era în legături de prietenie cu prim-procurorul
Jean Niculae și cu directorul de cabinet Ruperian și
cu Ileana Popescu, colaboratoarea Elenei Patrascanu.

Din ce aveam impresia, legăturile între Betea și
Patrascanu erau foarte strânse, căci eu n-am cunoștință
ca ajutorul lui Betea să fi fost plătit de Patrascanu.

Aceasta este declarația mea, pe care o dau de
bunăvoie și nimeni să nu mă contrazică.

Harry Branner

4 Decembrie 1950.-

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul HARRY BRAUNER, de profesiune profesor,
domiciliat în Calea Victoriei 168, declar următoarele :

Întrebare :

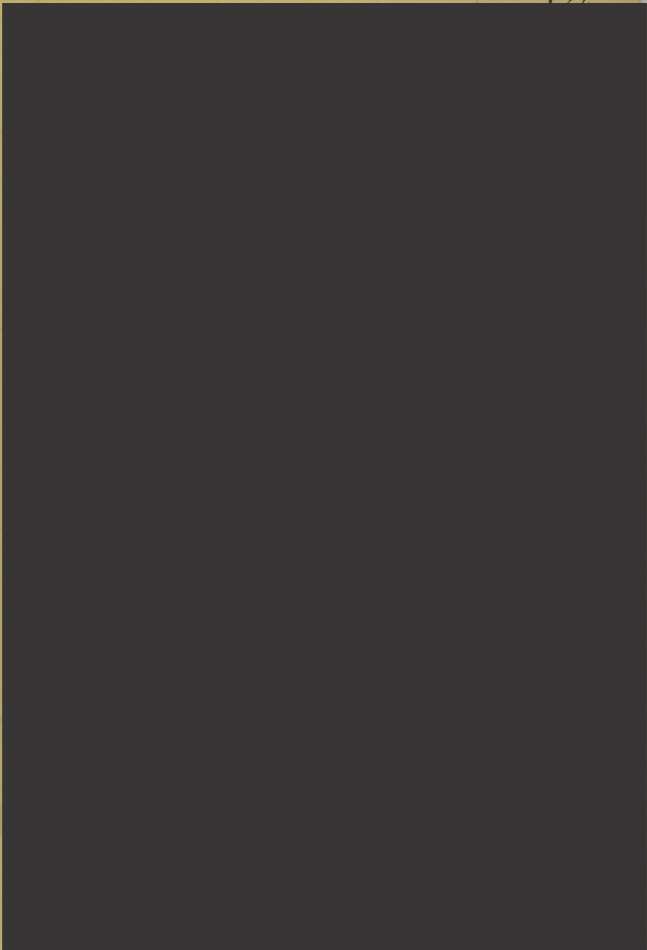
Ce știi despre relațiile lui PATRASCANU cu LENA
CONSTANTE ?

Răspuns :

Cred că s'au cunoscut trecător, înainte de 23 Au-
gust, în același an, 1944, când LENA a stat la o vilă (PASCU)
dela Poiana Tapului.-

Prietenia a luat naștere după întoarcerea dela
Moscova a PATRASCANILOR.- Atunci ELENA PATRASCANU cu LENA
CONSTANTE lucrau împreună pentru U.P. (Cercul Artistic), la
Teatrul de Păpuși și deveniseră nedespărțite.- În aceeași
vreme prin LENA i-am cunoscut și eu.- După câteva excursii
făcute în comun la munte, (la ski), la Predeal Diham etc.,
atât LENA cât și eu, am început să ne vedem foarte des im-
preună.-

123
708
127



Aceasta este declarația mea pe care o dau de bună
voie și nesilit de nimeni.-

ss/. HARRY BRAUNER

Declarație

Subsemnatul Harry Brăncuși, de profesie profesor,
domiciliat în Calea Victoriei 168, declar următoarele:

Intrebare: Ce știți despre relațiile lui Patrapăanu cu
Lena Constante?

Răspuns: Cred că s-au cunoscut, începând, mai târziu
de 23 August, în același an 1944, când Lena a stat la o
vîta (Pascu) dela Potana Zapului.

Prințesa a luat naștere după întoarcerea dela
Moscova a Patrapănoilor. Știu că Elena P. cu Lena C.
lucrau împreună pentru U.P. (circul artistic), la teatrul
de Papuzi și deveniseră nedespărțite. În acea vreme
prințesa i-am cunoscut și eu. După câteva excursii făcu-
te în comun la munte (la Sky) la Predeal, Diham, etc. atât
Lena cât și eu am început să ne vedem foarte des împreună.

Acasta este declaratia mea pe care o dau de
buna voie si fara de nimeni Harry Brauner

4. XII. 1950

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRAUNER, de profesie profesor, profesor, domiciliat în Calea Victoriei 168, declar următoarele :

Intrebare :

Care au fost relațiile lui PATRASCANU cu TOROSSIAN?

Răspuns

Din cele ce știu, TOROSSIAN a lucrat înainte de 23 August cu PATRASCANU (nu știu dacă nu l-a cunoscut prin BELU ZILBER, care era prieten cu TOROSSIAN). - Înainte de 23 August din cele auzite de la PATRASCANU, el numea casa lui TOROSSIAN " casa conspirativă din Armenească", unde ar fi stat și avut anumite întâlniri pregătind lovitura de stat. - Deasemenea PATRASCANU, în acea vreme se servea de mașina lui TOROSSIAN pe care acesta i-o pusese la dispoziție și cu care chiar el conducând-o îl ducea la diferitele întâlniri. -

Relațiile erau de prietenie căci când a plecat la Moscova, TOROSSIAN s'a îngrijit de bagajul lor, împrumutându-i lui și ei îmbrăcăminte. -

După 23 August, au continuat să rămână prieteni. - Astfel când i-am cunoscut se vedeau destul de des. - Când veneam la ei acasă, de foarte multe ori TOROSSIAN discuta împreună cu PATRASCANU între patru ochi, retrăgându-se în biroul lui PATRASCANU. - Uneori la discuțiile acestea participa și BELU ZILBER. - În general TOROSSIAN căuta să se facă agreiat, îmi aduc de pildă aminte de anul nou 1945, când a făcut tuturor diferite cadouri (am sărbătorit la PATRASCANII anul nou). -

Știu că a împrumutat niște bani lui PATRASCANU la un moment dat (mi se pare când construia casa de la Snagov) și acești bani erau în monedă de aur. -

Numirea lui TOROSSIAN la Paris ca consul general, a fost făcută datorită insistențelor lui PATRASCANU, căruia TOROSSIAN îi ceruse acest lucru. - Plecând la Paris, TOROSSIAN știu că i-a scris lui PATRASCANU, dar din ce știu eu, în aceste scrisori nu făcea decât să se plângă că n'a primit leafa, sau că leafa e prea mică ; în fine îi cerea servicii. -

Cartea "Sub trei dictaturi" a fost tipărită la Paris în franceză prin TOROSSIAN, care i-a făcut legăturile cu editorul.-

Stiu că la Paris, la conferință s'au întâlnit, dar în ultima vreme nu-l mai simpatiza atâta ca la început pe TOROSSIAN.-

Aceasta este declarația mea dată de bună voie și nesilit de nimeni.-

ss/. HARRY BRAUNER

4 Decembrie 1960

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, de profesie profesor, domiciliat în calea Victoriei 168, declar următoarele:

Întrebare: Care au fost relațiile lui Patrișcanu cu Torossian?

Răspuns: Din cele ce știu, Torossian a lucrat înainte de 23 August cu Patrișcanu (nu știu dacă nu l-a cunoscut prin Săluțuțu, care era prieten cu Torossian). Înainte de 23 August, din cele auzite de la Patrișcanu, el numea casa lui Torossian „Casa inspirativă din Armeșească”, unde ar fi stat și ar fi avut anumite întâlniri pezațiune de stat. De asemenea Patrișcanu în acea vreme se servea de masina lui Torossian, pe care acesta i-o fusese la dispoziție și ca care chiar el conducând-o îl ducea la dispoziție întâlnirilor.

Relațiile erau de prietenie căci, când a plecat la Moscova, Torossian s-a îngrijit de bagajele lor împreună mutându-le lui și ei îmbrăcăminte.

După 23 August, au continuat să rămână prieteni. Atfel când i-au cunoscut se vedeau destul de des. Când veneau la ei acasă, de multe ori Torossian discuta împreună cu Patrișcanu între patru ochi, retrăgându-le înno biroul lui Patrișcanu. Uneori la discuțiile acestea participa și Belu Șelbuțu.

În general Torossian căuta să nu facă agitație, nu atac de pildă anumite de anume noi 1945, când a făcut furturi și furturi cadouri (am vorbit cu el la Patrișcanu anul nou).

Știu că a împrumutat unele bani lui Patrișcanu la un moment dat (nu se pare că ar fi construit casa de la Săluțuțu) și acești bani erau în moneda de aur.

Vinuturile lui Torossian la Paris ca comisar general

a fost făcută odată însoțită de lui Patrașanu, căruia
Torosian îi cerea acest lucru. Plecând la Paris, Torosian
știe că i-a scris lui Patrașanu, dar din ce știe eu, în aceste
scrisori nu făcea decât să se plângă că n' a primit leafă,
sau că leafa e prea mică, în fine îi cerea servicii.

Cartera „Sub Dictaturi” a fost tipărită la Paris în
franceză prin Torosian, care i-a făcut legăturile cu
editorul.

Știe că la Paris, la conferința s-au întâlnit, dar
în ultima vreme nu-l mai împatiza atâta ca la
început pe Torosian.

Aceasta este declarația mea dată de bunăvoie
și nimeni de nimeni

Korny Brauner

4 Decembrie 1950

28
129
69

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRAUNER, fiind întrebat despre scrisorile lui BELA BARTOK care se aflau la Institutul de Folclor declară că este vorba de 2 (două) scrisori pe care acesta le adresase prin 1910 D.G. KIRIAC, care fuseseră în posesia lui CONST. BRAILOIU. Din câte îmi amintesc, aceste scrisori se aflau între filele cărții lui BARTOK, "Cântec din Bihor" în casa de bani, compartimentul de jos (a cărui cheie era la mine și am trimis-o în luna Aprilie.)

- Este foarte important să se ^{achiziționeze} ~~salvante~~ o colecție de 60 (șasezeci de scrisori) ale lui BELA BARTOK adresate unui preot (mi se pare) din Bihor cu care el a cules la folclor. Despre aceste scrisori poate da toate informațiile profesoara SZEGO IULIA, din Cluj, care conduce Subsecția Institutului de Folclor și profesorul Institutului de Artă Maghiară. La primea dispoziții din partea mea să oprească scrisorile (în toamnă) la Institut urmând ca problema materială să fie aranjată ulterior cu cel care deținea scrisorile (parcă un membru al orchestrei Operei din Cluj). Profesoara SZEGO IULIA poate fi întrebată telefonic fie la Institut la Cluj sau la ea acasă.-

SS. HARRY BRAUNER.

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, fiind întrebat despre scrisorile lui Bela Bartok care se aflau la Institutul de Folclor declară că este vorba de 2 (două) scrisori pe care acesta le adresase prin 1910 lui D.G. Kovacs, care fuseseră în posesia lui Const. Drăileanu. Din cele două amintite, aceste scrisori se aflau între fițele cărții lui Bartok „Cântec din Bihor” în casa de bani, compartimentul de fond (la carei cheie era la mine și am trimis-o în luna aprilie).

- Este foarte important să se achiziționeze o colecție de 60 (catrezeci de scrisori) ale lui Bela Bartok adresate unui prieten (cu se pare) din Bihor cu care el a cules folclor. Despre aceste scrisori poate da toate informațiile profesoara Szegő Iulia, din Cluj, care conduce Institutul de Folclor și prof. la muzic. de artă maghiară. Ea primește dispoziții din partea mea să oprească scrisorile (în formă) la Institut urmând ca problema materială să fie arătată ulterior ca cel care deține scrisorile (parcă un membru al orchestrei operei din Cluj). Prof. Szegő Iulia poate fi întâlnită telefonic fie la Institut la Cluj sau la la acasă.

Harry Brauner

25/10/62
orig. 128 62
pag. 116
131

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul HARRY BRAUNER, născut în anul 1908, luna Februarie ziua 24, în orașul Piatra Neamț, fiul lui + HERMAN și al DEBOREI, fost profesor la Facultatea de Muzică și director al Institutului de Folclor, cu ultimul domiciliu în Cales Victoriei 168, la cele întrebate declar următoarele :

Întrebare :

Când, cine și în ce împrejurări ți-a adus să ții în păstrare diferite acte și valută străină aparținând lui PATRASCANU ?

Răspuns :

Din câte îmi amintesc, în toamna anului 1948, după ce a fost eliberată din închisoare, LENA CONSTANTE mi-a spus că dorește să ascundă la mine niște bani străini, un document și o fotografie pe care le-a primit în păstrare dela PATRASCANU.- În acea vreme locuiam în Str. Dionisie Lupu 10, la Institutul de Folclor așa încât acele hârtii și bani urma să le ascundă acolo.- Am fost de acord și i-am spus să caute un loc unde aceste lucruri să fie bine ascunse.- Ea s'a uitat peste tot și a găsit că ar fi foarte bine într'o cutie în care era făină vitaminizată, pe fundul acestei cutii, punând peste lucruri la loc făina. Această cutie se afla într'o cameră care ținea loc de cămară, într'un dulap, într'o cutie mai mare de carton (dulpul se afla în dreapta în acea cameră).-

Întrebare :

Ce fel de valută era, de ce valoare și ce conținut avea acel document ?

Răspuns :

Din câte știu erau hârtii elvețiene și după cât știam dela LENA CONSTANTE erau în valoare românească de

3-400.000 (trei, patru sute de mii lei). - Nu conține conținutul aceluia document, în orice caz îmi reamintesc că era vorba de un document din care reieșea contribuția lui PATRASCANU în legătură cu actul dela 23 August. -

Intrebare :

Cine a ascuns acestea, D-ta sau LENA ?

Răspuns :

Acestea au fost ascunse de LENA, care alesese locul, fiind și eu de față. -

Intrebare :

Ce s'a făcut cu aceste documente și valori ascunse la dumneata în casă ?

Răspuns :

La un moment dat aceste hârtii și banii au fost scoși de LENA CONSTANTE și băgați într-o stînghie a dulapului, nu-mi reamintesc după câtă vreme anume, cred că peste câteva luni, iar mai în urmă eu știu că banii i-a luat LENA pentru a-i ascunde în casa părintească, iar hârtiile au fost arse la mine în sobă. - Stiu când a rupt fotografia și a aruncat-o în foc. -

Intrebare :

Când ai ascuns în cutia cu făină documentul semnat de PATRASCANU, MANIU, BRATIANU și TITEL PETRESCU ce purta data de 17 August 1944 și cu ce scop ?

Răspuns :

Acest document nu a fost ascuns de mine personal și nu-i cunosc conținutul, cred că este documentul de care pomeneam mai sus, adus de LENA împreună cu banii și care consideram că a fost ascuns mai departe în grinda dela dulap și nicidecum nu gândeam să fi rămas în cutia în care a fost ascuns de prima dată. -

Deasemenea după câte știam și din cele spuse mai sus, aceste documente știu că LENA le-a ars la mine ea luând numai banii. - Toate aceste obiecte au fost ascunse la mine cu gândul că ar fi fost mai ferite în cazul unei percheziții ce ar fi avut loc la LENA, deoarece lucrurile le primise ea dela PATRASCANU. -

Intrebare :

Dacă în afară de valuta și documentele arătate mai sus LENA sau PATRASCANU ți-a mai dat și alte lucruri sau documente în păstrare ?

Răspuns :

PATRASCANU nu mi-a dat niciodată nimic în păstrare, iar LENA a mai adus un fel de album cu versuri și desene de mână pe care PATRASCANU îl primise în dar mi se pare de ziua lui în 1947 și care a fost ascuns în biroul meu iar pe urmă le-a ars LENA odată cu celelalte cărți arătate mai sus.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez.-

ss/. HARRY BRAUER

2 Mai 1951

35/80
134
155
DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRAUNER, născut în anul 1903, luna Februarie ziua 24, jud. Neamț, orașul Fiastra Neamț, fiul lui +Herman și al Doborei, fost profesor la Facultatea de Muzică și director al Institutului de Folclor, cu ultimul domiciliu în Calea Victoriei 163, la cele întrebate declar următoarele:

Întrebare:

Când și în ce împrejurări MARIA TANASE ți-a spus că englezii sunt supărați pe d-ta că ai falsificat folclorul românesc?

Răspuns:

În luna Octombrie a anului 1949, fusesem cu o delegație a Uniunii Compozitorilor în audiență la Ministerul Afacerilor Interne. Coborând pe scări m'am întâlnit cu MARIA TANASE. Eu eram cu tov. SEKELY directorul Uniunii și tov. ZEMO VANCEA și pe stradă mă aștepta magina Institutului. Ea s'a apropiat de mine și mi-a cerut să iau cu magina iar în magină mi-a spus că vine până la mine la Institut să-mi comunice ceva. Era destul de ironică cu privire la munca pe care o duceam în specialitate spunându-mi: "ei ce cântece ați mai scos în laborator?" (sau cam așa ceva). I-am spus că sunt foarte grăbit căci știu că mă așteaptă niște tovarăși de la Minister cu care am o ședință, ea însăși a insistat și a urcat cu mine. În biroul meu într'adevăr, din câte îmi amintesc, mă aștepta tov. CIOCI HANTA și încă o tovarăși cu care aveam de discutat probleme de învățământ. Am egit cu MARIA TANASE pe terasa care comunica cu biroul și m'am adresat: "spune fute ce vrei, pentru că vezi că n'am vreme, sunt ocupat". Atunci a început să spună că a aflat precis că englezii sunt indignați de faptul că falsific folclorul, fabricând texte pe care le atribuie poporului și că vor porni o campanie împotriva unor intelectuali români la radio și că printre aceia sunt și eu. Iar după aceea în continuare mi-a spus "dar despre tine nu vor mai pomeni căci ai luat informații și relații bune" (sau așa ceva, nu-mi aduc aminte exact vorbele, cam așa era sensul). Eu am fost revoltat de faptul că spune că invent cântecele - nu m'am gândit nici o clipă la englezi ci la MARIA TANASE -

i-am spus că toate astea-s prostii și să mă lase să-mi văd de treabă. Atunci mi-a spus "dar am încredere în tine, să nu curva să spui că ți-am povestit asta". După care a plecat. Totă convorbirea a durat câteva minute și din câte îmi reamintesc la plecare mi-a cerut parca două-trei sute lei pentru mazăre.

Întrebare:

Altădată MARIA TANASE ți-a mai adus la cunoștință ceva despre părerea englezilor?

Răspuns:

Eu, atunci a fost prima și ultima oară.

Întrebare:

Ce știi despre relațiile lui MARIA TANASE cu englezii și cu cine anume?

Răspuns:

Știu că trăia cu un general GREEN, înainte de războiul și pare că după război, la întoarcerea acestuia în țară. Acest lucru îl știam de la ea chiar.

Întrebare:

Dar în timpul când ea ți-a făcut comunicarea - cu englezii ar fi supărați pe dumneata - cu ce englez era în relații?

Răspuns:

Eu știu să fi fost în legătură cu vre'un englez, eu nu mă întâlneau cu ea, dar de altfel nici n'am crezut în adevărul celor spuse de ea cu privire la falsificarea folclorului, că ar deține într'adevăr această informație de la englezi. De altfel nu cunosc deloc relațiile pe care le avea în ultimă vreme și oamenii cu care era în contact MARIA TANASE.

Întrebare:

Ce te-a făcut să nu crezi cele spuse de MARIA TANASE?

Răspuns:

Faptul că în ultima vreme era supărată că nu prea mai era programată la radio, că într'adevăr apăruseră o seamă de cântece noi și cântăreții de la radio erau sfătuiți să le învețe la Institutul de Folclor, faptul că eu, care înainte vreme o sprijinisem, nu-i mai acordam nici un sprijin și faptul că o considerasem și o consider din totdeauna ne-

serioasă m'a făcut să cred că toate aceste declarații
sunt simple invenții și că o face cu gândul ca eventual
prin aceasta să-i redevin binevoitor.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, Gustin
și o semnez.

ss. Harry Brauner

3 Mai 1951.

DECLARAȚIE

Subsemnatul BRAUNER HARRY, născut în anul 1908, luna Februarie ziua 24, în jud. Neamț, orasul Piatra Neamț, fiul lui +Herman și al Doborei, fost profesor la Facultatea de Muzică și director al Institutului de Folclor, cu ultimul domiciliu legal în Calea Victoriei 168, la cele întrebate declar următoarele:

Întrebare:

Ce străini ai cunoscut dumneata până la 23 August 1944, după 23 August 1944 și ce legături ai avut cu ei? Explicați pentru fiecare în parte.

Răspuns:

De multă vreme, în specialitatea mea, am avut prilejul să cunosc foarte mulți străini, care venind în țară mi se adresa sau cerându-mi să le dau explicații despre muzica populară și prilejul de a o asculta. Printre aceștia nu erau numai muzicanți dar și vizitatori prin țară sau ziariști străini cari făceau reportagii. Deasemenea când am studiat în 1933, la Paris, am cunoscut oameni din specialitate și la diferitele festivaluri de Folclor (1935-1937 și 1939 la Londra și 1936 la Istanbul) am cunoscut oameni de specialitate folcloriști foarte mulți.

Printre cei cu care am avut relații, au fost:

PHOLIP THORNTON, membru al asociației engleze de dans și cântec popular, care a venit de două ori în țară în 1937(?) și în 1939. Acesta a scris și o carte despre România cu impresii din voiaj. Am avut legături de specialitate.

RENE BENEZECH, ziarist francez la l'Intransigeant, a fost în România înaintea războiului și a făcut o seamă de reportagii despre țiganii nomazi pe care le-a publicat. În voiajul de studii l-am însoțit eu, n'am mai avut legături.

HENRI DANSON, reporter francez al revistei "Dedective", deasemenea a făcut un voiaj de cercetare prin țară despre țiganii nomazi, fiind însoțit de mine. Reportagiile le-a publicat. După plecare n'am mai avut legături.

BELA BARTOK, savant muzicolog și compozitor maghiar, a venit în țară și a studiat folclorul, am fost tot timpul cu el împreună. După ce a plecat mi-a scris de două ori mulțumindu-mi pentru colaborare, nu i-am răspuns.

ROLAND PENROSE, pictor englez a venit împreună cu LEE MILLER în anul 1938 în România pentru a vizita țara. Mi s'au adresat venind la Soc. Compozitorilor la Arhiva de Folclor. M'am împrietenit cu el, am făcut un voiaj în țară, el a publicat o carte în englezește despre acest voiaj. L-am revăzut în 1939 când am fost cu o echipă de dansatori la festivalurile dela Londra (în luna Ianuarie). În acea vreme el se ocupa cu refugiații politici veniți în urma ocupării Cehoslovaciei de hitlerişti. El mi-a explicat că mă sfătuiește să nu mai mă întorc în România, căci cu siguranță că voi suferi din ce în ce mai mult ca evreu și mi-a propus să rămân eventual la Londra ca refugiat. Era foarte bine situat și aș fi putut sta la el o vreme căci avea în afară de apartamentul dela Londra și pământ la țară. Înainte de război când m'am întors în țară n'am mai avut legături cu el, mi-a trimis odată salutări într-o carte ilustrată, nu i-am răspuns însă l-am considerat prieten.

BERYL DE ZOETTE, pe aceasta am cunoscut-o în anul 1935 la Londra, ca specialistă pentru dansuri populare. Am revăzut-o la celelalte festivaluri și în anul 1939 sau 1940 a venit în România pentru a studia dansurile populare românești. Acest lucru mi-a mărturisit că are de gând să-l facă înainte mult încă în 1935. Mi-a scris înainte de a veni dacă sunt dispus să o însoțesc în voiajul de studii și i-am răspuns afirmativ. Când însă a venit în țară eu nu mai lucram în specialitatea mea la Arhiva de Folclor, de unde fusesem dat afară. Voiajul prin țară l-a făcut prin Soc. de Turism "România". Ea mă aprecia ca specialist și a rămas impresionată de faptul că am rămas fără ocupație promițându-mi că se va interesa la Londra asupra posibilității de a mă folosi ca specialist folclorist și dacă nu ar fi posibilitatea de a înființa un institut de cercetări pentru Balcani cu centrul la București, pe care l-aș îndruma eu. Flecând din țară mi-a scris de vre-o două ori spunând că crede că va reuși să-mi procure o instalație de înregistrat și o mașină pe care să fie montată această instalație și că crede că va găsi posibilitatea de a-mi da de lucru. După aceea a izbucnit războiul și nu s'a realizat nimic. De atunci eu n'am mai avut nici o veste dela BERYL de ZOETTE, după războiu nici nu mi-a scris nici nu i-am scris și n'am mai aflat nimic despre ea.

LEE MILLER (ELVY BEY), venită cu ROLAND PENROSE, în 1938, era fotografă. În acea perioadă făcuse un voiaj prin Grecia, Bulgaria, România și a luat contact cu mine pentru a asculta folclor și pentru a face un voiaj în care să ia fotografii ~~epi~~toarești cu viața dela țară. Am trăit cu ea, ROLAND PENROSE prietenul ei a părăsit țara plecând în Anglia iar ea a rămasa cu mine. A stat aici până când a fost ocupată cred Cehoslovacia și când pericolul războiului se apropiase. În toamna anului 1938, i s'a comunicat dela legatia americană (degi măritată cu un egiptean avea și pașaport american ea fiind de această origină) să părăsească țara deoarece legatia nu-și mai ia răspunderea ei. Prin ea am cunoscut pe soția ministrului Egiptului AHIA FUAD BEY și pe ministrul Egiptului cu care ea era în legături de prietenie și la care fusesem invitat de câteva ori cu ea împreună.

Plecând din țară în Egipt, unde locuia, LEE MILLER mi-a mai scris de câteva ori, trimițându-mi salutări din locurile depe unde călătorea. Izbucnind războiul n'am mai avut nici o veste despre ea până în luna Februarie a anului 1946, când a venit ca reporteră americană de război dela Budapesta. Era însoțită de un alt reporter PHILIPS. Venind în București, mi-a spus că intenționează să facă un reportaj despre țigani și ursari atât ea cât și colegul ei și că mă roagă să-i ușurez întâlnirea cu acești țigani ursari. Am plecat cu o mașină într'o comună din apropierea Bucureștilor, unde atât ea cât și colegul ei au luat contact cu țigani ursari cari erau cazați în acea comună. După aceea a dorit s'o revadă pe Marița Lătarețu pe care o apreciasse înaintea războiului pentru felul cum cântă. Am mers împreună cu ea, cu colegul ei și cu LENA CONSTANTE (care o cunoscuse prin mine în 1938 și care fusese deasemenea împreună într'una din călătoriile prin țară cu LEE MILLER). Au fotografiat-o pe MARIA LATARETU în restaurantul în care cânta apoi a venit la arhiva de folclor și a luat unele însemnări făcând și fotografii pentru un reportaj. Deasemenea într'o zi a fost la teatrul de păpuși unde a cunoscut-o pe ELENA PATRASCANU prin mine și în atelier a făcut o serie de fotografii tot în vederea unui reportaj. Aflând BELU ZILBER că LEE MILLER e în București, - o cunoscuse în 1938 prin mine - mi-a spus că dorește mult să o revadă. Am fost într'o zi la el împreună cu ea și cu colegul ei ziarist PHILIPS. Când a fost aici LEE MILLER a fost mulțumită găsindu-

12211
1711

mă în condiții bune de lucru (eram în acea vreme la radio, făceam conferințe, conduceam arhiva de folclor). Cât a fost aici însă a avut contact și cu alte persoane căci venise oficial și era tot timpul în legătură cu legatia americană. De aici, după vre-o două săptămâni a plecat la Londra. Nu am primit dela ea nici o scrisoare până în 1943. Intre timp a publicat un reportaj în revista engleză "Vogue" unde colabora despre România, în care pomenea despre mine, despre țiganii ursari, despre LENA CONSTANCE, ELENA PATRASCANU și teatrul de păpuși cred în afară de un reportaj politic la început. Această revistă am aflat-o întâmplător, nu mi-a trimis-o LEE MILLER. În 1943, mi-a scris pentru prima oară de când plecase, anunțându-mă că s'a măritat cu ROLAND HERROSE la Londra, că are un copil și mi-a trimis chiar și o fotografie mică a copilului. În același timp mi-a spus că o colegă și prietenă de a ei dorește să viziteze țara noastră, era numele indicat și dacă voi avea timp sau ași fi dispus s'o însoțesc în voiajul pe care l-ar întreprinde în țară. Nu i-am răspuns la această scrisoare.

REGINALD SMITS, l-am cunoscut în anul 1938 sau 1939 în București. Era profesor de engleză la Institutul englez (British Council) și știam de atunci dela el că e comunist. Când l-am cunoscut prima oară este pentru că mi se adresase să-i recomand pe cineva care să-i învețe pe el și pe colegii lui dansuri populare. I l-am recomandat pe GRIGORE STAN, care lucra la S.T.B. ca manipulant în acea vreme iar acum în 1949 conducea echipa de dansuri a miliției. Cu SMITS am fost prieten, m'am văzut înainte de război egând seara împreună uneori. Il cunoscuse și pe BELU ZILBER (Nu știu dacă prin mine) și pe LENA CONSTANCE. După ce a plecat în 1940 n'am mai comunicat cu el. În 1943 prin luna Februarie, a venit din Anglia, spunându-mi că vine anume pentru a cunoaște realitățile din R.P.R. Mi-a cerut să-i facilitez întrevăderea cu autoritățile de resort și m'a rugat să-l găzduesc până s'o aranja situația lui căci n'are nici un ban. Avea o scrisoare de recomandare de a tov. HARRY POLLIT, secretarul general al P.C. englez. L-am prezentat tov. BUICAN, care în acea vreme era directorul relațiilor cu străinătatea din Ministerul Informațiilor care mi-a dat și aprobarea să-l găzduesc o noapte sau două până îi va face formele necesare. Am fost cu el invitat la un dejun la tov. MEZINCESCU, care era secretar general la Externe atunci. Îmi aduc aminte că la masă era și tov. MAGHIROS și tov. E. MAGHIROS.

SMITS a stat la mine două zile apoi a fost cazat la Athenae
Pallace. Venea din când în când la mine și într-o zi s'a întâl-
nit și cu BELU ZILBER (nu-mi aduc aminte dacă la mine sau la
el). Deasemenea fiind la mine s'a văzut odată cu LENA CONSTANTE
cu care urma parcă să vadă o repetiție la teatrul de păpuși. Cât
a stat în București, știu dela el că s'a văzut de mai multe ori
cu tov. ZINA BRANCU, pe care o cunoștea bine dinaintea războiu-
lui. În acea vreme SMITS lucra la Radio Londra unde îmi povestea
că o duce f. greu pentru că e comunist, dar reușește totuși să
strecoare uneori în reportagiile lui informații interesante pen-
tru partid. După plecarea lui nu mi-a mai scris (dealtfel n'am
corespondat niciodată) și nu am mai avut nici o legătură.

ATTIA și AMIN FUAD BEY, soția ministrului și ministrul
Egiptului la București înaintea războiului. I-am cunoscut în
1938 prin LEE MILLER, care era prietenă cu ei. Soțul acesteia
fiind egiptean. În vremea cât a fost LEE MILLER în țară am
fost invitat de ei împreună cu LEE MILLER de mai multe ori la
dânșii acasă și am eșit seara în oraș cu soția ministrului
și cu LEE MILLER uneori în restaurante mai mici pentru a ascu-
ta tarafuri care cântau muzică populară. După plecarea lui
LEE MILLER din țară au continuat să mă cheme la dânșii și am
legat prietenie. După 1939 Ianuarie, când am fost îndepărtat
dela Arhiva de Folclor și am rămas fără slujbă, mi-au arătat
prietenia căutând să mă încurajeze. La venirea lui BERYL DE
ZOETTE în România, au discutat cu ea despre posibilitatea în-
trebuințării mele ca specialist de către instituțiile engleze
cari se ocupă cu cercetarea folclorului. Despre acest proiect
am vorbit și ministrului Angliei, sir REGINALD HOARE și
soției lui, căruii m'au prezentat. Cu prilejul unei recepții pe
care au dat-o când au venit în România Ministrul de Externe
al Egiptului, m'au rugat să mă ocup de organizarea programului
artistic care trebuia să conțină și muzică și dansuri populare
românești. Am rămas în strânsă legătură de prietenie cu ei și
eram foarte des împreună în casa lor. În perioada legionarilor
au căutat să mă ocrotească, să mă încurajeze, mă invitau zilnic
și de multe ori rămâneam să dorm la ei (cei doi copii ai lor
ALMED și IBON pe care îi cunoscusem pleaseră în Egipt).
Când făcea plimbări cu mașina mă luau și pe mine cu ei. La în-
mormântarea tatălui meu care murise tocmai în zilele rebeliunii
legionare - s'au arătat deasemenea prietenoși față de mine și
mi-au oferit chiar mașina lor ca să transporte familia. Când s'a
pus problema să părăsească țara, după ruperea relațiilor cu

Egiptul, au vrut și au încercat să mă ia împreună cu ei pentru a mă pune la adăpostul persecuțiilor rasiale - mi-am și scos un pașaport în vederea acestui scop - ~~eu~~ n'au reușit însă, din cele ce spuneau să obțină pentru mine viza de ȧșire. După plecarea lor oficială, d-na FUAD a mai venit în 1941 pentru a ridica o seamă de lucruri care rămăseseră aici (tablouri, etc.). Cum nu mai aveau aci casă, în acea vreme a locuit la Athenée Palace și am vizitat-o; pe d-na FUAD a cunoscut-o prin mine și LENA CONSTANCE însă nu s'au mai văzut decât odată cred, deasemenea și pe băiatul acesteia (AHMED cu care am făcut împreună în anul 1939 un voiaj cu mașina în comuna Drăguș jud. Băgăraș. Despre relațiile dintre mine și familia FUAD pictorul N. SIG-FRIED, profesor la Institutul de Artă, precum și soția lui SEKA SIEGFRIED-VOINESCU, pot referi, ei deasemenea fiind prieteni cu aceștia au avut prilejul să cunoască bine această legătură a mea. Nu i-am mai văzut după ce au părăsit țara, nu le-am mai scris după război și am aflat mai târziu în 1946, dela GRIGORE MOISIL care fusese numit ambasador la Ankara, că și aceștia erau în post diplomatic acolo. Prin MOISIL sau soția lui, cu care s'au văzut la recepții oficiale, mi-au trimis salutări spunând în aceeaș vreme că dacă am de gând să viu la Ankara să mă consider invitatul lor.

REGINALD HOARE, Ministrul Angliei la București și soția lui. Pe aceștia i-am cunoscut prin 1939-1940 prin familia FUAD, cu care se cunoșteau de multă vreme și erau în relații de prietenie vizitându-se reciproc și în afara recepțiilor oficiale. M'au prezentat anume acestora cerându-le să caute să mă sprijine în cazul în care li s'ar cere asentimentul cu privire la un proiect al folcloristei engleze BERYL DE ZOEFTE, pentru a fi utilizat ca specialist în România de un institut de folclor din Anglia. Atât REGINALD HOARE cât și soția lui au promis că vor face tot posibilul să mă sprijine în cazul în care vor fi consultați. Mi-au cerut să organizez cu prilejul unei recepții oficiale pe care o dădea legația engleză un program folcloric românesc, prezentând ultima echipă de dansatori ce fusese în 1939 la concursurile dela Londra. Acest lucru l-am făcut și anume pentru a demonstra că deși fusese îndepărtat din serviciul pe care îl dețineam ca specialist, eu mă consideram totuși ca atare. M'au invitat în afară de această recepție la dejun de două ori dar i-am întâlnit uneori când veneau în vizită la familia ministrului Egiptului și eram și eu acolo

12/1/83

N'am avut nici o altă legătură cu ei, n'am corespondat și după plecarea din țară, înainte de război, nici nu mai știu nimic despre ei.

Colonelul MACNAB, fusese atașat militar înaintea războiului la Legația Angliei. I-am cunoscut pe el și pe soția lui la familia FUAD, ministrul Egiptului. I-am văzut la unul dintre dejunurile la care fusese invitat de către ministrul Angliei și la recepția dată de legația engleză și la care aranjase un program folcloric românesc. M'a invitat la un ceai pe care îl dădea soția lui acasă, împreună cu familia FUAD. Acel ceai era un fel de recepție la care fuseseră invitate multe persoane. Era (colonelul MACNAB) foarte amator de muzică și dansuri populare și îmi cerea unele explicații, el singur fiind un bun jucător de dansuri populare engleze. N'am corespondat niciodată cu el și nici cu soția lui și după ce au plecat din țară, înainte de război, nu am mai avut nici o legătură cu ei.

Le ROUGETELLE, fost secretar sau consilier la legația engleză și soția lui. I-am cunoscut prin familia FUAD, înaintea războiului, în 1939 sau 1940. După aceea i-am revăzut când am fost invitat de ministrul HOARE la masă, la diferite recepții la legația egipteană. Soția lui era desenatoare botanistă și avea o mare colecție de plante și flori desenate de ea prin toată lumea (voiajase mult). M'au rugat să le arăt dansul călugărilor la fața locului și într-o Duminică în vremea Rusaliilor, cred că în 1940, am plecat cu ei și cu o cunoștință de a lor miss CARVERLEY, egiptologă, cu mașina lor în jud. Argeș, în comuna Pădureți, unde au avut prilejul să vadă dansul călugărilor și alte dansuri, deasemenea să asculte muzică. Soția lui a cules flori de câmp iar apoi le-a desenat și mi le-a arătat. Le ROUGETELLE fusese înainte în China și mi-a povestit mult despre dansurile, muzica și obiceiurile de acolo.

După război, s'a reîntors în țară și în primele zile după ce se reîntorsese am trecut pela legație, cu nici un alt scop decât pentru a-i ura bun venit. M'a primit foarte puțin prietenos, am stat cinci sau zece minute, mi-a spus că atunci când va veni soția lui mă va înștiința și de atunci nici nu l-am mai văzut nici n'am comunicat cu el deși a stat mai mult în România.

125/174
VERA MELANOVA, secretară a ministrului Cehoslovaciei după război. Pe aceasta am cunoscut-o la LENA CONSTANCE la venirea în România. Fusese refugiată în vremea războiului la Lohdra și îi fusese recomandată LENII de către prietenul ei NICOLE GROSS din partea căruia i-a adus cadou o ștofă pentru un tailleur și mi se pare o poeză. Am văzut-o de mai multe ori la LENA CONSTANCE, venea uneori după amiază căci lua masa la o vecină de a lui LENA, d-na MUNCEL. Am fost invitat de ea la masă, după ce s'a instalat într-o casă în care locuiau o parte a funcționarilor legăției ceh (KUBIN, atașat comercial și SEVER, care rămăsese funcționar și în ultima vreme). Când am fost invitat la ea odată cu LENA CONSTANCE, alături de sora acesteia ZIZI, care îi dădea lecții de română erau și ceilalți funcționari ai legăției cari locuiau acolo. N'am avut decât relații de cunoștință cu ea, n'am corespondat cu ea și după ce a părăsit țara n'am mai avut nici un fel de legătură cu ea..

Aceasta este declarația pe care o dau, susțin și o semnez.

ss. Harry Brauner

5 Mai 1951.

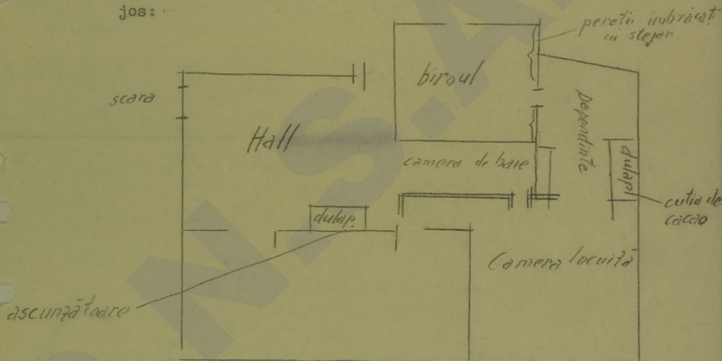
10957

145

DECLARAȚIE

Subsemnatul BRAUNER HARRY, declar următoarele:

Aveam domiciliul legal în Calea Victoriei 168, la fratele meu însă locuiam efectiv în clădirea Institutului de Folclor, din str. Dionisie Lupu Nr. 10, în fosta casă a lui STELIAN POPESCU. Locuiam la etaj I într-o cameră din fund, cu comunicarea cu hall-ul, care cameră comunica cu camera de baie și o altă cameră de dependențe, conform schemei de mai jos:



Aceasta este declarația pe care o dau, o semnez și o susțin.

ss. Hary Brauner

10 Mai 1951.

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRAUNER, născut în anul 1908, luna Februarie, ziua 24, județul Neamț, orașul Piatra Neamț, fiul lui + HERMAN și al DEBORAI, fost profesor la Facultatea de Muzică și director al Institutului de Folclor, cu ultimul domiciliu legal în Calea Victoriei 168, la cele întrebate declar următoarele :

Întrebare :

În ce perioadă te-ai prezentat la legația engleză și cu cine ai vorbit ?

Răspuns :

În anul 1939, am fost invitat la masă de către ministrul Angliei HOARE și soția lui, la dejun și atunci erau la masă și colonelul MACNAB și LE ROUGETEL care era secretarul Legației.- Am fost invitat de două ori.- În aceeași perioadă fiind solicitat să organizez un spectacol de folclor m'am dus de mai multe ori pentru a fixa diferite amănunte în legătură cu acest spectacol pe care îl organiza ministrul Angliei, care avea locuința în localul legației, atunci am vorbit mai cu seamă cu soția lui.-

După războiu, după 23 August, în 1945 sau 1946, la câteva zile după numirea lui LE ROUGETEL (în prima sau a doua săptămână), l-am vizitat pe acesta o singură dată.-

Întrebare :

Ce te-a determinat și cu ce scop ai luat legătura cu LE ROUGETEL în sarcina Angliei ?

Răspuns :

Par și simplu faptul că îl cunoscusem înaintea războiului, pe el și pe soția lui și am vrut să-i doresc bun venit.-

Întrebare :

Ce directive ai primit dela LE ROUGETEL ?

Răspuns :

Nu am primit directive.- Mi-a spus numai că de îndată ce va veni soția lui în România, mă va chema să o văd.-

Intrebare :

Când și cine te-a sfătuit să treci arhiva de Folclor dela Societatea Compozitorilor la Fundația " Regele MIHAI " ?

Răspuns :

Nu am fost sfătuit.- În anul 1945, după ce arhiva a fost adusă din dispersare de către mine și TIBERIU ALEXANDRU, eu reprezentând Ministerul Informațiilor și TIBERIU ALEXANDRU Soc.Compozitorilor ; Soc.Compozitorilor nu avea dorința să mai subvenționeze cercetările arhivei.- Funcționarii fuseseră îndepărtați și nu-mi amintesc bine dacă sugestia a pornit dela Compozitori sau dela Fundație, ca Arhiva să treacă la Fundație pentru că aceasta avea posibilitatea să o subvenționeze.- În orice caz, în acea vreme eu eram consilier muzical al "Fundației Regele MIHAI I." și am sfătuit pe directorul general al Fundației, OCTAVIAN NEAMTU să facă tot posibilul pentru a trece arhiva la Fundație.- Acest lucru pentru că țineam foarte mult la această Arhivă unde lucrasem ani de zile și unde era toată munca mea și pentru că doream cu orice chip să se reînceapăculegerea folclorului în perioada de imediat după război, pentru a strânge documente ale vremii.- Arhiva prin actul de cesiune, sau convenția intervenită între Soc.Compozitorilor și Fundație nu a trecut în proprietatea Fundației niciodată ci numai temporar a fost preluată neavând însă dreptul Fundația de a o înstrăina sau de a înstrăina material din Arhivă.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și semnez.

ss. Harry Brauner

11 Mai 1951.

DECLARAȚIE

Subsemnatul BRAUNER HARRY, născut în anul 1908, luna Februarie ziua 24, jud. Piatra Neamț, orașul Piatra Neamț, fiul lui + Herman și al Doborei, fost profesor la Facultatea de Muzică și director al Institutului de Folclor, cu ultimul domiciliu legal în Calea Victoriei nr. 168, la cele întrebate declar următoarele:

Întrebare:

Când și în ce împrejurări ați cunoscut pe folclorista BERYL de ZOETTE?

Răspuns:

În anul 1935, la festivalurile internaționale de folclor (dans popular) când am însoțit o echipă de dansatori români, am cunoscut-o în cadrul acestui festival la Londra, pe BERYL de ZOETTE, ea făcând parte din societatea engleză de dans și cântece populare, care organizase aceste festivaluri.

Întrebare:

Ce relații s'au stabilit între dumneavoastră?

Răspuns:

Relațiile ce s'au stabilit au fost de specialitate: am avut prilejul să aflu dela ea o serie de amănunte despre dansurile din Iava și Bally, pe care dânsa le studiasse și despre care publicase o carte. O interesa ca specialistă semnificația magică a dansurilor în general și cum echipa românească de călușari prezenta sub acest aspect un interes deosebit față de celelalte echipe participante, ea - ca și alți specialiști s'au apropiat mai mult de grupul românesc cerând tot timpul explicații. În acel timp, la plecare mi-a oferit cartea pe care o publicase cu dedicație. Am revăzut-o la alte festivaluri în 1937 și Ianuarie 1939, în același cadru, la Londra, unde însoțeam echipe de dansatori la festivalurile organizate. De câte ori a luat contact cu dansatorii români ea le-a studiat cu amănunțime dansurile și și-a exprimat admirația pentru varietatea și bogăția jocului popular românesc, mărturisindu-mi intenția de a veni în România, pentru

a studia la fața locului aceste dansuri, despre care eu îi vorbisem dându-i lămuriri. Nu am corespondat cu ea decât după ce o văzusem ultima oară în 1939 Ianuarie, când mi-a scris că e hotărâtă să-și puie în aplicare proiectul de a veni în România în timpul verii spre a face un voiaj de studiu. I-am răspuns că poate veni și în limitele posibilității îi voi prezenta jocurile și jucătorii.

A venit în vară, nu-mi aduc exact aminte luna. În acea vreme eu nu mai lucram la Arhiva de Folclor, de unde fusesem îndepărtat. Fusesem însă solicitat de către Soc. "România" de voiaj în cadrul unui proiect al acesteia de a organiza echipe permanente folclorice în diferite colțuri din țară, care urmau să atragă atenția călătorilor străini veniți în excursie, să organizez aceste manifestări de folclor. În această calitate am însoțit-o într'un voiaj în țară (nu-mi amintesc exact ruta cu mașina) cred că prin Moldova, Bucovina și Gorj. Cu prilejul venirii ei în România, a rămas impresionată de faptul că am fost îndepărtat din specialitatea mea, în care nu mai am prilejul să lucrez și și-a exprimat dorința de a face tot posibilul ca, adresându-se folcloriștilor englezi cari mă cunoșteau și institutelor de specialitate să găsească vre-o posibilitate de a mă ajuta pentru a-mi continua munca, gândindu-se la un eventual centru de colectare al folclorului, pentru Balcani, cari și-ar fi avut sediul la București. Plecând din România mi-a scris, comunicându-mi la început că a vorbit cu diferite persoane și că crede că va fi în stare să mă numească într'o funcție de specialist pentru o instituție de specialitate. În același timp m'a întrebat ce anume ași avea nevoie. I-am răspuns tot prin scris că strictul necesar ar fi după mine o mașină de înregistrare cântece, după un model cât mai recent care ar fi de dorit să fie instalată pe un automobil pentru deplasări și eventual un aparat cinematografic de filmat simplu și ușor de manipulat. Mi-a răspuns mai târziu că are promisiunea de a căpăta 500 lire și că se va interesa pentru procurarea celor spuse de mine din acești bani. Cam aceasta a fost ultima scrisoare, deoarece evenimentele politice s'au percutat și nu se mai putea pune această problemă.

De atunci, am fost concentrat, apoi a izbucnit războiul, așa încât nu am mai comunicat cu dânsa. Nici după 23 August nu am mai avut nici un fel de legătură cu ea, nici

un fel de legătură cu ea, nici n'am aflat nimic despre dânsa.

Intrebare:

Unde v'ați întâlnit și de câte ori?

Răspuns:

În 1935, 1937, 1939 la Londra cu prilejul concursurilor internaționale de folclor și în vara anului 1939, cu prilejul unui voiaj de studii pe care ea l-a făcut în România.

Intrebare:

În urma discuțiilor avute ce hotărâri s'au luat?

Răspuns:

Intenția de a publica ea o carte despre dansurile românești, dar acest lucru după ce ar mai fi studiat și dansurile altor regiuni decât cele văzute.

De a căuta să mă ajute în munca mea de specialitate prin găsirea unei subvenții în rândurile specialiștilor de la Londra, cu ajutorul cărei subvenții să pot să-mi desfășor activitatea înregistrând folclor dans și muzică. De a-mi procura o mașină de înregistrat instalată pe un automobil, dintr'o sumă de 500 lire pe care pretindea că avusese promisiunea să o obțină de la diferite cunoștințe. De a găsi o instituție de specialitate în Anglia, pentru care a și desfășurat această activitate folclorică în România și ca eventual- acesta să fie un centru de culegere de folclor pentru Balcani. Nici unul din aceste proiecte nu s'au mai realizat, precipitându-se evenimentele politice și izbucnind războiul.

Intrebare:

În legătură cu cele discutate cu BERYL de ZOETTE, pe care ați consultat ce îndrumări v'a dat și ce hotărâri ați luat?

Răspuns:

Când s'a pus problema acestui proiect, de a mă sprijini în culegerea folclorului, BERYL de ZOETTE a vorbit și cu ARMIN și ATIA FUAD, ministrul Egiptului la București și soția lui, cu care eu eram în relații de prietenie și pe care ea fi cunoștea mai dinainte, iar când a fost la București a fost de câteva ori la ei împreună cu mine. Din discuțiile avute am ajuns la concluzia să mi-l prezinte pe ministrul Angliei, REGINALD HOARE, cu care urma să fac cunoștință prin familia FUAD, pentru ca, în cazul când el ar fi trebuit să-și dea consimțământul ca eu să lucrez ca specialist pentru o instituție din Anglia să fie de acord. Într'adevăr am fost prezentat ministrului Angliei iar

acesta mi-a cerut să organizez cu prilejul unei recepții pe care o dădea la legăție un spectacol de dans și cântec popular românesc, prezentând ultima echipă ce participase la festivalurile internaționale dela Londra. Am organizat această prezentare la legăția engleză (cred că în toamna anului 1939).

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și semnez.

ss. Harry Brauner

11 Mai 1951.

12/12/1943 207 152

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul BRAUNER HARRY, născut în anul 1908, luna Februarie, ziua 24, orașul Piatra, județul Neamț, fiul lui HERMAN și al DEBOREI, fost profesor la Facultatea de Muzică și director al Institutului de Folclor, cu ultimul domiciliu legal în Calea Victoriei 168, la cele în-
trebate declar următoarele :

Întrebare :

Care au fost relațiile ce le-ai avut cu REGINALD HOARE, ministrul Angliei la București ?

Răspuns :

Pe REGINALD HOARE l-am cunoscut prin Ministrul Egiptului, ARMIN FUAD, cu prilejul unei vizite pe care acesta (HOARE) o făcuse la legația Egipteană (la locuința Ministrului FUAD și cu care eram prieten). - Acest lucru s'a petrecut în anul 1939, vara. - Apoi l-am mai întâlnit întâmplător cu soția lui, deasemenea uneori când venea în vizită la locuința lui ARMIN FUAD, el și cu soția lui. - Atât el cât și soția lui mi-au cerut informații despre felul cum au fost primite echipele de dansatori țărani pe care le condusesem la Londra, la festivalurile internaționale și și-au exprimat chiar dorința de a vedea una dintre aceste echipe despre al căror succes aflaseră. - M'au invitat de două ori la dejun, proiectând să organizeze la ei la legație, cu prilejul unei recepții oficiale, un spectacol de folclor la care urma să prezint ultima echipă de dansatori ce fusese în 1939 Ianuarie la Londra și muzică românească. - Această atenție pe care mi-au acordat-o se datora faptului că atât FUAD ARMIN, ministrul Egiptului la București cât și soția lui erau în legături de prietenie de multă vreme cu familia HOARE și le-au vorbit acestora cu simpatie despre mine, arătându-le că din considerente de ordin rasiat nu mai pot să mai des-

153
făşor activitatea de folclorist.- În urma acestei recomandări, atât HOARE CĂT şi soţia lui când mă vedeau mă priveau cu bunăvoinţă.- Am organizat acea manifestare folclorică românească la o recepţie ce a avut loc în curtea legaţiei engleze (cred în toamna anului 1939).-

În afară de acest timp, în care m'am dus de mai multe ori pentru a pregăti spectacolul cu cântărearii (aceasta era echipa ce fusese la Londra), nu l-am mai văzut decât cu totul întâmplător, în toamna anului 1940, când venea însoţit de nevasta lui în vizită la familia FUAD şi se întâmpla să fiu şi eu acolo (în anul 1940, până în toamnă am lipsit din Bucureşti fiind concentrat

Nu am corespondat niciodată nici cu el, nici cu soţia lui.-

Nu am mai avut nici un fel de legătură atât cu REGINALD HOARE cât şi cu soţia lui nici în timpul războiului, nici după 23 August 1944.-

Aceasta îmi este declaraţia pe care o dau, o susţin şi o semnez.-

ss/. HARRY BRAUNER

12 Mai 1951

12780

1543

DECLARAȚIE

Subsemnatul BRAUNNER HARY, de profesie fost profesor la Facultatea de Muzică și director al Institutului de Folclor, la cele întrebate declar următoarele:

Întrebare:

Ce știi despre vizitele de i se făceau lui LENA CONȘTANTE de către elementele dela legația engleză, cine erau aceștia, cu ce se ocupau, ce discutau la aceste vizite și ce servicii le făcea LENA?

Răspuns:

Dela legația engleză, nu știu s'o fi vizitat pe LENA CONȘTANTE acasă decât o singură dată secretarul legației BATHLER în 1945 mi se pare. Acesta venise în București dela Londra și îi adusese o scrisoare dela NICOL GROSS din Londra, pe care LENA în urma unui telefon a ridicat-o dela el dela legația engleză după care l-a invitat într-o după amiază la un ceai. Din ce îmi pot reaminti cred că LENA i-a povestit atunci acestuia greutățile ce le întâmpină cu administrarea casei lui NICOL și că ar dori să-i anuleze procura. Eu mi reamintesc dacă a trimis prin acesta o scrisoare lui NICOL, pentru a-i cere anularea procurii. Dela această vizită n'am mai auzit niciodată pe LENA că l-a mai văzut pe BATHLER.

A doua persoană care venind în București i-a telefonat LENEI CONȘTANTE din partea lui NICOL GROSS, este un colonel englez AISINGER, care a venit la București cred în primăvara anului 1946. Acesta stătea la Athene Palace și a invitat-o pe LENA la restaurant la masă. I-a comunicat LENEI CONȘTANTE că a venit în România fiind specialist în petrol să constate efectele și pagubele bombardamentelor anglo-americane în regiunea petroliferă. Că el s'a văzut cu NICOL GROSS înainte de a pleca în România și că acesta l-a rugat dacă vine să-i transmită din partea lui salutări lui LENA, el (AISINGER) fiind prieten sau cunoscut cu NICOL GROSS. Nu știu ca LENA CONȘTANTE să-i fi făcut nici un serviciu și îmi reamintesc din cele spuse de LENA că acest AISINGER venise în România numai pentru vre-o trei zile.

Întrebare:

Cu ce străini mai avea legătură LENA CONȘTANTE și ce fel de legătură?

./.

206
155

Răspuns:

În anul 1946 cred, când a fost numit primul ministru plenipotențiar al Cehoslovaciei la București, cu acesta a venit și secretara lui VERA MELANOVA. Aceasta s'a prezentat la LENA CONSTANȚE recomandată de NICOL GROSS și aducându-i din partea lui NICOL GROSS cadou o poșetă și ștofă pentru un tailleur. În urmă s'au stabilit legături de prietenie între LENA și ea. MELANOVA într'un timp lua masa la o vecină de a LENEI doamna MUNCEL, unde stătea în pensiune și atagatul comercial ceh KUBIN. Uneori se vedea și cu acesta însă nu știu să se fi văzut decât întâmplător. Când MELANOVA s'a mutat într'o casă pusă la dispoziție membrilor legației ceha LENA i-a dat acesteia un covor din cele rămase dela NICOL GROSS. Sora LENEI, ZIZI CONSTANȚE era deasemenea în legătură de prietenie cu MELANOVA, căreia îi dădea lecții de limba română. Tot prin MELANOVA, fiind invitată la aceasta l-a cunoscut LENA și pe un alt funcționar al legației ceha, care locuia în aceeași casă SEVER. Dar nu știu a fi avut nici un fel de legătură cu el.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și semnez.

ss. Harry Braunner

22 Mai 1951

220/90
Val 62
pg. 18

220/156

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRAUNNER, născut în anul 1908, luna Februarie ziua 24, orașul Piatra-Neamț, fiul lui Herman și al Doborei, fost profesor la Facultatea de Muzică și director al Institutului de Folclor, cu ultimul domiciliu legal în Calea Victoriei 168, la cele întrebate declar următoarele:

Întrebare:

Ce știți despre relațiile și întâlnirile avute de LENA CONSTANȚE cu NICOL GROSS și despre întâlnirea din anul 1947 la Praga?

Răspuns:

LENA CONSTANȚE era prietenă cu NICOL GROSS cred din anul 1937, printr'un grup de prieteni comuni. În anul 1938, vara, LENA CONSTANȚE făcea un voiaj împreună cu sora ei VIORICA la Praga și aflându-se și NICOL GROSS acolo, (sau venind mai târziu) știu că s'au întâlnit. Prietenia între ei s'a legat mai mult mai târziu, în 1939-40, când LENA obișnuia să meargă foarte des la dânsul acasă, fiind în relații bune și cu mama lui NICOL GROSS. În vremea legionarilor mai cu seamă la venirea acestora LENA obișnuia să doarmă uneori la dânsii (NICOL GROSS locuia cu mama lui) deoarece mama lui era înspăimântată. În acea vreme prietenia dintre ei era foarte strânsă. Înainte de sfârșitul lunii Octombrie 1940, NICOL GROSS a hotărât să părăsească țara. Nu a comunicat acest lucru prietenilor, căci fi era fri-că să nu se afle. Printre puținele persoane cari știau de acest proiect era LENA, care în acea perioadă a fost mai toată vremea în casa lui NICOL, ajutându-i în pregătirile de plecare. Când NICOL și cu mama lui au plecat i-au propus LENEI să vie cu ei, din câte îmi amintesc, fiind vorba să ducă cu ei bijuterii le- era frică din pricina legionarilor și LENA s'a oferit să-i în-soțească. Eu n'am aflat nimic de această plecare proiectată dela NICOL GROSS pe care îl cunoșteam bine, ci numai în ziua plecării mi-a comunicat LENA, spunându-mi că NICOL GROSS a rugat-o să ție secret acest lucru și că va pleca și ea la Istanbul însoțindu-i.

iar de acolo NICOL GROSS cu mama lui urmau să plece înspre Palestina. LENA a stat cu ei vre-o două săptămâni la Istanbul și s'a reîntors în țară. La reîntoarcere mi-a povestit că NICOL a insistat pe lângă ea să plece împreună și mi-a mărturisit că n'a făcut acest lucru pentru că se gândea la mine și nu-i venea să mă lase singur. NICOL îi lăsase o procură pentru administrarea casei în timpul lipsei sale. În acest prim timp LENA continua să o vadă pe o soră și un cumnat de al lui NICOL care și ei înainte de izbucnirea războiului au părăsit țara plecând în Palestina. În timpul războiului, LENA a primit de vre-o două ori telegrame de felicitare îmi pare, prin Crucea Roșie, cu un nume necunoscut. A dedus că trebuie să fie de la NICOL GROSS. După războiu a aflat cred despre NICOL printr'un funcționar al lui NICOL care locuia în casa acestuia și care avea legături cu rudele lui NICOL din București și din Palestina. Acest funcționar se numea LAZAR, pe numele mic și îl cunoscusem și eu. Venea uneori la LENA și când se întâmpla să fiu acolo îl întâlneam. Cred că prin el, de la rudele lui NICOL, LENA aflase că NICOL plecase din Palestina la Cairo iar mama lui continua să stea în Palestina. După război a fostă cumnată de a mea, refugiată MARGIT VULESCU, mi-a comunicat că trecând prin Cairo, l-ar fi văzut pe NICOL GROSS și că acesta ar fi lucrat pentru englezi la serviciul de informații. I-am comunicat și lui LENA acest lucru. După război, deasemenea din 1945 sau la începutul lui 1946, cred, a venit în România secretara noului ministru al Cehoslovaciei la București, care fusese refugiată la Londra. Aceasta s'a prezentat la LENA din partea lui NICOL GROSS aducându-i salutări de la el și stofă de un tailleur și mi se pare o poșetă neagră de antilopă. Numele ei era VERA MELAN sau MELANOVA. În afară de această veste de la NICOL, deasemenea i-a mai adus salutări și mi se pare o scrisoare, un anume BUTLER sau BATLER, care fusese numit secretarul legației engleze la București. Din câte îmi amintesc acesta i-a telefonat lui LENA să treacă pe la legație și i-a înmănat parcă o scrisoare spunându-i că e prieten sau cunoscut bun al lui NICOL. În afară de această întâlnire, din câte știu LENA l-a mai întâlnit odată pe acest BATLER când l-a invitat la dansa la cea, cred că prin el LENA i-a trimis o scrisoare lui NICOL în care îi cerea să-i ridice urgent procura care i-o lăsase.

In afara de acest BATLER, LENA mi-a comunicat cred că tot în 1946, că a primit un telefon de la un colonel englez AISINGER, care stătea la Athene Palace, că i-a adus vești din partea lui NICOL GROSS. După ce s'a văzut cu acesta cred că a luat masa împreună cu el la Athene Palace, LENA mi-a comunicat că acesta venise pentru câteva zile în România spre a cerceta pagubele produse în regiunea petroliferă de către bombardamentele anglo-americane în timpul războiului, el fiind specialist în petrol. Deasemenea mi se pare că acesta i-a spus LENEI că NICOL a lucrat în vremea războiului la serviciul care organiza aceste bombardamente, el cunoscând perfect regiunea petroliferă că acest lucru se petrecea la Cairo și că acolo îl cunoscuse și el pe NICOL. În aceeași vreme și mai târziu, LAZAR, acel fost funcționar al lui NICOL venea uneori la LENA, fie întrebând-o dacă mai are vești de la NICOL, fie comunicându-i despre veștile pe care le primea de la nepoții lui NICOL din Palestina sau pe care le primeau rudele lui NICOL din București de la rudele lui din Palestina (nu de la NICOL căci acesta din câte știu nu corespunde cu ei). De la NICOL în 1946 și 1947 LENA a mai primit din Elveția de vre-o două ori pachete cu alimente. În anul 1947 îmi pare, LAETITIA BARBU născută BARTOLA, al cărui soț ZEVEDEI BARBU era la legația română din Londra și care locuia acolo, venind în România pentru câțva timp i-a comunicat cred că s'a întâlnit cu NICOL GROSS la Londra odată (ea fusese deasemenea prietenă cu el înaintea războiului). Așa a aflat că NICOL GROSS se stabilise în Anglia, că hotărâse să facă carieră universitară, dedicându-se științei și că lucra la una din universități. Nu știu dacă LAETITIA BARBU i-a adus atunci vre-o veste din partea lui NICOL, LENEI CONȘTANȚE sau dacă îl văzuse mai înainte de plecarea ei în România. Nu îmi aduc aminte când a primit corespondență prin poșta de la NICOL GROSS, dar îmi aduc aminte a-mi fi spus acest lucru, LENA. N'am avut în mână vre-o scrisoare de a lui NICOL GROSS și n'am reținut nimic special din conținutul acestor scrisori, decât că locuiește cu mama lui la Londra unde s'a stabilit. Deasemenea de la LENA CONȘTANȚE am aflat că NICOL vorbește la emisiunea română a postului de radio Londra, despre probleme tehnice, invenții și descoperiri. Nu știu cum aflase de acest lucru.

În vară anulului 1947, LENA mi-a spus că a primit o scrisoare de la NICOL GROSS în care acesta îi comunica că va fi la Praga la o anumită dată pentru câteva zile și că i-ar face plăcere dacă s'ar întâlni cu ea acolo. Nu-mi aduc aminte dacă atunci sau mai târziu eu i-am spus că nu cred că e bine să se întâlnească cu el, care locuiește la Londra și nu mai vine în țară și că acest lucru poate părea suspect. Știu că în vremea aceea atât LENA cât și ELENA PATRASCANU vorbeau despre o plecare la Praga în orice caz pentru a studia problema tehnicii teatrelor de păpuși, că deci LENA intenționa să meargă în orice caz la Praga. Efectiv la Mangalia unde urma să facem concediul de vară, PATRASCANU, ELENA PATRASCANU, LENA și cu mine, în primele zile PATRASCANU vorbea despre o invitație pe care a primit-o la congresul internațional al juristilor care avea loc la Bruxelles spunând că ar dori foarte mult să participe la acest congres deoarece e probabil să se dezbată probleme interesante. În același timp ELENA PATRASCANU se arăta foarte bucurasă de perspectiva unui drum în străinătate. Tot atunci s'a pus problema ca voiajul să-l facă cu ei și LENA, care urma ca la Praga împreună cu ELENA PATRASCANU să se informeze despre teatrul de păpuși. Despre viitoare întâlnire a LENEI CONȘTANȚE cu NICOL la Praga, nu-mi reamintesc deloc a fi fost vorba. PATRASCANU a stat câteva zile numai, după care s'a reîntors de la Mangalia la București, unde avea de lucru. Între timp ELENA PATRASCANU vorbea din când în când cu el seara la telefon, el însă n'a informat-o despre plecare, dacă e vorba să se facă sau nu. Tot în această vreme LENA mi-a spus că dacă va pleca cu ei se va întâlni cu NICOL GROSS la Praga. Dar nu-mi reamintesc deloc să fi fost vorba să-l anunțe pe NICOL ci din câte am reținut datele ar fi coincis. Acest lucru l-am aflat la Mangalia și i-am spus atunci LENEI că nu cred că e bine să se întâlnească cu el. Nu era vorba de a se întâlni decât numai pentru a-l revedea, nu pentru alt motiv special. Într-una din zile un curier a anunțat că PATRASCANU comunică sosirea lui cu un avion special. Am plecat cu primarul din Mangalia, care era comandor de aviație și cu ELENA PATRASCANU la locul unde trebuia să aterizeze avionul, am așteptat multă vreme și avionul nu a

PATRASCANU a venit numai seara, însoțit de agentul său TUDOSE, povestind că a avut un drum foarte periculos că s'a dat un avion foarte prost și parcă un aviator care era extenuat căci făcuse curse și înainte și că l'a scâpat printr-o minune. Atunci ELENA PATRASCANU și-a exprimat îngrijorarea și frica de acest lucru (avionul prost și aviatorul oboșit) să nu fi fost făcut într'adins căutând a se atenta la viața lui. / PATRASCANU a anunțat că n'a venit să stea ci a ținut personal să le facă surpriza ELENEI și LENEI, anunțându-le că plecarea va avea loc căci s'a acceptat participarea lui la congresul din Bruxelles. El a plecat a doua zi dimineața iar ELENA PATRASCANU și cu LENA au făcut bagajele plecând seara cu trenul. Noi locuim cu toții un apartament în vila STERESCU, așa încât eu urma să rămân singur în tot apartamentul. Le-am însoțit la gară unde au venit să-și ia rămas bun dela ele un grup de prieteni artiști printre cari și MARIA VOLUNTARU. Înainte de plecare, ELENA PATRASCANU pe peron mi-a spus să nu fiu trist că mă lasă singur (căci venisem împreună) dar se vor reîntoarce curând și probabil că vor reveni la Mangalia. Eu am rămas să-mi termin vacanța la Mangalia iar când m'am reîntors LENA era venită în București. Revăzând-o la ea acasă mi-a povestit că a plecat împreună cu PATRASCANU cu avionul până la Praga, că el (PATRASCANU) a ajutat-o prin procurorul MICSA, dela cabinet pentru formalitățile de plecare și i-a înrămurat loc de corosne cehe pentru drum. Că sosind la Praga, PATRASCANU n'au rămas decât o zi, că au locuit într'un hotel într'un apartament comun și că seara au fost într'un restaurant-bar ei trei. Spunea că în seara aceea PATRASCANU era foarte vesel, bine dispus, că a dansat iar după aceea noaptea s'au plimbat împreună (el cu LENA și ELENA). A doua zi ei au plecat spre Bruxelles căci începea congresul iar ea a rămas la Praga. Că s'a întâlnit cu NICOL GROSS. Eu mi-a spus înăi și nici n'am întrebat-o dacă l-a anunțat dinainte pe NICOL, căci din ce înțelegeam dinainte NICOL urma să vie în orice caz la Praga în acel timp. Că a stat o seară întreagă cu el, parcă pe malul Dunării și că el i-a povestit despre felul în care își duce viața. LENA mi-a spus că l-a găsit schimbat, deformat, că nu mai era vesel, că slăbise mult. Mi-a spus că el se lăsase de afaceri și că hotărâse să îmbrâțișeze pentru totdeauna cariera universitară stabilindu-se definitiv în Anglia. Că lucra la una din univer-

sităţi ca lector (sau aşa ceva) şi că urma, în urma unui examen, să înainteze. Că locuieşte un apartament modest şi că are nepăsări din cauza mamei lui care nu înţelege să trăiască o viaţă mai modestă şi e pretenţioasă. Că într'adevăr în vremea războiului fusese la Cairo şi că a lucrat în colaborare cu aviaţia care făcea bombardamentele asupra regiunii petrolifere, că s'a interesat întrebând-o ce fac prietenii din Bucureşti. Deasemenea i-a confirmat că într'adevăr el este inginerul care vorbeşte la emisiunea românească a postului de radio Londra, despre probleme tehnice. Pe urmă LENA i-a istorisit toate peripeziile pe care le-a avut în vremea legionarilor şi mai în urmă cu rudele lui în legătură cu casa pe carei-o lăsa să i-o administreze. Nu am reţinut bine dar parcă în timpul acestei întrevăderi NICOL s'ar fi exprimat că ar vrea ca LENA să rămână cu el. Acestea sunt tot ce mi-a povestit că a vorbit cu NICOL. NICOL a plecat apoi (nu ştiu când) şi ea a rămas pentru a lua legătură cu teatrele de păpuşi dar fiind vacanţă acestea erau închise aşa încât, numai mulţumită faptului că s'a întâlnit cu tovarăşul NOCANU dela Sovronfil, a putut vedea nişte filme. Mi-a spus că viaţa era foarte scumpă la Praga, că nu se prea găseau alimente. Despre PATRASCANU mi-a spus că în seara în care a fost la Praga, acesta i-a spus că dacă se va hotărî să fugă din ţară că vor pleca toţi trei (EL, LENA şi ELENA). Deasemenea era supărată pentru motivul că la plecare la Bruxelles, PATRASCANU i-a promis că dacă vor continua voiajul îi va comunica şi ei să plece împreună la Paris şi că nu a mai chemat-o. Tot atunci mi-a spus că PATRASCANU s'a înţeles cu procurorul NISSA ca acesta, în cazul în care ar afla ceva despre situaţia lui PATRASCANU în ţară, să-i telegrafieze sau să-i telefoneze. Dela Praga LENA neprimind invitaţia dela PATRASCANU de a continua cu ei voiajul s'a reîntors la Bucureşti. După câţiva vreme LENA mi-a comunicat că a primit prin poştă o scrisoare lungă dela NICOL şi că scrisoarea este foarte copilăroasă şi romantică, că îi reaminteşte despre seara petrecută împreună la Praga, spunându-i căt l-a impresionat faptul că a reîntâlnit-o şi că se gândea mult la ea. Nu am citit cu scrisoarea şi nici n'am

văzut-o.

Nu mai știu de atunci să mai fi comunicat cu NICOL GROSS nici înainte, nici după prima arestare,

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez.

ss. Harry Braunner

22 Mai 1951

237/80

237 163
162

DECLARAȚIE

Subsemnatul BRAUNNER HARRY, de profesiune fost profesor de folclor la Facultatea de Muzică și director al Institutului de Folclor, cu ultimul domiciliu legal în Calea Victoriei nr. 168, la cele întrebate declar următoarele:

Întrebare:

Când și în ce împrejurări ați cunoscut pe LEE MILLER, reporter de război americană?

Răspuns:

Pe LEE MILLER am cunoscut-o în anul 1938, luna Iulie cred. Venise în țară împreună cu un prieten de al ei, pictorul englez ROLAND PENROSE, într'un voiaj pentru a cunoaște regiunile pitorești. În acea vreme ea purta numele de LEE MILLER BLONIE BEY, fiind de origine americană, măritată cu un egiptean și locuia în Egipt. Era fotografă, fostă asistentă a unui renumit fotograf MAN RAY, dela Paris. Mi-a fost trimisă de Ministerul Propagandei la Arhiva de Folclor, unde a venit împreună cu pictorul PENROSE, spunându-mi că se interesează de folclor, de muzica populară și că ar dori să cunoască regiuni mai pitorești din țară. Am făcut împreună cu profesorul BRAILOIU și ei un prim voiaj până la Gorj, unde am participat la hramul mănăstirii Tismana, cu care prilej se desfășurau manifestări populare de folclor cu jocuri și cântece. După aceea, eu m'am împrietenit cu ea având legături intime. Ea avea o mașină cu care venise și cu această mașină am vizitat mai multe regiuni din țară, împreună cu ea, pictorul PENROSE plecând după vre'o două săptămâni iar ea a rămas până în toamnă în luna Septembrie și se pare că a plecat pela Constanța cu vaporul în Egipt. Plecând din România, mi-a scris de vre'o câteva ori, trimițându-mi o parte din fotografiile ce le făcuse, comunicându-mi altă dată că a participat la o expediție în deșert și trimițându-mi ilustrate cu salutări. Asta în anul 1939 eu nu i-am mai răspuns așa încât a încetat de a-mi mai scrie.

Întrebare:

Explicați legăturile ce le-ați avut cu ea?

Răspuns:

Din anul 1939, n'am mai comunicat cu LEE MILLER, până

20163 164

În anul 1946 luna Februarie. Atunci am primit un telefon comunicându-mi că se află la București, stând la Athene Palace, că-tova zilir și că dorește să ne vedem. M'am dus la hotel Athene Palace și am constatat că purta uniformă de reporter american. Mi-a explicat că divorțase de fostul ei soț egiptean și că dela începutul războiului face reportagii pentru revista "Vogue". În România venea dela Budapesta, unde făcuse reportagii și dorea deasemenea să facă și aici un reportagiu. Venise însoțită de alt reporter, coleg de al ei, deasemenea american PHILIPS. M'a rugat să-i dau posibilitatea să vadă niște țigani ursari, căci o interesează pe ea și pe colegul ei și m'am deplasat într-o comună din apropierea Bucureștiului unde erau niște ursari dela care au luat fotografii și cu care, prin mine, am stat de vorbă. Înafară de aceasta și-a exprimat dorința de a o revedea pe MARIA LATARETU, pe care o apreciasse în 1938, am invitat-o odată la arhiva de folclor împreună cu MARIA LATARETU și altădată am mers la restaurantul unde cânta MARIA LATARETU și unde am fost însoțit și de LENA CONSTANNE, pe care o cunoscuse prin mine în 1938. Atât la arhivă cât și la restaurant a făcut o serie de fotografii. În altă dată am condus-o la teatrul de păpuși Tândărică, unde a cunoscut-o pe ELENA PATRASCANU și pe colaboratoarele acesteia, făcând în atelier o serie de fotografii deasemenea pentru reportagiu. BELU SILBER aflând că LEE MILLER e în București, mi-a spus că ar dori s'o revadă (o cunoscuse în 1938) și într-o după amiază am fost la el ea fiind însoțită de către colegul ei PHILIPS. După vre-o două săptămâni mi-a comunicat că a primit o telegramă urgentă dela prietenul ei ROLAND PENROSE prin care acesta o chema urgent la Londra. Mi-a explicat că se înțeleseseră să se căsătorească după război și că din această pricină este chemată. A plecat la Londra din câte am înțeles. Nu mi-a scris și n'am comunicat cu ea decât în anul 1948, când mi-a scris o scrisoare în care mă anunța că e căsătorită cu prietenul ei PENROSE, că locuiește la țară la o fermă și că are un copil, a cărui fotografie mi-a trimis-o deasemenea. În scrisoare îmi spunea că o prietenă de a ei ziaristă dorește să viziteze România și mă întreba dacă ași dori s'o însoțesc. Mi-a indicat și numele acesteia nu l-am reținut însă. Nu am răspuns la această scrisoare.

166165

Intrebare:

Ce hotărâri ați luat împreună?

Răspuns:

Nu am luat nici o hotărâre cu LEE MILLER, când m'am despărțit în 1946 de ea.

Intrebare:

Ce fel de informații i-ai furnizat și din ce domenii?

Răspuns:

Am discutat cu ea despre munca mea, despre activitatea pe care o desfășor în domeniul folclorului, despre conferințele pe care le țin, despre cursurile ce erau organizate de Apărarea Patriotică, pentru muncitori la Universitatea Democrată, despre mișcarea culturală în general, despre teatrul de păpuși, pentru copii, unde am și dus-o. În domeniul folclorului i-am dat lămuririle pe care le-am primit de la țigani ureaui și de asemenea i-am vorbit despre cântecele noi cari eşiseră în vremea războiului. În general informații din comeniul cultural, nu i-am dat însă nimic scris și numai am discutat.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez.

ss. Harry Braunner

23 Mai 1951.

DECLARAȚIE

Subsemnatul BRAUNNER HARRY, de profesiune fost profesor de folclor la Facultatea de Muzică și director al Institutului de Folclor, cu ultimul domiciliu legal în Calea Victoriei nr. 168, la cele întrebate declar următoarele:

Întrebare:

Când și în ce împrejurări ați cunoscut pe LEE MILLER, reporteră de război americană?

Răspuns:

Pe LEE MILLER am cunoscut-o în anul 1938, luna Iulie cred. Venise în țară împreună cu un prieten de al ei, pictorul englez ROLAND PETROSE, într'un voiaj pentru a cunoaște regiunile pitorești. În acea vreme ea purta numele de LEE MILLER ELOGI BEY, fiind de origine americană, măritată cu un egiptean și locuia în Egipt. Era fotografă, fostă asistentă a unui renumit fotograf MAN RAY, dela Paris. Mi-a fost trimisă de Ministerul Propagandei la Arhiva de Folclor, unde a venit împreună cu pictorul PETROSE, spunându-mi că se interesează de folclor, de muzica populară și că ar dori să cunoască regiuni mai pitorești din țară. Am făcut împreună cu profesorul BRAILOIU și ei un prim voiaj până la Gorj, unde am participat la hrana mănăstirii Tismana, cu care prilej se desfășurau manifestări populare de folclor cu jocuri și cântece. După aceea, eu m'am împrietunit cu ea având legături intime. Ea avea o mașină cu care venise și cu această mașină am vizitat mai multe regiuni din țară, împreună cu ea, pictorul PETROSE plecând după vre'o două săptămâni iar ea a rămas până în toamnă în luna Septembrie mi se pare când a plecat pela Constanța cu vaporul în Egipt. Plecând din România, mi-a scris de vre'o câteva ori, trimițându-mi o parte din fotografiile ce **le făcuse**, comunicându-mi altă dată că a participat la o expediție în deșert și trimițându-mi ilustrate cu salutări. Asta în anul 1939 eu nu i-am mai răspuns așa încât a încetat de a-mi mai scrie.

Întrebare:

Explicați legăturile ce le-ați avut cu ea?

Răspuns:

Din anul 1939, n'am mai comunicat cu LEE MILLER, până

În anul 1946 luna Februarie. Atunci am primit un telefon comunicându-mi că se află la București, stând la Athene Palace, câteva zile și că dorește să ne vedem. M'am dus la hotel Athene Palace și am constatat că purta uniformă de reporter american. Mi-a explicat că divorțase de fostul ei soț egiptean și că dela începutul războiului face reportagii pentru revista "Vogue". În România venea dela Budapesta, unde făcuse reportagii și dorea deasemenea să facă și aici un reportagiu. Venise însoțită de alt reporter, coleg de al ei, deasemenea american PHILIPS. M'a rugat să-i dau posibilitatea să vadă niște țigani ursari, căci o interesează pe ea și pe colegul ei și m'am deplasat într-o comună din apropierea Bucureștiului unde erau niște ursari dela care au luat fotografiile și cu care, prin mine, am stat de vorbă. Înafară de aceasta și-a exprimat dorința de a o revedea pe MARIA LATARETU, pe care o apreciasse în 1938, am invitat-o odată la arhiva de folclor împreună cu MARIA LATARETU și altădată am mers la restaurantul unde cânta MARIA LATARETU și unde am fost însoțit și de LENA CONSTANȚE, pe care o cunoscuse prin mine în 1938. Atât la arhivă cât și la restaurant a făcut o serie de fotografii. În altă dată am condus-o la teatrul de păpuși Tândărică, unde a cunoscut-o pe ELENA PATRASCA. NU și pe colaboratoarele acesteia, făcând în atelier o serie de fotografii deasemenea pentru reportagiu. BELU SILBER aflând că LEE MILLER e în București, mi-a spus că ar dori s'o revadă (o cunoscuse în 1938) și într-o după amiază am fost la el ea fiind însoțită de către colegul ei PHILIPS. După vre-o două săptămâni mi-a comunicat că a primit o telegramă urgentă dela prietenul ei ROLAND PENROSE prin care acesta o chema urgent la Londra. Mi-a explicat că se înțeleseseră să se căsătorească după război și că din această pricină este chemată. A plecat la Londra din câte am înțeles. Nu mi-a scris și n'am comunicat cu ea decât în anul 1948, când mi-a scris o scrisoare în care mă anunța că e căsătorită cu prietenul ei PENROSE, că locuiește la țară la o fermă și că are un copil, a cărui fotografie mi-a trimis-o deasemenea. În scrisoare îmi spunea că o prietenă de a ei ziaristă dorește să viziteze România și mă întreba dacă ași dori s'o însoțesc. Mi-a indicat și numele acesteia nu l-am reținut însă. Nu am răspuns la această scrisoare.

Intrebare:

Ce hotărâri ați luat împreună?

Răspuns:

Nu am luat nici o hotărâre cu LEE MILLER, când m'am despărțit în 1946 de ea.

Intrebare:

Ce fel de informații i-ai furnizat și din ce domenii?

Răspuns:

Am discutat cu ea despre munca mea, despre activitatea pe care o desfășor în domeniul folclorului, despre conferințele pe care le țin, despre cursurile ce erau organizate de Apărarea Patriotică, pentru muncitori la Universitatea Democrată, despre mișcarea culturală în general, despre teatrul de păpuși, pentru copii, unde am și dus-o. În domeniul folclorului i-am dat lămuririle pe care le-am primit dela țigani ursari și deasemenea i-am vorbit despre cântecele noi cari egiseră în vremea războiului. În general informații din comeniul cultural, nu i-am dat însă nimic scris și numai am discutat.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez.

ss. Harry Braunner

23 Mai 1951.

DECLARAȚIE

168

Subsemnatul BRAUNNER HARRY, de profesiune fost profesor de folclor la Facultatea de Muzică și director al Institutului de Folclor, cu ultimul domiciliu legal în Calea Victoriei nr. 168, la cele întrebate declar următoarele:

Întrebare:

Când și în ce împrejurări ați cunoscut pe LEE MILLER, reporteră de război americană?

Răspuns:

Pe LEE MILLER am cunoscut-o în anul 1938, luna Iulie cred. Venise în țară împreună cu un prieten de al ei, pictorul englez ROLAND PENROSE, într'un voiaj pentru a cunoaște regiunile pitorești. În acea vreme ea purta numele de LEE MILLER ELONI BEY, fiind de origină americană, măritată cu un egiptean și locuia în Egipt. Era fotografă, fostă asistentă a unui renumit fotograf MAN RAY, dela Paris. Mi-a fost trimisă de Ministerul Propagandei la Arhiva de Folclor, unde a venit împreună cu pictorul PENROSE, spunându-mi că se interesează de folclor, de muzica populară și că ar dori să cunoască regiuni mai pitorești din țară. Am făcut împreună cu profesorul BRAILOIU și ei un prim voiaj până la Gorj, unde am participat la hranul mănăstirii Tismana, cu care prilej se desfășurau manifestări populare de folclor cu jocuri și cântece. După acela, eu m'am împrietenit cu ea având legături intime. Ea avea o mașină cu care venise și cu această mașină am vizitat mai multe regiuni din țară, împreună cu ea, pictorul PENROSE plecând după vre'o două săptămâni iar ea a rămas până în toamnă în luna Septembrie mi se pare când a plecat pela Constanța cu vaporul în Egipt. Plecând din România, mi-a scris de vre'o câteva ori, trimițându-mi o parte din fotografiile ce **le făcuse**, comunicându-mi altă dată că a participat la o expediție în deșert și trimițându-mi ilustrate cu salutări. Asta în anul 1939 eu nu i-am mai răspuns așa încât a încetat de a-mi mai scrie.

Întrebare:

Explicați legăturile ce le-ați avut cu ea?

Răspuns:

Din anul 1939 n-am mai comunicat cu LEE MILLER, până

în anul 1946 luna Februarie. Atunci am primit un telefon comunicându-mi că se află la București, stând la Athenia Palace, căteva zile și că dorește să ne vedem. M'am dus la hotel Athenia Palace și am constatat că purta uniformă de reporter american. Mi-a explicat că divorțase de fostul ei soț egiptean și că dela începutul războiului face reportagii pentru revista "Vogue". În România venea dela Budapesta, unde făcuse reportagii și dorea deasemenea să facă și aici un reportagiu. Venise însoțită de alt reporter, coleg de al ei, deasemenea american PHILIPS. M'a rugat să-i dau posibilitatea să vadă niște țigani ursari, căci o interesează pe ea și pe colegul ei și m'am deplasat într-o comună din apropierea Bucureștiului unde erau niște ursari dela care au luat fotografii și cu care, prin mine, am stat de vorbă. Înafară de aceasta și-a exprimat dorința de a o revedea pe MARIA LATARETU, pe care o apreciașe în 1938, am invitat-o odată la arhiva de folclor împreună cu MARIA LATARETU și altădată am mers la restaurantul unde cânta MARIA LATARETU și unde am fost însoțit și de LENA CONSTANȚE, pe care o cunoscuse prin mine în 1938. Atât la arhivă cât și la restaurant a făcut o serie de fotografii. În altă dată am condus-o la teatrul de păpuși Tândărică, unde a cunoscut-o pe ELENA PATRASCANU și pe colaboratoarele acesteia, făcând în atelier o serie de fotografii deasemenea pentru reportagiu. BELU SILBER aflând că LEE MILLER e în București, mi-a spus că ar dori s'o revadă (o cunoscuse în 1938) și într-o după amiază am fost la el ea fiind însoțită de către colegul ei PHILIPS. După vre-o două săptămâni mi-a comunicat că a primit o telegramă urgentă dela prietenul ei ROLAND PENROSE prin care acesta o chema urgent la Londra. Mi-a explicat că se înțeleseseră să se căsătorească după război și că din această pricină este chemată. A plecat la Londra din câte am înțeles. Nu mi-a scris și n'am comunicat cu ea decât în anul 1948, când mi-a scris o scrisoare în care mă anunța că e căsătorită cu prietenul ei PENROSE, că locuiește la țară la o fermă și că are un copil, a cărui fotografie mi-a trimis-o deasemenea. În scrisoare îmi spunea că o prietenă de a ei ziaristă dorește să viziteze România și mă întreba dacă ași dori s'o însoțesc. Mi-a indicat și numele acesteia nu l-am reținut însă. Nu am răspuns la această scrisoare.

Intrebare:

Ce hotărâri ați luat împreună?

Răspuns:

Nu am luat nici o hotărâre cu LEE MILLER, când m'am despărțit în 1946 de ea.

Intrebare:

Ce fel de informații i-ai furnizat și din ce domenii?

Răspuns:

Am discutat cu ea despre munca mea, despre activitatea pe care o desfășor în domeniul folclorului, despre conferințele pe care le țin, despre cursurile ce erau organizate de Apărarea Patriotică, pentru muncitori la Universitatea Democrată, despre mișcarea culturală în general, despre teatrul de păpuși, pentru copii, unde am și dus-o. În domeniul folclorului i-am dat lămuririle pe care le-am primit dela țigani ursari și deasemenea i-am vorbit despre cântecele noi cari egiseră în vremea războiului. În general informații din comeniul cultural, nu i-am dat însă nimic scris și numai am discutat.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez.

ss. Harry Braunner

23 Mai 1951.

D E C L A R A T I E

=====

Subsemnatul BRAUNER HARRY, fost profesor la Facultatea de Muzică și director al Institutului de Folclor, cu ultimul domiciliu legal în Calea Victoriei 168, la cele întrebate declar următoarele :

Intrebare :

Aveți cunoștință despre atitudinea antisovietică a lui PATRASCANU ?

Răspuns :

Da ! În timpul cât am avut relații de prietenie cu PATRASCANU, am avut prilejul să constat în mai multe rânduri o atitudine antisovietică a lui, ce se manifesta în discuțiile la care am participat și eu.-

Intrebare :

Arătați cu precizie în ce a constat atitudinea antisovietică a lui PATRASCANU, manifestată în diferite ocazii, precum și discuțiunile avute atât cu Dvs. personal cât și cu alte persoane.-?

Răspuns :

Printre defăimările cele mai dese pe care le-am auzit cu privire la regimul sovietic, era faptul că PATRASCANU considera Uniunea Sovietică drept un stat prin excelență polițist, fapt ce ducea la suprimarea libertăților cetățenești.- Criticând felul în care a fost primită delegația română la Moscova cu prilejul încheierii Armistițiului, care după cum pretindea PATRASCANU, a fost tratată nedrept, drept exemplu dădea faptul că tratativele de armistițiu au fost amânate până când, într-o seară, delegația stând într-o cameră alăturată camerei unde trebuiau să aibă loc discuțiile, nu a fost poftită decât în clipa în care loviturile de tun și artificii anunțau ocuparea Bucureștilor de către trupele sovietice, fapt care făcea ca

situația României să devie mai grea în cursul tratativelor.-De mai multe ori am avut prilejul să aud pe PATRASCANU criticând politica economică a Uniunii Sovietice față de țara noastră, politică pe care o considera injustă, nu pot da mai multe exemple neaducându-mi cu precizie aminte, însă în vremea foametei din 1946 de pildă spunea, că prin importul de grâu din America sau din alte țări, situația ar fi putut fi remediată, dacă această acțiune n'ar fi fost împiedicată de Uniunea Sovietelor, cu alt prilej referindu-se la despăgubirile de război, ce trebuiau trimise în Uniune, spunea că sovieticii ar fi cerut ca vagoanele ce intrau în Uniune să fie construite pe măsura distanței dintre șinele căilor ferate sovietice, lucru păgubitor pentru noi, căci ar fi însemnat sau o modificare a vagoanelor noastre sau comandarea din Uniune a unor vagoane.- Imi mai reamintesc când, întorcându-se din Ungaria de unde fusese cu Comisia Guvernamentală, vorbind despre impresiile din călătoria făcută spunea că, i se pare că în Ungaria se simte o destindere mult mai mare decât la noi, datorită probabil faptului că guvernul de acolo rezistă față de presiunile ce s'ar exercita de către Uniunea Sovietică.- În mai multe rânduri, discutând despre probleme de cultură, PATRASCANU își exprima părerea că vom fi nevoiți să introducem cultura sovietică, prin politica impusă de Uniune, fiind nevoiți să renunțăm la bunurile sau la cuceririle culturii apusene.- Deasemenea oridecâte ori BELU ZILBER, se afla de față și defăima Uniunea Sovietică, criticând-o sub toate aspectele, niciodată PATRASCANU nu l-a contrazis, ci prin atitudinea lui se asocia la părerile lui SILBER.- Aceste sunt dintre atitudinile antisovietice pe care mi le amintesc.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o semnez și o susțin.-

ss/. BRAUNER HARRY

28 Iulie 1951

Declaratie

Subsemnatul Brauner Harry, fost profesor la Facultatea de Muzică și director al Institutului de Folclor cu ultimul domiciliu legal în calea Victoriei 168, la cele întrebate declar următoarele:

Intrebare:

Introducere.
Aveți cunoștință despre atitudine antisocială
trecută a lui Patrascanu?

Raspuns:

Lașcu
Ja! În timpul cât am avut relații de prietenie cu Patrașcanu, am avut prilejul să constat în mai multe rânduri o atitudine antisocietară a lui, ce se manifestă în discursurile la care am participat și eu.

Intrebare:

Intrebare:
Aratăți în ce a constatat atitudinea antisionică
a lui Patrascanu, manifestată în discuțiile avute
cu precizări cu toate că era un evreu
atunci cu alte persoane.

Răspuns:

[illegible]

să aibă loc discuțiile, nu a fost posibilă decât în diploma
în care conținutul de tina și artificii anunțau ocuparea
succeselor de către trupele sovietice, fapt care făcea
ca situația României să devină mai grea în cursul
tratatelor. De mai multe ori am avut prilejul să
aud pe Patrascanu criticând politica economică a
Uniunii Sovietice față de țara noastră, politică pe care
o considera înșurubată, nu pot da mai multe exemple
nea ducându-mi ce prestatii aminte, însă în vremea
primăriei din 1946 de pildă spune că prin importul
de grâu din America sau din alte țări situația ar fi
putut fi remediată, dacă această acțiune n'ar fi fost
împiedecată de Uniunea Sovietică, în alt prilej referin
du-se la despăgubirile de război ce trebuiau trimise în
Uniune, spune că sovieticii ar fi cerut ca vagoanele
ce intrau în Uniune să fie construite pe măsura distanței
dintre șinele căilor ferate sovietice, lucru păgubitor pentru
noi căci ca să înlocuim sau o modificare a vagoanelor
noastre sau comandarea din Uniune a unor vagoane.
Îmi mai reamintesc când, întorcându-se din Ungaria
de unde fusese cu comisia guvernamentală, vorbind despre
imposibile din călătoria făcută spune că i se pare
că în Ungaria se dă o destindere mult mai mare
decât la noi datorită probabil faptului că guvernul
de acolo rezistă față de presiunile ce s'ar exercita de
către Uniunea Sovietică. În mai multe rânduri, dis
cutând despre probleme de cultură ^{patrascanu} își exprimă părerea
că vom fi nevoiți să introducem cultura sovietică
prin prestația impusă de Uniune, fiind convinși că
renunțăm la bunurile sau lucrurile culturale apuse
ne. De asemenea, odată ceori Belu Solber se afla de
față și defăima Uniunea Sovietică, criticând-o din
toate aspectele născută Patrascanu nu l-a contră
zis ci prin atitudine ~~de~~ lui se asocia la părerea
lui Solber. Aceste sunt cîteva atitudini anti-so
vietice pe care se le amintesc. Daa, C.
deci, mi s'a declarat pe care o ~~stimate~~ ^{stimate} ~~și~~
o susține 28 Iulie 1947

DECLARAȚIE

175

Subsemnatul BRAUNER HARRY, cu ultimul domiciliu legal în Calea Victoriei 168, declar următoarele :

În legătură cu atitudinea antipartinică manifestată de PATRASCANU în diferite împrejurări și discuții, personal cunosc următoarele :

Încă dinainte de 24 Februarie 1945, pretinde că simte că Partidul lucrează împotriva lui, pentru a-l îndepărta, deoarece el s'ar bucura de prea mare popularitate.- Cu prilejul evenimentelor ce s'au produs în ziua de 24 Februarie 1945, venind seara la LENA CONSTANTE la masă, unde era și ELENA PATRASCANU, BELU ZILBER și eu, a povestit că, fiind în piața palatului într'un camion, s'a tras asupra lui și că are impresia că acest atentat la viața lui, s'ar fi încercat din partea Partidului care ar fi încercat să-l suprimă cu acest prilej, acesta a fost motivul pentru care în acea noapte a rămas să dormă împreună cu ELENA P. la LENA CONSTANTE.- În vara anului 1947, când eram la Mangalia cu ELENA PATRASCANU și LENA CONSTANTE, venind cu un avion special într'una din zile dela București, PATRASCANU a povestit că ar fi avut un drum plin de peripeții și de emoții din pricina unui avion defect ce i s'a pus la dispoziție, deasemenea aviatorul ar fi fost extenuat și că numai printr'o minune a scăpat cu viață, comentând spunea că deasemenea și cu acest prilej are impresia că Partidul a încercat un atentat la viața lui.- În mai multe rânduri criticând politica Partidului, susținea că a început a se urmări îndepărtarea vechilor luptători din ilegalitate și înlocuirea lor prin oameni noi.-

În diferite discuții se arăta nemulțumit, pretinzând că prin politica care o duce, Partidul se îndepărtează de muncitorime nemulțumind-o, ba chiar mai mult, atunci când muncitorimea încearcă să protesteze se trage în ea, dând drept exemplu turburările ce avuseseră loc la MALAXA și la Arad.- Deasemenea,

când a fost la Cluj și a ținut discursul în urma evenimentelor ce se produsese acolo, a criticat faptul că au fost arestați studenții români, considerând că turburările fuseseră provocate nu de aceștia, ci de către muncitorii unguri, cari i-ar fi atacat pe studenți și că prin urmare Partidul i-ar fi acoperit pe adevărații turbuători.-

Criticând politica culturală a Partidului, PATRASCANU și-a manifestat atitudinea antipartinică în cazul ARGHEZI de pildă, când s'a arătat indignat de faptul că Partidul, prin "Scânteia", îl demasca pe ARGHEZI drept un dușman.- În general în casă la PATRASCANU domnea o atmosferă de bârfeală la adresa conducătorilor Partidului alimentată de BELU SILBER, acceptată și chiar susținută de PATRASCANU.- În atmosfera aceasta antipartinică de bârfeală de pildă, am avut prilejul de mai multe ori să-l aud pe PATRASCANU, după câte o vizită pe care i-o făcea unuia dintre conducătorii Partidului, comentând dușmănos că aceștia s'ar "instala" în case prea luxoase.- Deasemenea atât BELU SILBER cât și PATRASCANU, când vorbeau despre Tov. ANA PAUKER o numeau " tanti ANA".-

Cu toate că Partidul, prin tov. MIRON CONSTANTINESCU, anunțase public excluderea lui BELU SILBER din Partid, excludere pe care PATRASCANU nu o accepta, el a continuat să se întâlnească cu ZILBER, ferindu-se de a fi văzut.- Când, împreună cu LENA CONSTANTE și ELENA PATRASCANU mă aflam la Păltiniș în iarna anului 1947, într-o seară PATRASCANU povestea cum, într-o problemă ce trebuia rezolvată de către rege, și a cărei rezolvare urgentă Partidul o dorea, regele l-a întrebat pe PATRASCANU cerându-i sfatul.- Nu-mi amintesc despre ce anume era vorba, mi-aduc aminte însă că povestea că regele îi atrăsese atenția că MANIU nu dorea rezolvarea acelei probleme, iar PATRASCANU povestea că l-a sfătuit pe rege să o mai amâne.- Același atitudine antipartinică a dovedit-o când s'a întâlnit pe ascuns cu POGONEANU, lucru pe care l-am aflat dela LENA CONSTANTE.- Divulgând secrete de Partid, PATRASCANU a istorisit în prezența ELENEI P., LENA CONSTANTE, BELU SILBER și a ămea, exprimându-și indignarea, felul în care a decurs ședința C.C.-ului, în care tov. GH. APOSTOL a criticat atitudinea șovină manifestată de P. în discursul dela Cluj.- Atitudine antipartinică divulgând deasemenea secrete de Partid a manifestat P. istorisind mai departe cum Partidul, prin Tov. GHEORGHIU DEJ i-a cerut insistent să-și

facă autocritica și deasemenea mai departe arătând că nu va accepta acest lucru, deoarece consideră critica ce i se aduce de către Partid drept injustă.- Asemenea, aceiași atitudine a dovedit-o atunci când i-a dat LENEI CONSTANTE în păstrare documente privitoare la activitatea lui politică, pentru ca ele să nu fie găsite la o eventuală percheziție.- Atitudine antiparti-nică a manifestat PATRASCANU, atunci când criticând istoricul pe care îl făcea Partidul evenimentelor dela 23 August, spunea că se deformează adevărul în defavoarea lui.-

Toate aceste atitudini pe care le manifesta PATRASCANU, se întâmplau mai cu seamă în discuțiunile ce aveau loc fie acasă fie la Snagov, de față obișnuit fiind în afară de mine, ELENA PATRASCANU, LENA CONSTANTE și BELU SILBER.-

Când aceste discuțiuni aveau loc acasă, obișnuit avea grijă ca telefonul să fie acoperit cu o pernă, pentru ca dacă eventual el ar fi conținut un microfon, convorbirile să nu poată fi interceptate.- Când, în 1946 vara ne aflam la Snagov, îmi amintesc cum ELENA PATRASCANU sesizându-se de faptul că agentul TUDOSE își pusese divanul afară lipit de dormitorul PATRASCANI-LOR a atras atenția că probabil TUDOSE a făcut-o anume pentru a asculta ce se vorbește și s'a hotărât să nu se mai vorbească atât de tare, aceasta tocmai pentru că ceea ce se vorbea nu i-ar fi convenit lui PATRASCANU să fie auzit.- La Snagov eram atunci împreună cu LENA CONSTANTE pe lângă PATRASCANU și ELENA PATRAS-CANU.-

Aceasta este declarația mea pe care o dau, o susțin și o semnez.-

ss/. HARRY BRAUNER

1 August 1951.-

1

În legătură cu atitudinea antipactivă manifestată de Patrușcanu în diferite împrejurări și discuții personal cunosc următoarele:

Sters de mine Braun

Harry Brauer.

manifestat atitudinea antipartinică în cazul bîrghiilor de pîlda, cînd
sî-a arătat indignat de faptul că Partidul, forța „scanteia” el
denunța pe bîrghiii drept un dușman. În general în casa la
Patrascu domnea o atmosferă de bîrfeală la adresa cînd-
cîtorîi în Partidului alimentată de Belu Filber, acceptată și chiar
susținută de Patrascu. În atmosfera acestei antipartinică de
bîrfeală de pîlda am avut prilejul de mai multe ori să-l aud
pe Patrascu, după câte o vizită pe care i-o făcea uneia dintre
conducătorii Partidului, comentând dușmanii că ^{cești} „instalați” în
case prea luxuase. De asemenea alături Belu Filber că pe Patrascu
cînd vorbeau despre tov. Ana Paucker o numeau „tanti Ana”.
Cu toate că Partidul, prin tov. Mircea Constantinescu, anunțase pu-
blic excluderea lui Belu Filber din Partid, excludere pe care
Patrascu nu o accepta, el a continuat să se întâlnească cu
Filber sperîndu-se de a fi răzuit. Cînd, înpreună cu Elena Constante
și Elena Patrascu mî apleau la Săltîniș, în iarna anului 1947,
întî o seară Patrascu povestea cum, într-o problemă ce trebuia
rezolvată de către rege, și a cărei rezolvare urgentă Partidul
o dorea, regele l-a întrebă pe Patrascu cerîndu-i sfatul.
El nu amintea despre ce anume era vorba, mi-aduc aminte însă că
ca regele și atrăsese atenția că Maria na dorea rezolvarea
acestei probleme iar Patrascu povestea că l-a sfătuit pe
Rege să o mai aștepte. Așadar atitudinea antipartinică a
dovedit-o cînd s-a întîlnit pe aceluși cu Popoviciu, lucru pe
care l-am aflat dela Elena Constante. Dînzînd secrete de Partid,
Patrascu a istorisit în prezența Elenei și, Elena Constante, Belu Filber și
a mea, exprimîndu-mi indignarea, felul în care a decurs sedința C.C.
ului, în care tov. Gh. Popoviciu a criticat atitudinea pozitivă manifestată de P.
în discursul dela Cluj. Atitudine antipartinică dînzînd desse-
menea secrete de Partid a manifestat și istorisit mai departe
cum Partidul, prin tov. Gheorghiu-Dez i-a cerut voientă să-i
facă autocritica și de asemenea mai departe arătînd că nu
va accepta acest lucru deoarece consideră critica ce i se adrese-
a de către Partid drept injustă. Altfel, decînd atitudine antipartinică
atunci cînd i-a dat Elenei Constante să poartă documente privitoare
la activitatea lui poetică, pentru ca ele să nu fie găsite la Patrascu
percheziție. Atitudine antipartinică a manifestat Patrascu
atunci cînd criticînd istoricul pe care îl făcea Partidul, evocîndu-l
dela 23 August, spunea că se deforma și adăruie în defavorul lui.
Toate aceste atitudini, pe care le manifestă Patrascu, se
întîmplau mai urîșu în discutațiile ce aveau loc fie seara,
fie la dimineață, de fapt obținut fiind în afara de mine, Elena
Patrascu, Elena Constante și Belu Filber.

Rompușan.

Când aceste discuții aveau loc aici, obisnuim avea grijă ca telefonul să fie deșchis cu o perna pentruca, dacă eventual el ar fi continuat un microfon, convorbirile să nu poată fi interceptate. Când, în 1946 vasa ne aflam la Iași, în vizita noastră cum Elena Patrascanu se făcuse de faptul că agentul Tudose își pusese din nou în discuție apartenența la Securitate. Patrascanu a atras atenția că probabil Tudose a făcut o anume pentru a asculta ce se vorbește și să hotărât să nu se mai vorbească atât de tare, această formă pentru că ceea ce se vorbea nu s-ar fi comunicat lui Patrascanu să fie auzit. La Iași erau atunci împreună cu Elena Patrascanu Constanta pe lângă Patrascanu și Elena Patrascanu.

Aceasta este declarația mea pe care o dau, o susțin și o garantez.

Harry Boanux

1 August 1951

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRAUNNER, fost profesor la Facultatea de Muzică și director al Institutului de Folclor, cu ultimul domiciliu legal în Calea Victoriei 168, declar următoarele:

Intrebare:

Ce atitudine avea BELU SILBER față de Uniunea Sovietică?

Răspuns:

BELU SILBER avea o atitudine categoric antisovietică.-

Intrebare:

Arătați în ce constă în mod concret atitudinea lui antisovietică și împrejurările în care și-o manifesta?

Răspuns:

Atitudinea antisovietică a lui BELU SILBER, pe care îl cunosc de multă vreme, a început să se manifesteze cam îndată după eliberarea țării de către Armata Roșie. Această atitudine o avea aproape în permanență în discuții pe care le purta oriunde se afla cu cunoscuți. De când am început să se întoarcă în țară o parte din cunoștințele cari fuseseră în timpul războiului refugiați în Uniune, căuta să-i provoace pe aceștia să critice viața din Uniune iar la lămuririle acestora, căci nu am avut prilejul să ascult din partea lor critici - el căuta să răstălmăcească informațiile ce le primea interpretându-le și dându-le un nou caracter dușmănos. Imi reamintesc de pildă cum, la întoarcerea prietenului meu PUIU PERAHIM, care a venit împreună cu Armata Roșie ca colaborator la "Grai Nou" ne-am dus într-o zi la BELU SILBER. În felul în care BELU SILBER pune problemele, defăimând realitățile din Uniune, manifesta atâta vrășmășie, atâta ură la adresa Uniunii Sovietice, încât eu plecând cu PERAHIM, de cum am coborât scara dela locuința lui SILBER, acesta (PERAHIM) plin de indignare și revoltat de atitudinea lui SILBER mi-a spus: "Asemenea oameni trebuie împușcați". Dintre nenumăratele argumente ale lui BELU SILBER împotriva stărilor din Uniune și a regimului sovietic, pe care le aducea oriunde se afla erau oameni la el, nu am reținut decât unele; în general căuta să arate că ceea ce se petrece în Uniune nu are nimic comun cu marxismul, că în Uniune domnește un regim de te-

roare, că populația este adânc nemulțumită ducând o mare mizerie, însă că atunci când încearcă să-și manifeste nemulțumirea se iau măsuri polițiste împotriva ei. Drept exemple aducea de pildă măsurile ce au fost luate într-o regiune (mi se pare în regiunea cazacă) unde, pretindea el, în timp de 48 ore întreaga populație, dela copii până la bătrâni a fost ridicată pe sus și mutată în locuri îndepărtate. În ceea ce privește regimul nedemocratic, printre alte multe argumente privitoare la Uniunea Sovietică, îmi reamintesc acela pe care îl colporta SILBER, căutând să demonstreze că în Uniune au început să existe "caste privilegiate", cum de pildă "casta militarilor", singurii cari au dreptul să-și trimeată copii la Academia Militară. Căutând, în această atitudine plină de vrășmășie și de ură la adresa Uniunii Sovietice, să demonstreze că ceea ce se anunță oficial cu privire la reformele în interesul masselor nu sunt decât neadevăruri, BELU SILBER, printre alte exemple pe care nu mi le aduc aminte, inventa tot felul de "argumente" de natură economică, demonstrând, atunci când de pildă s'a anunțat în "Pravda" și în "Scânteia" eftinirea prețurilor și desființarea cartelelor, că de fapt nici nu poate fi vorba de așa ceva, pentru că în realitate, ținând seama de salariile pe care le primesc muncitorii în Uniune, traiul devine din ce în ce mai greu. În discuțiile acestea defăimătoare susținea îmi reamintesc că întregul proces al troțchiștilor a fost o falsificare, condamnarea acestora fiind nedreaptă.-

Aceste manifestări defăimătoare la adresa Uniunii Sovietice a lui BELU SILBER, am avut prilejul să le ascult de multe ori, fie la el acasă, unde dealtfel se afla țiștoia lui, fie în casă la PATRASCANU de față fiind L. PATRASCANU, ELENA PATRASCANU și LENA CONSTANTE.-

Dealtfel această atitudine permanentă BELU SILBER nu o ascundea căci discuțiile le purta acasă la el chiar în fața membrilor de partid.- Nu știu, după 23 August, un singur prilej în care BELU SILBER să-și fi manifestat admirație sau simpatie măcar pentru regimul sovietic sau pentru realizările din Uniune.-

Aceasta este declarația mea pe care o dau, o susțin și o semnez.-

17 August 1951.-

ss. Harry Braunner

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, fost profesor la Facultatea de muzică și director al Institutului de Filologie cu ultimul domiciliu legal în cablu Victoria, 168, declar următoarele:

Întrebare: Ce atitudine avea Belu Silber față de Uniunea Sovietică?

Răspuns: Belu Silber avea o atitudine categoric antisovietică.

Întrebare: Trătat în ce consistență concret atitudinea lui antisovietică și în prefurările în care d-o manifestă.

Răspuns: Atitudinea antisovietică a lui Belu Silber, pe care îl cunoașteam de multă vreme, a început să se manifeste cam îndată după eliberarea țării de către Armata Roșie. Această atitudine o avea aproape în permanență în discuție pe care se purta ostilă și se afla în cursul. De când au început să se întoarcă în țară o parte din circumstanțele care fuseseră în timpul războiului. Refugiatii în Uniune, căuta să-i provoace pe aceștia să critice viața din Uniune iar la lașurile acestora - căci nu am avut nimeni în ascult din partea lor critică - el căuta să răstălmăcească informațiile ce le primeam interpretându-le și dându-le un caracter diabolic. Mi s-au amintit de prima dată, la întoarcerea prietenului meu Dinu Parahiu, care a venit împreună cu Armata Roșie ca colaborator la "Gazeta Nouă", ne-am dus într-o zi la Belu Silber, în felul în care Belu Silber pune problemele, ^{detaliind} discutând realitățile din Uniune ^{manifesta} atâtea răgășuri, atâtea ură la adresa Uniunii Sovietice, încât ^{cu} plecând cu Parahiu, de cum am coborât scara dela locuința lui Silber, acesta (Parahiu) plin de indignare și revoltă de atitudinea lui Harry Brauner.

Îndreptat de
mine Brauner.

Silber nu-a spus: „Acumenea oameni trebuie să împușcate”
 Dintr-un număr de argumente „a lui” Silber, pe care le aducea ori decetatori erau oameni la el, nu am
 reținut decât unele; în general căuta să arate că
 ceea ce se petrece în Uniune nu are nimic comun cu
 marxismul, că în Uniune domnește un regim de
 teroare, că populația este adânc nemulțumită, că
 atunci când încearcă să-și manifeste nemulțumi-
 rea se iau măsuri potestibile împotriva ei. Drept exemple
 aducea deprimarea muncii ce au fost luate într-o regiune
 (mi se pare regiunea cașacă) unde, pretindea el, în
 timp de 48 de ore întreaga populație, de la copii până
 la bătrâni a fost ridicată pe sus și mutată în
 locuri îndepărtate. În ceea ce privește regimul ne-
 democratic printre alte multe argumente privitoare la
 Uniunea Sovietică, îmi reamintesc acela pe care îl
 colportă Silber, căutând să demonstreze că în Uniune
 există încă caste privilegiate, cum de pildă
 „cești muncitori”, tînguri cari au dreptul să-și trîntească
 copiii la Academia Muncitoră. Căutând, în această
 atitudine plină de răsmănie și de ură la adresa Uni-
 onii Sovietice, să demonstreze că ceea ce anuntă
 oficial cu privire la reformele în interesul muncilor nu
 sînt decât neadevăruri, Silber, printre alte exem-
 ple pe care nu mi le aduc aminte, inventa tot felul
 de „argumente” de natură economică, demonstrând,
 atunci când ^{pe se} a anunțat în Pravda și în „Scînteia”
 sfîrșirea prețurilor și desființarea cartelilor, că
 de fapt nici nu vorbise de așa ceva, pentru că
 în realitate, ținînd seama de salariile pe cari le
 primea muncitorii în Uniune, trăine de viață din ce
 în ce mai grea. În sfîrșit, acestea defîmătoare astăzi
 îmi reamintesc că întregul proces al troțchistilor a fost
 o falsificare, condamnarea acestora fiind nedreaptă.

Korny Branner

Aceste manifestări defăimătoare la adresa Uniunii
Sovietice a lui Belu Ilber au avut prilejul să le
asculți de multe ori, fie la el acasă, unde de altfel
se afla și toată lumea, fie în casa la Patriarșana de față
prin L. Patriarșana, Ștefan P. & Leana Costantinescu.

Dealtfel această atitudine permanentă a Belu Ilber
nu o are decât ca să arate că este în punctul acesta la
el chiar de față membrii de partid. Nu știu,
după 23 August, un singur prilej în care Belu Ilber
s-a fi manifestat admirativ și simpatetic măcar
pentru regiunea sovietică sau pentru realizările din
Uniune.

Aceasta este declarația mea pe care o dau,
o înștiințez și o semnez

Nony Brănuș

27 August 1951

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRAUNNER, fost profesor la Facultatea de Muzică și director al Institutului de Folclor, cu ultimul domiciliu legal în Calea Victoriei nr. 168, declar următoarele:

Intrebare:

Care a fost atitudinea lui BELU SILBER față de P.C.R.?

Răspuns:

Atitudinea lui BELU SILBER față de P.C.R. era antipartinică și dușmănoasă.-

Intrebare:

Arată în mod concret în ce constă atitudinea antipartinică și dușmănoasă a lui BELU SILBER față de P.C.R.?

Răspuns:

Atitudinea dușmănoasă față de P.C.R. și-o manifesta BELU SILBER în discuțiile pe care le purta, aproape oridecâteori am avut prilejul să-l văd după 23 August, sub diferite forme: fie sub forma de zeflemeuri și de ironizare a diferitelor acțiuni ale P.C.R.-ului, fie sub forma de bârfire a conducătorilor P.C.R.-ului, fie sub forma violentă de atacare a hotărârilor P.C.R.-ului, a politicii Partidului, căutând să demonstreze că prin politica pe care o duce Partidul pe tărâm economic de pildă, țara se duce la răpă.-

Când în perioada muncii pe care o desfășura P.C.R. prin Apărarea Patriotică și mai târziu prin C.A.R.S., afla de acțiuni pe care acestea le întreprindeau pentru ajutorarea populației sinistrate și a înfometaților, îmi reamintesc că BELU SILBER, din toată această muncă găsea un prilej de ironizare, de defăimare, căutând să arate că munca ce se duce nu este serioasă, că proiectul de construcții de locuințe în regiunile distruse din Moldova e un proiect neserios și păgubitor, că de fapt ajutorarea și hrănirea populației este inexistentă și încă multe alte exemple erau date de BELU SILBER în acest sens defăimător. Prietenul lui din acea vreme și viitoarea lui soție lucra tocmai în acea vreme la Apărarea Patriotică ca activistă iar el

răstălmăcea toate informațiile pe care le primea dela aceasta, într'un sens vădit dușmănos. Un alt obicei pe care îl avea BELU SILBER și care dovedește atitudinea lui antipartinică consta în bărfirea tovarășilor mai ridicați utilizați de Partid în posturi de răspundere și în legătură cu care SILBER făcea afirmații mincinoase cu privire la activitatea lor anterioară. Deasemenea BELU SILBER își exprima în mod violent nemulțumirea față de P.C.R.susținând că în Partid intră oricine și că cei cari n'au avut nimic comun cu mișcarea au ajuns să dea directive, ocupă funcții importante ș.a.m.d. În vremea în care BELU SILBER funcționa în consiliul de administrație al C.E.C.-ului în calitate de reprezentant al P.C.R.-ului, am avut prilejul să constat atitudinea net antipartinică și dușmănoasă a acestuia. De nenumărate ori în acea vreme își exprima în termeni foarte violenți indignarea față de politica economică a Partidului, care pretindea el fi cere lucruri imposibile prin creditele pe care le socotea el înjuste pe care le solicită. Era în timpul în care, pentru a contracara ofensiva capitaliștilor și a trusturilor, Partidul luase inițiativa creierii unor instituții și întreprinderi importante. Când Partidul trimetea tovarășii la SILBER pentru credite acesta în mod metodic îi refuza, argumentând apoi în discuții: "ce ăștia îs banii tatii ca să dispun de ei cum vor cei dela Partid" iar prin refuzul de credite în fond el făcea jocul celorlalți reprezentanți în Consiliul de Administrație și cari erau delegați ai partidelor reacționare. Imi reamintesc de felul dușmănos în care se exprima BELU SILBER cu privire la delegații trimiși de Partid pentru a cere un credit pentru înființarea Sovromfilmului. În afară de aceste exemple, de cari imi reamintesc în legătură cu atitudinea dușmănoasă și antipartinică a lui BELU SILBER, aveastă atitudine însă și-o manifesta mereu în discuții pe care nu le-am reținut. Imi vine în minte de pildă atitudinea de zeflemisire și batjocorire a ședințelor de partid, a felului în care decurg aceste ședințe, pe care SILBER căuta să le imite în mod ironic pentru a ajunge la concluzia că el nici nu mai frecventează ședințele de Partid. Hotărârile Partidului deasemenea erau atacate mereu de BELU SILBER în mod dușmănos și întotdeauna căutând a demonstra că ele sunt păgubitoare. Cu prilejul stabilizării el a criticat într'o formă violentă politica economică a Partidului. Această atitudine dușmănoasă față de Partid, BELU SILBER o manifesta oridecâteori am avut prilejul

să-l văd într'un grup de cunoscuți, fie la el acasă, fie la PATRASCANU acasă. Atât de violente erau eșirile lui SILBER, încât de mai multe ori am avut prilejul să aud pe soția lui caracterizându-l drept dușman al poporului.-

Aceasta este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez.-

ss. Harry Braunner

17 August 1951.-

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, fost profesor la Facultatea de Muzică și Director al Institutului de Teorie, cu ultimul domiciliu legal în calea Victoriei 168, declar următoarele:

Întrebare:

Care a fost atitudinea lui Belu Sîlber față de P.C.R.?

Răspuns:

Atitudinea lui Belu Sîlber față de P.C.R. era antipatică și dușmănoasă.

Întrebare:

Într-în mod concret în ce consta atitudinea antipatică și dușmănoasă a lui Belu Sîlber față de P.C.R.

Răspuns:

Atitudinea dușmănoasă față de P.C.R. și-o manifestă Belu Sîlber în discuțiile pe care le purta, aproape ori de câteori am avut prilejul să-l văd după 13 August, în diferite forme: fie sub forma de zeflemeanie și de ironizare a difuziei activității ale P.C.R.-ului, fie sub forma de băcșine a conducătorilor P.C.R.-ului, fie sub forma violentă de atacare a hotărârilor P.C.R.-ului, a politicii Partidului căutând să demonstreze că politica pe care o duce Partidul pe tărâm economic de pildă, jura se duce la răpă.

Când în perioada muncii pe care o desfășura P.C.R. prin apărarea Patriotică și mai târziu prin C.A.R. și, afla de activitate pe care aceștia le interpretau au putut apărarea popu-
lației înstrălate și a infometatilor, tîrîi reamintesc că Belu Sîlber, din fața această muncă găsea un prilej de ironizare, de defăimare, căutând să arate că munca ce se duce în este inutilă, că proiectul de construcții de locuințe în regiunile din Moldova e un proiect neserios și pașuletor,
că de fapt apărarea și hrănirea populației este inexistentă și încă multe alte exemple erau date de Belu Sîlber în acest sens defăimător. Pictura lui din acea vreme și vizitarea

Harry Brauner.

lui soție după tocmai în acea vreme la apărarea Patriotică
ca activitate iar el răstălmăcea toate informațiile pe care
le primea dela aceasta, într'un sens rădît dușmănos.
Un alt obicei pe care îl avea Belu Silber și care dovedește
atitudinea lui anti-partinică, constă în bîrfirea
tuturor celor mai îndrăgite, utilizate, de Partid în posturi
de răspundere și în legătură cu care Silber făcea
afirmații nimeni nouă cu privire la activitatea
lor anterioară. Deasemenea Belu Silber și expro-
sua în mod violent nenumăratea fapte de P.C.R.
sustînând că în Partid între-o ordine și că cei cari
nu au avut nimic comun cu mijlocul au apus
la sea directive, ocupă funcții importante ș.a.m.d.
În vremea în care Belu Silber funcționa în comitetul
de administrație al C.E.C.-ului în calitate de reprezen-
tant al P.C.R.-ului au avut prilejul să constate at-
titudinea net anti-partinică și dușmănoasă a acestuia.
De nenumărate ori în acea vreme și exprima în termen
foarte violenți indignarea față de politica economică a
Partidului, care pretindea el îi cere lucruri imposibi-
le prin creditul pe care le totdea el injuste pe care
le totdea. Era în timpul în care, pentru a contrac-
ta ofensiva capitalistică și a trusturilor, Partidul luase
inițiativa creării unor institute și întreprinderi importante.
Cînd Partidul trimetea torații la Silber pentru credite
acesta în mod metodic îi refuza, argumentînd apoi
în disentanță: „ce istică de bani facii ca să dispun de ei
cum vor ei dela Partid” iar prin refuzul de credite în
fond el făcea jocul celorlalți reprezentanți în
comitetul de administrație și cari erau delegați ai parti-
delor reactionare. Îmi reamintesc de felul dușmănos
cu care se exprima în privirea la delegații trimise de
Partid pentru a cere un credit pentru înființarea unor
filiale. În afară de aceste exemple, de cari îmi
reamintesc în legătură cu atitudinea dușmănoasă
și anti-partinică a lui B. Silber, această atitudine

Karlsruhe.

însă și-o manifesta mereu în discursuri pe care nu le pot
reține. Însă și în multe din celelalte atitudini
de reflecție și batjocorire a secretului de Partid
a felului în care decurg aceste sedințe pe care Silber
canta să le pună în mod ironic pentru a ajunge la
concluzia că el nici nu mai frecventează sedințele
de Partid. Hotărârile Partidului de asemenea erau
atacate mereu de Belu Silber în mod dușmănos și
cutoțdeuna cântând a demonstra că ele sunt
păgubitoare. Cu prilejul stabilizării și a criticat într-o
formă violentă politica economică a Partidului.
Această atitudine dușmănoasă față de Partid, Belu
Silber o manifesta ori de câte ori am avut prilejul
să-l văd într-un grup de muncitori, fie la el acasă,
fie la Patrascanu acasă. Atât de violente erau
câștile lui Silber încât de mai multe ori am avut
prilejul să aud pe tota lui caracterizări dușmănoase
dușman al poporului.

Aceasta este declarația mea pe care o dau, o
susțin și o semnez

Hongrauer.

17 August 1951

67-189

189

188

D E C L A R A T I E

Subsemnatul HARY BRAUNER, domiciliat în Calea Victoriei nr. 163 București, declar următoarele:

Intrebare:

Arată în mod amănunțit tot ce știi despre legăturile lui PATRASCANU cu diferiți oameni politici, după 23 August 1944?

Răspuns:

După 23 August 1944, știu despre o întâlnire între PATRASCANU și VICTOR (PIKI) RADULESCU POGORANU, întâlnire mijlocită de LENA CONȘTANȚE, care mi-a povestit că PATRASCANU i-a cerut acest lucru. Această întâlnire a avut loc în apartamentul locuit înainte de FLORIN TEODORE în același bloc din Dîmboița 12-14, unde locuia și LENA CONȘTANȚE, iar cheia dela locuința lui TEODORE o avea în acea vreme BEIU SILBER. Când LENA CONȘTANȚE mi-a povestit despre faptul că PATRASCANU i-a cerut să-l intermedieze această întâlnire, nu mi-a comunicat scopul pentru care s'au întâlnit și nici mai târziu nu mi-a spus ce anume a discutat PATRASCANU cu POGORANU.-

Cu prilejul unei întâlniri întâmplătoare între mine și POGORANU, la un dejun la OCTAVIAN HOANU cred, POGORANU care după cum îmi amintesc nu mai era secretar general la Externe, mi s'a adresat spunându-mi că mă roagă să-i reamintesc lui PATRASCANU să intervie pentru prelungirea pașaportului soției lui BUCURȘTI, care se află în Elveția unde fiica acestuia era foarte grav bolnavă. I-am comunicat atunci acest lucru lui PATRASCANU care mi-a spus că va face cele necesare.-

Cu CONSTANTIN VIȘCIANU, din câte am înțeles, PATRASCANU era mai de multă vreme în legătură, nu știu de vro-o altă întâlnire între ei după ce VIȘCIANU nu a mai fost ministru, decât numai când într-o zi - prin 1947 cred - o funcționară dela Direcția Cinematografiei din Ministerul Informațiilor (unde eram consilier muzical) anume BRATSCU VOINEȘTI m'a rugat să-i comunic lui PATRASCANU că "doamna VIȘCIANU dorește să-l vadă și-l roagă să-i fixeze o întâlnire". Despre această doamnă BRATSCU VOINEȘTI, auzisem că ar avea legături intime cu

VISOIANU. I-am comunicat lui PATRASCANU cele trimise de către VISOIANU (pe care eu nu le-am cunoscut) prin această doamnă; iar PATRASCANU mi-a spus să-i răspund că îl aşteptăm la Ministerul de Justiție a doua zi la ora 1, lucru pe care l-am comunicat doamnei BRATESCU VOINESCI. Mai târziu, parcă după ce fugise VISOIANU, a venit înădodată la mine această doamnă, spunându-mi că de data aceasta doreşte ca să-l vadă pe PATRASCANU pentru biblioteca lui VISOIANU şi că mă roagă să-i comunic lui P. acest lucru. Comunicându-i lui PATRASCANU, acesta a refuzat să se întâlnească cu ea spunându-mi să-i spun că nu l-am putut întâlni.-

În vremea când TATARASCU era Ministru de Externe, ştiu că PATRASCANU se întâlnea des cu acesta, pentru că P. era reprezentantul P.C.-ului în comisia de numiri a personalului diplomatic. Din câte îmi amintesc, mi-a făcut impresia că între ei ar exista o simpatie reciprocă, aceasta din felul în care PATRASCANU vorbea despre TATARASCU. Ştiu că PATRASCANU se întâlnea cu TATARASCU nu numai la acele gândinţe ale comisiei de la Ministerul de Externe ci că se vedea cu el şi la dânsul (la TATARASCU) acasă, unde îmi amintesc că l-am lăsat chiar eu într-o dimineaţă când eram în maşină cu PATRASCANU.-

În timpul în care ROMNICEANU şi ALEXANDRINI erau miniştrii, ştiu că aceştia au luat masa într-o seară, împreună cu soţiile lor la PATRASCANU, fiind invitaţii acestuia. Din câte îmi amintesc, această invitaţie le-a fost făcută ca o obligaţie la invitaţiile precedente ale acestora. La această masă nu ştiu să fi fost altcineva decât ELENA PATRASCANU. Dacă nu mă înşel, în perioada în care PATRASCANU şi-a pregătit numirea în învăţământul universitar, cred că s'a întâlnit pentru acest lucru cu FORINO, care era liberal şi care era profesor sau decan al Facultăţii de Drept. Dealtfel cam majoritatea profesorilor din acea vreme la Drept - prin care şi-a făcut el intrarea în învăţământ - erau liberali din câte cred a şti.-

Întrebare:

În ce priveşte întâlnirea aranjată de d-ta între PATRASCANU şi VISOIANU, ai arătat exact împrejurările în care şi s'a cerut să facilitezi această întâlnire?

Răspuns:

Nu am precizat că acea d-nă BRATESCU VOINESCI a venit special la mine la Arhiva de Folclor într-o dimineaţă pentru

a-mi cere acest lucru, iar pentru răspuns mi-a telefonat.-

Intrebare:

Dece nu ai precizat acest lucru?

Răspuns:

Nu am făcut-o intenționat, am scris în grabă, iar textul acestei declarații nu am recitit.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, o susțin și semnez.-

ca. Mary Brauner

6 Octombrie 1951.-

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRAUNER, fost profesor la Institutul de Artă și director al Institutului de Folclor, domiciliat în Calea Victoriei 168, declar următoarele :

Intrebare :

Când, unde și în ce împrejurări ați fost prezent la discuții în legătură cu pregătirea fugii lui PATRASCANU în străinătate ?

Răspuns :

În legătură cu fuga lui PATRASCANU în străinătate, am fost martor la discuții de mai multe ori, discuții la cari erau de față atât ELENA PATRASCANU cât și LENA CONSTANTE.- Despre o eventuală fugă s'a vorbit mai cu seamă după problema discursului dela Cluj, când partidul apreciasse defavorabil această acțiune.- Nu îmi pot reaminti cine anume a pus problema într' discuție când el spunea că n'ar face un asemenea lucru, deoarece n'ar avea ce face în străinătate și din câte îmi reamintesc discuția era o consecință a faptului că el spunea că ar putea avea neplăceri cari ar ajunge până la arestarea lui.- Aceste discuții au fost purtate în mai multe rânduri, nu îmi pot aminti anume când și în ce loc, dar sigur că s'a vorbit fie în casă la PATRASCANII fie la Snagov.- Nu știu niciodată să se fi ajuns la hotărârea precisă să fugă sau să se fi ajuns la concluzii concrete în legătură cu felul în care s'ar fi produs această fugă. Când se discuta se spunea cam așa : "dacă ar fi să pleci, ar urma să găsești o posibilitate de a eși din țară".- Nu îmi reamintesc de câte ori s'a pus problema, cine anume a dat o anume sugestie.- În orice caz știu că luând parte la aceste discuții și eu mi-am exprimat părerea că găsesc că ar fi bine să fugă în cazul în care situația lui personală se agravează.- Îmi aduc aminte de o împrejurare, după rezoluția din Februarie, când plecând într'o Duminică cu mașina ,PATRASCANU, EL.PATRASCANU și LENA pe șoseaua Piteștilor, la un moment dat nu-mi aduc aminte cine anume a spus că mașina e urmărită de altă mașină.- Ne-am

oprit pe loc și impresia a fost întărită.- După aceea întorcându-ne acasă s'au început discuțiile că dacă e mereu urmărit, cum ar putea dacă s'ar hotărâ să fugă să facă acest lucru fără a fi observat.- Nu-mi amintesc cine a spus că s'ar putea dacă ar veni o mașină de cealaltă parte a locului, peste drum de vila lor la Snagov, noaptea și atunci ar putea trece fără a fi văzut în barcă.- Deasemenea, în altă împrejurare care nu-mi reamintesc când anume a avut loc.- ELENA PATRASCANU spunea că ar fi o soluție dacă ea ar pleca într'unul din orașele dela graniță ungară cu teatrul de păpuși și aflându-se acolo el ar ajunge-o.- Însă aceste discuții din câte știu eu, nu au ajuns la o formulare concretă ci la simple deziderate.-

Intrebare :

În afară de cele arătate referitor la fuga lui PATRASCANU din țară, nu mai aveți cunoștință și de alte fapte și discuții purtate în acest scop ?

Răspuns :

Cu siguranță că au avut loc și alte discuții de cari nu-mi pot reaminti, în preajma arestării lui PATRASCANU a venit la mine , eu fiind bolnav HERAND TOROSSIAN, PATRASCANU cu ELENA P. și parec și LENA CONSTANTE.- Nu-mi reamintesc de loc dacă atâta vreme cât erau și ceilalți HERAND TOROSSIAN n'a fost întrebat de PATRASCANU cum se poate fugi din țară, îmi aduc aminte însă că după plecarea lor TOROSSIAN mi-a spus : "unii fug prin Ungaria, unde pentru 1 milion fi trece granița, alții pe la Constanța sau cu bărci pescărești, eu însă nu sunt fraier să încerc și să mă prindă ca după aia să infund 20 ani pușcărie" și am impresia că această ultimă discuție era concluzia unei discuții anterioare purtate câtă vreme era și PATRASCANU.-

După întoarcerea lui LENA CONSTANTE din Praga, mi-a mărturisit că în seara în care a petrecut-o împreună cu PATRASCANU, pe când se plimba pe străzile din Praga cu ei, el a spus că dacă se va pune problema să fugă din țară, atunci se gândește să o ia și pe ea, adică să plece toți trei.- Acest lucru mi l-a povestit LENA la ea acasă, într'o seară când mi-a istorisit voiajul ei dela Praga.-

Înainte de a pleca EDITH MARCOVICI din țară, această fiind prietebă cu PATRASCANU, luându-și rămas bun dela mine, l

un moment dat a scos două buletine de biroul populației și mi le-a dat spunându-mi "uite păstrează aceste buletine și de va fi nevoie să fie utilizate adresează-te avocatului GRAUER după Calea Călărași.- Găsești numărul lui în cartea de telefon și să-l ceri pe PIKY.- El are posibilitatea să transforme numele de pe buletine".- Erau buletinele unui bărbat și al unei femei mai în vârstă.- Când mi-a dat însă aceste buletine, eu nu am insistat întrebând-o pentru cine și pentru ce mi le dă, căci am considerat că nu poate să o facă decât pentru PATRASCANII și am gândit cu siguranță că probabil că acest lucru îl făcea în urma unei discuții avute cu ei.- Nu-mi reamintesc deloc dacă i-am spus lui PATRASCANU sau ELENEI despre aceste buletine, le-am pus în biroul meu și după arestarea PATRASCANILOR le-am ars.-

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, susțin și semnez.-

ss/ HARRY BRAUNER

23.8.81

195

19

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARY BRAUNER, cu ultimul domiciliu în
Calea Victoriei nr.168, declar următoarele:

Întrebare:

Ce străini englezi sau americani ai cunoscut după
23 August 1944, prin cine și în ce împrejurări și ce relații
ai avut cu ei?

Răspuns:

În vara anului 1945, am cunoscut întâmplător, când am
trecut pe la BELU ZILBER, doi americani tineri, MADISON și
ROBERTS, care în momentul când am intrat se pregăteau să plece
Despre aceștia știu dinainte de la BELU ZILBER că îi vede
foarte des căci spunea ZILBER că a primit din partea unui co-
lonel sovietic sarcina de a ține legătură permanentă cu ei.
După câțiva vreme, într-o Duminică în care mă aflam la vila
MANUILA la Snagov împreună cu LUCRETIU și ELENA PATRASCANU
și LENA CEBRANTE, fiind și BELU ZILBER i-am propus acestuia
o plimbare pe lac deoarece el mă cunoscuse până atunci Snagovul.
În timpul plimbării cu barca, trecând prin dreptul
vilei unde era arborat drapelul american și unde i-am expli-
cat lui ZILBER că sunt cazați americani ce vin sărbătorează
la Snagov, ZILBER m'a rugat să apropie barca de țărm să vadă
dacă mă curva își întâlnește cunoștințele, căci aceștia i-au
spus că vor petrece și ei Week-end-ul la Snagov. Am apropiat
barca de țărm, pe o plută, în costum de baie făcea plajă unul
din cei doi americani și amuzat cel mai mare din ei căruia
BELU ZILBER i-a făcut semn cu mâna și atunci el a venit înot
la barcă, a înotat paralel cu barca, s'a urcat în barcă, apoi
ne-am dat jos pe plută și BELU ZILBER a vorbit cu americanul,
după care iarăși am pornit, împreună cu americanul spre vila
MANUILA. Gătre debarcaderul din sat americanul sărind din
barcă s'a reîntors înot iar noi ne-am îndreptat către vila
MANUILA. În altă zi, în același an, m'am întâlnit, pe când mer-
geam pe strada Dionisie Lupu, întâmplător cu BELU ZILBER, care
mergea în sens opus însoțit de același ROBERTS și MADISON și
m'am oprit o clipă salutându-l pe BELU și pe ei.-

În acelaș an, aflându-mă la Snagov, vara, la vila MANUIILA cu LUCRETIU și ELENA PATRASCANU și cu LENA CONSTANȚE, într-o Duminică pe seară, în vreme ce stăteam la debarcader cu LENA CONSTANȚE, s'a apropiat de noi și a oprit o barcă pe care o conducea JOSETTE LAZAR și în care se mai afla și sora ei vitregă, EGY HELIADE RADULESCU și un american. Au coborât cu toți din barcă și, dacă îmi aduc bine aminte, ne-am îndreptat către vilă, unde se aflau LUCRETIU și ELENA PATRASCANU, cărora după câte îmi amintesc, JOSETTE le-a prezentat pe american. Apoi, parcă LENA CONSTANȚE cu EGY HELIADE RADULESCU și cu mine ne-am plimbat prin grădină oprindu-ne pe marginea lacului, la debarcader iar după un timp ELENA și LUCRETIU PATRASCANU, însoțiți de JOSETTE LAZAR și de american, s'au apropiat de noi. JOSETTE LAZAR ne-a propus o plimbare cu barca pe lac invitându-ne pe toți. Din câte îmi reamintesc, LENA CONSTANȚE și cu mine am refuzat la început apoi, după insistențele lui JOSETTE LAZAR și ale ELENEI PATRASCANU am coborât și noi în barca în care luaseră loc LUCRETIU și ELENA PATRASCANU împreună cu JOSETTE LAZAR, EGY HELIADE RADULESCU și americanul. Am făcut o plimbare lungă, înspre Yacht-Club, de unde întorcând barca, JOSETTE LAZAR ne-a arătat și locuința unde stă, dela distanță. În timpul plimbării americanul ne-a servit în niște pahărele de metal pe care le avea într-o trusă, niște alcool, coniac sau whisky dintr-o sticlă pe care o avea în barcă. Du pă ce am trecut de Yacht-Club ne-am întors cu barca la vila MANUIILA, unde am coborât împreună cu LUCRETIU și ELENA PATRASCANU și LENA CONSTANȚE, JOSETTE LAZAR cu sora ei EGY și cu americanul, continuându-și plimbarea în barcă. Mi-mi reamintesc precis, dar parcă americanul era un ziarist BREWER al cărei secretar fusese înaintea războiului la Paris îmi pare, JOSETTE LAZAR și care venise în țară după 23 August 1944. În ceea ce privește vizita lui JOSETTE LAZAR cu sora ei și cu americanul la vilă, nu fusesem în nici un caz prezent și ea s'a petrecut, din câte știam eu, întâmplător.

În luna Februarie 1946, a venit la București o fostă prietenă de a mea, LEE MILLER în calitate de reporteră de război americană pentru revista "Vogue" - M'a anunțat telefonic că e în București, venind dela Budapesta, că locuiește la Athene Palace și ne-am dat întâlnire chiar la hotel. Ducându-mă la ea, mi-a prezentat pe un coleg de al ei, deasemenea reporter de război, pe nume PHILIPS, cu care locuia în aceeaș cameră. Cu LEE MILLER și cu PHILIPS, am fost de câteva ori împreună în legătură cu

niște reportagii de folclor care îi interesau și în privința cărora le-am dat informații. Aflând BELU ZILBER că LEE MILLER, pe care o cunoscuse prin mine în 1938, se află în București, și-a exprimat dorința de a o vedea. Am mers cu ea și cu PHILIPS într-o după amiază la BELU ZILBER care l-a cunoscut atunci pe PHILIPS. Am stat de vorbă, PHILIPS a istorisit diferite întâmplări din viața lui de reporter de război, spunea că în acel timp îl interesau procesele marilor criminali de război. BELU ZILBER îmi reamintesc că i-a spus că s'ar putea să fie numit la legăția din Washington la care PHILIPS și-a exprimat satisfacția de a-l reintâlni acolo și dacă nu mă înșel, i-a dat adresa lui de la Washington lui ZILBER. Nu știu ca BELU ZILBER să fi comunicat mai departe cu el, în ceea ce mă privește, după plecarea din țară a lui LEE MILLER împreună cu el, nu am mai avut nici un fel de legătură cu acest PHILIPS.

În toamna anului 1947, am fost invitat la masă într-o seară de către JOSETTE LAZAR, care mi-a spus că vor fi la masă LIC. BRATASANU și un prieten de al ei. Ajungând acolo am constatat că era vorba de un englez, al cărui nume nu l-am reținut, care la un moment dat a vorbit și cu mine în limba franceză, interesându-se de felul cum culeg folclorul și exprimându-și dorința de a vizita arhiva de folclor. Nu l-am mai văzut însă de atunci niciodată.

Aceasta este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez.

ss. Hary Braunner

23 Oct. 1951.-

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRAUNNER, declar următoarele:

Întrebare:

Ce persoane străine englezi sau americani știi dumneata că a cunoscut PATRASCANU, după 23 August?

Răspuns:

Din câte știu, în anul 1945, PATRASCANU a cunoscut un american, vara când stătea la vila MANUIILA, care a venit însoțit de către JOSETTE LAZAR și care îmi pare purta numele de BRUER. Deasemenea știu că PATRASCANU a cunoscut pe cei doi colaboratori politici englez și americani care au venit la un moment dat în țară și al căror nume nu-mi reamintesc (mi se pare că americanul se numea HOLMANN), știu că l-a cunoscut pe generalul american SKYLER și că în timpul conferinței dela Paris a cunoscut o americană care locuia în același hotel cu el. -

Întrebare:

Când și în ce împrejurări știi că a cunoscut PATRASCANU pe aceștia și ce relații a avut cu ei?

Răspuns:

În vara anului 1945, pe când stăteam în vila MANUIILA dela Snagov împreună cu LUCRETIU și ELENA PATRASCANU și cu LENA CONȘTANTE, într-o Duminică pe seară, a venit JOSETTE LAZAR împreună cu sora ei vitregă EGY HELIADE RADULESCU și cu un ziarist american îmi pare al cărei secretară JOSETTE LAZAR fusese înaintea războiului și care pare că purta numele de BRUER. Din câte îmi reamintesc PATRASCANU l-a cunoscut atunci pe acest american iar după ce pare că a vorbit cu el în prezența lui JOSETTE LAZAR și ELENA PATRASCANU, a făcut o plimbare pe lac cu barca, în care erau JOSETTE LAZAR, EGY H. RADULESCU, ELENA PATRASCANU, LENA CONȘTANTE și cu mine. Cu barca, pe care o vâslea JOSETTE LAZAR am ajuns până la yacht club, de acolo JOSETTE LAZAR a arătat dela distanță vila în care locuia iar de acolo ne-am întors la vila MANUIILA. În timpul plimbării americanul a servit dintr-o sticlă pe care o avea în barcă cognac sau wisky în niște paharele de

184 19193

metal. Ajungând în dreptul vilei MANUIILA, am coborât împreună cu LUCRETIU și ELENA PATRASCANU și LENA CONSTANTE, iar ceilalți au continuat plimbarea cu barca.-

Cei doi observatori politici englez și american au venit în țară îmi pare în țarna anului 1945-1946. Am reținut faptul că PATRASCANU i-a cunoscut dintr'un amănunt de care îmi reamintesc și amine că la o recepție ce le-a fost oferită de către englezi îmi pare, din spusele lui PATRASCANU, în afară de el nu mai fuseseră invitați alți comuniști și că la această recepție la care PATRASCANU a participat împreună cu soția lui nu fuseseră invitați decât numai reprezentanți ai partidelor istorice precum și ai marelui industrii și finanței.-

Despre generalul SKYLER îmi reamintesc că în vara anului 1945, într-o zi de sărbătoare, PATRASCANU a făcut o plimbare pe lac împreună cu soția lui și la întoarcere a spus că l-a văzut pe SKYLER (nu însă că s'ar fi întâlnit cu el).-

LENA CONSTANTE mi-a povestit că LUCRETIU PATRASCANU i-a mărturisit că în vremea conferinței dela Paris, a cunoscut o americană care locuia în același hotel cu el și că a avut legături intime cu ea; deasemenea că, după conferința din toamna anului 1947, de drept internațional ce s'a ținut la Bruxelles, PATRASCANU ducându-se la Paris, a reîntâlnit-o pe această americană cu care a trăit și atunci.-

Aceasta este declarația pe care o dau, o susțin și o semnez.-

ss. Harry Brauner

29 Oct. 1951.-

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRAUNER, declar următoarele:

Duminecă dimineața, fiind scos la toaletă în closetul al treilea, am observat zgâriat în dreapta pe cimentul alb depe jos, care este înegrit din pricina prafului și a murdăriei - în litere cu caracter de tipar "TUC" și sub litera C litera A. Eu știu precis dacă această inscripție era mai de multă vreme și eu nu o observasem. Luni 12.XI.am observat zgâriat pe perețele din stânga, care fusese de curând vopsit, tot în caractere de tipar, inscripția MICII (aceasta Luni dimineața când am fost la toaletă). Fiindu-mi rău, m'am cerut afară în noaptea de Luni spre Marți. În acelaș closet, deasemenea pe perețele din stânga cum intrai, sub această inscripție MICII cu aceleași caractere de tipar inscripția NU, iar cam în dreptul primei inscripții depe perete "MICII" mai apăruse deasemenea zgâriată litera R, tot în caracter de tipar iar după inscripția "NU" urma litera V, deasemenea zgâriată în perete. Am anunțat noaptea pe comandantul gărzii, care m'a însoțit la closetul unde găsisem inscripțiile și i-am arătat. Menționez că aceste inscripții nu au fost înainte de data când le-am observat pe perete. Azi dimineată, când am fost scos la toaletă am observat că inscripția depe jos TUCA era ștearsă, pe perete litera V. deasemenea era ștearsă cu zgârieturi și n'am putut observa bine, mi s'a părut că, cam tot în dreptul inscripției NU, mai era scris ceva, însă n'am putut descifra. Cele observate astăzi nu le-am declarat comandantului gărzii.-

Aceasta este declarația pe care o susțin și semnez.-

ss. Harry Brauner

13 Noembrie 1951.-

28 x 900

A.

201

200

DECLARAȚIE

=====

Subsemnatul HARRY BRAUNER, de profesiune profesor, domiciliat în Calea Victoriei Nr.168, declar următoarele prin prezenta :

Intrebare :

Ce știi despre legăturile lui PATRASCANU cu istoricii după actul dela 23 August ?

Răspuns :

Nu am cunoștință de alte legături sau de întrevederi între istorici și PATRASCANU, decât faptul că BELU ZILBER se întâlnea cu VISOIANU, pe care îl cunoștea de multă vreme și cu care era în strânsă legătură de prietenie, iar PATRASCANU care îl cunoștea deasemenea pe VISOIANU nu știu să-l fi întâlnit, abume decât într'un singur prilej.-

BELU ZILBER în perioada de când l-am cunoscut pe PATRASCANU și până prin 1947 se vedea însă des cu PATRASCANU, și mai ales în primul an, când ZILBER venea la el aveau discuții între ei.- Nu-mi aduc însă aminte ca atunci când eram de față niciodată să fi surprins vre-o legătură pe care ZILBER o făcea între VISOIANU și PATRASCANU, sau vre-un comision pe care ZILBER să-l fi făcut între PATRASCANU și VISOIANU.-

Știu numai că, cred că în 1947, la mine mi s'a prezentat o doamnă BRĂTESCU-VOINEȘTI dela Oficiul Național Cinematografic din Ministerul Propagandei (eu eram consilier în acest Minister) și mi-a cerut să-l văd pe domnul PATRASCANU și să-i transmit că VISOIANU dorește să-i vorbească.- Că mă roagă pe mine ca să-i fac acest serviciu pentru că e greu să dea de PATRASCANU.- I-am comunicat lui PATRASCANU și el i-a dat întâlnire pentru a doua zi la ora prânzului lui VISOIANU la Ministerul de Justiție, lucru care l-am comunicat acelei doamne.- Niciodată nu am aflat însă obiectul întrevederii.-

O altă întâlnire între istorici și PATRASCANU de care știu că a avut loc este cu VICTOR RADULESCU-POGONEANU.- Cred că în 1946, LENA CONȘTANȚE mi-a comunicat că PATRASCANU i-a cerut să vorbească cu acesta și să-înceară din partea lui

să se întâlnească în apartamentul lui LENA CONSTANTE sau parca într'un apartament deasupra LENII CONSTATE, a carei cheie o deținea BELU ZILBER și care aparținea unui anume FLORIN TEODORU care plecase din acel apartament lăsându-l nelocuit în acea vreme.- LENA CONSTATE mi-a comunicat că acea întrevvedere a avut loc dar nu imi aduc absolut deloc ca ea să-mi fi adus la cunoștință anume ce s'a discutat între PATRASCANU și POGONEANU.-Nici nu știu măcar dacă LENA CONSTATE a fost de față la acele discuții.-

Despre alte legături între istorici și PATRASCANU nu-mi aduc aminte să fi știut vreodată.- Știu că la Moscova, ELENA PATRASCANU s'a plimbat cu GHITA POP într'o zi în vremea când a plecat comisia pentru Armistițiu, din câte imi amintesc avea o impresie bună despre el, dar nu am cunoștință ca după aceea la București să se fi întâlnit cu el.-

Când s'a întors dela Cluj, după discursul lui, PATRASCANU în vagonul special, la cererea părintelui LUPAS, a acceptat să-i dea voie să călătorească cu el.- A luat masa comună seara dar nu a discutat cu el anumite probleme politice, dealtfel la masă erau mai mulți (e vorba de masa în tren).-

Intrebare :

Care a fost scopul relațiilor lui PATRASCANU cu istoricii ?

Răspuns :

Nu-mi aduc aminte absolut deloc să fi discutat vreodată despre obiectul întâlnirilor lui PATRASCANU cu VISOIANU și cu POGONEANU.- Nu-mi-am dat seama în acea vreme de scopul anume pe care îl urmărea PATRASCANU întâlnindu-se cu ei.-

Aceasta-mi este declarația pe care o dau, o semnez și o susțin.-

ss/. HARRY BRAUNER

București 28 Noembrie 1950.-

Declarație

Subsemnatul Harry Braunel, de profesie profesor, domiciliat în Calea Victoriei Nr. 168, declar următoarele prin prezenta:

Întrebare: Ce știți despre legăturile lui Patrascanu cu istoricii ~~mai~~ după actul dela 23 August?

Răspuns: Nu am cunoștință de alte legături sau de întrevederi între istoricii și Patrascanu decât faptul că Delu Silber se întâlnea cu Vișorianu, pe care îl cunoștea de multă vreme și cu care era în strânsă legătură de prietenie iar Patrascanu, care îl cunoștea de asemenea pe Vișorianu, nu știu să-l fi întâlnit anume decât într'un singur prilej. Delu Silber în perioada de când l-am cunoscut pe Patrascanu și până prin 1947 de reședință mea legat cu Patrascanu și mai ales în primul an, când Silber venea la el aveau discuții intense. Nu mi-au adus însă aminte ca atunci când erau de față niciodată să fi surprins ne-o legătură pe care Silber o făcea între Vișorianu și Patrascanu, sau ne-un complot pe care Silber să-l fi făcut între Patrascanu și Vișorianu.

Știu numai că, erod că în 1947, la mine mi s-a prezentat o Doamnă Brătescu-Voiculescu dela Oficiul Național Cinematografic, din Direcțiunea Propagandei (eu eram conducător în acest moment) și mi-a cerut să-l văd pe Domnul Patrascanu și să-i transmit că Vișorianu dorește să-i vorbească. Că mi-a roșă pe mine ea să-i fac acest serviciu pentru că e greu să dea de Patrascanu. I-am comunicat lui Patrascanu și el l-a dat întâlnire pentru a doua zi la ora prânzului lui Vișorianu la Direcțiunea de Justiție, lucrare care l-am comunicat acelei Doamne. Niciodată însă nu am aflat obiectul întrevederii. Harry Braunel.

O altă întâlnire între istorici și Patrașcanu de care
știu că a avut loc este cu Victor Rădulescu-Pogoneanu.
Cred că în 1946 Elena Constante mi-a comunicat că
Patrașcanu i-a cerut să vorbească cu acesta și să-
i lăsa din partea lui să se întâlnească în apartamentul
lui Elena Constante sau poate într-un apartament
deasupra lui Elena Constante, a cărei cheie o deținea
Belu Silber și care aparținea unui anumit Florin
Teodorescu, care plecase din acel apartament lăsându-
l nelocuit în acea vreme. Elena Constante mi-a comunicat
că acea întâlnire a avut loc dar nu știu aduc
absolut de loc aminte ca ea să-mi fi spus la
cuștișoara amuse ce s-a discutat între Patrașcanu
și Pogoneanu. Nici nu știu dacă Elena Constante
a fost de față la acele discuții.

Despre alte legături între istorici și Patrașcanu
nu-mi aduc aminte să fi știut vorbă. Știu că la
Moscow, Elena Patrașcanu s-a plimbat cu Ghita Pop
într-o zi în vremea când a plecat comuna pentru
amuzament, dar căte mi-amintesc avea o impresie
bună despre el, dar nu am cuștișoara ca după aceea
la București să se fi întâlnit cu el.

Când s-a întors de la Cey, după biserica lui,
Patrașcanu în vaporul special, ~~la~~ cererea
părintelui după a acceptat să-i dea voie să călăto-
rească cu el. A luat masa comună seara dar nu
a discutat cu el anumite probleme politice, de altfel
la masa erau mai mulți (le vorbea la masa în tren).

Interbare: Care a fost scopul relațiilor lui Patrașca-
nu cu istorici?

Răspuns: Nu-mi aduc aminte absolut de loc să fi discutat
vorba despre obiectul relațiilor lui Patrașcanu
cu Visovanu și cu Pogoneanu. Nu am dat seama de
acea vreme de scopul anume pe care îl urmărea Patraș-
canu întâlnindu-se cu ei.

Aceasta încă este declarația pe care o dau,
semnez și o susțin Harry D. Pauker.

București 28 Noiembrie 1950.

F I S E
=====NUMELE SI PROMURILE SI ALTE DATE DE STARE CIVILA :

HARRY BRAUNER, născut la 24 Mai 1908 în București, profesor de muzică, domiciliat în București Calea Victoriei Nr. 168.-

ARESTUL :

În prezent se află în arestul B.J.-

DATA SI MOTIVUL ARESTĂRII :

A fost arestat la 27 Dec. 1950 pentru a da relații privitoare la activitatea contrarevoluționară desfășurată de L.PATRASCANU, întrucât HARRY BRAUNER fiind unul din intimi lui PATRASCANU.-

STADIUL CERCETĂRIILOR :

HARRY BRAUNER, arată că L.PATRASCANU era nemulțumit de faptul că burghezia este atacată la noi în țară și considera că menținerea situației lui este în funcție numai de colaborarea cu anglo-americanii.- Deaceia înaintea de a pleca din România cei doi americani ROBERTS și MADISON, cu care B.ZILBER se afla în strânse relații, au avut într-o seară la începutul lui 1946 o întâlnire secretă cu PATRASCANU la locuința lui LENA CONȘTANTE.- HARRY BRAUNER pretinde că nu știa ce s'a discutat la această întâlnire, întrucât el, L.CONȘTANTE și ELENA PATRASCANU se aflau într-o cameră alăturată.-

Despre legăturile lui L.PATRASCANU cu istoricii, HARRY BRAUNER, declară că L.PATRASCANU se afla în relații foarte bune cu VISOIANU cu care purta legătura prin BELIU ZILBER.-

HARRY BRAUNER, cunoscând însă numai o singură întâlnire secretă dintre LUCRETIU PATRASCANU și VISOIANU.-

Deasemeni mai arată H.BRAUNER că L.PATRASCANU a mai avut o întâlnire secretă și cu VICTOR RADULESCU-POGONEANU în anul 1946, în locuința lui LENA CONȘTANTE la cererea lui PATRASCANU.- Întâlnirea a fost mijlocită de LENA CONȘTANTE și la propunerea lui B.ZILBER.-

Despre relațiile lui cu TATARASCU, L. PATRASCANU i-a vorbit lui HARRY BRAUNER, că acesta este gata s-i face orice serviciu în materie de a numi în corpul diplomatic.-

În ceea ce privește fuga lui PATRASCANU din țară, HARRY BRAUNER arată că această problemă se pusese de mai multe ori, niciodată însă în mod concret.- În scopul plecării, o anume EDITH MARCOVICI (o fostă mare afaceristă) i-a indicat lui HARRY BRAUNER persoanele cu care să ia legătură în vederea pregătirii fugii lui PATRASCANU din țară, dându-i totodată și două buletine de populație cu numele schimbat, lăsând să se înțeleagă că sunt pentru soții PATRASCANU.- HARRY BRAUNER, le-a adus la cunoștință soților PATRASCANU însă aceștia după cum declară BRAUNER nu s'au arătat prea satisfăcuți.-

Tot în legătură cu fuga, HARRY BRAUNER mai arată că LENA CONSTANCE i-a mărturisit că PATRASCANU i-a promis ei, pe când se aflau împreună la Praga, că dacă va fugi din țară o va lua și pe ea cu ei.-

HARRY BRAUNER mai arată că PATRASCANU s'a manifesta față de intimită grupului său totdeauna ostil Uniunii Sovietice.- Deasemeni totdeauna a avut o atitudine anti-partinică și naționalistă sovietică și miza pe o colaborare cu anglo-americanii.-

HARRY BRAUNER are cunoștință despre proveniența banilor, valutei și aurului ce s'a găsit la PATRASCANU - precum și de existența unui document ce purta semnătura lui MANIU, BRATIANU, T. PETRESCU și PATRASCANU.-

HARRY BRAUNER pretinde însă că nu-și amintește acțiunilor concrete pe care le-ar fi întreprins PATRASCANU, pentru atingerea scopului său criminal.-

17/10/1
A.

206

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRAUNER, de profesiune profesor,
domiciliată în Calea Victoriei 168, declar următoarele :

Intrebare :

Ce știi despre legăturile lui PATRASCANU cu pala-
tul ?

Răspuns :

Din câte îmi aduc aminte din povestirile lui PATRAS-
CANU, l-a cunoscut pe rege înainte de 23 August.- Spunea că
regele îl simpatiza și îl primea bine când se ducea să lucre-
ze, fiind ministru, cu decrete.-

Intr'o seară, în 1946 spre 1947 (iarna), fiind la
Păltiniș, cu ELENA PATRASCANU și cu LENA CONSTANTE în dormito-
tul în care dormeau PATRASCANII, la casa mitropolitului BALAN,
povestea că ducându-se la palat într'una din zile PATRASCANU
cu decrete, la un moment dat regele l-a întrebat : " Domnule
PATRASCANU, ce să fac cu astea ? " Era vorba de niște hârtii
care trebuiau rezolvate și din câte am înțeles, partidul le do-
rea soluționate.- Nu știu dacă nu era vorba de o listă cu da-
rea în judecată acriminailor de război.- La aceasta el i-a
răspuns : " Mai lăsați-le majestate și veți vedea mai târziu ! "-

La care regele i-ar fi răspuns cam așa : " Nici DI-
MANIU nu e de părere ".-

Aceasta e declarația mea, dată de bună voie și ne-
silit de nimeni.-

ss/. HARRY BRAUNER

1 Decembrie 1951.-

2027

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, de profesie profesor, domiciliat în Calea Victoriei 168, declar următoarele:

Întrebare: Ce ști despre legăturile lui Patrascanu cu Palatul?

Răspuns. Din câte mi s'au spus din povestirile lui Patrascanu, la cunoșcut pe rege marele de 23 August. Spunea că regele îl simpatiza și îl primea bine când se ducea să laseze fiind ministru, cu decret.

Într-o seară, în 1946 și 1947 (iarnă), fiind la Păltinș, cu Eleza Patrascanu și cu Elena Constanta în dormitorul în care dormeau Patrascanu, la casa miter/poștului Balau, povestea că duându-se la Palat într-o zi, îl găsea pe rege, la un moment dat regele l-a întrebant: „Domnule Patrascanu, ce să faci cu astia?” Era vorba de unele hărți care tabuiau rezolvate și din câte am văzut, Partidul le dorea totalitate. Nu știu dacă nu sa vorba de o listă cu darca în judecată a criminalilor de război. La aceasta el i-a răspuns: „Kai larați-le majestate și reț, veșea mai tărăzi!”

La care regele i-a fi răspuns cam așa: „nică domnul Banu nu e de părere.”

Aceasta e Declarația mea, dată de bunăvoie și neret de nimeni

Harry Brauner.

Prezentul Proces-Verbal de Interogatoriu este identic cu originalul.-
Lt.Col.de Securitate,

Soltatin I.

208

207

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

10. Septembrie 1952, București
Interogatoriul a început la ora 8,30
" s'a terminat " 12,15

Eu, Lt.Maj.de Securitate, ANGHIEL MIRCEA, am interogat în calitate de anchetator pe arestatul BRAUNER HARRY născut la 24 Februarie 1908 în orașul Piatra-Neamț, cetățean român, de naționalitate română, strecurat în P.C.R. în anul 1945, studii - absolvent al liceului și Conservatorului, de profesie profesor universitar - directorul Institutului de Folclor, cu ultimul domiciliu în Calea Victoriei Nr.168, necăsătorit, de origine socială mic burgheză, părinții nu au avut nici un fel de avere, din 1945-1947 în P.C.R.- În 1932 decorat cu Coroana României - 1948 Medalia Muncii, serviciul militar satisfăcut la Regt.15 Dorobanți - soldat infanterie.- În 1932 am fost la Paris pentru studii - în 1935 Londra (Anglia) cu echipele de dansuri populare, 1936 la Istanbul, 1937-39 la Londra pentru aceleași motive.- Nu am fost judecat și condamnat.

Intrebare :

Când și în ce împrejurări l-ai cunoscut pe PATRAS-
CANU ?

Răspuns :

Pe PATRASCANU l-am cunoscut prin soția lui ELENA PATRASCANU în toamna anului 1944, aflându-mă în vizită la soția sa care era bolnavă și pe care o cunoscusem cu puțin timp înainte dela LENA CONSTANTE, care la rândul ei îi fusese prezentată de către prietenul nostru comun BELIU ZILBER.-

Intrebare :

Ce raporturi s'au stabilit între d-ta și PATRASCANU?

Răspuns :

208

Intre mine și PATRASCANU s'au stabilit în scurt timp relații de prietenie, făcând în același timp parte din enturajul său intim, compus din BELIU ZILBER, HERAND TOROSSIAN și LENA CONȘTANȚE.-

În felul acesta am aflat dela prietena mea LENA CONȘTANȚE, [REDACTED]

[REDACTED], că acesta întreține legături secrete cu un reprezentant al partidelor istorice reacționare.-

Întrebare :

Cu cine dela partidele istorice a întreținut PATRASCANU legături secrete ?

Răspuns :

PATRASCANU a întreținut legături secrete cu VICTOR RADULESCU-POGONEANU, N. BUZESTI și C. VISOIANU și poate și cu alții de care eu nu am cunoștință.-

Întrebare :

Arată tot ce știi despre legăturile lui PATRASCANU cu cei mai sus menționați ?

Răspuns :

Știu că PATRASCANU se cunoștea cu VISOIANU de mai multă vreme - iar în anul 1946 sau 1947, chiar eu personal i-am mijlocit o întâlnire secretă în felul următor :

Într-o zi m'a prezentat la mine d-na BRATESCU - VOINEȘTI pe care o cunoscusem cu câțva timp înainte, solicitându-i să-i transmit lui PATRASCANU cu care mă știa în relații intime, că VISOIANU dorește să se întâlnească cu el, în care scop să-i fixeze timpul și locul de întâlnire, cerându-mi în același timp foarte insistent să păstrez totală discreție asupra acestui lucru.-

Comunicându-i imediat lui PATRASCANU, acesta i-a fixat pentru a doua zi întâlnirea respectivă, lucru pe care i l-am transmis d-nei BRATESCU-VOINEȘTI conform înțelegerii.

În același ordine de idei LENA CONȘTANȚE, mi-a mărturisit că la cererea lui PATRASCANU, i-a mijlocit acestuia două întâlniri secrete cu POGONEANU și NICULESCU-BUZESTI.

Prima întâlnire a avut loc la locuința părinților lui LENA CONȘTANȚE din Aleia Sihleanu Nr.16, iar a doua în același imobil/care locuia LENA CONȘTANȚE, cu un etaj mai sus în garsoniera liberă a lui FLORIN TEODORU prieten cu BELIU

ZILBER.- Ambele întâlniri având loc în cursul anului 1945.-

Tot dela LENA CONSTANTE ştiu că prima întâlnire a fost fixată în Str. Sihleanu, deoarece această stradă este foarte desăchică şi lipsită de orice circulaţie, fapt ce asigură toate condiţiunile de conspirativitate, condiţii ce erau cerute de PATRASCANU.- La fel şi a doua întâlnire a fost fixată în blocul din Dionisie Lupu 12 în care locuia LENA CONSTANTE şi unde cu un etaj mai sus se găsea grăoniera unde a avut loc întâlnirea, deoarece în acest imobil locuiau câteva sute de locatari, iar venirea lui FOGONEANU nu bătea la ochi.

Intrebare :

Care era scopul acestor întâlniri şi ce s'a discutat în cadrul lor ?

Răspuns :

Ştiu din cele ce mi-a spus LENA CONSTANTE că PATRASCANU urmărea să dea o lovitură de Stat iar el să fie prim ministru.- Că în realizarea acestui plan el conta pe sprijinul partidelor istorice - monarhie şi anglo-americanilor.-

Îmi reamintesc că tot LENA CONSTANTE mi-a spus că PATRASCANU a arătat partidelor istorice pericolul ce-l reprezintă pentru ele Partidul Comunist şi că s'a oferit să lupte în colaborare împotriva P.C.R. şi a liniei lui politice.-

Deasemenea pot să arăt că ştiu din spusele lui PATRASCANU că el era pentru existenţa partidelor istorice, deoarece acestea reprezentau un obstacol în calea apropiării şi colaborării dintre ţara noastră şi Uniunea Sovietică, colaborare şi apropiere pe care el n uo vedea cu ochi buni şi împotriva căreia se manifesta căutând să întărească prin toate mijloacele poziţiile gubrezite ale acestor partide pe deoparte ; iar pe de altă parte PATRASCANU urmărind să menţină politica de influenţă a ţărilor capitaliste în România, ca obstacol în realizarea ţelurilor fixate de P.C.R.-

Acest Proces-Verbal de Interogatoriu, după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, susţin şi semnez.-

ss/. HARRY BRAUNER

IT. MAJ. DE SE CURITATE,

Anghel M.

211
Prezentul Proces-Verbal de Interogatoriu este identic cu originalul.
Lt.Col.de Securitate,

Soluțiun I.

210

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul HARRY BRAUNER, născut la 24 Februarie 1908, în orașul Piatra Neamț, fiul lui HERMAN și DEBORA, de profesie profesor universitar, domiciliat în București Calea Victoriei Nr.168.-

11 Septembrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 7,20

" " s'a terminat " 11,10

Întrebare :

În Procesul Verbal de Interogatoriu din 10 Sept. 1952, ai arătat că în vederea loviturii de Stat, PATRASCANU conta și pe sprijinul monarhiei ? Arată d-ta tot ce cunoști privitor la legăturile lui PATRASCANU cu fostul rege.- ?

Răspuns :

În diferitele discuții la care am avut prilejul să fiu de față în casa lui PATRASCANU și la care mai erau prezenți fie BEILU ZILBER, ELENA CONSTANȚE, ELENA PATRASCANU, IUCREȚIU PATRASCANU, spunea că regele avea multă simpatie și încredere în el, tratându-l ca pe unul din sfătuitoarii lui.

Astfel știu din spusele lui PATRASCANU, că regele i-a cerut sfatul în legătură cu semnarea legii pentru prelungirea urmăririi și condamnării criminalilor de război - după cum spunea el - hotărâtă de Partid și Guvern, deoarece aceasta era necesară pentru că până la expirarea termenului fixat nu putuseră fi urmăriți și condamnați toți criminalii de război.-

PATRASCANU spunea că l-a sfătuit pe rege să caute să amâne cât îi va sta în putință rezolvarea favorabilă a acestei probleme.- Drept răspuns la sfatul lui PATRASCANU,

ss/. HARRY BRAUNER

regele - spunea PATRASCANU - i-a spus că în legătură cu acest lucru s'a consultat și cu MANIU care a fost de aceeași părere și i-a promis că va ține seama de sfaturile lor, fapt pentru care PATRASCANU avea foarte mare satisfacție.--

Deasemenea mai știu tot din spuselor lui PATRASCANU că l-a mai sfătuit pe rege să fie împotriva faptului ca ministerele importante cum sunt Economia Națională, Armata, Internele să fie conduse de miniștrii comunisti.-- Mai știu deasemenea că PATRASCANU spunea că are oricând acces la rege.--

Intrebare :

Arată d-ta cum a primit PATRASCANU înălțurarea monarhiei din țara noastră ?

Răspuns :

Înălțurarea regelui care s'a produs la 30 Decembrie 1947, am văzut că l-a înăispus foarte mult pe PATRASCANU deoarece el vedea în existența monarhiei ca și a partidelor istorice, piedica dorită de el în calea apropierei și prieteniei dintre țara noastră și U.R.S.S.-- El vedea în înființarea R.P.R., năruirea planurilor sale de a pune mâna pe puterea politică a țării,-- cu scopul de a o readuce din nou sub veches influență a țărilor capitaliste.--

Intrebare :

Ce activitate cunoști d-ta că a depus PATRASCANU în vederea îngerii scopurilor sale ?

Răspuns :

PATRASCANU era foarte interesat să-și creieze o cât mai largă popularitate.--

Astfel întreaga acțiune în legătură cu ajutorarea Marșureșului, a prezentat-o opiniei publice drept o inițiativă personală și nu a partidului, interesat fiind în permanență ca această acțiune să fie prezentată în presă în acest sens.-- În această campanie de ajutorare, el s'a folosit de elemente reacționare cum sunt BETEA, RATIU și alții, introduși de PATRASCANU în Partid.--

S'a străduit să mențină societatea ASTRA din Ardeal societate culturală reacționară, condusă de reprezentanți ai Partidului Național-Tărnesc-MANIU, sub egida căreia societăți a ținut și difoxite conferințe cu caracter naționalist-șovin.--

În călătoria de inspecție din Ardealul de Nord pe care a făcut-o în calitate de o avea ca ministru al Justiției

a ținut o seamă de discursuri cu caracter naționalist-șovin în diferite centre, discursuri ce au culminat cu cel dela Cluj, care a fost făcut în fața unei asistențe compuse mai cu seamă din elemente ale reacțiunii, printre cari erau prezenți HARTIGANU, Prof. LUPAS, episcopul SUCIU al Oradiei și alții, de care nu-mi mai reamintesc și care au primit discursul cu mare satisfacție aplaudându-l călduros.- Când l-am întrebat dacă discursurile sale cât și dela Cluj sunt pe linia Partidului, el a răspuns că nu sunt pe linia Partidului.-

Aceste discursuri el le-a ținut cu scopul de a compromite linia justă a Partidului în problema națională.- Deasemenea pentru a-și creia popularitate în rândurile reacțiunii, era preocupat de felul cum presa îl prezenta opiniei publice căutând să influențeze, pentru a-și creia din presă un mijloc de reclamă personală.- De multe ori l-am surprins comentând revoltat faptul că în ziar apăreau anumite informații despre el, fără a i se fi publicat fotografia, pe care totdeauna avea grije să o trimită.-

Deasemenea pentru a-și populariza numele căuta să țină cât mai multe conferințe în tot felul de ocazii.-

Accest Proces-Verbal de Interogatoriu, după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt, și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez.-

ss/. HARRY BRAUNER

LT. MAJ. DE SECURITATE,

Mircea Anghel

212/244
Prezentul Proces-Verbal de Interogatoriu este identic cu originalul.
Lt.Col.de Securitate,

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul HARRY BRAUER, născut la 24 Februarie 1908 în Piatra Neamț, fiul lui HERMAN și DEBORA, profesor universitar, domiciliat în București Calea Victoriei 168 .-

15 Septembrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 10,15

" s'a terminat " 12,45

Intrebare :

Ai arătat în Procesul-Verbal anterior, o serie de acțiuni întreprinse de L.PATRASCANU în scopul de a pune mâna pe puterea de Stat.- Arată d-ta ce alte acțiuni mai cunoști din activitatea contra-revoluționară a lui PATRASCANU ?

Răspuns :

Mai știu că PATRASCANU a întreținut legături secrete cu americanii ROBERTS și MADISON, ambii agenți ai serviciului de spionaj american.-

Intrebare :

De unde ai d-ta cunoștință despre aceste legături ?

Răspuns :

Am cunoștință de aceste legături dela prietena mea LENA CONSTANTE, care dimpreună cu BELIU ZILBER, a organizat o întâlnire secretă la locuința ei între PATRASCANU și cei doi agenți ai serviciului de spionaj american, întâlnire care a avut loc la cererea lui PATRASCANU.-

Îmi mai amintesc că tot LENA CONSTANTE mi-a mai vorbit și despre modul conspirativ în care a fost organizată întâlnirea și anume că a fost ales ca loc de întâlnire apartamentul ei din Dionisie Lupu 16 din aceleași motive pentru care a fost ales locul de întâlnire cu POGOREANU și BUZESTI și pe

care le-am arătat în declarațiile mele anterioare.-

Intrebare :

Ce ști că s'a discutat cu prilejul acelei întâlniri? secrete care a avut loc între PATRASCANU și cei doi agenți ai spionajului american ?

Răspuns :

Stiu dela LENA CONSTANTINE precum și din fragmente de discuții dintre PATRASCANU și BEILU ZILBER că la întâlnirea pe care a avut-o cu ROBERTS și MADISON, PATRASCANU i-a asigurat pe aceștia că va colabora cu partidele istorice reacționare, pentru a zădărnici planurile Partidului și Guvernului și de a împiedica colaborarea dintre țara noastră și U.R.S.S.-

Intrebare :

Mai cunoști și alte întâlniri între PATRASCANU și cei doi spioni ?

Răspuns :

Despre alte întâlniri nu mai am cunoștință.-

Acest Proces-Verbal de Interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde intrutotul cu cele declarate de mine, susțin și semnez.-

ss/. HARRY BRAUNER

Prezentul Proces-Verbal de Interogatoriu este identic cu originalul.-

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul HARRY BRAUNER, născut la 24 Februarie 1908 în orașul Piatra Neamț, fiul lui HERMAN și DEBORA, de profesie profesor universitar, domiciliat în București Calca Victoriei Nr.168.-

18 Septembrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 17,30

" s'a terminat " 21,40

Intrebare :

Când l-a cunoscut LENA CONSTANȚE pe NICOL GROSS?

Răspuns :

LENA CONSTANȚE l-a cunoscut pe NICOL GROSS în anul 1937.-

Intrebare :

Ce relații știi că s'au stabilit între ei ?

Răspuns :

Între ei știu că s'au stabilit legături de prietenie, iar în anul 1940, când NICOL GROSS a părăsit țara, LENA CONSTANȚE l-a însoțit pe acesta la Istanbul, stând împreună timp de două săptămâni.-

Intrebare :

Cine este NICOL GROSS ?

Răspuns :

NICOL GROSS este de profesie inginer petrolist, fostul proprietar al firmei "Technica Industrială" și se ocupa cu instalarea de rafinerii de petrol.- Deasemenea mai am cunoștință că NICOL GROSS a lucrat pentru serviciul britanic de informații.-

Intrebare :

Pe ce se bazează cele spuse de d-ta că NICOL GROSS a fost agent al Intelligence-Service-ului ?

././.

ss/. BRAUNER HARRY

Răspuns :

Am cunoștință că NICOL GROSS a fost agent al I.S-ului, dela fosta mea cumată MARGHIT VULPESCU, care în timpul războiului fusese la Cairo, unde s'a întâlnit cu NICOL GROSS. Această afirmație i-a fost confirmată LENEI CONȘTANTE de către colonelul englez EISINGER, venit în țară imediat după 25 August 1944, care a luat contact cu LENA CONȘTANTE la coperarea lui NICOL GROSS.-

Întrebare :

Cum și prin ce mijloace a întreținut LENA CONȘTANTE legături cu NICOL GROSS, până la contactul cu colonelul EISINGER ?

Răspuns :

Știu că în timpul războiului, LENA CONȘTANTE a păstrat legătură cu NICOL GROSS prin mesagii trimise de acesta prin Crucea Roșie, mesagii care erau semnate de GROSS cu numele KUTH.-

Întrebare :

După 25 August 1944, cum a continuat LENA CONȘTANTE legăturile cu NICOL GROSS ?

Răspuns :

Cum am arătat mai sus, LENA CONȘTANTE după ce a re-luat legătură cu NICOL GROSS prin EISINGER, a continuat această legătură prin secretarul Legației Britanice BUTLER, care venind în țară în 1945, deasemenea a luat contact cu LENA CONȘTANTE din partea lui NICOL GROSS.-

Știu că LENA CONȘTANTE a primit din partea lui GROSS prin BUTLER două sau trei scrisori și că a avut mai multe întâlniri cu el, dintre care unele au avut loc la legația britanică din București, că odată știu că BUTLER s'a întâlnit cu LENA CONȘTANTE chiar la ea acasă.-

Despre întâlnirea cu BUTLER dela ea de acasă, LENA CONȘTANTE mi-a vorbit cu câteva zile înainte, atrăgându-mi atenția că este nevoie să stea de vorbă cu el în patru ochi, fapt din care am înțeles clar că este vorba de o întâlnire secretă la care nu mai trebuie să fie nimeni de față.-

După ce a avut loc această întâlnire BUTLER a plecat din țară.-

După plecarea lui BUTLER din țară a venit ^{la} Londra VERA MELAN, care deasemenea știu că s'a prezentat la LENA CONȘTANTE, din partea lui NICOL GROSS și care venise în țară

ca funcționar la Legația Cehoslovaciei din București, iar la Londra avusese unele misiuni pe lângă Guvernul Cehoslovac, format în timpul războiului în Anglia.- Cu prilejul venirii sale în România, VERA MELAN i-a adus lui LENA CONȘTANTE diferite cadouri din partea lui NICOL GROSS.- Stiu deasemenea tot dela LENA CONȘTANTE că VERA MELAN i-a transmis lui NICOL GROSS mai multe scrisori din partea lui LENEI/CONȘTANTE, scrisori care au fost expediate la Londra folosindu-se prin posibilitățile sale.-

Intrebare :

Care a fost caracterul legăturilor lui LENA CONȘTANTE cu cei doi englezi atât și cu VERA MELAN ?

Răspuns :

Nu-mi amintesc ca LENA CONȘTANTE să-mi fi făcut cunoscut în mod special că întreține legături cu caracter secret cu cei doi englezi, dar din felul cum se întâlnea cu ei și în special cu BUTLER, am dedus că este vorba de niște legături cu caracter secret.-

În ce privește legăturile cu VERA MELAN, știu că erau de prietenie și că-i mijlocia legătura cu NICOL GROSS.-

Intrebare :

Cine în afară de d-ta mai avea cunoștință despre aceste legături precum și de caracterul lor secret ?

Răspuns :

În afară de mine mai avea cunoștință și PATRASCANU de legăturile lui LENA CONȘTANTE cu NICOL GROSS, precum și de faptul că acesta este agent al spionajului britanic.- Deasemenea PATRASCANU mai avea cunoștință despre legăturile lui LENA CONȘTANTE cu colonelul englez EISINGER, BUTLER și VERA MELAN.- Stiu dela LENA CONȘTANTE că vorbindu-i lui PATRASCANU despre legăturile ei cu cei menționați mai sus, acesta i-a atras atenția asupra modului prudent de a se comporta în aceste legături, pentru a nu da de bănuț organelor Statului.-

Mai știu că avea cunoștință de legăturile mai sus amintite, un fost funcționar și om de încredere al lui NICOL GROSS, anume LAZAR D. LAZAR, care în anul 1948 i-a transmis lui LENA CONȘTANTE un bilet din partea lui NICOL GROSS, pe care la rândul său îl primise dela un englez, funcționar la legația britanică din București.-

Intrebare :

Când l-a văzut LENA CONSTANTE PE NICOL GROSS ?

Răspuns :

LENA CONSTANTE l-a revăzut pe NICOL GROSS în August 1947, întâlnindu-se cu el la Praga.-

Intrebare :

Arată d-ta cum a fost organizată această întâlnire?

Răspuns :

Stiu dela LENA CONSTANTE că NICOL GROSS i-a comunicat că va veni la Praga în luna August 1947 și că ar dori să se întâlnească cu ea.-

LENA CONSTANTE i-a comunicat acest lucru lui PATRASCANU care i-a procurat pașaportul necesar.- Când a plecat el împreună cu soția sa la Congresul Internațional al Juriștilor Democrați, care avea loc la Bruxelles, PATRASCANU a luat-o cu el și pe LENA CONSTANTE, care a rămas la Praga, unde s'a întâlnit cu GROSS.-

Intrebare :

Arată d-ta care a fost scopul întâlnirii lui LENA CONSTANTE cu NICOL GROSS, precum și ce discuții au avut loc cu prilejul acestei întâlniri ?

Răspuns :

LENA CONSTANTE a ascuns față de mine scopul real al acesteia întâlniri evitând în mod sistematic să discute cu mine această problemă.- În ce privește discuțiile mi-a spus că NICOL GROSS i-a vorbit și el despre activitatea sa informativă desfășurată pentru englezi în timpul războiului la Cairo.- Mai spunându-mi că NICOL GROSS i-a propus să nu se mai întoarcă în țară și să plece cu el la Londra.-

Acest Proces-Verbal de Interogatoriu, după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez.-

ss/. HARRY BRAUNER

LT.MAJ.DE SECURITATE,

Anghel M.

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul HARRY BRAUNER, născut la 24 Februarie
1908, în orașul Piatra Neamț, fiul lui HERMAN și DEBORA,
prof. universitar, dom. Buc. Calea Victoriei 168.

20 Septembrie 1952, București

Interogatorul a început la ora 8,50

s-a terminat la " 13,40

Intrebare:

În declarațiile d-tale consemnate în procesul
verbal de interogatoriu din 10 Septembrie a.c. rezultă
că L. PATRASCANU în colaborare cu Partidele istorice
reacționare și sprijinit pe monarhie, a urmărit pe
lângă lovitura de stat să submineze linia politică a PCR.
Arată d-ta tot ce cunoști despre activitatea antipartinică
și antisovietică desfășurată de PATRASCANU?

Răspuns:

Făcând parte din anturajul intim al lui LUCRETIU
PATRASCANU am avut prilejul să constat, în unele discu-
ții la care am fost de față și la care erau prezenți
BELU ZILBER, LENA CONSTANTE, ELENA PATRASCANU, că PATRASCANU
este un vechi dușman al Uniunii Sovietice.

Am putut constata acest fapt de pildă din felul
admirativ în care aprecia activitatea contrarevoluționară
a troțkiștilor și buhariniștilor, acordând în special
lui TROTKI o activitate falsă.

Stiu că în biblioteca lui PATRASCANU se găseau
și lucrări de ale lui TROTKI și troțkiste și că i-a dat
și lui LENA CONSTANTE să citească din aceste lucrări,
printre care îmi amintesc despre o carte a lui KOENTLER,
un dușman de moarte al comunismului, cu care PATRASCANU
era prieten, fiind de acord și cu punctele de vedere
expuse de acesta în aceeași carte. Când am întrebat-o pe
LENA CONSTANTE ce conținut au cărțile acelea pe care ea

le citise, ca mi-a răspuns că au un conținut instigator și criminal la adresa Uniunii Sovietice și Partidului Comunist bolșevic.

Deasemenea știu că PATRASCANU deținea ori de câte ori avea posibilitatea Uniunea Sovietică, mistificând întreaga politică internă și externă a URSS și mai cu seamă politica de prietenie a acesteia atât față de țara noastră cât și față de celelalte țări eliberate de către Armata Roșie.

Din aceste manifestări ale lui PATRASCANU rezulta limpede dorința lui de a îndepărta țara noastră de la colaborarea cu Uniunea Sovietică în scopul de a o împinge mai ușor în sfera de influență a lagărului imperialist, așa cum dictau interesele partidelor istorice și burgheziei, în slujba cărora el se pusese.

În ceace privește activitatea antipartinică desfășurată de LUCRETIU PATRASCANU - așa cum am mai arătat și în declarațiile mele anterioare, că în colaborare cu partidele istorice - prin FOGONEANU - BUZESTI - VISOIANU și alții - el căuta pe toate căile să submineze autoritatea și linia justă a P.C.R. și să-i zădărnicească planurile de lichidare a reacțiunii din România.-

PATRASCANU ura de moarte Partidul și pe conducătorii lui, pentru că el voia așa cum se manifesta - să fie el conducător al Partidului.-

PATRASCANU a trecut drept merite personale acțiuni juste ale Partidului cum este de pildă, acțiunea de ajutorare a Maramureșului înfometat în timpul secetei din 1946, acțiune ce fusese întreprinsă de PCR și pe care PATRASCANU s'a străduit prin diferite mijloace s'o prezinte maselor drept o acțiune personală.-

Deasemenea mai știu că PATRASCANU îl informa pe BELU ZILBER asupra problemelor ce se discutau în cadrul ședințelor Biroului Politic și C.C. al Partidului la care el participa, cu toate că îl știa pe acesta în legătură cu agenți ai spionajului american precum și cu cercurile reacționare și exclus din partid, pentru activitate trădătoare în timpul ilegalității.

Menționez că după excluderea lui BELU ZILBER din Partid, PATRASCANU se întâlnea cu acesta în secret. Unele

./.

ss/HARRY BRAUNER

întâlniri secrete între BELLU ZILBER și PATRASCANU au fost organizate chiar de mine la locuința mea, fie la cererea lui ZILBER, care a venit la mine acasă cerându-mi să-i comunic lui PATRASCANU că dorește să se întâlnească cu el la mine, altele la cererea lui PATRASCANU, care mi-a cerut acest lucru personal. Când l-am întrebat pentru ce ia aceste măsuri de prudență și mi-a răspuns că sunt urmăriți și telefoanele lor sunt puse sub supraveghere.

Deasemeni PATRASCANU s'a mai întâlnit în secret cu B. ZILBER și la locuința lui L. CONSTANTE. Când PATRASCANU se întâlnea la mine cu ZILBER, îmi cerea să-i las singuri, lucru pe care eu l-am și făcut. PATRASCANU a ținut în jurul său o serie de elemente corupte burgheze din magistratură, sabotând astfel reforma justiției. Aceasta el o făcea cu gândul de ași crea aderenți în vederea atingerii scopurilor sale.

El căuta să atragă în jurul său cât mai multe elemente reacționare, oameni străini de interesele clasei muncitoare, elemente printre care m'am numărat și eu în urma influenței nefaste pe care a avut-o asupra mea.

Întrebare:

Ai arătat mai sus că PATRASCANU căuta să atragă de partea lui cât mai multe elemente străine de interesele clasei muncitoare pentru atingerea scopurilor sale. Arată dta care sunt acele scopuri?

Răspuns:

În declarațiile mele anterioare în cece privește scopurile pe care le urmărea PATRASCANU am arătat că el pregătea o lovitură de stat cu ajutorul partidelor istorice, monarhiei și anglo-americanilor. Am omis însă să arăt că după ce lui PATRASCANU i-au eșuat aceste planuri fiind descoperită activitatea sa contra-revoluționară el a căutat prin aceste elemente să-și pregătească fuga din țară.

Astfel știu că împreună cu TOROSIAN și-a organizat un plan de fugă prin Ungaria și Austria. În scopul fugii PATRASCANU și-a procurat acte false printr-o prietenă a soției sale, EDITH MARCOVICI, mare afaceristă, care în ajunul plecării ei din țară, mi-a predat mie personal două buletine de populație în scopul fugii lui PATRASCANU, care urma

să fie completate de către un anume avocat OFRANER din București. Nu-mi mai amintesc strada și numărul.

Intre timp intervenind arestarea lui PATRASCANU eu am distrus acele buletine de populație false.

Acest proces-verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că ,ceres-
punde în totul cu cele declarate de mine, susțin și
semnez.

Invinuit,

ss/HARRY BRAUNER

Anchetator,
LT. MAJ. DE SECURITATE
Anghel Mircea

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestat HARY BRAHMA, născut la 24 Febr. 1903,
în orașul Piatra Neamț, fiul lui HIRSH și ANKA,
fost prof. universitar, domiciliat în București, Calea
Victoriei 168.

21 octombrie 1952, București

Interogatoriul a început la ora 10,45

" s'a terminat " " 12,45

Întrebare:

Ce manifestări ai observat ota la IGHIERIU
PĂRĂSCANU în urma demasării lui de către partid?

Răspuns:

În urma criticii care i-a fost adusă de către
partid lui PĂRĂSCANU, cu privire la discursul cu caracte-
r naționalist pe care l-a ținut la Cluj, am ob-
servat la el o mare stare de nervozitate și îngrijo-
rare față de faptul că se aștepta să fie arestat, îngri-
jorare pe care o manifesta față de cei din jurul său
cu care sunt: I. I. CONȘTANȚE, REIU KILIER, EL. PĂRĂSCANU și eu.

După Rezoluția P.M.R. din Febr. 1948, acești
trei au să fi arestat devenind mult mai acți la
PĂRĂSCANU, ceea ce dus la unele discuții și înțelegeri
între noi, asupra celor ce urma să declarăm într-o even-
tuală anchetă.

Întrebare:

Arată dacă ce discuții au avut loc în vederea
unei eventuale arestări a lui PĂRĂSCANU și a compli-
cilor săi, precum și ce înțelegeri au existat în acest
scop?

Răspuns:

După Rezoluția vorbindu-se mai accentuat despre
o eventuală arestare, PĂRĂSCANU mi-a spus că în cazul
când voi fi și eu arestat și supus unei anchete să nu
declar nimic din ce știu cu privire la faptele săle,

și să susțin în fața anchetei că el PATRASCANU știe foarte puțin și să discute cu mine fără rezerve și că eu eram tolerat în anturajul său intim, fiind prieten cu soția sa. Și că astfel voi putea scăpa cu ușurință de alte acuzații.

În același timp BENI ZILBER mi-a spus că principal dacă ești arestat singura soluție pentru a scăpa de orice acuzare este să negi cu încăpăținare, să nu recunoști niciodată nimic, nici chiar atunci când ți se pun în față dovezile.

Tot cu prilejul acelei discuții BENI PATRASCANU de asemenea mi-a spus că în cazul unei arestări să arăt că între mine și PATRASCANU nu existau legături care să permită discuții politice și prin urmare eu neparticipând niciodată la asemenea discuții nu cunosc nimic din activitatea lui contra-revoluționară. Că eram prieten cu ea (ELENA PATRASCANU) cu care aveam discuții de artă și că prietenia noastră se rezuma la plimbări și vizite în care nu se discuta niciodată lucruri de natură compromițătoare.

La fel s'a mai discutat și în privința atitudinii de preschimbare a lui BENI PATRASCANU într-o eventuală anchetă.

Întrebare:

Personal ai avut vre-o înțelegere cu ELENA CONSTANTIN și când anume?

Răspuns:

Da, am avut cu ELENA CONSTANTIN următoarea înțelegere: După ce ea a fost eliberată în 1942, după o reținere de câteva luni, mi-a spus că nu declar nimic în legătură cu întâlnirile secrete dintre PATRASCANU și reprezentanții partidelor istorice, respectiv LOGOIANU, KICULESCU-BUZESTI, VISOLIANU și alții. De asemenea mi-a atras atenția în mod deosebit să susțin la anchetă, în cazul când voi fi arestat, că nu cunosc nimic despre legăturile lui PATRASCANU cu spionii americani ROBERTS și MADISON și dacă voi fi întrebat dacă PATRASCANU s'a întâlnit cu cei doi americani la ELENA CONSTANTIN, să susțin că nu am nică-o cunoștință, nici cel puțin din surse, despre o asemenea întâlnire.

ELENA CONSTANTIN mi-a spus că ea nu a vorbit nimic la anchetă despre relațiile sale cu NICOL GROSS, pentru

./.

sa/HARY BRAUNER

a nu da autorităților de bănuît. - cerându-mi şi mie acest lucru.

Mi-a spus să nu declar că am cunoştinţă despre faptul că la cererea lui PATRASCANU şatunci când el era în panică că va fi arestat i-a procurat otrăvi, deoarece acest fapt - după cum spunea ea - preda complicitatea dintre ea şi PATRASCANU.

Mi-a mai spus că deasemenea să nu spun că am avut şi eu banii lui PATRASCANU asungî la mine, sau că s'a vorbit de fugă în străinătate.

Trebuie să arăt că IENA CONSTANŢE cu câteva săptămîni înaintea celui de a doua arestări a ei, mă sfătuit că în cazul când voi fi arestat şi nu voi putea rezista dovezilor aduse de anchetă să declar renunţînd la poziţia de rezistenţă, iar la proces să retractez tot ce am declarat.

IENA CONSTANŢE după prima arestare din 1948, mi-a spus că eliberarea ei nu ar fi fost posibilă dacă nu ar fi negat tot ce a' fost întrebată la anchetă.

Acest proces-verbal de interogatoriu după ce l-am citit cuvînt cu cuvînt şi am constatat că corespunde în totul cu cele declarate de mine susţin şi semnez.

Învinuit;

ss/HARY BRAUNER

Anchetator

Lt. Maj. de Securitate

Mircea Anghel

3227

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU
=====

Arestat HARI BRAUNER, născut la 24 Febr. 1908 în
oragul Piatra Neamț, fiul lui HERMAN și DEBORA, fost profes-
sor universitar, domiciliat în București Calea Victoriei
Nr. 168

28 Octombrie 1952, București

Interog. a început la ora 10,40

" s'a terminat " " 13,15

Intrebare:

Arată dacă ai avut vești dela LENA CONSTANȚE în
timpul cât ea a fost arestată?

Răspuns:

Da, am avut vești dela LENA CONSTANȚE în timpul
primei ei arestări, adică în anul 1948.

Intrebare:

Arată dta prin cine și în ce împrejurări ai primit
vești dela LENA CONSTANȚE precum și în ce constau ele?

Răspuns:

La circa două luni dela arestarea lui LENA CONSTAN-
ȚE, pe adresa prietenei noastre comune DORICA BALAN, a
venit prin poștă o scrisoare pe care LENA CONSTANȚE mi-a
scris-o mie.

În acea scrisoare ea îmi comunica că se bucură de
un tratament bun unde se află arestată, că are mâncare
bună, că are la dispoziție cărți și ziare, că are radio și
ascultă conferințele mele.

Deasemeni îmi cerea să-i comunic mamei ei cele
de mai sus și să nu fie îngrijorată. Totodată îmi mai cerea
să-i confirm primirea scrisorii printr'un anunț la mica
publicitate în ziarul "Universul".

Cu alt prilej sunând la mine acasă telefonul și
întrebând cine e acolo, o voce de femeie pe care nu am

./.

se/HARI BRAUNER

recunoscut-o mi-a răspuns șoptit "din partea lui LEHA"
după care a închis telefonul.

228

Intrebare:

Cum i-ai confirmat primirea acelei scrisori?

Răspuns:

Aflând din acea scrisoare că LEHA CONSTANTIN are
radio și ascultă și conferințele mele am încercat printr-o
conferință în care am ales un subiect care îi era și ei
cunoscut să-i confirm primirea scrisorii. În acea confe-
rință era vorba despre o culegere de folclor pe care am
făcut-o într-o comună în care m'a însoțit și ea și anume
comuna Meru jud. Caraș Severin.

M'am gândit că în felul acesta, adică tratând un
subiect care îi era bine cunoscut va înțelege că mă adre-
sez ei.

Intrebare:

Ai întrebat-o pe LEHA CONSTANTIN după ce a tot eli-
berat-o cum a reușit să-ți transmită acea scrisoare, precum
și cine ți-a telefonat din partea ei?

Răspuns:

Da după ce LEHA CONSTANTIN a fost eliberată am
întrebat-o cum a expediat scrisoarea pe care mi-a adre-
sat-o și deasemenea dacă într'adevăr a pus pe cineva
să-mi telefoneze și cum a fost posibil. La aceste întrebări
LEHA CONSTANTIN mi-a răspuns că scrisoarea a aruncat-o pe
fereastră, într-o curte vecină unde se jucau niște copii;
iar în ce privește telefonul dorind să afle dacă între timp
nu am fost și eu arestat s'a adresat unei femei de serviciu
- de acolo de unde se afla ea - pe care a rugat-o să tele-
foneze la numărul meu de telefon.

Acest proces-verbal de interogatoriu după ce l'am
citit cuvânt cu cuvânt și am constatat că, corespunde în
totul cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Lt. Maj. de Securitate
M. Mîghel

Invinuit:
sc/HARRY BRAUNER

D E C L A R A T I E

Subsemnatul HARRY BRAUNER, născut în anul 1908, luna Februarie, ziua 24, în orașul Piatra Neamț, fiu al lui +HERMAN și DEBORAH, fost profesor universitar cu ultimul domiciliu legal în Calea Victoriei 168, declar următoarele:

În anul 1938, pe când lucram la Arhiva Foșilor a Soc. Compozitorilor s'a prezentat, trimisă de Ministrul Propagandei, pictorul englez ROLAND PEUROSE, domiciliat la Londra împreună cu LEE MILLER, fotografia măritată cu un egiptean ELONI BEY ce locuia la Cairo, cerându-mi să-i însoțesc în țară într'un voiaj pentru a cunoaște folclorul și obiceiurile. Am călătorit cu ei la început cu profesorul C. BRAILOIU, directorul meu, apoi după plecarea lui PEUROSE la Londra, am călătorit singur și cu prietena mea LENA CONSTANȚE, într'o mașină cu care venise și pe care o conducea LEE MILLER. În tot timpul călătoriei LEE MILLER a făcut diferite fotografii și îmi cerea lămuriri cu privire la starea de spirit a populației în legătură cu războiul și mai cu seamă îmi dau seama că o preocupau drumurile, șoselele, carosabilitatea lor. În drumul pe care l-am făcut cu ea, am devenit amic intim de al ei. M'a prezentat Ministrului Egiptului FUAD și soției sale, la care am fost invitat de câteva ori la masă cu PEUROSE iar după plecarea acestuia numai cu LEE MILLER care era în legături de strânsă prietenie cu familia FUAD. În afară de familia FUAD, LEE MILLER s'a prezentat de câteva ori la legația americană explicându-mi că în afară de cetățenia egipteană obținută prin căsătorie, conform legilor americane își păstrează și cetățenia de origine, adică și pașaportul american. În drumurile pe care le-am făcut LEE MILLER a insistat să o duc de două ori în Bucovina de Nord iar de acolo până la Sighetul Armatei prin munți alături de frontiera cehoslovacă. Eu îmi dau seama exact ce fotografia că sub pretextul de a fotografia un țărân putea foarte bine fotografia un drum sau altceva. A mai insistat și a vizitat de două ori litoralul, a fost la Balcioc pe drumul Silistra-Turtucaia. După plecarea lui LEE MILLER, familia FUAD, m'a invitat de mai multe ori la ei, uneori egind

./.. ss/HARRY BRAUNER

în oraş la restaurant cu ei aşa că în scurtă vreme m'am împrietenit cu aceştia. În luna Ianuarie 1939, sunt trimis de către Ministerul Propagandei (prin GH. SEINESCU, secretar general) la Londra cu un grup de dansatori călugari cari participau la un festival organizat de "Soc. engleză de cantece şi dans popular". La acest festival am cunoscut-o pe BERYL DE ZOETTE, folcloristă, care mi-a spus că a aflat prin PEUROSE despre voiajul interesant pe care l-a făcut cu LEE MILLER în ţară şi că doreşte să viziteze România. I-am spus că sunt dispus s'o însoţesc.

După câteva zile, la 12 Ianuarie m'am întors la Bucureşti, unde am fost înştiinţat că nu mai pot lucra la Arhiva de Folclor fiind concediat. Am fost angajat pentru foarte puţină vreme la Soc. de turism "România" pentru a organiza unele echipe permanente de dansatori în ţară, iar în primăvară a venit BERYL DE ZOETTE pe care am însoţit-o într'un voiaj în care a vizitat serbările dela Cernăuţi ale "Arcagilor", Moldova, Gorjul şi Argeşul. BERYL DE ZOETTE deasemenea avea un aparat fotografic şi un aparat de filmat. Voiajul l-am făcut cu maşina pusă la dispoziţia soc. de turism "România". BERYL DE ZOETTE, aflând că sunt lipsit de slujbă, mi-a promis că se va strădui pentru a-mi procura banii necesari cumpărării maşinilor de înregistrat cântece, că va vorbi cu ministrul Angliei din Bucureşti, pentru a-mi da sarcina de a organiza în Bucureşti un institut de cercetări folclorice sub auspiciile unei instituţii importante culturale din Anglia, institut care să facă cercetări fie pentru România, fie pentru întreg Balcani. Mi-a explicat că la acest institut ar urma să vie, în afară de cercetătorii români şi specialiştii englezi cari în felul acesta, ar putea circula priţară luând informaţii ştiinţifice. Mi-a comunicat că HOARE, ministrul Angliei, în urma recomandării ei nu are nimic împotriva numirii mele urmând ca problema să fie perfectată la Londra iar în momentul în care banii şi formula organizatorică ar fi fost stabilită, BERYL DE ZOETTE să se reîntoarcă în România unde avea să-mi dea indicaţii şi să rămână o vreme în cadrul acestei instituţii culturale, de cercetări şi să propună colaboratori din Anglia. După puţină vreme dela plecarea lui BERYL DE ZOETTE am primit dela aceasta o scrisoare în care îmi spunea că a găsit banii, că să iau legătură cu ministrul HOARE, care va trebui să-şi mai dea odată asentimentul. Adresându-mă domnului FENN acestă m'a pus în legătură cu REGINALD HOARE care m'a invitat la masă. La dejun au

228
231

participat și colonelul MACNAB, atașat militar, precum
LE ROUGETELLE, primul consilier al Legației. HOARE mi-a spus
că în vederea strângerii legăturilor între Anglia și România
ține mult ca acest institut de cercetări să ia ființă, că prin
studiile pe care englezii specialiști le vor face, România
va fi cunoscută dincolo de hotare și că pentru ca numirea
mea să fie justificată mă însărcineză să organizez un spec-
tacol de folclor la o recepție la care va invita guvernul și
corpul diplomatic, în acest fel dându-mi posibilitatea să mă
manifest ca specialist.

Am organizat spectacolul iar în vremea în care
veneam la legație, îi vedeam pe LE ROUGETELLE și mai cu seamă
pe MACNAB, care mă chema în biroul lui și îmi puneă întrebări
cu privire la situația politică din țară, cu privire la con-
centrările masive ce se făceau și cu privire la locul unde
sunt îndrumate unitățile militare, cu privire la starea de
spirit a soldaților. Cu privire la problemele militare nu pu-
team să-i răspund odată nu le cunoșteam și nici, din cercul
cunoștințelor mele nu se pricepea nimeni, însă despre dife-
ritele probleme politice din acel timp aflând prin prietenii
pe care îi aveam și care erau ziaristi, îi informam pe MACNAB.
Între prietenii mei și cunoscuți erau dela "Lumea Românească"
MIHAI POP (ce ținea sub PETRE BUIY) HORIA LIMAN, ZAHARIA
STANCU, TUDOR (TILLY) ANDREESCU, iar dela "Timpul" vedeam din
când în când pe GH. DINU, care era secretar de redacție pe
GH. MACOVESCU, pe MIRON RADU PARASCHIVESCU. În felul acesta, am
fost de mai multe ori la MACNAB, care îmi acorda interes învi-
tându-mă și oferindu-mi băutură și țigări în biroul lui unde
nu era niciodată altcineva. Întrebându-mă la un moment dat
despre anumite probleme de politică internă și externă în
care eu nu mă pricepeam i-am spus că-l voi ruga pe un prie-
ten de al meu să mă însoțească el pricepându-se mai bine (du-
pă cât îmi amintesc era în legătură cu ocuparea Cehoslova-
ciei de nemți). L-am dus pe prietenul meu MIHAI POP, cu care
a avut o convorbire în legătură cu situația României față de
ocuparea Cehoslovaciei iar în altă zi am eșit la un restau-
rant ("Majorul MUKA" și pe NICOLAI SEIARI), MACNAB spunând
că urea să cunoască bucatăria românească. La acest restaurant
am fost tot cu MIHAI POP. Deasemenea LE ROUGETELLE, cu care
mă vedeam când mergeam pe la MACNAB care însă nu mi-a cerut
informații, am făcut un voiaj la cererea sa împreună cu o
prietenă de a lui MISS CALVENLEY, arheoloagă și cu soția lui
LE ROUGETELLE în Argeș, în comuna Pădureți unde era locul de
././ es/HARRY BRAUNER.

origină ai călășarilor ce fuseseră la Londra. Acest voiaj, în care LE ROUGETELLE conducea mașina l-am făcut împreună cu MIHAI POP, nu s'a vorbit însă decât despre probleme de muzică și artă populară în general. Pe când doamna CALVERLEY se afla în București LE ROUGETELLE m'a poftit la o recepție la care a venit multă lume din care nu prea cunosteam pe nimeni în afară de doamna și domnul FUAD, acest lucru prin luna Iulie 1939, iar peste vreo lună m'a mai invitat tot la o recepție la el acasă, (la sosea).eram întotdeauna foarte bine primit de colonelul MACNAB, de LE ROUGETELLE, de Ministrul HOARE dându-mi seama că ei puneau foarte mare importanță pentru creierea acelui institut, care ar fi dat posibilitatea, sub forma cercetărilor științifice englezilor să pătrundă în țară și să circule. În toamnă am fost concentrat așa încât nu l-am mai văzut pe cel dela legăția britanică, iar când m'am întors dela militărie, de unde fusese scos din cadrele armatei ca evreu, situația politică era de așa natură încât am evitat de a mai avea vre-un contact cu englezii, între Anglia și țara noastră relațiile fiind deja aproape rupte.

Am rămas însă în legătură de prietenie cu familia FUAD, ministrul Egiptului, pe care îi vedeam foarte des în timpul legionarilor și sub Antonescu, până când au fost rupte legăturile cu Egiptul. Lui FUAD, ministrul Egiptului nu-i dădeam informații pentru că în acea vreme vedeam un cerc foarte restrâns de prieteni și lucram ca profesor la liceul teoretic evreesc, așa încât nici nu aveam posibilități de a afla anumite probleme și pentru că nici nu mă întreba. Îmi dădeam seama însă că el știa foarte multe lucruri în legătură cu România, că era informat nu-mi dădeam seama pe ce cale, deduceam însă că prin legăție (eu veneam la el acasă nu la legăție), unde lucra un român prof. BURA și mai cu seamă, printr'un negustor egiptean ce locuia la București, care avea multe legături și care se numea BASILLY.

În toată vremea războiului, după plecarea familiei FUAD, n'am văzut nici o persoană străină.

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și semnez.

ss/HARRY BRAUNER

22 Decembrie 1952.

13.XII 1952

23

23332

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRAUNER, născut în anul 1908, luna Februarie, ziua 24, în orașul Piatra Neamț, fiul lui + HERMAN și DESORAH, fost profesor universitar, cu ultimul domiciliu legal în Calea Victoriei 168, declar următoarele:

În toamna anului 1944, BELU ZILBER a pus-o în legătură pe LENA CONȘTANTE cu ELENA PATRASCANU și cu LUCRETIU PATRASCANU. Prin LENA CONȘTANTE i-am cunoscut și eu. LENA CONȘTANTE luase legătură printr'un colonel englez EISINGER, cu un prieten de al ei NICOL GROSS, care în vremea războiului lucrase la Intelligence Service, la Cairo. De faptul că GROSS lucrase la Intelligence Service, l-am aflat prin fosta mea cumpănă, care se întorșese după 28 August din străinătate și care poartă numele de MARGHIT VULPESCU. Venit în București, colonelul englez EISINGER confirmă acestea că GROSS a lucrat cu ei la planurile de bombardare ale regiunii petrolifere din România. EISINGER a stat câteva zile la București, văzându-l, din cele ce mi-a spus LENA CONȘTANTE, de două ori pe aceasta. După plecarea lui EISINGER, din partea lui GROSS i-a legătură cu LENA CONȘTANTE secretarul legației Britanice la București, BUTHLER, care îi aduce o scrisoare din partea lui GROSS lui LENA CONȘTANTE de la Londra. Când a venit BUTHLER, LENA CONȘTANTE i-a dat întâlnire la dânsa acasă punându-mi în vedere că, având de discutat cu el, nu dorește să participe la această întâlnire. Prin BUTHLER, LENA CONȘTANTE trimete scrisori lui NICOL GROSS, spunându-mi că aceste scrisori sunt de natură personală.

În vara anului 1945, prin MARIA TANASE l-am cunoscut pe generalul GREER, șeful Misiunii Militare Britanice. Acesta mi-a dat întâlnire la Snagov, unde într-o Duminică pe când locuiam în vila MANUILA, împreună cu PATRASCANII și LENA CONȘTANTE, pornind cu barca, am oprit în dreptul debarcaderului vilei "Marino", unde era adăpostită misiunea britanică și unde, la debarcader, l-am găsit pe generalul GREER. Generalul GREER mi-a spus la cunoștință că mă cunoaște

./s. ss/MARY BAUNER

din auzite prin cele ce i-a vorbit colonelul 234B des-
pre mine înainte de războiu, când a mai fost în România
și că, ținând seamă de faptul că am lucrat pentru serviciul
britanic de informații atunci nu se îndoiește că voiu con-
tinua, ținând seamă că sunt bine văzut de ei. Mi-a atras
atenția că misiunea pe care mi-o dă este extrem de sim-
plă, mi-a spus văzând că de fapt o și îndeplinesc fără a
fi primit dispoziții și că anume îmi dă dispoziția să
continui să fac parte din anturajul apropiat al lui PA-
TRASCANU că serviciul lor de informații este interesat ca
LENA CONSTANTE, prietena mea să fie cât mai mult în apro-
pierea lui PATRASCANU și pentru ca să-și poată îndeplini
aceste sarcini este necesară prezența mea permanentă în
așa fel încât apărând ca prietenul LENEI și făcând parte
din același grup, prezența LENEI CONSTANTE va apore pentru
toată lumea normală și n'ar naște bănuțeli. Mi-a pus în
vedere categoric să nu vorbesc despre această dispoziție
pe care mi-o dă absolut nimănui, nici măcar lui LENA CONS-
TANTE și că ține și are convingerea că voiu face absolut
toate cele necesare pentru a mă conforma rugămintei pe
care mi-a făcut-o.

Legăturile cu GROSS, LENA CONSTANTE le-a continuat
prin VERA MELAN, funcționară numită la legația cehoslovacă,
venită de la Londra unde fusese funcționară a guvernului
ce în vremea războiului îl formaseră cehoslovacii la Lon-
dra. VERA MELAN a fost trimisă la LENA CONSTANTE de că-
tre NICOL GROSS, din partea cărui i-a adus o poșetă și
stopă pentru un tailleur. Cu VERA MELAN, LENA CONSTANTE
începe să se vadă foarte des și expediază prin ea scri-
sori lui NICOL GROSS cu ajutorul coletului diplomatic
cehoslovac.

PATRASCANU știa despre faptul că LENA CONSTANTE
comunică cu NICOL GROSS, după cum știa și că acesta fusese
agentul serviciului de informații și spionaj englez și i-a
dat LENEI CONSTANTE sfaturi să fie cât mai prudentă pen-
tru a nu atrage atenția organelor securității.

La începutul anului 1946, ELENA PATRASCANU îmi
spune că LUCRETIU PATRASCANU i-a atras atenția asupra
necesității faptului de a intra eu în Partid de altfel
dând de bănuț ca un membru de Partid să fie în legă-
turi de prietenie strânsă cu un membru al biroului poli-
tic și că altfel poate ar fi nevoit să nu mă mai vadă.
Înainte de aceasta pentru același motiv LENEI CONSTANTE
să/HARRY BRAUNER

se înscrie în Partid. Ținând seamă de dispozițiile primite de la generalul GREER, am iscălit adeziunea pentru intrarea în Partid cu recomandăția ELENEI PATRASCANU și a LENEI CONSTANTIE, pentru a continua să rămân în anturajul lui PATRASCANU.

Tot în anul 1946 într-o zi se prezintă la direcția programelor a Soc. de radiodifuziune un englez, care vorbea francezește și îmi comunică că LE ROUGETELLE, venit în România dorește să mă vadă și să mă prezint în acest scop la legația britanică. În acea vreme PATRASCANU era nemulțumit de acțiunea pe care o ducea Partidul în vederea desființării partidelor istorice și de faptul că în această problemă anglo-americanii nu intervin mai energic. I-am comunicat că voi trece pe la LE ROUGETELLE, pe care îl cunosc și dacă dorește să-i comunic ceva. PATRASCANU mi-a spus să-i spun că am auzit de la el că Partidul dorește ca bazându-se pe sprijinul și prezența armatei sovietice să desființeze partidele istorice, că în acest fel partidul comunist va rupe orice legături cu țările capitaliste și că este nevoie de o intervenție energică din partea anglo-americanilor. Mi-a mai spus să-i comunic că Partidul Comunist ducea o permanentă acțiune de izolare a României de țările apusene, acțiune pe cale culturală prin ARLUS și institutul Sovietă-român și că ar fi necesară o contra acțiune de propagandă și din partea Angliei și a Americii care nu se manifestă în nici un fel. Că să-i comunic că el, PATRASCANU, este împotriva acestor acțiuni ale Partidului. Această convorbire am avut-o cu PATRASCANU la Snagov, nu am pomenit despre ea nimănui, deoarece nu vroiam să trebuiască să dau mai multe lămuriri privitoare la vizita mea la LE ROUGETELLE.

M'am prezentat la LE ROUGETELLE a doua zi după ce acesta mă chemase. LE ROUGETELLE pe care îl cunoscusem în 1939 era acum însărcinat cu afaceri, m'a primit în biroul său din localul legației în str. Jules Michelet. I-am spus că frecventez pe PATRASCANU cu care sunt bun prieten și i-am reprodus cele auzite de la PATRASCANU. LE ROUGETELLE ascultându-mă mi-a răspuns că a dorit să mă vadă pentru a reînnoi misiunea primită de la generalul GREER și spunându-mi că în ceea ce privește problema creierii unui institut de cercetări în România, institut la care să vie specialiștii din Anglia, conform proiectului dinaintea războiului, acest proiect este pe primul plan că el nu va putea

./.

ss/HARRY BRAUNER

și realizat însă decât după semnarea păcii când se vor reînființa și institutele de cultură engleze (British Council). Că în orice caz în momentul în care se va porni la organizarea institutului din Anglia va veni în România un specialist cu care să conlucrez. M'a sfătuit să continui să fiu în preajma lui PATRASCANU și să activez în domeniul folclorului așa încât de va fi cazul înființării unui institut să fie făcut eventual prin contopirea sau în colaborare cu o instituție similară din România. În legătură cu cele ce i-am reproduș și pe care le-am auzit dela PATRASCANU nu mi-a spus nimic, căci nu le-am transmis din partea lui PATRASCANU. Întorcându-mă dela LE ROUGETELLE i-am povestit lui PATRASCANU fără însă a-i vorbi despre sarcina primită dela GREER și reînviată de LE ROUGETELLE, ci numai despre intenția de a crea un institut de cercetări folclorice pe care probabil îl voi conduce eu sau în care voi avea o sarcină importantă și că ar fi posibil ca acest institut să pornească dela Arhiva de folclor pe care la acea vreme o conduceam, că în legătură cu celelalte probleme LE ROUGETELLE nu mi-a răspuns nimic. După acest fapt PATRASCANU a vorbit cu ALEXANDRINI și mi-a procurat și o subvenție, după ce l-a adus pe ALEXANDRINI în vizită la Arhiva de Folclor.

Vizita la LE ROUGETELLE s'a produs la câteva zile după venirea lui în țară.

În luna Februarie 1946, a venit în țară LEE MILLER însoțită de JOHN PHILIPS, amândoi ca corespondenți de războiu americani. Prezentându-mă lui JOHN PHILIPS, LEE MILLER, care mi-a dat telefonic întâlnire la Athenaeum Palace, unde stăteau amândoi, LEE MILLER mi-a explicat că PHILIPS fusese înainte în Cehoslovacia, în Ungaria și că a venit în România pentru a lua contact cu anumite personalități din viața politică.

Toată vremea războiului, JOHN PHILIPS a fost detașat ca consilier pe lângă marele cartier a lui TITO, ajungând un intim al acestuia și fiind decorat cu cele mai mari ordine a lui TITO. LEE MILLER mi-a cerut să-i introduc la PATRASCANU pe ambii. Adresându-mă lui PATRASCANU el mi-a spus că se ferește să-i întâlnească spre a nu da de bănuț faptul că vede americani și atunci BELU ZILBER mi-a cerut să-i pun în legătură cu el. La întâlnirea la care am luat și eu parte (nu știu dacă au mai fost și altele) în casa lui BELU ZILBER din str. Dionisieș/HARRY BRAUNER.

plecare LEE MILLER mi-a comunicat că mă va pune în legătură cu o cunoștință de-a ei care ar urma să vie în România pentru a-și lua informații și pentru a adătorii în țară. Nu am primit nici o veste până în 1948, când LEE MILLER într-o scrisoare îmi comunica faptul că trăiește la Londra și că o prietenă de-a ei care se interesează de țară intenționează să vie și să-i răspund urgent, dacă voi fi dispus să iau legătură cu ea și s-o însoțesc.

Fiind în perioada când PATRASCANU era arestat am rupt scrisoarea și n'am răspuns.

Prin urmare adus de LEE MILLER în țară, JOHN PHILIPS, sub forma unui ziarist corespondent de război la "United Press", urmărea acțiunea de rupere a partidului comunist român dela politica de legătură strânsă cu URSS, și încerca aruncarea acestuia sub zona de influență a capitalismului american, acțiune ce o purtase în Cehoslovacia, în Ungaria iar în România luând contact cu mine, mi-a cerut să-l pun în legătură cu PATRASCANU, înainte de a-mi fi destăinuit scopul ce îl urmărea și care nu era altul decât ceea ce s'a dovedit mai târziu a fi politica pe care a urmat-o TITO.

Din 1945, BELU ZILBER i-a legătură ținând contact permanent cu spionii serviciului american, ROBERTS și MADISON. Aceștia doi vin în casă la BELU ZILBER și la Institutul de Conjunctură Economică, al cărui director era ZILBER. Despre ei PATRASCANU avea cunoștință, după cum știa și că ZILBER le procură informații de natură economică; în ceea ce privește informațiile politice, acestea i le furniza lui ZILBER regulat PATRASCANU, care, oricâteori avea ședințe la Comitetul Central, îl chema pe ZILBER apoi, punându-l în curent cu cele discutate, astfel încât ZILBER îi informa regulat pe agenții spionajului american cu problemele ce se dezbăteau la C.C. cu știrea lui PATRASCANU, lucru pe care l-am aflat din convorbirile ce aveau loc pe deoparte între BELU ZILBER și PATRASCANU, pe de altă parte de la LENA CONSTANTE care mijlocind o întrunire conspirativă, la ea acasă între americanii ROBERTS și MADISON, ZILBER și PATRASCANU, când PATRASCANU, luând contact direct cu agenții spionajului american, i-a asigurat personal de a se pune în slujba intereselor lagărului imperialist sprijinind partidele istorice pentru a zădărnici acțiunile Partidului Comunist Român, acțiuni pe care el credea că le cunoaște din ședințele la care participa. În acest fel, înconjurându-se de agenții serviciului britanic de spionaj adică de LENA

CONSTANTE și de mine și de agenții serviciului american de spionaj prin BELU SILBER, PATRASCANU ducea el însuși acțiunea permanentă de spionaj în folosul lagărului imperialist, împotriva intereselor clasei muncitoare, căutând să împiedice legăturile între țara noastră și URSS și să o arunce în sfera de influență a lagărului imperialist. După ce BELU ZILBER, care făcuse permanent legătură între PATRASCANU și agenții spionajului american este exclus din Partid, PATRASCANU și ZILBER mi-au cerut să le mijlocesc două întâlniri conspirative la mine acasă, deoarece PATRASCANU simțindu-se urmărit de Partid și de organele de securitate se ferea să fie văzut împreună cu ZILBER. Aceste două întâlniri au avut loc, PATRASCANU cu ZILBER retrăgându-se în biroul Institutului de Folclor, din strada Dionisie Lupu 10, unde locuim și unde, din fragmentele discuțiilor dintre ei am auzit că au discutat tocmai această problemă a legăturilor pe care el și ZILBER le-au avut cu ROBERTS și MADISON, dându-și seama că acțiunile lor au fost descoperite.

În vara anului 1945, la Snagov, PATRASCANU mai are o întâlnire secretă cu americanul BRUER, mijlocită printr-o prietenă de-a lui și a ELENEI PATRASCANU, JOSETTE LAZAR, fostă secretară a lui BRUER și membră a partidului liberal. Pentru că întâlnirea să nu fie suspectată de către agentul ce-l însoțea pe PATRASCANU, BRUER cu JOSETTE LAZAR a venit împreună cu sora acesteia EGY ELIADE RADULESCU, care a rămas în curte împreună cu LENA CONSTANTE și cu mine, PATRASCANU retrăgându-se în vildă cu BRUER și JOSETTE LAZAR, după care am făcut cu toții o plimbare pe lacul Snagov, JOSETTE LAZAR indicându-i lui PATRASCANU din barca casa în care era locuia.

PATRASCANU, în plama de a sădărnici democratizarea țării a dus o serie de acțiuni printre care: acțiunea de împiedicare a reformei magistraturei. Venind la ministerul Justiției, s'a înconjurat de o seamă de magistrați reacționari pe cari i-a pus în posturile de conducere, împiedecând ocuparea acestor posturi de către comuniști. Astfel punând secretari generali pe liberalii POULOPOL și DAVID, prim procuror pe JEAN NICOLAU, fostul om al lui URDAREANU, PATRASCANU împiedica sistematic democratizarea justiției. În numeroase rânduri, am avut prilejul să particip la diferite discuții ce se purtau în casa lui PATRASCANU, discuții la cari asistau LENA CONSTANTE, ELENA PATRASCANU, BELU SILBER, în care PATRASCANU avea violente egiri împotriva lui STERE, VOITINOVICI, SCHREIBER, BACAL, cari luptau pentru a înlocui vechii magistrați corupți

susținuți de PATRASCANU. Primul procuror JEAN NICOLAU, care l-am cunoscut prin PATRASCANU, lucra permanent cu BETEĂ și avea rolul de a se interesa spionând prin leăturile ce le avea la Serviciul Secret de faptul dacă PATRASCANU este pus sub supraveghere. Acest lucru mi l-a spus chiar JEAN NICOLAU care mi-a comunicat odată cerându-mi să-l anunț pe PATRASCANU că a aflat că serviciul secret l-a pus sub supraveghere. Aceste informații NICOLAU le deținea din câte îmi amintesc dela subșeful serviciului secret al cărui nume îmi scapă, pe care însă NICOLAU mi l-a spus, în clipa în care Partidul se zisându-se aduce un secretar general comunist în persoana lui OLTEANU la Justiție, PATRASCANU și-a exprimat nemulțumirea față de ELENA PATRASCANU, de LENA CON TANTE și de mine, dându-și seama că nu va mai putea acționa mai departe împotriva intereselor Partidului la Justiție și dorind atunci să schimbe ministerul.

O altă acțiune de zădărniciere a procesului de democratizare a țării a dus-o în oasece privește Fundația "Regele Mihai I", acțiune la care m'a consultat și pe mine. Fundându-se problema despărțirii Fundațiilor Unite în Fundația "Regele Mihai I", la care trebuiau să fie numiți prin decret regal directori generali la propunerea ministerului de Justiție, PATRASCANU și-a dat seama despre importanța pe care o avea fundația "Regele Mihai" care avea conducerea miilor de cămine culturale prin care Partidul ar fi putut avea un aparat puternic de propagandă și cu ajutorul cărora s'ar fi putut porni la o acțiune temeinică de democratizare la țară. Discutând cu mine, în vara anului 1945, mi-a părut rău că nu dorește în mixtiunea Partidului la această instituție și mi-a cerut sfatul în privința celui care ar fi urmat să ocupe funcția de director general. I-am propus pe fostul director general OCTAVIAN NEAMTU, cu care eram prieten și care prin prezența lui era o cheazăie că situația va rămâne aceeași, PATRASCANU, fără a consulta Partidul, care în nici un caz nu ar fi admis această numire, prezintă decretul la Palat și astfel situația dela Fundație rămâne neschimbată toată până la înlăturarea monarhiei. În același timp PATRASCANU menține vechea lege a Fundației prin care acesta nu avea obligația să se sindicalizeze, ori cum acțiunile de epurare se făceau prin sindicate, întregul personal reacționar al vechii Fundații rămâne același. Prin această măsură PATRASCANU și-a creat popularitate în rândul tuturor acelor reacționari cari își continuau nestingheriți activitatea. Același

ss/HARRY BRAUNER

problemă s'a pus și pentru instituția reacționară "Astra" din Ardeal, care deasemenea deținea căminele culturale din Transilvania și Banat. Partidul intenționa s'au des. întărea sau transformarea fundamentală a acestei instituții cari de fapt era organul de propagandă al național țărăniștilor pentru satele din Ardeal, având la conducere aproape în exclusivitate național țărăniști. Mărturisindu-mi intenția de a păstra această instituție în vechea ei formă i-am prezentat o delegație a "Astrei" lui PATRASCANU compusă din prof. ION MOGA și prof. VLADIMIR TEPOSU împreună cu același OCTAVIAN NEAMTU, PATRASCANU primindu-i foarte bine, asigurându-i de tot sprijinul său și procurându-le chiar o subvenție prin ALEXANDRINI, care obignuit sabota permanent subvenționarea instituțiilor culturale cerute de partid ca teatrele, orăhestrele, etc. Creindu-și popularitate în cadrul național-țărăniștilor prin această susținere a "Astrei", PATRASCANU face conferințe cu caracter epuiv pe care le ține la această instituție, lucrând prin această împotriva intereselor Partidului.

PATRASCANU intenționa, așa cum procedase ca Fundația și "Astra" să-și creeze un organ de propagandă personală prin "Radio" unde vroia să-l aducă pe BETEA director general. Despre acest proiect mi-a vorbit BELU ZILBER, planul însă nu i-a reușit din pricină că la această instituție Partidul a pornit o acțiune puternică transformând societatea de radio într-o instituție democratică după înălturarea partidelor istorice.

Luptând să compromită Partidul și să împiedice punerea în practică a problemei naționale în lumina ideologiei Partidului, PATRASCANU pornește o acțiune preconcepțită prin țeseria de discursuri govine cu prilejul turneului în Ardeal, discursuri cari culminează cu cel dela Cluj. Dovadă că conținutul acestor discursuri era cunoscut dinainte de către reacționari și că el fusese conceput în spiritul și conform intereselor acestora este faptul că, la discursul pe care PATRASCANU, membru al biroului politic al P.C.-ului îl pronunță, sala este populată aproape în exclusivitate de către fruntașii naționali-țărăniști ca HATIECANU, episcopul SUCIU al Oradiei, LUPAS și alții cari îl aclamă calduros. În întreaga această acțiune PATRASCANU a urmărit să-și creeze popularitate cât mai mare în rândul burgheziei dându-mi personal înădrcinarea, ca toată vremea voiajului, la care am participat împreună cu LENA CONSTANTE și ELENA PATRASCANU, să fac reportagii de presă pe care să le comunic telefonice în fișes/HARRY BRAUNER.

2002 12

care seară la gazetele din București, reportagii în care să apară pe primul plan numele său. Acțiunea sovind împotriva ideologiei partidului duș de PATRASCANU a fost aprobată și susținută de BELU ZILBER, în discuțiile ce au avut loc acasă la PATRASCANU înainte și după căldtoria lui PATRASCANU, discuții la care au participat LENA CONSTANTE, ELENA PATRASCANU și eu și în care atât LENA CONSTANTE cât și eu am fost de acord cu punctul de vedere a lui PATRASCANU.

O altă acțiune pornită de către Partid și pe care PATRASCANU a prezentat-o drept acțiune personală în vederea de a-și creia popularitate a fost acțiunea de ajutorare a sinistraților din Maramureș unde la trimes pe BETEA care să prezinte sprijinul acordat populației drept pornind din inițiativa exclusivă a lui PATRASCANU.

Toate aceste acțiuni PATRASCANU le ducea în scopul de a-și creia peste Partid popularitate în rândurile burgheziei în așa fel încât să poată Partidul în situația de a-l considera indispensabil. În sensul acesta PATRASCANU vorbea mereu și în toate aceste acțiuni ce-l care îl susținea dându-i indicații de felul cum să procedeze era BELU ZILBER, cu care se consulta în permanență pentru a pune Partidul mereu în fața unor situații neașteptate. Această afirmație o face bazându-mă pe nenumăratele discuții și planuri care erau elaborate în casa lui PATRASCANU când se luau precauțiuni izolându-se telefonul pentru ca aceste convorbiri să nu poată fi interpretate, izolare care se făcea fie punându-se perna pe telefon, fie întrerupându-l.

În acțiunea de colaborare cu național-țărăniștii BELU ZILBER a jucat același rol pe care la jucat față de agenții spionajului american, adică mijlocul lui PATRASCANU divulgarea acțiunilor Partidului în lupta pe care acesta o ducea pentru desființarea partidelor istorice și înlăturarea burgheziei. BELU ZILBER, având contactul permanent cu VISOIANU, era informat de PATRASCANU despre proiectele discutate în Comitetul Central pentru ca acesta, la rândul său, transmitând aceste știri național-țărăniștilor aceștia să fie preveniți contracarând acțiunile Partidului Comunist. Despre această acțiune de trădare eram informați și ELENA PATRASCANU și LENA CONSTANTE și eu căci această permanentă acțiune a fost dusă cu știrea noastră. Dacă îmi aduc bine aminte, PATRASCANU de pildă, pentru a îndârnicii acțiunea pe care o ducea Uniunea Sovietică în vederea conferinței păcii a dat indicațiile lui BELU ZILBER în legătură cu contraproiectul economic pe care l-a susținut

VISOIANU la Conferința dela Paris, împotriva intereselor țării, contraproiect pe care VISOIANU l-a lucrat în colaborare cu BELU ZILBER.

Colaborarea dintre național-țărăniști și PATRASCANU a luat o formă mai concretă prin două întâlniri conspirative între NICULESCU BUZESTI și POGONEANU pe de o parte și PATRASCANU pe de altă parte. Aceste întâlniri au fost mijlocite la cererea lui PATRASCANU de către LENA CONȘTANTE, care dușându-se cu mașina lui PATRASCANU în casa lui OCTAVIAN NEAMTU, l-a întâlnit pe POGONEANU fixând cu acesta locul întâlnirilor. Una din întâlniri a avut loc în casa părinților lui LENA CONȘTANTE din str. Sihleanu Nr. 16, a doua în blocul în care locuia LENA CONȘTANTE din str. Dionisie Lupu 12-14, în apartamentul lui FLOLIN TEODORU, nelocuit și a cărui cheie o deținea BELU ZILBER. Despre aceste întâlniri PATRASCANU nu m'a informat, am aflat însă dela LENA CONȘTANTE, care mi-a spus că scopul lor a fost pentruca PATRASCANU să amâne personal pe reprezentanții partidului țărănesc că se pune la dispoziția lor să ducă lupta împotriva Partidului Comunist alături de ei, în scopul de a împiedica legăturile dintre Uniunea Sovietică și țara noastră și de a arunca România în lagărul imperialist.

În aceste multiple acțiuni de subminare a Partidului Comunist și de împiedicare a acțiunilor de democratizare, de aruncare a țării în zona de influență a capitalismului PATRASCANU a utilizat și a conclucrat cu o seamă de elemente dușmănoase Partidului. Printre aceștia știu că a avut legături cu RADU XENOPOL, cu care s'a văzut la Conferința dela Paris, care venea la el în casă. Însă cu care avea legătură permanentă prin intermediul lui FEFKY LEIB VICI, avocată, omul de afaceri al lui XENOPOL cu care PATRASCANU avea lungi convorbiri și care în 1947, a fugit în străinătate. De asemenea a avut legătură permanentă cu BETIA și RĂTIU, ambii oameni ai lui SABIN MANUILA, pe care i-a utilizat și în propaganda electorală în județul Arad. Nu cunosc însă mai de aproape rolul acestora, știu însă, din discuțiile pe care eu însumi le-am avut cu dânsii că ambii erau împotriva Uniunii Sovietice, împotriva legăturilor dintre țara noastră cu Uniunea Sovietică, împotriva Partidului și pentru susținerea și menținerea partidelor-istorice, a burgheziei, lucrând de asemenea ca complici alături de PATRASCANU. În vremea în care PATRASCANU se afla la conferința dela Paris, fiind într'un voiaj cu LENA CONȘTANTE eu, m'am întâlnit la Miercurea Ciucului cu JEAN NICOLAU și cu POULOPOL întâmplător. Aceștia ne-au înștiințat

că situația lui PATRASCANU se pare că a devenit îngrijorătoare, deoarece Partidul, sesizându-se de acțiunile lui PATRASCANU a început să ia măsuri și că e absolut necesar să ne întrunim de urgență la București pentru a găsi modalitatea de a-l preveni pe PATRASCANU. Foarte îngrijorată, LENA CONSTANTE, după trei zile mi-a dat sarcina să convoc de urgență pe POULOPOL, pe BETEA, pe JEAN NICOLAU și pe RUPENIAN spre a lua hotărârile dictate de împrejurări, cu alte cuvinte pentru a acționa împotriva intereselor Partidului, comunicându-i în mod secret lui PATRASCANU la Paris. Au avut loc două întâlniri secrete, una în casa lui EM. RUPENIAN și a doua în apartamentul lui LENA CONSTANTE, întâlniri organizate de mine. La aceste întâlniri JEAN NICOLAU a comunicat că PATRASCANU ar fi căzut în dizgrație fiind pus sub supraveghere de către S.S., POULOPOL și RUPENIAN că Partidul sesizându-se, a pornit o acțiune hotărâtă la Ministerul de Justiție pentru a grăbi reforma justiției și pentru a face mișcarea în magistratură pe care PATRASCANU lăăsase dispoziții să fie amânată, conform tacticii pe care o pune în practică de a zădărnici democratizarea ministerului, dintre ei BETEA cred a spus că se comentează mult faptul că la conferința Păcii numele lui PATRASCANU nu a apărut deloc în reportagiile din presa românească și că acest fapt este interpretat ca o acțiune a Partidului împotriva lui. Pentru ca PATRASCANU să-și poată lua măsuri ca acțiunile lui să nu fie zădărnice s'a ajuns la concluzia că este absolut necesar să i se comunice aceste informații și să i se dea sfatul de a se întoarce imediat în țară. Comunicările către PATRASCANU au fost făcute în trei forme: 1) printr-o comunicare pe verso-ul unei fotografii a unei nepoate de-a lui TOROSSIAN pe care nepotul acestuia și directorul de cabinet al lui PATRASCANU a trimis-o lui TOROSSIAN. Din câte îmi reamintesc era vorba ca această comunicare să fie făcută într-o formă ascunsă putând fi descifrată cu ajutorul unui ștampar de carton. A doua comunicare a fost făcută de către LENA CONSTANTE, într-o scrisoare pe care a expediat-o funcționara dela Legația Cehoslovaciei VERA MELAN, dând-o aviatorului ceh care făcea cursa București-Praga, iar acesta predând-o la rândul său, fratelui lui VERA MELAN, aviator ce făcea cursa Praga-Paris. Într-o convorbire pe care LENA CONSTANTE a avut-o de față cu mine cu VERA MELAN i-a explicat necesitatea și urgența trimiterii acestei scrisori lui PATRASCANU, comunicându-i în același timp și conținutul scrisorii. Scrisoarea mi-a fost încredințată mie de către LENA CONSTANTE în ziua venirii aviatorului ceh la București

tar eu, conform înțelegerii, m'am dus la legăția Cehoslovacă din strada Vasile Lascăr, predând lui VERA MELAN scrisoarea. Pentru a fi sigur că PATRASCANU va fi anunțat, la propunerea lui RUPEMIAN, care ne-a comunicat că în acea seară în care eram întruniți la LENA CONSTANTE, pleacă la Paris, fratele lui HERAND TOROSSIAN anume doctorul GRISA TOROSSIAN, LENA CONSTANTE a mai scris o scrisoare în franceză, pe care i-am predat-o doctorului TOROSSIAN, pe care nu-l cunoscusem dinainte și la care m'am dus în blocul Wilson, explicându-i și din gard despre ce este vorba, că e necesar ca imediat ce s-oșegte la Paris să-l anunțe pe TOROSSIAN, care în acel timp era consul general iar acesta să ia de îndată legătură cu PATRASCANU, pentru ca acesta să fie sesizat că Partidul a luat o seamă de măsuri împotriva dispozițiilor lăsate de el la Justiție, că cei din jurul lui consideră că este necesară întoarcerea lui cât mai urgentă. Neprimind nici un răspuns de la PATRASCANU și întârziind să se întoarcă, toți cari participaseră la aceste două consfătuiri erau foarte îngrijorați. Când ELENA PATRASCANU s'a întors înaintea soțului ei de la Paris, chiar în aceeași seară am fost la ea unde a venit și BETE, care pe un ton foarte aspru și autoritar a mustrat-o în legătură cu faptul că PATRASCANU nu a dat curs scrisorilor, BETE a întrebuințat un ton atât de hotărât încât ELENA PATRASCANU a izbucnit în plâns.

Nu știu cu cine a luat contact PATRASCANU la Paris afară de faptul că s'a întâlnit cu VALEANI, responsabilul ziarului C.C. italian, prieten de-al ELENEI PATRASCANU și troțkist, dușman al Uniunii Sovietice, după care mi-a spus ELENA PATRASCANU, deasemenea același VALEANI a luat contact și cu BELU ZILBER la Paris, prin ELENA PATRASCANU. Nu am cunoștință despre scopul acestor întrevederi. Deasemenea știu că la Paris a venit din Londra și ZEVEDEI BARBU, numit de către PATRASCANU în postul de secretar al legăției, deasemenea un dușman al regimului. Știu că ZEVEDEI BARBU prin soția lui LAETITIA, prietenă de-a lui LENA CONSTANTE și fostă colaboratoare a ELENEI PATRASCANU, a luat legătură cu agentul Intelligence Service-ului, NICOL GROSS, pe care LAETITIA BERTHOLA (devenită prin căsătorie BARBU) îl cunoștea din România. Știu deasemenea că ZEVEDEI BARBU a mai venit și după conferința de la Paris în România, având cu PATRASCANU o lungă convorbire în vara anului 1947 la Snagov. Nu cunosc obiectul acestei discuții căci PATRASCANU s'a retras cu ZEVEDEI BARU într'un umbrar în vreme ce ELENA PATRASCANU, LENA CONSTANTE

./s. ss/HARRY BRAUNER

și cu mine am rămas cu soția lui ZEVEDEI BARBU. În clipa în care ZEVEDEI BARBU a fost rechemat în țară, a refuzat să se întoarcă rămânând la Londra.

În acțiunile sale, PATRASCANU și-a organizat o rețea de oameni în străindătate, numindu-i în posturi la legațiile străine, profitând de faptul că era numit de către Partid membru în comisia de numire a Ministerului de Externe. Dintre aceștia, pe cari eu îi știu erau reacționari, străini de interesele clasei muncitoare și anume, la Londra, cum am arătat mai sus pe ZEVEDEI BARBU, care era membru al Partidului Comunist, la Belgrad, în postul de atașat de presă pe fostul legionar ION FRUNZETTI, care la trimitere era membru de Partid și de care PATRASCANU știa precis că fusese legionar, la Paris pe prietenul său, al lui BELU ZILBER, avocatul afacerist HERANT TOROSSIAN, în postul de consul general, care deși se plângea că retribuția în acest post nu-i va da posibilitatea materială să se întrețină, sosind la Paris și-a cumpărat cea mai scumpă mașină care era model unic în toată Europa și un apartament, lucru pe care îl știu dela ELENA PATRASCANU, la Washington a numit ca funcționară deasemenea pe o reacționară notorie, rusoaică albă, VIOLETA ZUBCOV, pe care o cunoștea bine și care deasemenea a rămas în legătura imperialistă, neamă revenind în țară. Nu cunosc misiunile cu cari aceștia au fost trimiși știu însă că, în scopul de a-și creia popularitate dincolo de hotare, PATRASCANU a dat sarcina lui TOROSSIAN să-i publice cărțile sale în franceză la Paris, lui ZEVEDEI BARBU, în engleză la Londra și lui FRUNZETTI în sârbește la Belgrad.

Știu însă că TOROSSIAN, avusese legături cu VISOIANU încă dinainte de a fi plecat la Paris și că PATRASCANU atât la conferința dela Paris în 1946, cât și după ce a fost la Bruxelles a avut contact cu acesta la Paris.

Aceasta este declarația mea pe care o semnez și o susțin.

ss/HARRY BRAUNER

23 Decembrie 1952.

25/11/52

D E C L A R A T I E

=====

Subsemnatul HARRY BRAUNER, născut în anul 1908, luna Februarie, ziua 24, în orașul Piatra Neamț, fiul lui + HERMAN și DEBORAH, fost profesor universitar, cu ultimul domiciliu în Cal. Victoriei 16B, declar următoarele:

În acțiunile de zădărniciere a politicii pe care Partidul Comunist o ducea, PATRASCANU la utilizat pe BELU ZILBER la CEC, unde la numit ca reprezentant al Partidului în consiliul de administrație. În această calitate BELU ZILBER a sabotat în mod sistematic cererile de credit pe care Partidul le cerea pentru instituțiile economice ce le creșea și cari urmau să desfășoare o activitate pe linia Partidului și pentru a contracara societățile burghize. BELU ZILBER, refuzând creditele pentru societățile create de Partid, deși aceste credite îi erau cerute chiar de către Partid, dimpotrivă susținea materialicește societățile burghize. Am fost de față de nenumărate ori la discuții în care BELU ZILBER îi comunica lui PATRASCANU faptul că a mai refuzat să dea bani unei societăți ce venise în numele Partidului. Îmi aduc aminte de pildă că a refuzat să subvenționeze societatea nou înființată a "Sovromfilmului" care avea în acel timp importantul rol de a contracara puternica ofensivă americană care invadase prin filme aproape exclusiv piața românească și care avea scopul de a introduce filmele sovietice. În schimb când, chiar eu i-am cerut un credit important pentru instituția reacționară a Fundației "Regele Mihai I", când m'am prezentat la ZILBER împreună cu OCTAVIAN NEAMTU, directorul general al Fundației, ZILBER a acordat fără nici o dificultate acest credit.

PATRASCANU, urmărind urmărirea să ajungă Prim Ministru. În această privință s'au purtat multe discuții la el acasă, despre care au cunoștință în afară de mine și BELU ZILBER și LENA CONSTANTE și ELENA PATRASCANU. Pentru realizarea acestui scop conta pe sprijinul partii.
./.

s/HARRY BRAUNER

delor istorice, a căror poziție subrezită urma să fie întărită prin PATRASCANU, pe ajutorul anglo-americanilor și a monarhiei. Notele de protest anglo-americane au fost primite cu o vie satisfacție de PATRASCANU, de BELU ZILBER, de LENA CONSTANTE, de mine, de ELENA PATRASCANU. PATRASCANU și SILBER susținând că aceste note având efectul de a intimida conducerea Partidului Comunist îl vor determina să trateze cu anglo-americanii și că în acel caz, fiind nevoit să cedeze va ajunge Prim-Ministru, în urma faptului că va fi susținut atât de anglo-americani, cât și de național țărăniști, cu care tratase direct în întâlnirile conspirative avute cu reprezentanții ministerului de Externe ocupat de țărăniști (POGONEANU și BUZEȘTI) și având deasemenea speranța că regele îi este susținător.

Urmărind temeinic sabotarea consolidării regimului de democrație populară, PATRASCANU împiedică ocuparea departamentelor mai însemnate de către comuniști, sfătuind pe rege să împiedice amânând semnarea decretelor cerute de Partid pentru numirea de comuniști la Ministerul Economiei Naționale, la Externe, la Apărarea Națională. Despre acest lucru știe și LENA CONSTANTE și ELENA PATRASCANU. Într-o convorbire care a avut loc la Paltiniș în tîrziu anulului 1947, la care au luat parte ELENA PATRASCANU și LENA CONSTANTE, PATRASCANU, nemulțumit că tov. BODNARAS fusese numit la Apărarea Națională povestea tocmai cum în legătură cu aceste numiri pe care Partidul le cerea cu insistență, regele l-a consultat și cum el i-a dat sfatul să amâne cât mai mult cu putință rezolvarea acestor decrete, lucru la care regele i-a răspuns că și MANIU i-a dat același sfat.

În același ordine de idei de a împiedica acțiunea de democratizare când s'a pornit de către Partid urmărirea și judecarea criminalilor de război, în momentul în care la expirarea acestei legi, trebuind, deoarece în timpul prevăzut de lege nu putuseră fi arestați și judecați toți criminalii, ca printr'un decret regal să se prelungească această lege, PATRASCANU deasemenea l-a sfătuit pe rege să caute să tergiverseze cât mai mult semnarea acestei legi.

Demascarea lui EITEL PETRESCU la indispus foarte tare pe PATRASCANU, simțind că situația și întreaga lui acțiune prin ofensiva puternică a Partidului se năruie. PATRASCANU susținea că de fapt scrisoarea prezentată de către inginerul IONESCU este o manevră a Partidului Comu-

249
nist ea fiind de fapt o mistificare și spunând că acum,
după ce trei din creatorii lui 23 August sunt înlăturați,
îi vine și lui rândul.

Dându-și seama de faptul că o parte din uneltirile
lui au fost demascate, după ședința U.C. în care s'a pus pro-
blema atitudinii lui govine manifestată în discursurile din
Ardealul de Nord, PATRASCANU intră în completă derută. La ce-
rerea Partidului de a-și face autocritică, ELENA PATRASCANU
îl sfătuiește să se conformeze, într-o discuție violentă ce
are loc în casa lui PATRASCANU, BELU ZILBER și LENA CONSTANTE
însă susțin că nu trebuie să cedeze lucruri pe care de altfel
PATRASCANU l-a făcut. Atunci, cuprins de frică își pune pro-
blema fugii din țară drept singură posibilitate de a scăpa
de a fi arestat. Despre această posibilitate de a se salva
prin fugă s'a discutat mult, cu LENA CONSTANTE, cu ELENA
PATRASCANU, cu BELU ZILBER, cu mine, căutând o formulă care
i-ar înlesni dispariția lui PATRASCANU din țară.

Între timp, se pune problema conferinței interna-
ționale a juriștilor la Bruxelles. PATRASCANU caută cu orice
chip să participe la această conferință, fără însă a-mi co-
munica motivul real. Pe când ne aflam cu ELENA PATRASCANU și
LENA CONSTANTE la Mangalia, PATRASCANU vine foarte alarmat
cu un avion special susținând că acel avion era defectuos
că i s'a dat anume un aviator surmenat în scopul de a se
fi provocat un accident pentru a fi suprimat. Aceasta este
starea de spirit în care a plecat la Bruxelles, PATRASCANU
și cu toate acestea după Bruxelles el își continuă voiajul
întârziind la Paris. Înainte de plecare, pe când eram la
mare, LENA CONSTANTE, care urma să plece împreună cu PATRASCANU
la Praga, îmi destăinuiește că se va întâlni acolo cu
agentul "I.S."-ului, NICOL GROSS fără însă a-mi mărturisi
scopul adevărat al acestei întâlniri. I-am atras atenția
că nu cred că este prudent să se vadă cu el la care mi-a
răspuns că n'are nici o importanță căci nu are cine afla.
Întregul voiaj însă al LENII CONSTANTE i-a fost înlesnit
exclusiv de PATRASCANU, care îl însărcinează pe șeful său
de cabinet, MICSĂ să se ocupe de scoaterea pașaportului lui
LENA CONSTANTE și care îi dă LENEI CONSTANTE banii necesari
voiajului. Deși după întoarcere, reproducându-mi conversația
între ea și NICOL GROSS, LENA CONSTANTE nici de data aceasta
nu mi-a destăinuit obiectul întâlnirii, am înțeles că acest
drum fusese făcut în vederea organizării fugii căci între
cele pe care mi le-a spus LENA CONSTANTE, mi-a mărturisit
se/HARRY BRAUNER

că pe deoparte PATRASCANU a asigurat-o că în cazul când va fugi o va lua și pe dânsa, iar pe de altă parte că NICOL GROSS i-a propus să plece cu el la Londra. Pentru mine însă problema a devenit limpede în luna Noembrie, când la vreo două luni după întoarcerea lui PATRASCANU, în 1947, sunt invitat la masă de către JOSETTE LAZAR care îmi spune că va mai fi și un prieten pe care ține să mi-l prezinte și care dorește să mă cunoască. Venind la JOSETTE LAZAR acasă, într-o stradă în spatele grădinii Icoanei, am găsit acolo, pe tatăl vitreg al acesteia, pe unchiul ei LIC BRATASANU, pe sora ei vitregă EGHY ELIADE RADULESCU cu logodnicul ei și un englez tânăr, blond care vorbea foarte bine limba franceză, care venise cu o mașină "Jeep" și care lucra la legația Marelui Britanii.

Intr-o convorbire după masă, acest englez îmi comunică că în ceea ce privește înființarea institutului proiectat de cercetări folclorice are sarcina să-mi facă cunoscut că nu se mai pune această problemă din pricina faptului că autoritățile românești împiedică categoric acordarea de vize particularilor englezi și că prin urmare nu poate fi vorba de înființarea a noi institute când nici cele dinainte vreme ca British Council nu a mai căpătat autorizația de a funcționa. Îmi spune însă că a primit sarcina să-mi pule în vedere că în cazul în care mi se va cere, sau voi avea posibilitatea să facilitez prin toate mijloacele cari îmi stau la îndemână plecarea lui PATRASCANU din țară. Căutând pe deoparte să-mi dau seama în ce fel s'a ajuns la hotărârea de a primi această sarcină și-am comunicat ELENEI PATRASCANU și lui PATRASCANU că sunt surprins de faptul că JOSETTE LAZAR invitându-mă m'a prezentat unui englez care am avut impresia că e spion, crezând că spunându-le acest lucru voi afla mai mult dela PATRASCANU, care socoteam că de vreme ce am primit această sarcină în calitate de agent al spionajului britanic în legătură cu ajutorul pe care trebuie să-l acord lui, îmi va spune sau va insista asupra convorbirii avute, pe care însă în nici un caz nu i-aș fi reprodus-o deoarece nu primisem dispoziții în acest sens. La foarte puțină vreme după această vizită, am aflat că JOSETTE LAZAR, fără a anunța pe nimeni a fugit din țară.

După rezoluția P.M.R. în legătură cu PATRASCANU, acesta caută să-și organizeze fuga. Intr-o zi primesc dela LENA CONSTANTE un telefon în care îmi comunică să viu la

./s. ss/HARY BRAUNER

dânsa deoarece EDITH MARCOVICI, prietend de-a PATRASCANILOR, deasemenea dușmană a Partidului și a regimului, dorește să-și ia rămas bun dela mine părăsind țara. Relațiile dintre mine și EDITH MARCOVICI nu justificau întru nimic și nici între ea și LENA CONSTANTE, faptul de a ține să ne vadă înaintea de a pleca în străinătate. La LENA CONSTANTE, EDITH MARCOVICI îmi dă două buletine de biroul populației complete, pe un nume de bărbat și femeie, soț și soție spunându-mi că aceste buletine, la cererea lui PATRASCANU vor trebui transformate prin schimbarea fotografiilor dându-mi indicații ca în cazul în care PATRASCANU mi se va adresa să iau contact cu avocatul GRAUR, din Calea Moșilor 180, al cărui nume îl voi găsi în cartea de telefon și căruia să mă adresez întrebând de domnul PIKY, iar acesta va face așa încât buletinele să fie falsificate cu fotografiile necesare. În același timp îmi comunică că, în scopul fugii lui PATRASCANU îmi va trimite mașina ei, care necesită o mică reparație și pe care să o trec pe numele Arhiviei de Folclor, al cărui director eram. A doua zi mașina lui EDITH MARCOVICI mi-a fost adusă în strada Dionisie Lupu 10, unde urma să fie revizuită și să fie pusă la punct. În preajma arestării lui PATRASCANU, acesta are o convorbire cu HERAND TOROSSIAN la mine acasă, în strada Dionisie Lupu, cerând lui TOROSSIAN să-i organizeze fuga. Din câte am înțeles, mașina urma să fie condusă de TOROSSIAN iar fuga urma să fie făcută pe la frontiera către Ungaria. Deși personal îmi era frică să pun mașina pe numele instituției pe care o conduceam și sunt convins că dacă acest lucru mi-ar fi fost cerut de PATRASCANU aș fi refuzat, ținând seama că nu se punea problema ca și eu să fug, am acceptat însă acest lucru, deoarece promisem dispozițiile prin agentul Serviciului de spionaj britanic, pe care îl cunoscusem la JOSETTE LAZAR.

În același vreme LENA CONSTANTE a adus la mine acasă, cerându-mi să ascund niște acte sau documente a lui PATRASCANU privitoare la 23 August, precum și niște valută străină pe care ea le-a ascuns în biroul Arhiviei de folclor unde locuiam, în niște firide de lemn de stejar cari căptușeau zidul dela fereastră. PATRASCANU păstra acele documente pentru a se servi de ele în străinătate în cazul în care ar fi fugit, unde scriind o carte privitoare la evenimentele din România și la persoana lui sigur că ar fi prezentat în lucrurile într'o lumină necorespunzătoare intereselor țării. Între altele printre hârtii se afla și o fotografie

în care apărea tov. VISINSKY înconjurat de cei cari semnaseră actul dela 23 August, adică MANIU, BRATIANU, TITEL PETRESCU și PATRASCANU.

La câteva zile după ce mi-a fost trimisă mașina, pe care a văzut-o PATRASCANU și HERAND TOROSSIAN, urmează arestarea lui PATRASCANU, a ELENEI PATRASCANU și LENEI CONȘTANTE pe de o parte, a lui HERAND TOROSSIAN care încercând să fugă a fost prins la frontiera maghiară.

Rămânând singur în libertate, cuprins de frică, mi-a propus să mă străduiesc să lucrez în așa fel încât să nu dau de bănuț despre întreaga mea activitate, să încerc, ca rupându-mă complet de britanici în serviciul de spionaj al cărora lucrasem să-mi refac viața. Am început să depun o activitate febrilă, am pus în practică directivele Partidului, am atacat prin presă și prin conferințe la Radio Imperialismul vorbind în legătură cu folclorul despre războiul din China și despre mișcarea din India, am participat la conferința partizanilor păcii din R.P.R. în fine am desfășurat o activitate multiplă ce nu era pe placul imperialiștilor și mai cu seamă a englezilor. Cum eu, prin aceste acțiuni credeam că voi termina odată pentru totdeauna cu fosta mea activitate de agent al serviciului de spionaj, cum nu am dat curs la o scrisoare pe care LEE MILLER mi-a trimis-o cerându-mi dela Londra să-i răspund urgent dacă sunt dispus să îmi leghetura cu o prietenă pe care mi-o trimetea în țară și care bineînțeles venea pentru spionaj, în luna Octombrie 1949 se prezintă la mine MARIA TANASE care îmi comunică faptul că englezii sunt foarte supărați pe mine pentru că falsific folclorul, că mă vor ataca la postul de radio Londra și dacă nu au făcut-o până atunci este pentru că au un dosar bun despre mine. Am înțeles limpede că acesta este un ordin observator camuflat și în același vreme o amenințare, căci MARIA TANASE mi-a atras atenția că deține această informație din partea unei persoane extrem de importante. Sigur că pe cei care îmi trimisese vorbă nu-i interesa felul în care îmi duc activitatea folclorică, ci ținând seama că PATRASCANU e arestat și că eu îndeplinisem în preajma lui anumite misiuni pe cari le promisem din partea serviciului britanic de spionaj, acesta se sesizase de atitudinea de independență pe care o luasem, temându-se că în continuare voi divulga aceste secrete. Aceasta am înțeles eu din cele ce mi-a transmis MARIA TANASE.

În aceeași ordine de idei, tot la sfârșitul anului 1949, într-o convorbire pe care am avut-o cu LENA CONȘTANTE după ce fusese eliberată din prima arestare, fără a-i fi mărturisit că am fost agentul spionajului britanic i-am spus că dela arestarea lui PATRASCANU mi-am schimbat atitudinea atât de tare încât prin felul în care îmi desfășor activitatea în cazul în care m'ar avea vreodată la mână englezii va fi vai de capul meu. LENA CONȘTANTE m'a asigurat că nu trebuie să am nici o grijă căci mă va salva ea.

În timpul cât a fost arestată LENA CONȘTANTE, aceasta îmi trimete prin poștă, la prietena noastră comună DORICA BALAN în Bul. Elisabeta 91, o scrisoare în care îmi comunică că se bucură de un regim foarte bun, că are cărți și că ascultă Radio și că să-i conform primirea scrisorii prin mica publicitate în aceeași vreme să-i comunice și mamei ei. Am predat mamei lui LENA CONȘTANTE scrisoarea și am înțeles că prin această comunicare mă previne că n'a declarat nimic organelor de anchetă prevenindu-mă deci asupra felului în care să mă comport în cazul în care ași fi fost arestat. Negăsind prudent mijlocul pe care mi-l indica pentru a comunica cu dânsa și ținând seama că ascultă emisiunile la Radio am judecat că, alegând un subiect care i-ar fi sugerat o anumită situație într-o conferință la Radio va înțelege că aceasta este de fapt o confirmare.

Am vorbit despre folclorul din comuna Măruș, comună în care fusese să cercetez melodiile populare în anul 1946 împreună cu LENA și după care imediat la reîntoarcere făcusem acele comunicări lui PATRASCANU, când era la Paris, pentru a înțelege mai bine am găsit chiar o înregistrare a unei melodii ce mi-o cântase o femeie cu numele de LENA PREDĂ, din acea regiune și cum acest nume de LENA este aproape inexistent la țară, am socotit că acest nume îi va fi și mai revelator. Tot în vremea în care LENA CONȘTANTE era arestată am primit un telefon într-o după amiază acasă în care o voce de femeie mi-a șoptit "din partea lui LENA" după care a întrerupt. Am înțeles că LENA, prin acest telefon doria să se convingă dacă nu sunt arestat pe deoparte și pe de altă parte deasemenea să mă liniștească căci, în cazul în care ar fi făcut mărturisiri bineînțeles că ar fi fost pusă în situația de a nu fi putut comunica cu mine.

După ce în luna Septembrie a anului 1948, LENA CONȘTANTE a fost eliberată din prima arestare, mi-a mărturisit mijloacele pe care le-a utilizat pentru a comunica cu

mine mi-a dat indicații de felul în care să mă comport în cazul unei arestări și anume să-l fac pe naivul arătând că n'am avut nici o legătură cu PATRASCANU ci că am fost numai prieten cu ELENA PATRASCANU, că în fața mea nu se discutau nici un fel de probleme politice, iar în cazul în care voi fi constrâns să declar căutând să retractez fie în cursul anchetei fie la proces.

În același ordine de idei, înainte de a fi fost arestat BELU ZILBER îmi dăduse indicații ca în cazul în care voi fi arestat singurul mijloc de a scăpa este să neg absolut tot chiar atunci când voi fi pus în fața unor dovezi.

LENA CONSTANTE mi-a mai dat indicații să nu vorbesc despre ceace știam numai dela ea, căci ea nu va mărturisi că mi-a comunicat și anume despre faptul că a întreținut legături comunicând cu NICOL GROSS, despre întâlnirile între național țărăniști și PATRASCANU, mijlocite prin dânsa, despre faptul că i-a procurat, printr'o doctoriță VALENTINA GOLDENBERG, otravă lui PATRASCANU, care intenționa să se sinucidă în cazul în care nu i-ar fi reușit fuga, despre întâlnirea dintre americanii ROBERTS și MADISON și PATRASCANU, despre așaunderea banilor și documentelor lui PATRASCANU la mine.

Fiind din închisoare LENA CONSTANTE m-a mai comunicat că a avut prilejul să comunice în timpul arestării cu BELU ZILBER, că acesta i-a spus că e interogată în legătură cu americanii ROBERTS și MADISON dar că nu a mărturisit nimic.

În timpul în care LENA CONSTANTE fusese arestată, eu am avut legături intime cu o prietenă pe care o vedeam în permanență. Fiind din închisoare, LENA CONSTANTE mi-a cerut insistent să rup orice legături cu această femeie, deoarece ea a vorbit în așa fel despre raporturile ce există între mine și ea în timpul anchetării încât a dat a înțelege că suntem nedespărțiți, iar în cazul în care nu voi proceda așa încât cele spuse de ea să nu pară verosimile, ar putea da de bănuț autorităților că n'a spus adevărul. Deasemenea mi-a mărturisit că nu a făcut nici o declarație la anchetă și că din pricina aceasta a și fost eliberată; doar că a spus că a trăit cu PATRASCANU.

De cum a eșit din închisoare, LENA CONSTANTE a căutat în permanență o modalitate de a comunica cu PATRASCANU. În acest scop a luat legătură cu femeia de serviciu a PATRASCANILIBR care era în contact cu mama ELENEI PATRASCANU.

NU, doamna SCHWAMEN. Aflând prin ea că doamna SCHWAMEN a primit autorizația de a vedea pe fiica ei la Snagov, LENA CONSTANTE se duce la această doamnă trimițând o sticlă de porto și un flutar și spunându-i să comunice lui PATRASCANU că nu a declarat absolut nimic din ceace știa în timpul arestării. Nu știu ca PATRASCANU să-i fi comunicat ceva prin dna SCHWAMEN. O comunicare dela PATRASCANU, LENA CONSTANTE mi-a mărturisit că a avut-o printr'o scrisoare pe care un prieten de-al PATRASCANILOR a primit-o dela acesta, în care spunea că speră în curând să fie liber dar că înainte de aceasta are de făcut o muncă foarte grea. Despre altă comunicare între PATRASCANU și LENA CONSTANTE sau altcineva în această vreme nu am cunoștință.

În legătură cu NICOL GROSS am omis să spun că în anul 1947, înainte de plecarea la Bruxelles, LENA CONSTANTE mi-a spus că a aflat că NICOL GROSS vorbește la emisiunile românești ale postului de Radio Londra în fiecare Joi seara, că subiectele pe care le tratează sunt în legătură cu desoperirile tehnice. Această informație cred că o deținea dela LAZAR LAZAR (HERSCOVICI), fostul funcționar și om de casă al lui GROSS, cu care LENA CONSTANTE se întâlnea din când în când. Despre faptul că NICOL GROSS vorbea la Radio, la Londra, LENA CONSTANTE îi comunicase și lui PATRASCANU.

Intorcându-se, după vizita pe care PATRASCANU a făcut-o la Budapesta împreună cu delegația guvernamentală la Budapesta, într'o zi, venind la mine pe când eram bolnav și când mi-a adus o sticlă de alcool unguresc cadou, de față fiind ELENA PATRASCANU și LENA CONSTANTE, PATRASCANU a povestit că s'a văzut cu RAYK, și vorbind despre el spunea că e cea mai reprezentativă figură dintre comuniștii maghiari, că prin politica pe care o duce Partidul Comunist maghiar, spre deosebire de noi a reușit în mare măsură să se rupă de BESS, dând exemplu că la recepțiile la care a participat nu au luat parte decât numai extrem de puțini sovietici, ambasadori și un general, iar că pe străzi în Ungaria, nu a văzut de loc uniforme sovietice. Altceva, despre caracterul întâlnirii cu RAYK nu a povestit.

După înființarea Cominformului și primul congres al acestuia PATRASCANU era nemulțumit și îngrijorat și spunea că de fapt acesta este o formă camuflată a Cominternului de altă dată, formă sub care Uniunea Sovietelor duce o politică de intimidare a celorlalte partide comuniste din alte țări pentru a le obliga să acționeze sub direc-

tivele sale răpindu-le independența și spunea că în acest sens au fost chemați la ordine la acea conferință conducătorii altor partide printre care și THOREZ, că această acțiune a Cominformului este de fapt o acțiune prin care se răpește celorlalte partide posibilitatea în mod forțat de a lucra cu țările capitaliste.

În vremea în care Partidul a pornit acțiunea de democratizare a Societății de Radio, PATRASCANU a căutat să împiedice acest lucru, intervenind, profitând de calitatea lui, pentru unele persoane epurabile. Îmi reamintesc de faptul că la chemat chiar telefonic la Minister pe MATEI SOCOR, spre a-i pune în vedere să nu epureze pe CIOMAC mi se pare și alții al odror nume nu mi-l mai amintesc. În acea vreme și eu, era la sfârșitul lui 1945 sau începutul lui 1946, fiind funcționar la Radio, l-am informat pe POGONEANU de felul în care decurge acțiunea de democratizare și de epurare acolo, POGONEANU fiind în acea vreme secretar general la Externe.

În ceea ce mă privește, deasemenea în legătură cu activitatea pe care am avut-o cu activitatea de spionaj în slujba britanicilor, am căutat să introduc în țară pe compozitorul englez FRANCIS CHAGRIN, de origine român, născut PAUCKER, cu care nu eram înainte în legătură, căci îl cunoscusem cu ani înainte și nu corespondasem niciodată cu el. Acesta îmi scrisese că i se refuzase viza de intrare și că vrea să intre în țară pentru a lua legătură cu compozitorii români în calitate de secretar al sindicatului compozitorilor din Anglia. Deși știam că în vremea războiului fusese directorul muzical al emisiunilor politice al postului de Radio Londra, lucru pe care mi-l comunicase, m'am adresat tov. MORARU, secretarul Comitetului de Artă și Cultură a Secției de Propagandă și Agitație, arătându-i scrisoarea, fără însă a-i comunica calitatea pe care acesta o avusese în vremea războiului și cerându-i insistent introducerea lui CHAGRIN în țară, lucru care însă n'a fost aprobat. Acest lucru s'a întâmplat în anul 1947.

În acțiunea de a crea atmosferă ostilă Uniunii Sovietice, BELU ZILBER a întreprins, după 23 August, un plan sistematic de a calomnia și a răstălmăci realizările din Uniune. Acest lucru îl făcea în permanență ori de câte ori avea prilejul să vorbească cu cineva, îl făcea mai cu seamă față de tinerii cari intraseră în Partid și cari veneau pe la el căutând să-i influențeze. De nenumărate ori am fost de față la aceste manifestări a lui ZILBER despre care PATRAS-

CANU avea cunoștiință.

Despre felul în care a fost primit de reacționari discursul dela Cluj, am omis să spun că aceștia l-au aplaudat călduros iar după aceia PATRASCANU, cu ELENA PATRASCANU, cu LENA CONSTANTE, cu șefii lui de cabinet și cu mine, am stat câteva zile la Stâna de vale, în casa ce aparținea episcopatului greco-catolic din Oradia, fiind foarte bine primiți în calitate de oaspeți ai episcopului reacționar național-țărănist SUCIU, care fusese de față la discursul suspomenit.

Cu toate că PATRASCANU se plângea de faptul că Partidul nu l-a sprijinit materialicește în alegeri, el avea în permanență la el într'o nișă din birou monezi de aur. Stiu că la un moment dat HERAND TOROSIAN i-a procurat bani în această formă, nu știu însă anume de ce sumă este vorba și nici nu știu câți bani avea la dispoziție PATRASCANU sau cine altcineva l-a subvenționat.

După arestarea lui BELU ZILBER a venit la mine o doamnă, al cărui nume nu-l cunosc, sora lui COCA MOSCOVICI și cumnată a lui PAUL MOSCOVICI, de care se spunea că a fost condamnat în Uniunea Sovietelor. Această doamnă era vecină cu ZILBER și venind la mine mi-a cerut să-l anunț pe PATRASCANU de arestarea lui ZILBER, lucru pe care l-am făcut imediat. Stiu că PATRASCANU fusese în legături de prietenie cu PAUL MOSCOVICI înaintea plecării acestuia în Uniune și că o vedea pe soția lui în ultima vreme, căci chiar eu am întâlnit-o la el acasă.

Aceasta îmi este declarația pe care o susțin și o semnez.

ss/HARRY BRAUNER

25.XII.1952.

238

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestat HARY BRAUNER, născut la 24 Febr. 1908 în
Piatra Neamț, fiul lui HERMAN și DEBOAH, cu ultimul domiciliu
în Calea Victoriei Nr. 163 București.

29 Decembrie 1952, București

Interog. a început la ora 7

" s'a terminat " " 11,45

Întrebare:

Când ai fost dta arestat?

Răspuns:

Am fost arestat la 27 Ianuarie 1950.

Întrebare:

Al cuiu ești dta acte criminale împotriva Partidu-
lui și a Securității Statului Român.

Răspuns:

Da, am comis acte grave de spionaj și trădare im-
potriva Statului și poporului român.

Întrebare:

care au fost întrebările și sfaturile organelor
de cercetări, pe lângă dta în tot acest timp de când ești
arestat.

Răspuns:

În tot timpul de când am fost arestat organele de
cercetări au stăruit în mod deosebit pentru a-mi arăta
sincer, deschis și fără ocol activitatea mea.

Întrebare:

Si față de această stăruință, cum a fost atitudi-
nea dta?

Răspuns:

În tot timpul nu am făcut altceva decât am căutat
să induc în eroare organele de cercetări și să câștig timp
creștând că astfel prin trecerea timpului organele Securității
nu vor mai avea posibilitatea să demapte public activi-
tatea noastră, din grupul lui PATRASCANU.

./.

ss/HARY BRAUNER

britanic.

267

Intrebare:

Arată dta instrucțiunile primite din partea serviciului de spionaj imediat după ce ai fost recrutat.

Răspuns:

BERYL DE ZOTTIE mi-a spus la plecarea mea din Londra, că va trimite pe cineva în țară ca să urmărească să facă un voiaj cu care prilej să culegă informații și să fotografieze, iar în cazul când va fi nevoie să intervin pentru a căpăta prin Min. Propagandei autorizația de a fotografia.

Intrebare:

Arată dta activitatea de spionaj dusă în țară după însoțirea dela Londra?

Răspuns:

După întoarcerea mea dela Londra, în luna Iunie 1938, s'a prezentat la mine LEE MILLER, însoțită de pictorul englez ROLAND PENROSE cu recomandarea lui BERYL DE ZOTTIE de a-i însoți într-o călătorie care urma s'o facă în țară.

LEE MILLER împreună cu PENROSE, au venit cu mașină proprie în țară, ambii având aparate fotografice. Împreună cu ei am făcut un voiaj în regiunile: București-Gorj pe Valea Oltului, Sibiu-Moldova-Cernăuți și înapoi. După acest voiaj PENROSE a fost chemat de urgență la Londra, iar LEE MILLER a rămas în România continuând mai departe alte voiajuri. În primul voiaj cu PENROSE am mai vizitat și regiunea Turcuia-Siștea-Balcic, oprindu-ne la Siștea și la Oltenița. Cu LEE MILLER am vizitat încăodată Cernăuți, întorcându-ne din Bucovina la Sighet-Marmației, iar de acolo Medias Munții Apuseni.

În primul pasaj, jumătate de drum am fost însoțiti de către prof. CONSTANTIN BRADICIU. Iar în voiajul pe care l-am făcut cu LEE MILLER în Bucovina - Sighetul Marmației am fost însoțiti de LENA CONȘTANȚE.

În timpul acestui voiaj, atât PENROSE cât și LEE MILLER au făcut numeroase fotografii:

-Au fotografiat regiunea petroliferă a Ploieștilui, împreună cu instalațiile de rafinării, notându-și și eu dându-le indicațiile necesare pentru identificarea fotografiilor.

-Au fotografiat pozelele și drumurile pe care în aceleși vreme le însemnau și pe o hartă pe care și-o procuraseră din București. Deasemenea își notau starea drumurilor.

-Au fotografiat instalațiile portuare dela Siștea.
./.

ss/HARY BRAUNER

- - -
tra-Oltenița-Giurgiu, precum și Constanța și a parte din litoralul Mării, portul și docurile.

-Au fotografiat ori de câte ori întâlneau trupe rămăsești în deplasare, grupuri de concentrați în dreptul cazărnicilor și convoaie de cai rechiziționați pentru armată.

-Prin mine s'au interesat de starea de spirit a populației în legătură cu concentrările și problema războiului.

-Am luat informații cu privire la problema cadri-laterului, a colonizării cu macedoneni, având în acest scop discuții cu directorul și secretarul Prefecturii din Silistra, care m-a însoțit în mai multe sate.

-În regiunile de munte s'au deplasat încercând drumurile secundare și carosabilitatea lor pentru mașini.

Pretextul acestei vizite a fost un voiaj turistic cu scopul de a cunoaște și înregistra obiceiurile populare și a fotografia costume naționale și culturi pitorești din țară.

LEE MILLER și ROLAND PENROSE în misiunea lor de a culege informații în voiajul pe care l'au făcut, s'au servit de mine, dar fiind faptul că eu fiind folclorist găsit ca pe deplin în fața autorităților motivul sub care ei voiajau, ne dând de bănuț că ei fac spionaj.

LEE MILLER a stat în țară timp de 3 luni, plecând în urma unui ordin din partea Legației Americane, ea având și pașaport american, pe lângă pașaportul egiptean. Pașaportul îl căpătase prin căsătorie cu ELONI BEY cetățean egiptean.

În misiunea de spionaj pe care LEE MILLER și ROLAND PENROSE au avut în România în vremea aceea, au fost ajutați în permanență de către mine, cu tot ce au avut nevoie, pentru îndeplinirea misiunii lor.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu, cuvânt cu cuvânt și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetat:

ss/HARRY BRAUNER

Anchetator:

Lt. Maj. de Securitate

T. Stăicu

Sol tu. tin

262

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat HARY BRAUNER, născut la 24 Febr. 1908 în orașul Piatra Neamț, fost profesor universitar, cu ultimul domiciliu Calea Victoriei Nr. 168 Buc.

30 Dec. 1952, București

Interog. a început la ora 7,10

" s'a terminat " 12,10

Intrebare:

În procesul-verbal din ziua de 29 Dec. 1952, ai arătat dta felul și împrejurările în care ai devenit agent în serviciul de spionaj britanic. Arată dta sincer organelor de anchetă activitatea de spionaj dusă în slujba serviciului de spionaj britanic înainte și după 23 August 1944.

Răspuns:

În legătură cu activitatea mea de spionaj în slujba Marii Britanii, activitate ce o încetasesm la începutul anului 1940, de când n'am mai avut nici-o legătură în anul 1945 în toamnă, BERYL DE ZOETTE mi-a scris, comunicându-mi că intenționează să vie în România, pentru a relua proiectul care nu fusese pus în practică înaintea războiului, adică înființarea unui institut de cercetări de entografie și folclor. Scrisoarea pe care mi-a adresat-o s'a expedit de la Londra, de atunci n'am mai primit nici-o scrisoare însă în luna Ianuarie sau la începutul lunii Februarie 1946, LES MILLER a venit în țară și telefonând la mine acasă, a vorbit cu mama mea spunându-i să-mi comunice să mă duc de urgență la Athenae Palace. Prin telefon m'am dus la Athenae Palace și mi-a prezentat pe un coleg de al ei ziarist, ea venind în calitate de ziaristă la revista "Vogue" din Londra, iar colegul ei, care se numea JOHN PHILIPS, în calitate de corespondent de război la "United Press".

În prima luare de contact m'a comunicat că vine din partea lui BERYL DE ZOETTE și că se interesează de

233

situația politică din România. Atât ea cât și colegii ei veneau din Budapesta, de unde plecaseră cu o mașină pe care au fost nevoiți să o părăsească la Sibiu. JOHN PHILIPS mi-a comunicat atunci că a fost toată vremea detașat în calitate de reporter și consilier pe lângă TITO, lucrând la marele cartier al acestuia și că a obținut cele mai mari decorații din partea lui. LEE MILLER s'a interesat de activitatea pe care o duceam în acea vreme. Stia că sunt prieten cu PATRASCANU și mi-a cerut să-i cer acestuia o întâlnire la care urma să fie și JOHN PHILIPS. În această discuție PHILIPS mi-a mai spus că îl interesează atitudinea partidelor comuniste din țările eliberate de URSS, că consideră de cea mai mare importanță pentru aceste țări ca partidele comuniste să nu urmeze politica de izolare de Anglia și America, așa ca URSS, ci că acceptând să ducă o politică de apropiere cu țările capitaliste, acesta sunt dispuse să acorde nenumărate avantaje atât materiale cât și la conferința Păcii. I-am comunicat lui PATRASCANU dorința acestora de a lua legătura cu el la care PATRASCANU mi-a spus din motive de prudență se ferește să vadă englezi și americani. BELU ZILBER care a auzit dela mine despre sosirea acestora mi-a cerut urgent să-i pun în legătură cu el, lucru pe care l-am făcut, ducându-mă cu el la ZILBER acasă, unde a avut împreună o convorbire. Intre timp, am văzut-o pe LEE MILLER de mai multe ori, ea a avut o seară de întrevăderi care i-au fost însă lesnite de serviciul presei americane, luând contact cu regele și șefii partidelor istorice. Luînd LEE MILLER i-am dat informații cu privire la cele ce auzeam dela PATRASCANU, în ceea ce privește situația politică, adică că se urmărește în politica internă de către partidul comunist o cât mai strânsă apropiere de Uniunea Sovietică și prin desființarea partidelor istorice, încetarea oricărei colaborări cu Statele capitaliste, că din comitetul central al Partidului comunist, singurul care este împotriva acestei politici este PATRASCANU. Despre alte întâlniri a lui ZILBER cu aceștia n'am cunosțință. În ultimele zile LEE MILLER mi-a cerut să relau activitatea de spionaj, spunându-mi că continuă să se pue problema creerii unui institut de cercetări științifice și în aceiași vreme cu scopul de a prilegiu speangul celor cari vor fi trimiși din Anglia, iar între timp, că mă va pune în legătură cu o persoană din București, cărui urmează să-i

dau toate informațiile cu privire la anumite ²⁶⁴ probleme în legătură cu ceea ce aflu dela PATRASCANU și cu activitatea pe care o duc în cadrul organizațiilor de stânga. Am aranjat o întâlnire la sediul Arhivii de Folclor din str. Lipscaeni 110, unde lucram ca director și unde având cheia puteam veni oricând în lipsa personalului. La această întâlnire mi-a prezentat pe GUY PAUCKER, pe care îl cunoșteam mai de multă vreme, fără a fi avut legături de prietenie. Mi-a dat sarcina să mă întâlnesc cu acesta ori de câte ori va fi nevoie însă stabilim ca, pentru a nu da naștere la bănuieli, aceste întâlniri, în care eu urmam să-i dau diferite informații să aibă loc în cel mai strict secret. Cu câteva luni înainte am fost chemat de către LE ROUGETELLE, la Ambasada Britanică printr'un englez care mi-a comunicat că LE ROUGETELLE dorește să mă vadă și care m'a găsit la radio unde eu lucram în acea vreme. LE ROUGETELLE mi-a comunicat să continui activitatea de a le da informații și că mă va pune la momentul potrivit în legătură cu o persoană.

După plecarea lui LEE MILLER m'am întâlnit regulat cu GUY PAUCKER pe care îl vedeam în urma unor întâlniri ce le fixam telefonic. Nu am egit niciodată împreună cu el în oraș iar întâlnirile au avut loc întotdeauna la Arhiva de Folclor, fie uneori la orele prânzului după plecarea funcționarilor, fie seara când deasemenea nu era nimeni. GUY PAUCKER mi-a cerut să-i dau cele mai detaliate amănunte cu privire la o serie de probleme.

La problema
În ceea ce privește cele ce le auzeam din convorbirile ce aveau loc la PATRASCANU i-am reprodus informându-l când auzeam despre problemele în legătură cu acordurile comerciale cu Uniunea Sovietică, despre faptul că Uniunea Sovietică ar cere o seamă de mărfuri în cadrul despăgubirilor în condiții foarte grele pentru noi. I-am reprodus cele auzite dela PATRASCANU cu prilejul ciocnirilor dela 24 Februarie, când acesta pretindea că Partidul a încercat suprimarea lui. În afară de aceste probleme prin PAUCKER am primit însărcinarea să-i comunic amănunțit întreaga activitate pe care o desfășor în cadrul Partidului, ședințele la care particip, problemele ce se discută și participanții. Mi-a cerut să iau note amănunțite, de felul cum decurg aceste ședințe, note pe care i le puneam la dispoziție și pe care le citea când venea la mine extrăgându-și într'un carnet ceea ce îl interesa.

În felul acesta, la cererea lui l'am informat despre structura organizatorică a Comitetului de Artă de pe lângă Secția de Propagandă și Agitație. Am informat despre toate problemele ce s'au discutat la toate ședințele la care am participat în 1946-1947, atât în comisia muzicală a Comitetului de Artă cât și la ședințele întregului colectiv. I-am dat la cererea sa, numele tuturor care erau activiști. L-am informat despre personalul ziarului "Trai Nou", dând numele celor care lucrau acolo, fiind în legătură cu PUIU PERAHIM și DORINA RADULESCU pe care îi cunosteam dinainte. Am dat informații cu privire la întreaga activitate a sectorului de Artă și Cultură, din comitetul căruia făceam parte: cerându-mi listele artiștilor comunisti și mai cu seamă a acelor care îndeplineau funcții de răspundere, precum și punându-i la dispoziție notele în care reproduceam în tocmai prelucrările ce aveau loc. Deasemenea cerându-mi, i-am prezentat o schemă a organizării Ministerului Informațiilor cu serviciile principale și numele celor care conduceau aceste servicii și cu schimbările intervenite ulterior, eu funcționând la acel minister în calitate de consilier onorific. După plecarea mea din Comisia Muzicală a Comitetului de Artă la Comisia muzicală a USAZ-ului am informat despre problemele care s'au discutat acolo și anume: despre activiștii care conduceau diferitele resoarte.

Toate aceste probleme mi-au fost cerute cu insistență să le redau cât mai detaliat. Am avut contact permanent cu PAUCKER din luna Februarie 1946 și până în Septembrie 1947. În toată această vreme m'am întâlnit cu acesta la intervale de o săptămână sau două. Nu am egit niciodată împreună cu dânsul în oraș, iar când îl vedeam uneori la sora lui, nu dădeam impresia că am avea legături.

Din toamna anului 1947, fără a mă anunța PAUCKER nu mi-a mai solicitat nici o întâlnire și n'am mai avut nici-o legătură până în luna Noembrie, când la JOSETTE LAZAR s'a prezentat, într-o seară un englez al cărui nume nu-l cunosc. Acesta a venit spunându-mi că nu voi mai avea legătura dinainte. I-am insistat să renunțe pentru un moment de a mă mai pune în legătură cu cineva deoarece îmi dau seama că sunt urmărit și că în fața casei unde locuiam, am observat că în permanență sunt postati agenți, așa încât consider că pentru un moment nu pot fi în niciun caz util, deasemenea i-am spus că și eu din jurul meu, începând cu PATRASCANU sunt suspectați.

După ce am citit prezentul proces-verbal de
interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că este
întocmai cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetat
ss/HARY BRAUNER

268

Anchetator:
Lt. Maj. T. Staicu

267

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat HARY BRAUNER, născut la 24 Febr. 1908
în orașul Piatra Neamț, fost profesor universitar, cu ul-
timul domiciliu Calea Victoriei Nr. 168 Buc.

2 Ianuarie 1953, București

Interog. a început la ora 9,10

" s'a terminat " " 11,30

Intrebare:

Arată data împrejurările în care L. PATRASCANU
vroia să devină Prim-Ministru.

Răspuns:

În timpul crizei de guvern din 1946, l'am auzit
de mai multe ori pe PATRASCANU vorbind la el acasă împreu-
nă cu H. ZILBER despre dorința de a deveni Prim-Ministru.
L. PATRASCANU se baza pentru realizarea acestui scop pe
simpatia regelui bazată pe legăturile dintre el și rege,
pe sprijinul partidelor "istorice" mai cu seamă a națio-
nal-țărăniștilor și pe ajutorul anglo-americanilor.

Intrebare:

De cine urma să fie ajutat în această acțiune?

Răspuns:

În această acțiune PATRASCANU urma să fie aju-
tat de către naționali-țărăniști cu care a organizat
două întâlniri secrete, mijlocite prin LENA CONȘTANTE. La
aceste întâlniri PATRASCANU a luat legătură cu NICULESCU
BUZESTI și VICTOR RADULESCU POGONEANU ca reprezentanți
ai naționali-țărăniștilor. Aceste întâlniri secrete au
avut loc, una la părinții lui LENA CONȘTANTE din Aleea
Paul Sihleanu Nr. 5, iar a doua în blocul din str. Bionisie
Lupu Nr. 12-14, bloc în care locuia LENA CONȘTANTE, în gar-
soniera nelocuită a lui FLORIN TEODORU, a cărei chee
o avea H. ZILBER.

Intrebare:

Arată data discuțiile și scopul acestor întâl-
niri secrete?

./.

ss/HARY BRAUNER

Răspuns:

2268
Din cele spuse mie de LENA CONSTANTE, PATRASCANU s'a întâlnit cu NICULESCU BUZESTI și POGONEANU pentru a-și asigura sprijinul național-tărnîștilor pe deoparte, iar pe de altă parte pentru ^{pune} a dispoziția lor, colaborînd cu aceștia în vederea subminării Partidului Comunist și luarea puterii în Stat. De asemenea în cazul când lovitură de Stat ar fi reușit, PATRASCANU urma ca împreună cu regele și partidele "istorice" să anunce România în lagărul imperialist.

Întrebare:

Din afară de cine urma să fie ajutat PATRASCANU?

Răspuns:

În această acțiune de răsturnare a Guvernului GROZA, PATRASCANU se baza pe sprijinul anglo-americanilor. Notele de protest date de către anglo-americani, PATRASCANU le considera drept mijloace de intimidare a guvernului GROZA în scopul de al sprijini pe el în acțiunea sa de răsturnarea regimului.

Întrebare:

În ce împrejurare și-a făcut această comunicare LENA CONSTANTE?

Răspuns:

Înainte de a se întâlni cu BUZESTI și POGONEANU, LENA CONSTANTE mi-a comunicat că PATRASCANU ia cerut să-i mijlocească această întâlnire și că în acest scop se va întâlni cu POGONEANU la OCTAVIAN NEAMTU (care nu știa scopul întâlnirii), iar după ce au avut loc aceste întâlniri LENA CONSTANTE mi-a comunicat toate întrevederile și scopul lor.

Întrebare:

Ce discuții și pregătiri s'au făcut în legătură cu ajungerea lui PATRASCANU ca Prim-Ministru?

Răspuns:

Fiind convinși de reușita acțiunii lor, PATRASCANU și H. ZILBER, au discutat în prezența mea, a ELENEI PATRASCANU, a LENEI CONSTANTE, punând problema necesității de a schimba casa în momentul când va veni Prim Ministru. H. ZILBER îl sfătuia pe PATRASCANU să nu schimbe casa, ci să stea mai departe în aceeași casă dînd impreia de "modestie". Aceasta drept răspuns la părerea ELENEI

ss/HARY BRAUNER

PATRASCANU care arăta că apartamentul pe care îl locuiesc nu va fi suficient.

După ce am citit prezentul proces-verbal și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetat:

ss/HARY BRAUNER

Anchetator:

Lt. Maj. de Sec.

T. Stăicu

2269

Proces-Verbal de interogator

Arestat Harry Brauner, născut la 24. Febr. 1908
 în orașul Vienna neamț, fost profesor universitar,
 cu ultimul domiciliu Cală Velesei nr. 108 Buc
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

2. Ianuarie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9 și 10 min.

„ s'a terminat la „ 11 și 30 „

Intrebare: Arată o la impușurări cu care

A. Rădescu voia să devină prime ministru.

Răspuns: În timpul crizei de guvern din
 1946, l-am auzit de mai multe ori pe Rădescu
 vorbind, la el acasă împreună cu H. Dăbler des-
 pre dorința de a deveni prime ministru. Rădescu
 se baza pentru realizarea acestui scop pe simpatia
 agenți bozola pe legăturile dintre el și rege, pe
 sprijinul partidelor „ istorice „ mai ales al
 a național țărăniștilor și pe ajutorul anglo-
 americanilor.

Intrebare: de cine urma să fie ajutat
în această acțiune?

Răspuns: În această acțiune Rădescu
 urma să fie ajutat de către naționali - țărani
 ce erau a expunet dină înțelăsură reuți, sus-
 ținuți prin una Coudan. De aceste înțelări
 Rădescu a luat legatură cu vicelul

Semnătura,

Harry Brauner

Urmare: Jutubau: Eu ce impregnare tr'a făcut
acosta: comunicare duna Constante.

Răspuns: Trăind de a se întali cu Buzști o'
Bogomane, duna Constante omia comunicat că
Pătrăscu i-a cerut să-i mijlocieze acosta în-
talise și că în acest scop se va întali cu Pătrăscu
la Ocolian leontu (care nu stia neșul întaliri)
iar după ce au' avut loc 'acosta întaliri duna
Constante omia comunicat toate intrinsecile
și neșul lor.

Jutubau: A discuti și purgării s'au
făcut în legătura afumigina în Pătrăscu ca
din minime:

Răspuns: Fiind conștienți de reșita
setiunii lor, Pătrăscu și H. Ziller au discutat
în preputa omia a Eleni Pătrăscu, a dunei
Constante, punând problema maritatie de a
schimba casa în momentul când va veni
dinu ministru. H. Ziller îl ofătuia pe Pătrăscu
să nu schimbe casa, ci să stia mai depe
ste în în acosta casa dând impună de
"moderativ". Reșita după răspuns la preputa
Eleni Pătrăscu care aiăta ca apartamentul
pe care îl locuie nu va fi suficient.

Depă ce am cetil preputul r. v. și
am constat că este în bemar cu cele delibate
de mine, voluie și semnez.

Anchetator

Anchetat

Harry Brauner

14/1/53
279

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestat HARRY BRAUNER, născut la 24 Febr. 1908
în orașul Piatra-Neamț, fost profesor universitar, cu
ultimul domiciliu Calea Victoriei Nr. 168 Buc.

3 Ianuarie 1953, București

Interog. a început la ora 7,30

" s'a terminat " " 11. -

Intrebare:

În procesul-verbal din 29 Dec. 1952, ai arătat
cât de feul cum ai fost recrutat de serviciul de spionaj
britanic. Ancheta îți cere să arăți întreaga activitate
desfășurată împreună cu spioana BERYL DE ZOETTE.

Răspuns:

În luna Ianuarie 1939, am fost trimis la Londra
ca însoțitor al unui grup de tărani dansatori, care au
participat la festivalul societății engleze de dans și
cântece popular. Am luat contact cu acest prilej din nou
cu BERYL DE ZOETTE care a venit la mine la hotel. În con-
vorbirea care am avut-o cu aceasta BERYL DE ZOETTE mi-a
adus la cunoștință că este mulțumită de felul în care
a lucrat LEE MILLER în țara și de aportul pe care l'am
adus în misiunea de culegere de informații și de cunoaș-
tere a țării pe care a avut-o LEE MILLER.

BERYL DE ZOETTE m'a anunțat că ținând seama
de faptul că situația internațională este foarte încor-
dată s'a pus serios problema găsirii unei posibilități
camuflate de a da prilejul serviciului de spionaj brita-
nic să aibă în România agenții trimiși din Anglia sub
pretextul venirii în România pentru a face studii și
cercetări asupra obiceiurilor și artei populare. Pentru
realizarea acestui scop serviciul de spionaj britanic
intentionează să înființeze în România un institut de
cercetări folclorice, care eventual să aibă legături și

./ . se/HARRY BRAUNER

cu Bulgaria, Iugoslavia și Ungaria. Acest institut urmează să fie condus în România de către un om de specialitate și anume, de mine ținând seama că eram cunoscut și că am avut diferite însărcinări oficiale; iar persoana mea urmând să fie dublată de către BERYL DE ZOETTE. BERYL DE ZOETTE mi-a mai spus că urmează să se hotărască forma organizatorică a acestui institut și dependența lui de o instituție științifică din Anglia. În același timp ea m'a anunțat că va veni în misiune în România și va lua legătura cu mine. La plecarea mea din Anglia, BERYL DE ZOETTE mi-a înmănat un cec de 100 de lire sterline, emis pe numele meu de către societatea engleză de dans și joc popular. Cu toate că mai participasem în calitate de însoțitor la încă trei festivaluri în cadrul acestei societăți până atunci nu am fost retribuit în niciun fel.

În același timp aflându-mă la Londra, BERYL DE ZOETTE a organizat în atelierul pictorului PEMROSE o întâlnire la un ceai la care au participat mai multe persoane, toți englezi cu scopul de a mă cunoaște, urmând să fie trimise în România, unde acționând sub forma de cercetători științifici să joce spionaj.

După ce m'am întors în țară am primit misiune din partea societății de Turism din România prin directorul și FICHIAR și directorul propagandei al acestei societăți ION DELEANU să organizez un număr de centre cu manifestări folclorice. În țară, în vederea intensificării turismului în România și care centre ar fi format un punct de atracție pentru străini.

Întrebare:

Arată data când și în ce scop a venit în țară BERYL DE ZOETTE.

Răspuns:

BERYL DE ZOETTE a venit în țară înainte de sărbătorile postelui din 1939, în scopul de a mă pune în legătură cu Legația Britanică. În același timp, informându-mă pe BERYL DE ZOETTE despre proiectul societății de Turism România, s'a arătat foarte interesată, spunându-mi că și acest mijloc ar putea fi utilizat pentru a permite cu ușurință intrarea spionilor englezi în țară sub pretextul voiajurilor turistice. Cum eram în preajmă organizării unui voiaj în care urma să fiu însoțit cu mașina de către DELEANU, BERYL DE ZOETTE mi-a cerut insistent să-i dau posibilitatea în acest drum, în care organizez centrele

de manifestări folclorice.

Am făcut un voiaj cu mașina condusă de DELEANU, împreună cu BERYL DE ZOETTE pe ruta București-Sf. Gheorghe-Chelle Bieazului, Moldova și Bucovina până la Cornuți și în județul Gorj. În această călătorie BERYL DE ZOETTE a făcut numeroase fotografii. A fotografiat drumurile, concentrări de soldați și diferite aspecte din Moldova și Bucovina. De asemenea în acest voiaj s'a interesat prin mine despre starea de spirit a populației cu privire la evenimentele politice din vremea aceea. După acest voiaj ne-am întors la București.

BERYL DE ZOETTE a luat contact cu Legatia Britanică și mi-a comunicat că urmează să am o întâlnire cu Ministrul Angliei la București MOARE, pe acesta îl cunoscusem dinainte prin soții FOAD Ministrul Egiptului la București.

Întrebare:

Unde a avut loc întâlnirea, cine a participat și ce s'a discutat?

Răspuns:

Întâlnirea a avut loc în localul Legăției Britanice, în apartamentul ministrului. Am fost invitat la masă la dejun împreună cu BERYL DE ZOETTE fiind de față și LE ROUGETELLE care s'a recomandat consilier al Legăției și colonelul MACNAB atașatul militar. La această masă s'a discutat deschis problema înființării unui centru de spionaj britanic sub forma camuflată a unui institut de cercetări științifice. Ministrul Angliei mi-a comunicat că este de acord că acest institut să fie reprezentat de către mine, în România, de asemenea în legătură cu problema organizării acestui institut și a procurării fondurilor necesare mi-a spus că aceasta cade în sarcina lui BERYL DE ZOETTE. Specialiști urmau să vină din Anglia recomandați prin BERYL DE ZOETTE. Tot atunci s'a discutat diferite probleme politice care erau atunci la ordinea zilei. S'a discutat despre faptul că în țară au pătruns foarte mulți nemți care fac spionaj și că este necesară o contra acțiune din partea serviciului de spionaj britanic. La sfârșitul mesei col. MACNAB s'a retras cu mine în altă parte, punându-mi diferite întrebări și mi-a propus să-l informez ori de câte ori voi afla anumite știri în legătură cu situația politică, economică și problemele militare. I-am spus că în problemele militare nu cunosc

././ ss/HARY BRAUNER

pe nimeni, care ar putea să mă informeze, dar în legătură cu situația politică și economică am posibilitatea de a mă informa prin cunoștințele și prietenii mei.

Intrebare:

Ce informații ai furnizat col. MACNAB?

Răspuns:

Colonelului MACNAB i-am dat informații cu privire la evenimentele politice din acea vreme, în legătură cu orientarea României către Germania.

- În legătură cu problemele de politică internă, despre audiențele la palat, despre ofensiva legionară și unele probleme de natură economică cu privire la schimbul de mărfuri cu Germania.

Intrebare:

Dela cine ai primit date informațiile transmise col. MACNAB?

Răspuns:

Informațiile pe care le-am transmis lui MACNAB mi le procuram de la un grup de ziariști prieteni și cunoscuți printre care MIHAI POPP, TUDOR ANDREESCU, HORIA LIMAN, ZAHARIA STANCU, GHEORGHE DINU, GEORGE MACOVESCU, cu care mă întâlneam dese ori. Informațiile economice le aflam de la H. ZILBER, pe care îl vedeam în acea vreme și care vorbea regulat de problemele economice, el fiind în vremea aceea Directorul Institutului de Conjunctură.

Întrebându-mă col. MACNAB despre problema Cehoslovaciei, i-am spus că am un cunoscut care a trăit mult timp în Cehoslovacia și care cunoaște această problemă. Col. MACNAB m'a rugat să i-l prezint pentru a discuta această problemă. M'am adresat prietenului meu MIHAI POPP, spunându-i că pe col. MACNAB pe care îl cunosc, îl interesează anumite probleme politice și propunându-i să-l vizitez împreună. Am fost cu MIHAI POPP la col. MACNAB, în biroul acestuia și MIHAI POPP a dat toate informațiile cerute de MACNAB. Deasemenea în alt rând am egit cu col. MACNAB și MIHAI POPP la un restaurant. Nu știu să se fi mai întâlnit MIHAI POPP cu col. MACNAB.

Intrebare:

Câtă vreme ai dat informații de spionaj colonelului MACNAB?

Răspuns:

Începând din primăvara anului 1939 până la sfârșitul anului 1939, începutul anului 1940, când am părăsit Bucureștiul fiind concentrat la 15 Dorobanți, Piatra Neamț.

Intrebare:

Pentru serviciile făcute serviciului de spionaj britanic cu ce ai fost retribuit de aceștia?

Răspuns:

Au am primit nici un fel de recompensă pentru spionajul făcut în favoarea Marii Britanii. Am făcut acest lucru în vederea numirii mele ca director al Institutului de cercetări.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetat:

ss/MARY BRAUNER

Anchetator:

Lt. maj. de Securitate

T. Stăicu

277
276

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestat HARY BRAUNER, născut la 24 Febr. 1901 în
oropul Piatra Neamț, fost profesor universitar cu ultimul
domiciliu în Calea Victoriei Nr. 168 Buc.

5 Ianuarie 1953, București

Interog. a început la ora 9,30

" s'a terminat " " 12,30

Întrebare:

Arată d-ta împrejurările în care l-ai cunoscut pe
LUCRETIU PATRASCANU?

Răspuns:

Pe LUCRETIU PATRASCANU l-am cunoscut prin soția
lui ELENA PATRASCANU. Pe ELENA PATRASCANU am cunoscut-o prin
luna Octombrie 1944 la LENA CONSTANTE, către ei fusese pre-
zentată de către H. ZILBER. Fiind bolnavă ELENA PATRASCANU în
luna Noembrie 1944, LENA CONSTANTE mi-a spus că ELENA PATRAS-
CANU s'a interesat de mine și că ar fi bine să-i telefonex.
I-am telefonat interesându-mă de sănătatea ei și m'a rugat
s'o vizitez neputând pierde patul. M'am dus la ea, la un mo-
ment dat a intrat PATRASCANU în cameră și cu acest prilej
m'a prezentat lui PATRASCANU. În tară, proiectând o excursie
la Predeal, ELENA PATRASCANU m'a invitat pe mine și pe LENA
CONSTANTE cu care luca la Teatrul de Păpuși, în felul
acesta l-am cunoscut mai bine pe PATRASCANU.

Întrebare:

Arată d-ta activitatea criminală a lui L. PATRASCA-
NU dușă împotriva Partidului și a Guvernului.

Răspuns:

Încă din primvara anului 1947, PATRASCANU și-a
manifestat ura împotriva Partidului, în foarte multe discuții
pe care le avea, de fapt fiind ELENA PATRASCANU, LENA CONSTAN-
TE, eu și în special aceste discuții deveneau mai furioase
când era de fapt și H. ZILBER. Deși PATRASCANU știa bine încă
din acea vreme că H. ZILBER duce o propagandă deschisă împo-
tră HARY BRAUNER

- - -
triva Partidului și împotriva Uniunii Sovietice, 278 el
El avea pe H. ZILBER omul cu care se consulta asupra tuturor
problemelor politice și cu care se întâlnea ori de câte ori
avusesse loc ședința C.C. a P.C.R.. După aceste ședințe H.
ZILBER venea la PATRASCANU acasă și se retrăgea cu acesta
în birou informându-l despre problemele și hotărârile ce
se luau de către Partid în Comitetul Central.

LUCRETIU PATRASCANU îi comunica lui H. ZILBER ho-
tărârile și acțiunile C.C. al P.C.R. și în scopul ca ZILBER
să le transmită național țărăniștilor cu care acesta avea
legături permanente prin CONSTANTIN VISOIANU. În acest fel
hotărârile Partidului în lupta împotriva partidelor "istorice"
erau cunoscute de către conducătorii acestora, ei fiind pre-
venii pentru a contracara acțiunile Partidului comunist.

O altă acțiune dăunătoasă dusă împotriva Partidului
care avea ca scop împiedicarea dezvoltării Partidului, care
în acea vreme avea mari dificultăți materiale, PATRASCANU a
rezolvat-o prin H. ZILBER care a fost numit la CEC. În multe
discuții la care am asistat, ZILBER îi comunica lui PATRASCANU
cum sabota în mod sistematic cererile de credit pentru noile
instituții înființate de Partid. Am de pildă îmi aduc aminte
de refuzul categoric al lui ZILBER de a acorda sprijin bănesc
instituiției "Sovromfilm" care avea de scop introducerea
filmelor sovietice și înlăturarea filmelor americane care
învasaseră piața. "Sovromfilmul" în afară de acțiunea cultu-
rală pe care o întreprindea, era și un factor important în
scopul de a lămurii masele despre realizările din URSS. În
politica sa criminală de sabotarea hotărârilor Partidului
H. ZILBER în înțelegere cu L. PATRASCANU acorda cu ușurință
credite societăților burghize, fie ele economice, fie culturale.
De exemplu la cererea mea în calitate de inspector la Funda-
ția Regelui Mihai I, de a acorda pentru această instituție un
important credit, ZILBER a prezentat această cerere și a
susținut-o în Consiliu de Administrație a CEC-ului, rezol-
vând-o favorabil.

Despre aceste acțiuni de sabotare a hotărârilor
luate de Partid cu privire la problemele economice H. ZILBER
discuta cu PATRASCANU de față fiind eu, LEA CONSTANTIN și
ELENA PATRASCANU.

În momentul în care Partidul ducea lupta de des-
fășurare a instituțiilor reacționare, culturale s'au de demo-
cratizarea lor, PATRASCANU în anul 1945, mi-a spus că punându-
s problema numirii unui director la Fundația Regelui Mihai I,
va face această numire pe cineva a se consulta cu Partidul și
SECRETAR GENERAL

ni-a cerut să-i propun eu pe cineva. Acest lucru din pricina faptului că "Fundatia" avea în subordinea ei ²⁷⁹cele culturale care ar fi putut reprezenta un instrument puternic de democratizare a maselor jădrănești, atunci când ar fi fost conduse de Partid. La propunerea mea PATRASCANU l-a menținut pe vechiul director OCTAVIAN NEAMTU, pe care l-a propus regelui, deoarece acest post era ocupat prin decret regal la propunerea Ministrului de Justiție. În acest fel PATRASCANU urmărea să-și creeze și popularitate în rândurile funcționarilor fundației cari prin menținerea vechiului director nu erau îndăturați și care erau organe de propagandă a monarhiei. Acelas lucru l-a făcut PATRASCANU și cu Asociația reacționară Astra din Ardeal pe care a menținut-o, intervenind și pentru acordarea unei subvenții pentru această instituție. Delegația Astei a fost primită foarte bine în audiență de către PATRASCANU, eu fiind de față și mijlocind această întâlnire. În cadrul acestei asociații reacționare care avea controlul Căminelor culturale din Ardeal, PATRASCANU în scopul de a-și creia popularitate în afara Partidului și mai cu seamă în rândurile național-jădrăniștilor, fiind seamă că Asociația Astra era condusă de el, PATRASCANU a făcut conferințe cu caracter naționalist sovîn.

Întrebare:

Arată din mijloacele cu care l-ai ajutat pe PATRASCANU și scopul de îl urmăreai în această acțiune?

Răspuns:

În această acțiune de sabotare a democratizării instituțiilor culturale, l-am ajutat pe L. PATRASCANU să desfășoare o activitate criminală împotriva Partidului, susținându-l pe OCTAVIAN NEAMTU la conducerea "fundației" intervenind pentru acordarea unui credit pentru "fundației" pe lângă H. ZILBER și prezentându-i lui PATRASCANU delegația Asociației Astra pentru ca ea să fie menținută și sprijinită de către PATRASCANU. În aceeași vreme am contribuit la popularizarea numelui lui PATRASCANU în cadrul acestor instituții arătând celor din conducere că menținerea lor se datorește exclusiv lui PATRASCANU.

Am făcut aceste lucruri, în primul rând că eram devotat și atagat lui PATRASCANU și pentru că eram de acord cu politica pe care o ducea el, politică criminală de subminarea partidului și a clasei muncitoare.

După ce am citit prezentul proces-verbal și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetator
Lt. Maj. T. Stăicu

Anchetat:
ss/HARY BILUNER

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat HARY BRAUNER, născut la: 24 Febr. 1908
în orașul Piatra Neamț, fiul lui HERMAN și DEBORAH, cu
ultimul domiciliu în Calea Victoriei Nr. 168 București.

13 Ianuarie 1953, București

Interog. a început la ora 8

" s'a terminat " 13.

Intrebare:

În Procesul verbal din 3 Ianuarie 1953, ai arătat parte din activitatea de spionaj dusă până în 1940. Arată de asemenea împrejurările în care ai reluat legăturile de spionaj în slujba Marii Britanii.

Răspuns:

În toamna anului 1945, pe când lucram la Soc. de Radio Difuziune, într-o dimineață în timpul serviciului s'a prezentat la mine un englez care vorbea. francezește și care mi-a transmis că vine din partea lui LE ROUGETELLE, care dorește să mă vadă și mă roagă să trec în cursul dimineților viitoare între 12-13 la Legatia Britanică. I-am răspuns că mă voi duce, fapt ce am și făcut.

Intrebare:

Cum se numea englezul, dacă era îmbrăcat militar sau civil.

Răspuns:

Englezul care a venit din partea lui LE ROUGETELLE era foarte tânăr, îmbrăcat civil s'a recomandat, însă nu i-am reținut numele.

Intrebare:

La câte zile după întâlnirea cu englezul ai venit la LE ROUGETELLE și cum ai pătruns în Legatie.

Răspuns:

Peste vreo 3-4 zile m'am dus la Legatie și adreându-mă gardianului spunându-i că vreau să vorbesc cu LE ROUGETELLE, acesta m'a lăsat să intru indicându-mi biroul unde lucra.

Intrebare:

Arată data împrejurările în care l-ai întâlnit pe LE ROUGETELLE.

Răspuns:

Intrând pe ușa care mi-a fost indicată, într-o sală am întrebat pe o persoană care trece în acel timp pe acolo și care vorbea românește de LE ROUGETELLE spunându-i că sunt chemat de acesta și indicându-i numele meu. Persoana cu care am vorbit m'a introdus imediat la LE ROUGETELLE.

Intrebare:

Cu ce scop te-a chemat acesta?

Răspuns:

LE ROUGETELLE m'a chemat la el pentru ca să reiau legăturile de spionaj, care din cauza războiului le întrerupsesem, spunându-mi că mă va utiliza ca specialist în calitate de director al unui institut de cercetări folclorice pe care intenționează marca Britanie să-l înființeze în România cu scopul de a da posibilitatea să pătrundă în țară, informatori ai serviciului de spionaj britanic.

Intrebare:

Ce ai fost data întrebat de LE ROUGETELLE cu privire la activitatea și legăturile pe care le aveai în vremea aceea:

Răspuns:

LE ROUGETELLE s'a interesat despre activitatea mea politică și profesională. I-am spus că muncesc la Radio ca conferențier, lucru pe care îl știu, că depun activitate la Apărarea Patriotică, la Fundațiile Regale și că sunt în legături de prietenie cu LUCRETIU PATRASCANU.

Intrebare:

Ancheta își cere să arăți sincer și fără ocol întreaga discuție pe care ai avut-o cu LE ROUGETELLE.

Răspuns:

Aflând dela mine că sunt prieten bun cu PATRASCANU, acesta m'a întrebat ce părere am despre el. La aceasta i-am răspuns că PATRASCANU este categoric împotriva politicii Partidului Comunist, datorită faptului că P.C.R.-ul duce o politică de apropiere cu URSS, urmând prin această împiedicarea legăturilor dintre România și Angli-Americanii deasemenea că PATRASCANU este împotriva măsurilor luate de Partid împotriva burgheziei și moșierimii din țară.

282

I-am mai comunicat lui LE ROUGETELLE că PATRASCU este în legături strânse cu reprezentanții partidelor "istorice". Toate acestea le cunoscteam de la PATRASCANU.

Intrebare:

Ce instrucțiuni ai primit dta la această întâlnire pe care ai avut-o.

Răspuns:

LE ROUGETELLE mi-a spus că îmi cere să depun o activitate profesională cât mai mare pentru ca să fiu cât mai cunoscut, în același timp mi-a spus că mă va pune în legătură cu o persoană pentru a-mi da instrucțiuni cu privire la activitatea de spionaj pe care urma să o încep.

Intrebare:

La ce interval ai luat legătura după întâlnirea cu LE ROUGETELLE, cu persoana trimisă de acesta.

Răspuns:

Am arătat mai sus că întâlnirea mea cu LE ROUGETELLE a avut loc în toamna-iarnă 1945. La sfârșitul lui Ianuarie - începutul lui Februarie 1946, mi-a fost trimisă LEE MILLER din partea serviciului de spionaj britanic.

Intrebare:

Arată dta cum ai luat legătura cu LEE MILLER.

Răspuns:

După sosirea lui LEE MILLER în țară, aceasta a telefonat la mine acasă, unde găsind-o pe mama mea a rugat-o să-mi transmită că locuiește la Athenae Palace și că dorește să mă vadă. După această comunicare am chemat-o telefonic pe LEE MILLER, iar ea mi-a fixat o întâlnire la hotel, în apartamentul pe care îl ocupa. În aceeași zi m'am dus la ea și mi-a prezentat pe un coleg de al ei, ziaristul american JOHN PHILIPS cu care venise împreună în țară din Budapesta și cu care locuia în același apartament.

Intrebare:

Ce ai discutat în legătură cu scopul cu care venise LEE MILLER în România.

Răspuns:

LEE MILLER mi-a comunicat că a venit în țară pentru a culege informații în legătură cu situația politică și culturală și pentru a lua contact cu personalitățile politice. În lipsa lui JOHN PHILIPS mi-a spus că a fost trimisă de către serviciul britanic de spionaj, că a primit indicații de la BERYL DE ZOETTE și de la Legatia

./.

ss/HARY BRAUNER

Britanică din București să între în legătură cu ^{den} 283.

Intrebare:

Cu ce personalități politice a luat legătura?

Răspuns:

LEE MILLER mi-a spus că a fost primită prin intermediul Legăției de către rege în audiență și că a avut o convorbire cu el și cu regina Elena, la această audiență a fost împreună cu JOHN PHILIPS. Deasemenea în timpul cât a stat în București mi-a spus că a mai văzut și alte personalități politice, fără însă a-mi indica pe cine anume și că legăturile cu aceștia i-au fost făcute deasemenea prin Legăție.

Mi-am dat seama că era vorba despre MANTU și BRATIANU, după câteva luni dela plecarea lui LEE MILLER când am citit reportajul acesteia din revista care apare la Londra "Vogue" în care era reproduse fotografiile lor făcute de LEE MILLER.

Intrebare:

Pe cine ai pus dta în legătură cu LEE MILLER?

Răspuns:

LEE MILLER mi-a cerut să-i mijlocesc atât ei, cât și lui JOHN PHILIPS o întâlnire cu PATRASCANU. M'am adresat lui PATRASCANU care n'a vrut să se întâlnească din motive de prudență.

Aflând dela mine H. ZILBER că LEE MILLER se afla în București mi-a cerut insistent să-i mijlocesc o întâlnire cu ea și cu PHILIPS. Lucru pe care l-am și făcut, ducându-i pe aceștia la H. ZILBER ocașă.

Intrebare:

Ce s'a discutat la această întâlnire?

Răspuns:

În convorbirea care a avut loc între PHILIPS și H. ZILBER, din câte îmi reamintesc PHILIPS a arătat avantajele pe care le-ar avea România în cazul în care ar urma politica de apropiere cu Anglia și St. Unite, care ar fi dispuse să întretie legături cu partidele comuniste din țările eliberate de URSS. J. PHILIPS critica politică dusă de Uniunea Sovietică față de Anglia și St. Unite.

La această convorbire H. ZILBER, a spus lui PHILIPS că este de acord cu cele spuse de el și că de altfel el se va strădui să pue în practică această politică, ținând seama că e vorba să fie rumit în scurt timp

./.

ss/HARY BRAUNER

ministru la Washington. JOHN PHILIPS i-a dat adresa lui H. ZILBER, urmând ca acesta din urmă să-l întâlnească la Washington pentru a-i face legături cu diferite personalități politice de acolo.

Intrebare:

În afară de cele arătate mai sus, ce altă activitate au mai dus în acest timp?

Răspuns:

La cererea lor i-am condus pe JOHN PHILIPS și LEE MILLER într'un sat din Ilfov pentru a face reportaj folcloric. De asemenea am fost cu ei la Arhiva de Folclor, unde s'au interesat amănunțit despre activitatea și metoda de culegere și unde LEE MILLER a luat câteva fotografii, iar cu LEE MILLER am fost la Atelierul Teatrului de Păpuși condus de ELENA PATRASCANU, unde de asemenea am făcut un reportaj cu fotografii.

Intrebare:

Arată dta ce alte discuții ai avut cu LEE MILLER în afară de cele arătate?

Răspuns:

LEE MILLER mi-a vorbit despre proiectul înființării unui Institut de Cercetări științifice în țară, Institut al cărui director urma să fiu eu pentru ca sub acest pretext spionajul britanic să-și poată trimite agenții la noi. Pentru a mă face cunoscut dincolo de hotare, așa încât numirea mea să poată fi justificată și să pară normală, LEE MILLER mi-a luat informațiile necesare publicării unui reportaj în care să scoată în evidență activitatea mea, reportaj ce a apărut în revista "Vogue" împreună cu fotografia mea.

În acest timp, la întâlnirile pe care le-am avut cu LEE MILLER, i-am dat informații și despre situația politică din țară.

Intrebare:

Arată dta informațiile politice date lui LEE MILLER?

Răspuns:

Informațiile pe care i le-am dat lui LEE MILLER sunt cele pe care le-am auzit de la PATRASCANU și de la H. ZILBER. I-am spus că PATRASCANU spunea că Uniunea Sovietică împunea României prin Partidul Comunist condiții grele economice, că nu permite nici un fel de colaborare între

România, Anglia și America. Și am spus că Partidul Comunist urmărește desființarea partidelor "istorice" neținând seama de faptul că reprezentanții partidelor "istorice" au avut un rol în actul dela 23 August.

Întrebare:

Ce informații i-ai dat din activitatea d-tale profesională?

Răspuns:

În ce privește activitatea mea profesională i-am arătat lui LEE MILLER că în afară de faptul că duc o activitate în cadrul organizațiilor de stânga (Apărarea Patriotică, Sindicate, Uniunea Patrioților și ARBUS, lucrez și la fundatia Regele Mihai I, unde am împiedicat democratizarea acestei instituții și prin urmare a cîminelor culturale, prin recomandarea și susținerea fostului director general OCTAVIAN NEAMTU. Acest lucru l-am făcut datorită faptului că eram în legături cu PATRASCANU fiind în același timp și insp. general al "fundatiilor". I-am mai comunicat lui LEE MILLER că având legături cu reprezentanții "Asociației Astra" din Ardeal, asociație reacționară care aparținea național-țărăniștilor MANIU, am intervenit pe lângă PATRASCANU pentru ca să susțină această Instituție, a cărei desființare urmărea Partidul Comunist. În scopul de-a împiedica controlul Ministerul Artelor asupra activității Arhivei de Folclor a Soc. Compozitorilor, am dus o acțiune prin care am desprins această Arhivă dela Soc. Compozitorilor trecând-o la "fundatiile regale Mihai I".

Întrebare:

D-ta ai arătat că LEE MILLER a venit în țară cu scopul de a face spionaj, pentru acest lucru a luat legătura și cu d-ta. Ancheta îți cere să fii sincer și să arăți informațiile secrete pe care le-ai furnizat acestuia?

Răspuns:

În afară de aceste informații despre care am arătat mai sus, nu i-am dat alte informații și nici nu mi-a cerut. Tin să menționez că înainte de a mă pune în legătură de spionaj cu GUY PAUCKER, LEE MILLER a insistat pe lângă mine să o pun în legătură cu LUCRETIU PATRASCANU.

Întrebare:

Cine este GUY PAUCKER și cum l-ai cunoscut?

Răspuns:

GUYPAUCKER se ocupa în calitate de ziarist de ss/HARY BRAUNER

problemele de politică externă și a scris la "Viața Românească" s'au la revista "Fundațiilor". L-am cunoscut cu totul întâmplător în timpul războiului (cred 1942) prin sora lui MANZI MARIA PAUCKER cu care eram prieten.

În acea vreme și mai târziu soția lui GUY PAUCKER, MIRANA COCHINESCU avea un magazin cu o reprezentanță de ceasornice elvețiene. Cu PAUCKER nu am avut niciun fel de legături până când LEE MILLER mi l-a prezentat în calitate de agent al serviciului de spionaj britanic cu scopul de a transmite acesteia informațiile pe care mi le va cere.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetat:

ss/MARY BRAUNER

Anchetator:

Lt. Maj. T. Staicu

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

Arestat HARY BRAUNER, născut la 24 Febr. 1908 în orașul Piatra-Neamț, fiul lui HERMAN și DEBORAH, cu ultimul domiciliu în Calea Victoriei Nr. 168 București.

În Ianuarie 1953, București
Interog. a început la ora 7, 30
" s'a terminat " 12, 30

Întrebare:

În procesul verbal din ziua de 13. I. 1953 ai arătat felul în care l-ai cunoscut pe GUY PAUCKER și felul în care ți l-a prezentat LEE MILLER ca pe un agent al serviciului de spionaj britanic. Arată data în mod detaliat locul și împrejurările în care ai fost pus în legătură cu GUY PAUCKER de LEE MILLER.

Răspuns:

În luna Febr. 1946, la câteva zile înainte de plecare din țară a lui LEE MILLER, aceasta m'a chemat telefonic la ea la hotel. Ducându-mă în apartamentul pe care îl ocupa l-am găsit acolo și pe JOHN PHILIPS, care a plecat după foarte puțină vreme. LEE MILLER mi-a spus că m'a chemat pentru a-mi face o comunicare importantă și anume că conform dispozițiilor pe care le-a primit de la Legatia Britanică urmează să mă pun în legătură cu persoana cărora să-i dau informații pe care acesta mi le va cere. În același timp mi-a spus că nu a chemat-o la ea aceea persoană pentru că a socotit că ar fi mai bine să nu fim văzuți împreună și m'a întrebat asupra mijlocului cât mai discret de a mă pune în legătură cu acea persoană. I-am indicat drept locul cel mai nimerit Arhiva de Folclor din str. Lipsicani Nr. 110, a cărei cheie de la intrare o dețineam.

Întâlnirea a avut loc a doua zi când era sâmbătă toare și nu se afla nimeni la arhivă. Eu am venit la 10 dimineața iar la ora 11 a venit LEE MILLER însoțit de GUY PAUCKER, LEE MILLER cunoscând apartamentul, deoarece mai fusese de două ori.

Intrebare:

Arată d-ta în continuare conținutul discuției și ce s'a stabilit la această întâlnire în vederea activității comune de spionaj.

Răspuns:

La această întâlnire LEE MILLER mi-a atras atenția că de aci încolo legătura mea de spionaj permanentă va fi GUY PAUCKER. LEE MILLER mi-a spus că s'a hotărât ca în activitatea mea de spionaj să am legătură cu un cetățean român și nu cu un englez din măsură de prudență. Această și pentru motivul că eu sunt prieten și stau în majoritatea timpului în anturajul lui PATRASCANU. În același timp LEE MILLER mi-a atras atenția că din aceleași motive de prudență, întâlnirile noastre trebuie să aibă loc cât mai secrete pentru a nu fi descoperiți de organele de Stat și pentru a nu da naștere la bânuiri. I-am spus lui LEE MILLER că, chiar dacă uneori am fi văzuți împreună acest lucru nu ar da de bănuț ținând seama că sunt bun prieten cu sora lui (MARIA PAUCKER).

La această întâlnire s'a hotărât ca GUY PAUCKER să comunice cu mine, chemându-mă telefonic la întâlnirile care vor urma și al cărui loc trebuia să-l hotărâsc eu. S'a mai hotărât ca ori de câte ori mă caută la telefon să nu-și spuie numele ci să spună că mă caută un prieten, iar în cazul când eu n'am să-l înțeleg vocea s'au răspunde altcuiva la telefon să spună că mă caută "PAUCKERU". Tot la această întâlnire s'a pus problema "Institutului de Cercetări științifice" Anglo-Român. Am arătat că dacă se va hotărî această formulă și nu înființarea unui "Institut" exclusiv englez, tot materialul Arhivei de Folclor poate fi pus la dispoziție cu ușurință în vederea acestui scop, ținând seama că Arhiva a fost desprinsă dela Soc. Compozitorilor și că în forma în care se găsește la Fundația Regală poate fi utilizată de acest institut.

Astfel acest Institut științific putea să ia ființă pe baza materialului dela Arhivă și în sânul acestui Institut putea fi creată o agentură de spionaj britanic pe baza agenților care urmau să vie în țară sub forma de specialiști din Anglia. După ce i-am dat numerele de telefon lui GUY PAUCKER unde mă poate găsi convorbirea a luat sfârșit. GUY PAUCKER a plecat singur în jurul orei 12, iar LEE MILLER a rămas cu mine. Mi-am exprimat față de ea

./.

ss/HARY BRAUNER

Cine este ?
Apro este un prieten

îngrijorarea întrebând-o dacă într'adevăr legătura mea este un om de încredere la care dărea mi-a răspuns că nu trebuie să am nici-o grijă fiind o persoană verificată. De asemenea întrebând-o de natura informațiilor care ar urma să le dau, ea mi-a spus că GUY PAUCKER îmi va cere informații pe care am să pot să le dau. După această convorbire am condus-o pe LEE MILLER pe jos, până în fața hotelului Athenae Palace, unde m'am despărțit de ea.

Întrebare:

Când ai văzut-o pe LEE MILLER înaintea de a pleca din țară?

Răspuns:

În ajunul plecării ei din țară împreună cu PHILIPS, LEE MILLER m'a invitat la masă, (seara) la restaurantul Athenae Palace. Pe când luam masa cu ei au venit la aceasta mai multe cunoștințe de ale lor (din câte am înțeles ziaristi americani în uniforme americane) pe care nu-i cunoșteam și care veniseră la masă în scopul de a-și lua rămas bun. Printre cei care au venit la masă era și IMPERIO MATEESCU, care îi cunoștea pe toți. După masă ne-am urcat în apartament împreună cu alți americani și cu IMPERIO MATEESCU unde s'a băut în continuare. A doua zi, în zori, LEE MILLER și JOHN PHILIPS au părăsit țara cu avionul plecând spre Budapesta, de unde LEE MILLER pleca la Londra.

Întrebare:

Când și unde te-ai întâlnit cu GUY PAUCKER după plecarea lui LEE MILLER.

Răspuns:

La două săptămâni după plecarea lui LEE MILLER în urma unui telefon pe care l'am primit de la PAUCKER, m'am întâlnit cu acesta în str. Lipscani la Arhiva de Polici.

Întrebare:

Ce scop a avut această întâlnire și cum a decurs?

Răspuns:

GUY PAUCKER a venit în urma discuției pe care am avut-o cu LEE MILLER și cu el cu scopul de a mă întreba asupra informațiilor pe care i le pot da. La această întâlnire GUY PAUCKER mi-a cerut să-l informez despre problemele care se discută la Comitetul Central. I-am spus că despre aceste lucruri nu voi putea să-l informez deoarece
./.

ss/HARY BRAUNER

ce deși îl cunosc de multă vreme pe PATRASCANU, față de mine nu a discutat aceste probleme. M'a întrebat cine sunt oamenii din jurul lui PATRASCANU și i-am spus că confidentul lui este H. SILBER. M'a întrebat ce știu despre evenimentele dela 24 Februarie 1945 și i-am povestit că știu dela PATRASCANU că turburările au fost provocate de Partidul Comunist în scopul înlăturării partidelor "istorice" și că cu acest prilej s'a încercat și suprimarea lui PATRASCANU de către comuniști. În legătură cu munca mea profesională, spunându-i că sunt și consilier la Ministerul Informațiilor mi-a cerut să-l informez de felul cum este organizat Ministerul și să-i dau numele persoanelor mai importante din diferitele direcții și servicii. I-am spus cu același prilej că voi intra în Partidul Comunist deoarece mi s'a făcut din mai multe ^{locuri} propuneri în acest sens.

Întrebare:

Arată data informațiilor date lui GUY PAUCKER după prima întâlnire avută cu acesta?

Răspuns:

După prima întâlnire cu PAUCKER conform înțelegerii, i-am dat informații despre organizarea Min. Informațiilor și despre colaboratorii cei mi însemnați dela diferite direcții și servicii.

Tot cu acest prilej l'am informat despre subdirecția programelor a Soc. de Radio Difuziune, despre felul cum și de către cine se alcătuiesc programele emisiunilor. Despre toate informațiile date de mine el și-a notat.

Întrebare:

Arată data concret cine sunt persoanele din Min. de Informații pe care i-ai dat lui PAUCKER?

Răspuns:

Îmi aduc aminte de IVASCU, SPERBER, RIZA KLEMAN CLARA LIMAN, CICI MERBAUB. Eu am lucrat acolo în calitate de consilier muzical așa încât aveam legături permanente cu Ministerul, am dat și alte persoane de care nu îmi aduc aminte.

Întrebare:

De ce îl interesau pe GUY PAUCKER, respectiv serviciul de spionaj britanic personalul de conducere al Ministerului de Informații.

Răspuns:

./.

ss/HARY BRAUNER

GUY PAUCKER mi-a cerut și i-am dat o listă completă a colaboratorilor mai principali interesându-se de comunisti, fără însă să-mi spună de ce anume îl interesa. Dintre cei despre care mi-a cerut informații, îmi amintesc de GEORGE MACOVESCU de GEORGE IVASCU, mai târziu de PHOTASA de CRISTINA LUCA când aceasta a fost numită directoarea relațiilor culturale cu străinătatea.

Despre CRISTINA LUCA i-am spus că știu că este o veche comunistă care a lucrat în vremea războiului în ilegalitate în Franța. Despre CRISTINA LUCA m'a întrebat de mai multe ori în legătură cu activitatea ei în minister.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că este întocmai cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Archetat:

ss/HARY BRAUNER

Archetator:

Lt. Maj. de Securitate

T. Stăicu

292

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestat HARY BRAUNER, născut la 24 Februarie
1908 în orașul Piatra Neamț, fost profesor universitar,
cu ultimul domiciliu în Calea Victoriei Nr. 168 Buc.

28 Ianuarie 1953, București

Interog. a început la ora 8,10

" s'a terminat " 13.

Intrebare:

În procesul verbal din 15 Sept. 1952, ai arătat
dta o întâlnire secretă între I. PATRASCANU și ofițerii
americani MADISON și ROBERTS. Când și prin cine ai aflat
dta de ofițerii americani MADISON și ROBERTS că au venit
în țară.

Răspuns:

Am aflat despre prezența în țară a ofițerilor
americani ROBERTS și MADISON, cred că la începutul anului
1945, dela H. ZILBER.

Intrebare:

Arată dta împrejurările și cine mai era de față
când ai aflat dela ZILBER?

Răspuns:

În casă la LENA CONSTANTE, cred de față fiind
PATRASCANU, soția lui ELENA și LENA CONSTANTE, i-am auzit
pentru prima dată pe H. ZILBER spunând că a cunoscut pe
MADISON și ROBERTS.

Intrebare:

Când și prin cine a cunoscut H. ZILBER pe
MADISON și ROBERTS?

Răspuns:

H. ZILBER spunea că un colonel sovietic din
sectorul economic, cu care el avea legături și care venea
deseeori pela el acasă, i-a prezentat pe ROBERTS și MADISON
dându-i sarcina să aibă legături cu ei, adică să se întâl-
nească cu ei.

././ ss/HARY BRAUNER

Intrebare:

2993

Cum se numea colonelul sovietic, când l-a cunoscut și ce legături avea cu acesta ZILBER?

Răspuns:

Deși H. ZILBER a spus numele col. sovietic, însă în prezent nu-mi aduc aminte cum se numea. Pe col. sovietic, ZILBER îl cunoscuse după 23 August și din câte am înțeles acest colonel îl consulta pe ZILBER în domeniul economic.

Intrebare:

Cine era de față când H. ZILBER a spus că pe MADISON și ROBERTS i-a cunoscut prin colonelul sovietic.

Răspuns:

Când ZILBER a spus acest lucru erau de față PATRASCANU, ELENA PATRASCANU și ELENA CONSTANTE.

Intrebare:

Cu ce se ocupau MADISON și ROBERTS în cadrul Misiunii Militare Americane din Buc.

Răspuns:

Nu știu cu ce se ocupau în cadrul misiunii militare americane, dar știu din spusele lui H. ZILBER că unul era specialist în economie politică iar altul istoric.

Intrebare:

Când și cu ce ocazie i-ai cunoscut dta?

Răspuns:

În primăvara anului 1945, venind întâmplător la H. ZILBER acasă se aflau la el MADISON și ROBERTS, care tocmai se pregăteau să plece și pe care mi-a prezentat, erau amândoi îmbrăcați civil: După plecarea lor am văzut un pachet mare de țigări americane și la întrebarea mea, ZILBER mi-a spus că ori de câte ori aceștia vin la el și alimentează cu țigări, din care mi-a dat și mie cu acel prilej. Alte discuții în privința lor n'am discutat.

Intrebare:

Când ai mai întâlnit dta pe MADISON și ROBERTS?

Răspuns:

La puțină vreme după ce i-am cunoscut, într-o duminică pe când mă aflam la Snagov la "Vila Mănuilă", unde locuiam împreună cu soții PATRASCANU și ELENA CONSTANTE, a venit și H. ZILBER. Cum se afla pentru prima dată acolo mi-a cerut să facem o plimbare cu barca pe lac.

Ajungând în dreptul unei vile unde era arborat drapelul american H. ZILBER mi-a cerut să apropii barca deoarece știe că acolo se află MADISON și ROBERTS. Pe un ponton plutitor în costum de baie se afla MADISON care i-a făcut semn lui ZILBER să se apropie. Am coborât pe acest ponton împreună cu ZILBER, care a discutat împreună cu MADISON în engleză. După câțiva timp ne-am urcat în barcă împreună cu MADISON, care de la debarcaderul vechi a sărit în apă și a înotat înapoi.

Intrebare:

Ce ai discutat d-ta cu ZILBER după întâlnirea acestuia cu MADISON, în legătură cu cele discutate de ei în engleză?

Răspuns:

N'am discutat nimica despre obiectul discuțiilor lor, nici atunci și nici mai târziu.

Intrebare:

Când i-a cunoscut L. PATRASCANU pe MADISON și ROBERTS?

Răspuns:

Stiu că L. PATRASCANU i-a întâlnit pe aceștia mai târziu, cred că în toamna anului 1945.

Intrebare:

Arată d-ta împrejurările în care ai aflat că PATRASCANU s'a întâlnit cu MADISON și ROBERTS?

Răspuns:

Despre întâlnirea secretă dintre PATRASCANU, MADISON și ROBERTS mi-a spus LENA CONȘTANTE că ea urmează să aibă loc în cursul acelei zile în apartamentul ei. LENA CONȘTANTE mi-a spus că i-a cerut PATRASCANU să aranjeze împreună cu H. ZILBER această întâlnire.

Intrebare:

Când a avut loc întâlnirea și cine a fost de față?

Răspuns:

Întâlnirea a avut loc seara pe la orele 20 în apartamentul lui LENA CONȘTANTE din str. Dionisie Lupu Nr. 12, la ea au luat parte L. PATRASCANU, MADISON, ROBERTS și H. ZILBER, în casă fiind și LENA CONȘTANTE.

Intrebare:

Ce s'a pus la cale la această întâlnire?

Răspuns:

Din cele ce îmi aduc aminte că mi-a spus LENA
s/HARY BRAUNER

CONSTANTE, scopul acestei întâlniri a fost acela de a-l pune în legătură directă pe PATRASCANU cu ROBERTS și MADISON, pentru ca PATRASCANU să asigure că el este pentru a duce o acțiune comună cu americanii împotriva politicii pe care o duce Partidul Comunist. În vederea acestui scop el a arătat că înțelege să colaboreze și să sprijine partidul național țărănist-MANIU și partidul liberal, în acțiunea comună de a înădătura influența Partidului Comunist.

Întrebare:

Când și de la cine ai aflat dta că MADISON și ROBERTS au rol important în misiunea militară americană?

Răspuns:

De mai multe ori l'am auzit pe H. ZILBER în discuțiile pe care le avea cu PATRASCANU spunând despre MADISON și ROBERTS că aceștia au un rol important pe lângă Misiunea Americană.

Întrebare:

La ce discuții ai luat dta parte unde H. ZILBER a discutat în legătură cu MADISON și ROBERTS?

Răspuns:

Eu am fost de față, de mai multe ori când ZILBER îi spunea lui PATRASCANU că ROBERTS și MADISON se interesează de problemele politice și economice ale țării și când spunea că se întâlnește regulat cu ei.

Întrebare:

Din partea cui a venit MADISON și ROBERTS să trateze problemele arătate mai sus, la întâlnirea avută cu PATRASCANU din locuința LENEI CONSTANTE din str. Dionisie Lupu Nr. 12.

Răspuns:

Când mi-a vorbit de această întâlnire LENA CONSTANTE nu mi-a specificat anume din partea cui a venit MADISON și ROBERTS să se întâlnească cu PATRASCANU.

Întrebare:

În declarațiile anterioare ai arătat dta că ROBERTS și MADISON sunt spioni și se ocupă cu culegerea de informații pentru serviciul de spionaj american. Arată dta de la cine ai aflat acest lucru.

Răspuns:

Stiu că H. ZILBER dădea informații politice și economice americanilor ROBERTS și MADISON. Acest lucru l-am auzit chiar de la H. ZILBER în perioada în care ei erau în

./. ss/HARY BRAUNER

țară.

Intrebare:

2985

Ce informații politice și economice a dat H.

ZILBER lui ROBERTS și MADISON?

Răspuns:

Nu știu ce anume informații le procura H. ZILBER americanilor ROBERTS și MADISON, știu însă că H. ZILBER era în permanență informat de PATRASCANU despre problemele care se discutau în C.C. al P.C.R.-ului. Precizez că ori de câte ori aveau loc ședințele B.P. al C.C.ului la întoarcerea dela aceste ședințe H. ZILBER aștepta la PATRASCANU acasă cu care se retrăgea în birou PATRASCANU. El puna în cunoștință pe ZILBER de problemele discutate. De multe ori s'a întâmplat ca fiind în vizită la ELENA PATRASCANU împreună cu LENA CONSTANȚE, ZILBER să telefoneze în lipsa lui PATRASCANU și aflând că acesta are ședință la C.C. să vie imediat pentru a-l aștepta. În legătură cu problemele economice H. ZILBER le dădea informații, el fiind în acel timp Dir. Institutului de Conjunctură Economică, reprezentantul P.C.R.-ului în Consiliul de Administrație al CEC-ului și în același timp având delegații de a numi comisarii guvernului în întreprinderile comerciale și industriale.

Intrebare:

Când și unde s'a mai întâlnit PATRASCANU cu MADISON în afară de întâlnirea avută la LENA CONSTANȚE?

Răspuns:

Nu am cunoștință de o altă întâlnire între PATRASCANU și americanii ROBERTS și MADISON.

Intrebare:

Arată sincer și fără ocol tot ce cunoști despre legăturile dintre PATRASCANU, ZILBER și MADISON și despre cele discutate în casa PATRASCANU cu privire la MADISON.

Răspuns:

În afară de cele declarate mai sus, nu cunosc alte discuții în legătură cu ROBERTS și MADISON purtate între H. ZILBER și PATRASCANU s'au alții. După excluderea lui H. ZILBER din Partid, PATRASCANU era foarte îngrijorat de legăturile lui ZILBER cu ROBERTS și MADISON fiindu-i teamă să nu aibă consecințe asupra lui.

După ce am citit prezentul p.o. de interogato-

./.

ss/HARY BRAUNER

riu cuvânt cu cuvânt și am constatat că este întregul cu
cele declarate, susțin și semnez.

297

Anchetator:

Lt. Maj. T. Staicu

Anchetat:

ss/HARY BRAUNER

298

Proces-Verbal de interogator

Arestat Harry Brauner născut la 14 febr. 1908 în orașul
Piotra Neamt, fost prof. universitar, cu ultimul domiciliu
 în Str. Cală Betării nr. 168 Bucure.
 (Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

18 Ianuarie 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 8 și 10 min.

„ s'a terminat la „ 19 și „

Intrebare: În s. V. din 15 sept. 1952, ai văzut o
 circulară recentă emisă de Pătrășcanu și ofițeri americani -
 eliodisau și Roberts. Când și prin cine ai aflat o lă de
 ofițeri americani eliodisau și Roberts. că au venit în
 țară:

Răspuns: Am aflat despre prezenta în țară a
 ofițerilor americani Roberts și eliodisau, anul că la mi-
 nisterul armelor 1951, de la H. Zilber.

Intrebare: Anotă o lă în presupunările și cine mai
 era de totă când ai aflat de la Zilber:

Răspuns: În casa la Elena Constant, anul de față
 fiind Pătrășcanu, soția lui Elina și Elena Constant, l-au
 auzit pentru prima dată pe H. Zilber spunând că a enu-
 scat pe eliodisau și Roberts.

Intrebare: Când și prin cine a enuorat H.
 Zilber pe eliodisau și Roberts?

Răspuns: H. Zilber spunea că un colonel
 sovietic din sectorul economic, cu care el avea leg-

Semnătura,

Harry Brauner

Urmare: Cănu și care venea din oricare el acasă, i-a prezentat pe Roberts și Alcolisan, clându-i sarcina să aibă legături cu ei, odată să se întâlnească cu ei.

Interviu: Cum se amintea colanul sportiv, când la amuzant și ce legături avea cu acesta Zibler.

Răspuns: Din H. Zibler a spus numele colanului, însă în prezent am un colan amintit cum se amintea. Pe col. Sportiv, Zibler îl amuzant după 28. August și din câte am întâlnit acest colan îl cunoaște pe Zibler în domeniul economic.

Interviu: Cine era de față când H. Zibler a spus că pe Alcolisan și Roberts i-a amuzant fruct-colanul Sportiv.

Răspuns: Când Zibler a spus acest lucru erau de față Pătrăscu, Elena Pătrăscu și d-na Constant.

Interviu: Cu ce se ocupau Alcolisan și Roberts în cadrul misiunii militare americane din București.

Răspuns: Nu știu cu ce se ocupau în cadrul misiunii militare americane, dar știu din surse lui H. Zibler că unul era specialist în economie politică și altul istorie.

Interviu: Când și cu ce ocazie i-ai amuzant ste:

Răspuns: În primăvara anului 1947, venind în timpurile la H. Zibler acasă se aflau la el Alcolisan și Roberts, care tocmai se fugăteau să plece și pe care mi-a prezentat, erau amuzant înbrăcați civil: după plecarea lor am rămas un pachet mare de țigări americane și la întrebarea mea Zibler mi-a spus că din câte mi-a oferit mi-a dat și el alimentară de țigări, dar care mi-a dat și mi-a dat cel filial. Pleb din.

Urmare: Eu în prezentă loc n' am discutat.

Intrebare: Când ai mai întâlnit d-ta pe eliodorian și Roberts?

Răspuns: La punctina vreau să spun că s'au cunoscut, într-o ședere pe când erau aflați la timpor la "Mila Eliașcă" unde locuiau împreună cu soții Pătrășcanu și dna Constanta, a venit și H. Zibler, cum se afla printre primele date acele în care erau să facem o plimbare cu barca pe lac. Ajungând în dreptul unei vile unde era arborat drapelul american H. Zibler au s'au apropiat barca din care oți că acele se află eliodorian și Roberts. Pe un prântor plin de fructe de lac și afla eliodorian care i-a fost semn lui Zibler să se apropie. Am coborât pe o cârmă împreună cu Zibler, care a discutat împreună cu eliodorian în engleză. După câteva timp, ne-am urcat în barca împreună cu eliodorian, care dădea de bătaie vântului și a venit în apă și a ieșit din apă.

Intrebare: Ce ai discutat d-ta cu Zibler după întâlnirea asta cu eliodorian, în legătură cu cele discutate de ei în engleză?

Răspuns: N' am discutat nimic despre obiectul discuțiilor lor, avei atunci și n' ai mai trăit.

Intrebare: Când s'au cunoscut L. Pătrășcanu pe eliodorian și Roberts?

Răspuns: Stii că L. Pătrășcanu s'a întâlnit pe cartă mai târziu, eu lă în toamna anului 1945.

Intrebare: Notă d-ta impresiunile în care ai

Semnătura,

Harry Brauner.

Urmare: aflat că Răzvoianu s-a întâlnit cu elodisau
și Roberts:

Răzvoianu: După întâlnirea noastră din
Răzvoianu, elodisau și Roberts auia spus d-na Constant
că s-a murajat să aibă loc în cursul aceluiași zi în
ap. ei. d-na Constant auia spus că s-a cerut Răzvoianu
să aranjeze întâlnirea cu H. Ziller aceasta întâlnire: —

Intâlnire: Când a avut loc întâlnirea și cine
a fost de față:

Răzvoianu: Intâlnirea a avut loc vineri pe la ora
10. în ap. lui d-na Constant din nr. 12,
la ea au fost prezenți H. Răzvoianu, elodisau, Roberts
și H. Ziller, în vîrstă fiind și d-na Constant.

Intâlnire: Ce s-a pus la cale la această in-
tâlnire

Răzvoianu: Din cele a îmi aduc aminte că
auia spus d-na Constant, scopul acestei întâlniri a fost
acela de a-l pune în legătură directă pe Răzvoianu cu
Roberts și elodisau, pentru ca Răzvoianu să asigure
că el este pentru a duce a acțiunii comuniste cu ome-
nisme împotriva politicii pe care o duce Partidul Comunist.
În noinea acestui scop el a arătat că intenționează să
colaboreze și să organize partidul - național - țărănesc -
elodisau și partidul liberal, în acțiunea comună de
a întâlnire influența Partidului comunist.

Intâlnire: Când și de la cine s-a aflat de la
că elodisau și Roberts au rol important în miș-
carea militară americană: ^{Răzvoianu} De mai multe ori s-a
amplasat pe H. Ziller în discuțiile pe care le avea cu Răzvoianu
spunând despre elodisau și Roberts că acesta au un
rol important pe lângă mișcarea americană

Semnătura,

Harry Braun.

Urmare: Interbare: La ce discutii a fost el la 31 iulie
H. Zoller a discutat în legătură cu Alledian și Roberts.

Răspuns: Eu am fost de față, de mai multe ori
când Zoller și spunea lui Pătrăscu că Roberts și
Alledian se învârtă de probleme politice și economice
ale țării și când spunea că se întâlnește regulat cu
eii:

Interbare: Din punctul cui a venit Alledian și
Roberts să trateze problemele noastre mai sus, la
întâlnirea avută cu Pătrăscu și în legătură cu
el și Alledian la p. 12.

Răspuns: Când mi-a vorbit de aceasta în-
falie lăsa Căntăreț cu mine specificat cum din partea
cui au venit Alledian și Roberts să se întâlnească cu
Pătrăscu.

Interbare: În declarațiile anterioare ai zărit
că Roberts și Alledian sunt spioni și se ocupă cu
culegerea de informații pentru serviciul de spionaj ame-
rican. Poate că din cauza ai aflat acest lucru

Răspuns: Știu că B. Zoller dădea informații
politice și economice, americanilor Roberts și Alledian.
Acest lucru l-am auzit chiar din H. Zoller în pu-
nicole în care ei erau în țară.

Interbare: Ce informații politice și economice a
dat H. Zoller lui Roberts și Alledian:

Răspuns: Mi s-au dat anumite informații de
proveniență H. Zoller americanilor Roberts și Alledian,
știu însă că H. Zoller era în permanență informat
de Pătrăscu despre problemele care se discutau în
C.C. al P.C.R.ului. Înțeleg că ori de câte ori aveau la
mănușile B. P. al C.C.ului, la întoarcerea din țară

Semnătura,

Harry Brauner

Urmare: rediute H. Zoller aslepta la Pătrăscu ocază cu care se obișnuia în tirant în Pătrăscu ^{și prima} ~~și prima~~ în cunoștința pe Zoller de problema discutată. De multe ori s'a întâmplat ca fiind în vizită la Elena Pătrăscu împreună cu Elena Constant, Zoller să telefoneze în tipărlui Pătrăscu și aflând că acesta are rediute la C.E. să se îndrepte imediat pentru al aslepta. În legătură cu problema s'au auzit H. Zoller de stăche înfamați, el fiind în acel timp, șef Institutului de Lingvistică Economică, reprezentantul C.E.ului în Consiliul de Informații al C.E.C.ului și în același timp, având obligații de a primi comisiuni guvernului în întreprinderile comerciale și industriale.

Interlocu: Când și unde s'a mai întâlnit Pătrăscu cu elocvian în afara de întâlnirea amintită la Elena Constant?

Răspuns: Nu am cunoștința de o altă întâlnire între Pătrăscu și americanii Roberts și elocvian.

Interlocu: Anată s'au și făcut ocazii de cunoaștere după legăturile dintre Pătrăscu, Zoller și elocvian și după cele discutate în casa Pătrăscu în jurul la elocvian.

Răspuns: În afara de cele declarate mai sus, nu am cunoscut alte discuții în legătură cu Roberts și elocvian purtate între H. Zoller și Pătrăscu sau alți. După excluderea lui H. Zoller ^{cu Pătrăscu} ~~cu Pătrăscu~~ Pătrăscu era foarte înțelegător de legăturile lui Zoller cu Roberts și elocvian, fiindu-i teamă să nu arde cunoașterea asupra lui; dar după ce am avut prezentul C.P. de interogatoriu eu l'am avut și am constatat că este în toamnă, nu în iunie și nu în.

Amplasat
la mij. Pătrăscu

Amplasat
 Semnătura, Harry Brauner

31753

N/30 p. do
muni

DECLARAȚIE

Subsemnatul HARRY BRAUNER, născut în anul 1906, ziua 24, luna Februarie, în orașul Pietra Neamț, cu ultimul domiciliu în Calea Victoriei 168, declar următoarele în legătură cu persoanele de cari au avut legătură PATRASCANU și cu grupul acestuia:

1) HERBERT ZILBER, 50 a, strada Dionisie Lupu 2, cetățean român. A fost cel mai apropiat de PATRASCANU, participând la întreaga activitate împotriva regimului alături de acesta.

2) LEA CONSTANTIE, artist pictor, decoratoare la teatrul de Păpuși. A participat alături de PATRASCANU, ajutându-l în acțiunile acestuia împotriva regimului, mijlocindu-i întâlniri cu americanii ROBERTS și MADISON și cu POGONEANU și BUZEȘTI. Era confidenta lui PATRASCANU.

3) HERAND TOROSSIAN, avocat, fost consul la Paris, strada Armenească, până la plecarea sa la Paris a fost în permanență în preajma lui PATRASCANU, fiind recomandat ca om de încredere al acestuia în postul de consul general la Paris. A avut legături cu PATRASCANU când acesta a fost la Paris. A fost solicitat de PATRASCANU să-i aranjeze fuga în primăvara anului 1948.

4) VICTOR RADULESCU POGONEANU, cetățean român, fost secretar general la Externe, a avut în legătură cu complotul două întâlniri secrete cu PATRASCANU, în strada Sibleanu 16 și în Dionisie Lupu 12-14, mijlocite de către LEA CONSTANTIE.

5) NICULESCU-BUZEȘTI, fost ministru de externe, reprezentant al partidului național țărănist MANIU, de asemenea împreună cu POGONEANU a participat la cele 2 întâlniri secrete.

6) BETEA, fost funcționar la Institutul de Statistică, cu ultimul domiciliu în București, cetățean român,

./.

ss/HARY BRAUNER

l-a sprijinit pe PATRASCANU fiind în legături strâns
cu acesta în campania pentru ajutorarea Maramureşului
ca o acţiune personală a lui PATRASCANU, în campania de
alegeri, a luat parte la întâlnirile cu POULOPOL, JEAN
NICOLAU, RUPENIAN, LEIA CONSTANTE şi subsemnatul în vremea
conferinţei dela Paris, pentru trimiterea scrisorilor
prin care PATRASCANU să fie anunţat despre zvonurile în
legătură cu situaţia lui personală. Stiu că era în acei-
iaşi vreme şi omul de încredere al doctorului MANUILA,
naţional ţărănist, fugit din ţară.

7) JOSETTE LAZAR, fost ziaristă, fără profesie,
cetăţeană română, fugită din ţară, i-a mijlocit lui
PATRASCANU întâlnirea cu ziaristul american BRUER (al
cărei secretară ea fusese înainte) în vara anului 1945
la Spagov în vila Mănuila.

8) EDITH MARCOVICI, avocată, cetăţeană română,
fugită din ţară în primăvara anului 1948, mi-a predat
două buletine de biroul populaţiei false în vederea fu-
gii lui PATRASCANU şi dându-mi în acelaşi timp indicaţii
cui să mă adresez pentru falsificarea acestor buletine.
Deasemenea în scopul fugii la plecare mi-a lăsat ma-
gina ei. Prietenă cu PATRASCANU, ELENA PATRASCANU şi mama
acesteia.

9) JEAN NICOLAU fost prim procuror al Tribu-
nalului Ilfov, cetăţean român, a luat parte la întâlni-
rile pentru trimiterea scrisorilor în 1946 lui PATRASCANU
la Paris şi mi-a declarat că se interesa la un prie-
ten care avea un post de conducere la Serviciul Secret,
dacă PATRASCANU este urmărit.

10) PEPPY LEIBOVICI, avocată, fugită din ţară,
om de afaceri a lui RADU XENOPOL, avea legături perma-
nente cu PATRASCANU, venind la el şi având convorbiri.

11) DRACSANEANU, ziarist la "Seara" cu ultimul
domiciliu în Bucureşti, frate cu cumnata lui PEPPY
LEIBOVICI, venea pentru a lua informaţii favorabile lui
PATRASCANU în ziarul "seara" în casa lui PATRASCANU.

12) POULOPOL, fost secretar general la Justi-
ţie, mort, a participat la întâlnirile secrete pentru tri-
miterea scrisorilor în 1946 lui PATRASCANU la Paris, la
însoţit pe acesta în inspecţia din Ardealul de Nord.

13) EMANUIL RUPENIAN, fost director de cabi-
net al lui PATRASCANU, a participat la întâlnirile secrete

te pentru trimiterea scrisorilor lui PATRASCANU. În 1946 la Paris, era în legături de prietenie cu BATEA, după arestarea lui PATRASCANU a ridicat mîna ce fusese depusă de către EDITH MARCOVICI în vederea fugii lui PATRASCANU. Nepotul lui HERAND TOROSSIAN.

14) Doctorul GRISA TOROSSIAN, fratele lui HERAND TOROSSIAN, medic, cu ultimul domiciliu în blocul Wilson, a dus o scrisoare către PATRASCANU de-a lui LENA CONSTANCE (ce i-a fost înmînată de mine în anul 1946) la Paris pentru a-i comunica lui PATRASCANU situația din țară cu privire la el.

15) VIOLETA ZUPCOV, funcționară la Externe, fugită din țară în America, reacționară, a fost numită de către PATRASCANU în cadrul personalului Legației dela Washington și nu s'a mai întors. S'a manifestat împotriva regimului în momentul când s'a urcat pe vaporul "Transilvania" când pleca să-și ocupe postul. Despre acest lucru i-a spus LENII CONSTANCE sora și VIORICA, al cărui soț era ambasador și care a auzit-o înjurînd regimul, lucru pe care l-a aflat și PATRASCANU.

16) ZEVEDEI BARBU, cetățean român, fugit din țară, numit de PATRASCANU în personalul Legației dela Londra, fost membru al P.C.R.-ului, nu s'a reîntors când a fost rechemat. S'a întâlnit în vremea cînt era numit la Londra cu PATRASCANU, odată în țară, la Snagov la vila Manuilă și la Paris în timpul conferinței în 1946. Deace-menea știu că la cunoscut la Londra pe NICOL GROSS prin soția lui ZEVEDEI BARBU, născută BERTOLA, care îl cunosctea dinainte pe GROSS și care era prietenă cu LENA CONSTANCE.

17) RADU XENOPOL, cetățean român, mare burghez, avea legături cu PATRASCANU. Știu că s'a văzut cu el în timpul conferinței dela Paris iar după aceea a fost la PATRASCANU acasă.

18) CONST. VISCIANU, cetățean român, reprezentant al P.N.T.-MAMU, fost ministru de Externe, a avut legături cu PATRASCANU. O întâlnire i-am mijlocit-o în 1946 eu, când PATRASCANU l-a primit pe acesta la Ministerul de Justiție. Avea legături cu H. ZILBER înainte de a fugi din țară.

19) FLORICA BRATESCU-VOINETI, cetățeană română, fostă funcționară la direcția cinematografiei a Ministerului informației. A venit și mi-a cerut să mijlocesc o

322 304
întâlnire între PATRASCANU și VISOIANU în 1944, asemenia
după fuga lui VISOIANU mi-a cerut să-i mijlocesc între
ea și PATRASCANU o întâlnire care însă nu știu să fi
avut loc.

20) GRAUER, avocat, domiciliat în calea Moșilor
sau Căldărași 180. Mi-a fost indicat de EDITH MARCOVICI
să mă adresez lui la telefon, întrebând de "domnul PICKY"
urmând să falsifice fotografiile de pe buletinele de
populație ce trebuiau să fie utilizate de PATRASCANU și
ELENA PATRASCANU în vederea fugii. N'am comunicat cu
acesta, deoarece buletinele le-am primit în primăvara
1948 după care a fost arestat PATRASCANU.

21) ION FRUNZETTI, ziarist și fost funcționar
la Ministerul Informațiilor, fost legionar, a fost numit
atașat de Presă la Belgrad de PATRASCANU, care i-a cerut
să-i faciliteze traducerea și publicarea la Belgrad a
cărții "Sub 3 dictaturi".

22) ILIE CONSTANTINOVSEY, cu ultimul domiciliu
la Moscova, funcționar la postul de Radio Sovietic, a
făcut în conferințe ținute la Radio Moscova, publicitate
lui PATRASCANU, vorbind despre publicațiile acestuia, ve-
nind în țară după 23 August ca corespondent sovietic a
avut legături permanente cu ZILBER.

23) VALENTINA GOLDENBERG, medic, asistentă la
Facultatea de Medicină din București, i-a procurat otravă
pentru PATRASCANU lui LENA CONSTANTE. Știa că LENA CONSTAN-
TE a comunicat cu NICOL GROSS.

24) OCTAVIAN NEAMTU, profesor secundar, domici-
liat în Aleea Drăghiescu 9, fost director al Propagandei
în ministerul Propagandei în timpul războiului și direc-
tor general al Fundațiilor Regale a fost numit director
general al Fundației "Regele Mihai I" după 23 August
de către PATRASCANU. A avut legături de prietenie cu
POGONIANU, cu ZILBER și cu mine.

25) GROSSMAN GROZEA, domiciliat în București,
fost condamnat ca criminal de război în calitate de șef
al Secției financiare a Centralei Ebreilor, este achitat
la revizuirea procesului, pentru el a intervenit LENA
CONSTANTE pe lângă PATRASCANU.

26) ARONOVICI, doctor medic, domiciliat în Bucu-
rești, a spus soției lui GROSSMAN GROZEA din ce mi-a spus
L. CONSTANTE că a intervenit pe lângă PATRASCANU prin
./.

ss/HARY BRAUNER

doamna SCHWAMEN pentru achitarea lui GROZEA. Era marșaul
curant al El. PATRASCANU.

30/5

27) COSTANDACHE, fost conferențiar la Facultatea de Drept, fugit din țară, mare burghez, liberal, a fost la PATRASCANU acasă împreună cu JOSETTE LAZAR, fugit din țară.

28) MARCEL PILLACK, funcționar, cu ultimul domiciliu în București, într'un bloc din Piața Amzei, i-a comunicat în 1949 lui LENA CONȘTANTE că a primit un bilet din partea lui PATRASCANU în vremea căruia acesta era arestat. Era prieten cu PATRASCANU și ELENA PATRASCANU.

29) ROMNICIANU, fost ministru PNL-TATARASCU, a fost invitat în timpul cât era ministru la masă la PATRASCANU.

30) ALEXANDRINI, fost ministru PNL-Tătărdescu, a fost invitat la masă la PATRASCANU cât era ministru iar PATRASCANU împreună cu ELENA PATRASCANU a fost la el. A intervenit pe lângă el PATRASCANU pentru sprijinirea materială a Asociației "Astra" și pentru acordarea unui sprijin material, Arhivei de Folclor al Fundației "Regele Mihai" condusă de mine. L-a adus în vizită la Arhiva de Folclor PATRASCANU.

31) GRIGORE MOISIL, academician, profesor universitar, cu ultimul domiciliu în str. Armenească, cunoscut cu LENA CONȘTANTE, a cumpărat, în timpul cât era Ambasador la Ankara, un teren al lui PATRASCANU la Poiana Tapului, în monezi de aur. Nu a avut legături politice de nici un fel cu PATRASCANU.

32) MICSĂ fost procuror la cabinetul lui PATRASCANU, l-a ajutat pe acesta în campania de alegeri, i-a scos la cererea lui PATRASCANU în 1947 pașaport lui LENA CONȘTANTE pentru a pleca la Praga, urma din ce mi-a spus LENA CONȘTANTE să-i telefoneze la Bruxelles lui PATRASCANU în legătură cu situația acestuia din țară.

Dintre întâlnirile secrete pe care le-a avut PATRASCANU știu despre două întâlniri mijlocite de către LENA CONȘTANTE în anul 1946 ce au avut loc una în Alea Post Al. Sihleanu 16 la părinții lui LENA CONȘTANTE și alta în apartamentul lui FLORIN TEODORU din Dionisie Lupu 12-14. Aceste întâlniri au fost între PATRASCANU și V.R. POGONEANU și BUZESTI în care PATRASCANU se punea la dispoziția național țărăniștilor MANIU în vederea subminării politicii duse de către PCR și a susținerii reacțiunii.

306

Tot în anul 1946 a avut loc o întâlnire secretă între VISOIANU și PATRASCANU, mijlocită de către la cererea lui FLORICA BRATESCU-VOINESTI. Nu cunosc obiectul acestei întâlniri ce a avut loc la Ministerul de Justiție. FLORICA BR. VOINESTI, cerând să-i comunice răspunsul mi-a dat indicații ca telefonându-i să întrebuițez o formulă ascunsă din care să nu rezultă că PATRASCANU se va întâlni cu VISOIANU.

În anul 1945, PATRASCANU s'a întâlnit cu ziaristul american BRUER, care a venit într-o Duminică adus de JOSETTE LAZAR la Sm gov. Nu cunosc obiectul acestei întâlniri. JOSETTE LAZAR a venit însoțită de sora ei ERYNH. RADULESCU, la Sm gov erau în afară de PATRASCANU și EL. PATRASCANU, LENA CONSTANTE și subsemnatul, noi rămânând în curte.

În anul 1945 PATRASCANU s'a întâlnit în secret la LENA CONSTANTE cu ofițerii americani ROBERTS și MADISON și H. ZILBER, în apartamentul acesteia din strada Dionisie Lupu 12-14. Din cele ce mi-a spus LENA CONSTANTE această întâlnire a avut loc cu scopul ca PATRASCANU luând contact direct cu reprezentanții misiunii americane în țară să-i asigure pe aceștia că înțelege să colaboreze cu americani în politica de susținere a partidelor istorice din țară și deci a întregii reacțiuni subminând politica dășă de către Partidul Comunist Român.

VERA MELAN, fostă funcționară la legația Cehoslovacă din București, recomandată lui LENA CONSTANTE de NICOL GROSS, a trimis o scrisoare către PATRASCANU în 1946, utilizând în acest scop aviatorul care dusea la Praga corespondența oficială a legației. Această scrisoare era o comunicare făcută de către LENA CONSTANTE către PATRASCANU care se afla la Paris, privitor la situația din țară în legătură cu PATRASCANU și trimeasă în urma întâlnirilor dintre POULOPOL, JEAN NICOLAU, BITEA, RUPENIAN, LENA CONSTANTE și subsemnatul la care s'a hotărât să i se comunice lui PATRASCANU că ar fi necesară prezența sa în țară. Această scrisoarea fost înmănată lui VERA MELAN de către mine ea știind dela LENA CONSTANTE despre ce este vorba. A transmis scrisori de-a lui LENA CONSTANTE lui NICOL GROSS.

NICOL GROSS, 45 a., inginer, locuind la Londra, plecat în anul 1940 din țară, agent al serviciului britanic de spionaj a lucrat în această calitate în timpul războiului la Cairo - conferențiar la emisiunea română a postului de radio Londra după 23 August. A avut legături permanente

./.

ss/HARY BRAUNER

cu LENA CONSTANTE după 23 August, punând-o în legătură cu BATLER, secretarul Legației britanice, colonelul englez EISINGER, venit în țară după 23 August și cu VERA MELCHER, funcționară la legația cehoslovacă; prin toți aceștia LENA CONSTANTE în August 1947 la Praga, când aceasta a plecat din țară împreună cu PATRASCANU și ELENA PATRASCANU, voiaj care i-a fost înlesnit de PATRASCANU LENA CONSTANTE prin procurarea banilor necesari și pașaportului.

Nu cunosc conținutul scrisorilor din corespondența între NICOL GROSS și LENA CONSTANTE nici obiectul întâlnirii dela Praga.

Colonelul EISINGER, din armata britanică, a venit pentru câteva zile după 23 August în țară și a luat contact cu LENA CONSTANTE din partea lui NICOL GROSS. Din ce mi-a spus L. CONSTANTE se pare pentru a constata efectele bombardamentelor anglo-americane asupra regiunii petrolifere, la care a colaborat NICOL GROSS în timpul războiului, prin indicațiile pe care le-a dat în calitate de specialist în problemele petrolifere, la Cairo, unde era baza de aviație britanică.

BATLER, secretar al legației britanice, venind în țară după 23 August a luat contact cu LENA CONSTANTE aducându-și o scrisoare din partea lui NICOL GROSS și trimițând acestuia scrisori dela LENA CONSTANTE. S'a întâlnit cu LENA CONSTANTE în apartamentul acesteia din strada Dionisie Lupu 13-14.

LEE MILLER, cetățeană americană locuind la Londra. Agentă a Serviciului de spionaj britanic a venit în Februarie 1946 în țară în calitate de corespondentă de război, după ce fusese în 1938. A luat contact cu mine, am pus-o în legătură cu H. ZILBER la cererea acestuia în casa căreia a avut loc o întâlnire împreună cu ziaristul american JOHN PHILIPS. Venită din partea serviciului de spionaj britanic m'a pus în legătură cu GUY FAUCKER căruia să-i dau informații și mi-a vorbit despre proiectul înființării unui institut de cercetări științifice anglo-român în scopul de a permite spionajul britanic în România și al cărui director urma să fie. Mi-a cerut s'o pun în legătură cu PATRASCANU lucru care nu s'a făcut. A avut legături cu regele, cu MATIU și cu BRATIANU cât a fost în țară. De asemenea l-a cunoscut pe IMPERIU MATEESCU.

JOHN PHILIPS ziarist american, a venit cu

LEE MILLER în februarie 1946 în țară. Mi-a cerut să-l pun în legătură cu PATRASCANU lucru care mi-a avut loc, ³⁰⁸ 13- locuie o întâlnire cu H. ZILBER, la el, la cererea lui ZILBER, acasă în Dionisie Lupu. A fost în vremea războiului atașat pe lângă marele cartier al lui TITO și în țară a căutat să facă o apropiere între România și America, împotriva politicii sovietice. A avut legături cu regele, MANIU, BRATIANU, l-a cunoscut pe IMPERIU MATEESCU.

GUY PAUCKER, 43-a., publicist, fugit din țară în toamna lui 1947, șeful serviciului britanic, a fost pus în legătură cu mine de către LEE MILLER și i-am transmis informații de spionaj în anii 1946-1947.

NICOLAE BALAN, 50 a., fost funcționar la Moara "România Mare". După excluderea lui din Partid în anul 1946, prin intervenția lui LENA CONSTANTE, a fost angajat de către PATRASCANU șef al garajului Ministerului de Justiție, locuia în bulevardul Schitu Măgureanu.

DORICA BALAN, casnică, soția lui NICOLAE BALAN, prietenă cu LENA CONSTANTE și cu mine, mi-a dat scrisoarea ce i-a fost expediată prin poșta de LENA CONSTANTE în 1948, când aceasta era arestată. Știe că LENA CONSTANTE comunică cu GROSS.

În anul 1946, pe când H. ZILBER se afla în viața locuie de PATRASCANU la Smagov, s'a întâlnit cu americanul MADISON în dreptul vilei locuite de către misiunea americană, fiind dus cu barca de către mine la această întâlnire. Nu am cunoscut încă despre ce au discutat.

În vara anului 1946, pe când PATRASCANU se afla la conferința de la Paris, au avut loc din inițiativa lui LENA CONSTANTE, două întâlniri um în casa lui EM. RUPENIAN și alta în apartamentul lui LENA CONSTANTE. La aceste întâlniri au participat FOULOPOL, secretar general la Justiție, LENA CONSTANTE, RUPENIAN, directorul de cabinet al lui PATRASCANU, JEAN NICOLAU, prim procuror, BETEA și subsemnatul. Scopul acestei întâlniri a fost găsirea unei posibilități de a-l informa pe PATRASCANU despre situația politică din țară în legătură cu el și de a-l sfătui să se întoarcă în țară. În urma acestor întâlniri i s'a comunicat lui PATRASCANU pe mai multe căi: printr-o scrisoare a lui RUPENIAN, prin VERA MELAN și prin GRISA TCHOSIAN care pleca la Paris, cari au transmis scrisori.

Doamna SCHWAMEN, corsetieră, mama ELENKI PATRASCANU, domiciliată în strada Mântuleasa, din cele spuse de ss/MARY BRAUNE.

LENA CONSTANTE, i-a transmis în timpul arestării lui PATRASCANU la Snagov, după eliberarea lui LENA CONSTANTE, din partea acestuia lui PATRASCANU pe care l-a vizitat în urma unei autorizații speciale, spunându-i că în timpul cât a fost anchetată LENA CONSTANTE n'a declarat nimic în legătură cu acțiunile lui PATRASCANU și ale grupului.

VALIANI, redactorul responsabil al organului P.C. Italian s'a întâlnit la Paris cu ZILBER și ELENA PATRASCANU și la Budapesta cu PATRASCANU. Din cele spuse de El. PATRASCANU era dușman al Uniunii Sovietice.

Profesorul AL. ROSETTI, academician, domiciliat în str. Dionisie Lupu 56, se vedea cu H. ZILBER și l-a ajutat pe acesta, în calitate de rector al universității să fie numit profesor universitar. Il cunoștea și pe PATRASCANU dar nu știu să fi dus acțiune politică cu acesta.

ION LUPAS, preot, profesor universitar, manist, locuind la Cluj a fost primit de PATRASCANU în trenul special al acestuia după discursul dela Cluj și adus la București.

Mitropolitul NICOLAE BALAN al Ardealului, i-a pus la dispoziție lui PATRASCANU casa mitropoliei dela Palatinș în anii 1946 și 1947 iarna. L-a invitat pe PATRASCANU la masă la Sibiu în casa mitropolitană. La această masă au fost și ELENA PATRASCANU, LENA CONSTANTE și subsemnatul.

Episcopul SUCIU, al bisericii unite din Oradea, manist, a pus la dispoziție vila episcopiei dela Stâna de Vale, lui PATRASCANU, după discursul dela Cluj, unde am fost găzduiți în calitate de invitați al episcopului PATRASCANU, ELENA PATRASCANU, FOULOPOL, PENCULESCU dela cabinetul lui PATRASCANU, LENA CONSTANTE și subsemnatul.

Generalul CAMBREA, fost șef al statului major A fost invitat la masă de către H. ZILBER în strada Dionisie Lupu 2, unde a venit însoțit de scriitorul GEO BOGZA și unde i-am văzut aglându-mă întâmplător acolo. Cât am fost eu nu s'au discutat probleme politice, în acea vreme generalul CAMBREA numai era șeful statului major.

LE ROUGETELLE, reprezentantul politic al Marelui Britanii la București, după 23 August, A avut o întrevedere în toamna anului 1945 cu mine, în localul legăției unde mă chemase pentru a-mi cere să relau legăturile de spionaj pentru serviciul britanic, fiind vorba să înființeze cu scopul înlesnirii spionajului un institut de cercetări științifice în România pe care urma să-l conduc eu și urmând

310

să mă pui în legătură cu o persoană cărreia urma să-mi dau informații. Deși îmi spusese că mă va rechema la el, nu m'a mai chemat.

LAZAR D. LAZAR (HERSCOVICI) 45 a., funcționar la Industria Tehnică, domiciliat în București. Post funcționar și om de încredere al lui NICOL GROSS. Venea la LEON CONSTANTIN acasă și încă de această comunică cu NICOL GROSS.

MARIA TANASE, cântăreață, în toamna anului 1949 a venit la mine și mi-a comunicat că are informații dela o persoană importantă engleză, că englezii au hotărât să mă atașeze la Radio Londra pentru activitatea mea, sub motiv că aș fi falsificat folclorul, că dacă nu au făcut-o până atunci este pentru că aveam un dosar bun la ei și mi-a atras atenția să nu pomenesc despre acest lucru căci în-ăși putea cauza neplăceri. Nu mi-a specificat cine anume i-a dat aceste informații.

Aceasta este declarația mea pe care o dau, o scriu și o susțin în legătură cu persoanele frecventate de PATRASCANU și de grupul acestuia despre care am cunoștință.

ss/HARY BRAUNER

31 Ianuarie 1953.

Declarație

Subsemnatul Harry Brauner, născut în anul 1908, ziua 24, luna Februarie, în satul Pătrășcanu, cu ultimul domiciliu în calea Victoriei 168, declar următoarele în legătură cu persoanele de cari ~~sunt~~ ^{au avut legătură} Pătrășcanu și în grupul acestuia:

1) Herbert Silber, 50a, Strada Doinici Lupu 2, cetățean român. A fost cel mai apropiat de Pătrășcanu, participând la întreaga activitate în politica regimului alături de acesta.

2) Leoa Constante, artist pictor, decorator la teatrul de Operă. A participat alături de Pătrășcanu, apăsându-l în activitatea acestuia în politica regimului, neglândându-l în întâlniri cu americani: Roberts și Madson și cu Pogoneanu și Buzesti, soz confidența lui Pătrășcanu.

3) Herand Torsman, născut, fost comul la Paris, strada Tomescu, până la plecarea sa la Paris a fost în permanență în preajma lui Pătrășcanu, fiind recomandat ca om de încredere al acestuia în postul de comul general la Paris. A avut legături cu Pătrășcanu când acesta a fost la Paris. A fost solicitat de Pătrășcanu să-i transfere ^{pega în primăvara anului 1948.}

4) Victor Radulescu Pogoneanu, cetățean român, fost secretar general la Externe, a avut în legătură cu complotul ¹⁶ în Pătrășcanu, în strada Lihleanu în Pătrășcanu, în Strada Doinici Lupu 12-14, neputând de către Leoa Constante.

5) Miralecu - Buzesti, fost ministru de interne, reprezentant al partidelor naționale, țărăniști și muncitorești, neamul acesta, împreună cu Pogoneanu a participat la cele 2 întâlniri secrete.

Harry Brauner

6. Betea, fost funcționar la Institutul de Statistică, după terminarea studiilor în București, cetățean român, l-a însoțit pe Patriascanu fiind în legături strânse cu acesta, în campania pentru apărarea Marșalei, publicând o activitate personală a lui Patriascanu, în campania de alegeri, a luat parte la întâlniri în București, Jean Nicolau, Reședința, la un restaurant și subsemanatul în vremea conferinței de la Paris, pentru trimiterea scrisorilor prin care Patriascanu să fie anulat despre zvonurile în legătură cu situația lui personală. În că sa în acea vreme și omul de încredere al doctorului Mănușă, naționalist, fugit din țară.

7) Joette Lazar, fostă ziaristă, fără profesie, cetățeană română, fugită din țară, i-a însoțit lui Patriascanu în călătoria în ziarul american Bruer (al cărui secretar ea fusese înainte) în vara anului 1945, la Snares în viața ~~marșalei~~.

8) Edith Marcovici, avocată, cetățeană română, fugită din țară în primăvara anului 1948, mi-a predat două buletine de biseră populației false în vederea fugii lui Patriascanu și dându-mi în același timp indicații cum să mă adresez pentru falsificarea acestor buletine deosebite. Eu scap fugii la plecare mi-a lăsat mamei ei. Prieten cu Patriascanu, Elina Patriascanu și mama acesteia.

9) Jean Nicolau, fost, prim procuror pe Tribunalul Ilfov, cetățean român, a luat parte la întâlniri pentru trimiterea scrisorilor în 1946 lui Patriascanu la Paris și mi-a declarat că se interesa de Patriascanu la un proiect care avea un pot de conducere la Serviciul Secret, dacă Patriascanu este urmas.

10) Peppu Leibovici, avocată, fugită din țară, mi-a afaceri a lui Radu Xenopol, avea legături permanente cu Patriascanu, venind la el și având convorbiri.

Harry Brauner

- 11) Drăcsăneanu, ziarist la "Seara", cu ultimul domiciliu în București, ^{frate} în căminata lui Poppy Le Bon, venea pentru a ~~prelua~~ informații favorabile lui Patrișcanu în ziarul "Seara" în casa la Patrișcanu.
- 12) Poulquel, fost secretar general la Justiție, mort, a participat la întâlnirile secrete pentru triniterea surselor în 1946 lui Patrișcanu la Paris, la cursoșii pe acesta în inspectia din Ardealul de Nord.
- 13) Emmanoil Dupesiau, fost director de cabinet al lui Patrișcanu, a participat la întâlnirile secrete pentru triniterea surselor lui Patrișcanu în 1946 la Paris, era în legătură de prietenie cu Betea, după arestarea lui Patrișcanu a ridicat masina ce fusese depusă de către Edith Marco în vederea fugii lui Patrișcanu. Sepotul lui Herand Torossian.

14) Doctorul Grita Torossian, fratele lui Herand Torossian, medic, cu ultimul domiciliu în florul Wilson, a dus o scrisoare către Patrișcanu de-a lui Leua Constante (ce i-a fost ~~încredințată~~ înmănată de mine în anul 1946) la Paris pentru a-i comunica lui Patrișcanu situația din țară cu privire la el.

15) Violeta Zupcor, funcționară la Externe, fugită din țară în America, reacționară, a fost născută de către Patrișcanu în cadrele personalului legatiei de la Washington și nu s'a mai întors. S'a manifestat împotriva regimului în momentul când s'a urcat pe vapoane Transilvania când pleca să-și ocupe postul. Deoarece acest lucru i-a spus lui Constante, poa ei vinici, al cărui ^{frate} era ambasador și care a avut-o înfuriat regimul, ^{care i-a aflat} Patrișcanu.

16) Zerebei Barbu, celătean român, fugit din țară, născut de Patrișcanu în personalul legatiei de la Londra, fost membru al P.C.R. ului, nu s'a reîntors când a fost rechemat. S'a întâlnit în vremea cât era născut la Londra cu Patrișcanu, odată în țară, la Iași, la vîta Manoli și la Paris în timpul conferinței în 1946. De asemenea stîu că la un moment la Londra pe Nicol Gross prin soția lui Zerebei Barbu, născută Bertola, care îl cunoștea dinainte pe Gross și care era prietenă cu Leua Constante.

Larry Brauner

- 7) Radu Xenopol, cetățean român, mare burghez, avea legături cu Patrascanu, știu că o a văzut cu el în timpul conferinței de la Paris iar după aceea a fost la Patrascanu acasă.
- 18) Crist. Visoianu, cetățean român, reprezentant al P.N.T., Marea, fost ministru de Externe, îi avea legături cu Patrascanu. o întâlnire i-am năvădit o în 1946 cu, când Patrascanu l-a prins pe acesta la biroulul de Justiție. Avea legături cu H. Zilber înainte de a fugi din țară.
- 19) Florica Brătianu-Voinesti, cetățeană română, fostă funcționară la direcția cinematografiei a Ministerului informației. A venit și mi-a cerut să mijlocească o întâlnire între Patrascanu și Visoianu în 1946. De asemenea după fuga lui Patrascanu mi-a cerut să-i mijlocească o întâlnire cu Patrascanu o întâlnire care însă nu s-a putut fi avut loc.
- 20) Grauer, avocat, domiciliat în calea noilor sau Calaran 180. Mi-a fost indicat de Edith Marcovici să mă adresez lui la telefon, întrebând de „domnul Pichy” urmând să falsific fotografiile de pe buletinel de populație ce trebuiau să fie utilizate de Patrascanu și Elena Patrascanu în vederea fugii. M-am comunicat cu acesta, deoarece buletinele le-am primit în primăvara 1948. După care a fost arestat Patrascanu.
- 21) Ion Branzetti, jurnalist și fost funcționar la ministerul informațiilor, fost legionar, a fost numit atașat de Presă la Belgrad de Patrascanu, care i-a cerut să-i facă o traducere și publicarea la Belgrad a cărții „Sub 3 Dictaturi”.
- 22) Ilie Constantinovski, ~~membru al~~ cu ultimul domiciliu la Moscova, funcționar la postul de Radio Sovietic, a făcut în conferințe finite la Radio Moscova, publicitate lui Patrascanu, vorbind despre publicatoarea acestuia, venind cu fața după 23 august ca corespondent sovietic a avut legături permanente cu Zilber.
- 23) Valentine Goldenberg, medic, asistentă la facultatea de Medicină din București, i-a procurat o trară pentru Patrascanu lui Elena Constante. Știu că Elena Constante a comunicat cu Nicolă Grosse Harry Grauer.

- 24) Octavian Neamtu, profesor secundar, domiciliat în Albea 313
 Draghiescu 9, fost director al Propagandei în ministerul
 Propagandei în timpul războiului și director general al
 Fundației Regale a fost numit director general al Fundației
 „Regele Mihai I” după 23 august de către Patrascanu. A
 avut legături de prietenie cu Pogonaru, cu Folber și cu mine.
- 25) Grossman Grozea, domiciliat în București, fost condamnat
 ca criminal de război în calitate de șef al secției financiare
 a Centrului Evreilor, este achitat la rezolvarea procesului;
 pentru el a intervenit Lena Constante pe lângă Patrascanu.
- 26) Bronovici, doctor medic, domiciliat în București, a spus
 soției lui Grossman Grozea ^(de ce nu a pus Lena Constante) că a intervenit pe lângă Patrascanu
 prin doamna Schwamen pentru achitarea lui Grozea.
 Era medicul curant al El. Patrascanu
- 27) Costandache, fost conferențiar la Facultatea de Drept, fost
 din țară, mare burghez, liberal, a fost la Patrascanu oarecând
 împreună cu Joseke Lazar, fost din țară.
- 28) Marcel Pollack, funcționar, cu ultimul domiciliu în
 București, într-un bloc din Piața Unghiei, i-a ~~transmis~~ comunicat
 în 1949 lui Lena Constante că a primit un bilet din partea
 lui Patrascanu în vremea când acesta era arestat. Era prieten
 cu Patrascanu și Elena Patrascanu.
- 29) Romniceanu, fost ministru P.N.L. Tătărașcu, a fost invitat
 în timpul cât era ministru la masă la Patrascanu.
- 30) Alexandrin, fost ministru P.N.L. Tătărașcu, a fost
 invitat la masă la Patrascanu cât era ministru
 iar Patrascanu împreună cu Elena Patrascanu a fost
 la el. A intervenit pe lângă el Patrascanu pentru achitarea
 „Alba” și pentru acordarea unui drept material, Arhive de Folclor al
 „Regele Mihai I” ca dovadă de muncă.
- 31) Grigore Voștil, academician, profesor universitar,
 cu ultimul domiciliu în strada Brucănească, cunoscut
 cu Lena Constante, a cumpărat, în timpul cât era
 ambasador la Ankara, un teren al lui Patrascanu
 la Poiana Japuzului, în monezi de aur. Nu a
 avut legături prietene de nici un fel cu Patrascanu.

Kary Brauner

L-a adus în vizita
 la Arhive de Folclor
 Patrascanu

32) Mida, fost procuror la cabinetul lui Patrascanu, l-a ajutat pe acesta în campania de alegere, i-a scris la cererea lui Patrascanu în 1947 pasaport lui Lena Constante pentru a pleca la Praga, urma dince mi-a spus Lena Constante că-i telefoneze la Bruxelles lui Patrascanu în legătura cu stăruia acestuia din țară.

Dintre întâlnirile secrete pe care le-a avut Patrascanu știu despre două întâlniri mijlocite de către Lena Constante în anul 1946 ce au avut loc una în ~~Alba~~ Alota Preb de. Sălbănuț la părinții lui Lena Constante și alta în apartamentul lui Florin Teodoru din Dimitrie după 12-14. Aceste întâlniri au fost între Patrascanu și V.R. Oțoneanu și Buzerși în care Patrascanu se punea la dispoziția național țărăniștilor Mănușă în vederea subminării politicii dure de către P.C.R. și a susținerii reacțiilor.

Tot în anul 1946 a avut loc o întâlnire secretă între Vișoreanu și Patrascanu, mijlocită de mine la cererea lui Florin Brătescu-Voinesti. Na cunoștea obiectul acestei întâlniri ce a avut loc la Ministerul de Justiție Florin Br. Voinesti, cerând să-i comunice răspunsul mi-a dat indicații ca telefonându-i să întrebiuinter o formulă ascunsă.

În anul 1945, Patrascanu s-a întâlnit cu Harizatul american Bomer, care a venit într-o jumătate adres de Josette Lazăr la Snagor. Nu cunoștea obiectul acestei întâlniri. Josette Lazăr a venit însoțitor de soare Egiptului, la Snagor erau cu afuris de Patrascanu.

În anul 1945 Patrascanu s-a întâlnit în secret la Lena Constante cu ofițerii americani Roberts și Madison și H. Elber, în apartamentul acesteia din strada Dimitrie Lupu 12-14. Din cele ce mi-a spus Lena Constante, această întâlnire a avut loc cu scopul ca Patrascanu luând contact direct cu reprezentanții națiunii americane în țară

și care să mi
regulete ca Patrascanu
se va întâlni cu
Vișoreanu.

și el. Patrascanu,
Lena Constante și
subsemnatul, noi
rămânând în casă.

să-i arunce pe aceştia să înțeleagă să colaboreze, cu americani
în politica de susținere a partidelor istorice din țară
pe a întregii reacționari subminând politica dusa de
câtre Partidul Comunist Român.

Vera Melau, fostă ^{funcționară} ~~secretară~~ la legatia cehoslovacă din București,
recomandată lui Lena Constante de Nicol Gross, a trimis
o scrisoare către Patrișcanu în 1946, utilizând în acest
scop avionul care ducea la Praga corespondenta
oficială a legatiei. Aceasta scrisoare era o comunicare
făcută de către Lena Constante către Patrișcanu care
se afla la Paris, printr-o ^{prin} legătură cu Patrișcanu, în urma întâlnirilor dintre
Puleș, Jean Nicolau, Betu, Ruxenian, Lena Constante și
subsemnatul la care s'a hotărât să i se comunique lui
Patrișcanu că ar fi necesară prezentarea sa în țară. Aceasta
scrisoare a fost înmănată lui Vera Melau de către mine.
A știut dela Lena Constante despre ce este vorba. A
transmis priorii de-a lui Lena Constante lui Nicol Gross.

Nicol Gross, 45a, inginer, locuind la Londra, plecat în anul
1940 din țară, agent al serviciului britanic de spionaj a lucrat
în această calitate în timpul războiului la Cairo, conferențiar
la emisia română a postului de radio Londra, ^{dupa 23 august} la avut legatură
permanentă cu Lena Constante după 23 august, punând-o în legătură
cu Butler, secretarul legatiei britanice, colonelul englez Eisinger, venit
în țară după 23 august și cu Vera Melau, funcționară la legatia
cehoslovacă; prin totu' acestia Lena Constante comunicând în 1946 cu
Gross. A avut o întâlnire cu Lena Constante în august 1947 la
Praga, când aceasta a plecat din țară împreună cu Patrișcanu
și Elena Patrișcanu, voraj care s'a fost înlocuit de Patrișcanu
și Lena Constante prin procurarea pașilor necesari și pașaportului.
Nu cunoșc conținutul scrisorilor din corespondența între Nicol Gross
și Lena Constante nici obiectul întâlnirii dela Praga.

Colonelul Eisinger, din armata britanică, a venit pentru că țara
zile după 23 august în țară și a avut contact cu Lena Constante
din partea lui Nicol Gross. Din ce mi-a spus L. Constante venise pentru
a constata efectele bombardeamentelor anglo-americane asupra
regiunii petrolifere, la care a colaborat Nicol Gross, în timpul
războiului, prin indicatul pe care le-a dat cu calitate de specialist
terorizant.

în problema
petrolifere, la care
unde s'a baza de
aporturi britanice.

Bașler, secretar al legăției britanice, venind în țară. După
23 August a luat contact cu Lena Constante aducându-i o
 scrisoare din partea lui Nise Gross și transmitându-i acestuia
 parolă de la Lena Constante. Ea s-a întâlnit cu Lena Constante în
 apartamentul acestora din strada Dâmbovitzei Lupa 12-14.

Lee Miller, cetățeană americană locuind la Londra. Agentul
 al serviciului de spionaj britanic a venit în Februarie 1946
 în țară în calitate de corespondent de război, după ce fusese
 în 1938. A luat contact cu mine, am pus-o în legătură cu
 H. Zilber, ^{la cererea acestuia} cu care acesta a avut loc o întâlnire împreună
 cu ziaristul american John Philips. Venita din partea serviciului
 de spionaj britanic mi-a pus în legătură cu Guy Pauker cănu-
 ia să-i dau informații și mi-a vorbit despre proiectul infim-
 țării unei institut de creații stilizate anglo-române în scopul
 de a permite spionajul britanic în România și al cănui Bretea ^{deci care nu}
 urma să fie. Mi-a cerut să pun în legătură cu Patrișcanu (A ^{nu a făcut.}
 amintit legături cu Regele, cu Maria și cu Brătianu cât a fost
 în țară. De asemenea l-a cunoscut pe Imperiu Mateescu.

John Philips ziarist american, a venit cu Lee Miller în
 Februarie 1946 în țară. Mi-a cerut să-l pun în legătură cu
 Patrișcanu ^{cu mine care mi-a dat} și am ^{eu} făcut o întâlnire cu H. Zilber, la el, la cererea lui Zilber.
 acasă în Dâmbovitzei Lupa 2. A fost în vremea că Zilberului atârnat
 pe lângă unele cartier a lui Tito și în țară a căutat să
 facă o apropiere între România și America, împotriva politi-
 ci sovietice. A avut legături cu Regele, Maria, Brătianu,
 și-a cunoscut pe Imperiu Mateescu.

Guy Pauker, 43a., publicist, fugit din țară în toamna lui
 1947, spion al serviciului britanic, a fost pus în legătură
 cu mine de către Lee Miller și i-am transmis informații
 de spionaj în anii 1946-1947.

Nicolae Bălan, 50a., fost funcționar la Moara, România
 Mare. După excluderea lui din Partid în anul 1946, prin
 intervenția lui Lena Constante, a fost angajat de către
 Patrișcanu șef al garajului Ministerului de Justiție, locuia
 în Calea Vădulei Schitu Moșorețului.

Dorica Balan, canonică, sora lui Nicolae Bălan, prietena
 cu Lena Constante și cu mine, mi-a dat scrisoarea ei și a fost
 eliberată prin poartă de Lena Constante în 1948, când aceasta era
 arestată. Nu cu Lena Constante comunică cu Gross. Larry Brauner.

În anul 1945, pe când H. Zilber se afla în ora locuință de Patrascanu la Inagor, s-a întâlnit cu americanul Habbison în dreptul vilei locuință de către mărșinea americană, fiind dus cu barca de către mine la această întâlnire. Au avut o discuție și au discutat. - 315

Poulgoul, secretar
J. al la justiție

În vara anului 1946, pe când Patrascanu se afla la conferința de la Paris, au avut loc din inițiativa lui Leana Constante, două întâlniri una în casa lui E. Ruperian și alta în apartamentul lui Leana Constante la aceste întâlniri au participat Leana Constante, Ruperian, directorul de cabinet al lui Patrascanu, Kaul Nicolae, prim procuror, Betea și subsecretarul. Scopul acestei întâlniri a fost găsirea unei poziții politice de a-l informa pe Patrascanu despre situația politică din țară în legătură cu el și de a-l sfătui să se întoarcă în țară. În urma acestei întâlniri s-a comunicat lui Patrascanu pe mai multe căi: printr-o scrisoare a lui Ruperian, prin Vera Melau și prin G. Torossian care pleca la Paris, cari au transmis scrisori.

În luna februarie a anului 1946, l-am pus în legătură la cererea acestuia pe H. Zilber cu John Philips fratele american și Lee Miller, corespondentă de război, la o întâlnire ce a avut loc în casa lui H. Zilber din str. Dionisie Lupul la care Philips a vorbit lui Zilber despre avantajele pe care le-ar avea România dacă s-ar alătura de America și de Partidul Comunist în armata politică Uniunii Sovietice. L-a despartit Zilber și-a dat întâlnire cu Philips la Washington, unde credea că va pleca.

Drașina Schwamen, corsetieră, mama Elenei Patrascanu, domiciliată în strada Măntuleasca, din cele spuse de Leana Constante, s-a transmis în timpul arestării lui Patrascanu la Inagor, după eliberarea lui Leana Constante, din partea acestuia lui Patrascanu pe care l-a vizitat în urma unei autorizări speciale, spunându-i că cu timpul că a fost anchetat Leana Constante nu a declarat nimic în legătură cu activitatea lui Patrascanu și ale grupului.

Valloani, redactorul responsabil al organului P.C. italian și a întâlnit la Paris cu Zilber și Elona Patrascanu și la Budapesta cu Patrascanu. Din cele spuse de El. Patrascanu era șeful al Uniunii Sovietice.

Harry Braun

Profesorul H. Rosetti, academician, domiciliat în str. Dionisie
Lupă 56, se vedea cu H. Zilber și l-a apărut pe acesta, în
calitate de rector al Universității să fie numit profesor
universitar. Il cunoștea și pe Patrascanu, dar nu știu să fi
dus activitate politică în acestă.
Ion Lupas, preot, profesor universitar, mare, locuind la Cluj,
a fost primit de Patrascanu în trenul special de acestă
după discursul dela Cluj și adus la București.

~~Episcopul~~
Metropolitul Nicolae Balan al Oradeiului, i-a pus la dispo-
ziție lui Patrascanu casa ^{metropolitană} ~~episcopale~~ dela Paltin, în
anii 1946 și 1947 iarna. l-a învitat pe Patrascanu la masă
la Sibiu în casa metropolitană. La această masă au fost
și Elena Patrascanu, Elena Constante și subsemnatul.

Episcopul Suciu, al bisericii unite din Bradia, ^{mare} ~~la~~ pus la
dispoziție vila episcopiei dela Ităna de Vale, lui Patrascanu,
după discursul dela Cluj, unde am fost gazduiți în calitate
de invitați ai episcopului. Patrascanu, Elena Patrascanu,
Ponopol, Penulescu dela cabinetul lui Patrascanu, Elena
Constante și subsemnatul.

Generalul Cambrea, fost șef al statului mare, ~~după ce~~
~~a fost demis din această funcție~~ a fost învitat la masă
de către H. Zilber în strada Dionisie Lupă, unde a venit
însoțit de prietenul Geo Bogza și unde i-am răzuit apleându-
mă întâmplător acolo. Cât am fost eu nu s-au discutat pro-
bleme politice, în același timp generalul Cambrea nu mai
era șeful statului mare.

Le Rougetelle, reprezentantul politic al clasei Britanice la
București, după 23 August. A avut o întrevedere în toamnă
anului 1945 cu mine, în localul legatiei unde mă chemase
pentru a-mi cere să reiau legătura de afaceri pentru
serviciul britanic, fiind vorba să înfruntem cu scopul înles-
nirii și mai ales un institut de cercetări științifice în Româ-
nia pe care urma să-l conduc eu și urmând să-mi pună
în legătură cu o persoană careia urma să-i dau informații.
Zeci luni puseseră că mă va recheama la el, nu m-a mai
chemat.

Harry Brauner

-11-
Lăzăruț D. Lăzăruț (Herșcovici), 45a, funcționar la Industria Tehnică,
domiciliat în București. Fost funcționar și ou de încredere al lui
Nicol Gross. Venea la Leoa Constanta acasă știind că aceasta
comunică cu Nicol Gross.

316

Maria Tănase, cântăreț, în toamna anului 1949 a
venit la mine și mi-a comunicat că are informații
de la o persoană importantă englez, că englezii au hotărât
să mă atace la Radio Londra pentru activitatea mea,
sub motiv că aș falsifica folclorul, că dacă nu am
făcut-o până atunci este pentru că aveam un dosar bun
la ei și mi-a atras atenția să nu punerex despre acest
lucru căs i-aș putea cauza neplăceri. Eu mi-a specificat
cine anume i-a dat aceste informații.

Aceasta este declarația mea pe care o dau, o semnez
și o susțin în legătură cu persoanele frecventate de
Pătrășcanu și de grupul acestuia despre care am
cunoștință,

Harry Braunex.

31 Februarie 1953.

Nu merge

317

PROCES-VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestat HARY BRAUNER, născut la 24 Februarie
1908 în orașul Piatra Neamț, cu ultimul domiciliu în
str. Calea Victoriei Nr. 168 Buc.

4 Febr. 1953, București

Interog. a început la ora 9

" s'a terminat " 13

Intrebare:

Când și prin cine ai aflat că a venit în Ro-
mânia LE ROUGETELLE, după 23 August 1944?

Răspuns:

Cred că am aflat despre prezența lui LE ROUGE-
TELLE în țară la începutul anului 1945. Despre acest
lucru am aflat prima dată din zidre și dela radio.

Intrebare:

Când și dela cine ai aflat precis că LE
ROUGETELLE a venit în țară și în ce calitate venise?

Răspuns:

După venirea englezului BATLER la LENA CONSTAN-
TE acasă, ea mi-a spus că Misiunea Britanică în România
este condusă de LE ROUGETELLE și că BATLER este secre-
tarul acestei misiuni.

Intrebare:

Ce ai discutat dta cu LENA CONSTANȚE în lega-
tură cu LE ROUGETELLE?

Răspuns:

După ce l-a văzut pe BATLER, LENA CONSTANȚE
mi-a spus că a aflat dela el că conducătorul misiunii
britanice este LE ROUGETELLE.

Intrebare:

Arată dta în cele mai mici amănunte împrejură-
rile în care ai luat legătură cu LE ROUGETELLE, și să
arăți cu ce scop te-ai dus la acesta?

./.

ss/HARY BRAUNER

Răspuns:

318

Ținând seama că îl cunoșteam pe LE ROUGETELLE încă în anul 1939, când am avut legături cu serviciul de spionaj al Marii Britanii, dând informații colonelului MACMAB și când în prezența lui LE ROUGETELLE se pusese problema înființării unui institut englez de cercetări științifice în România și al cărui director urma să fiu eu, discuție la care fusese și ministrul REGINALD HOARE și din Anglia BERYL DE ZOETTE; m-am propus să mă duc la LE ROUGETELLE pentru a vedea dacă proiectul dinaintea războiului nu poate fi pus în practică. După ce m-am reluat activitatea folclorică și am considerat că fiind cunoscut în specialitatea mea, voi putea fi utilizat, m'am prezentat acestuia. Acest lucru l-am făcut ducându-mă direct la legatia britanică într-o zi în jurul orei 11-12 dimineața în toamna anului 1945. M'am adresat gardianului care era în poartă întrebându-l de domnul LE ROUGETELLE iar acesta mi-a arătat să mă duc în fundul curții la a doua intrare pe stânga. Aici am dat, pe un culoar de un bărbat îmbrăcat civil căruia adresându-mă în limba franceză i-am spus că-l rog să mă anunțe domnului LE ROUGETELLE spunându-mi numele. Acesta a intrat de îndată și anunțându-mă nu m'a lăsat să aștept de loc ci m'a poftit în biroul lui LE ROUGETELLE.

Întrebare:

Arată data în cele mai mici amănunte conținutul discuției avute cu LE ROUGETELLE?

Răspuns:

Ducându-mă la LE ROUGETELLE i-am spus acestuia că am venit la el deoarece înțeleg să colaborez din nou cu serviciul de spionaj britanic și că în cazul când se gândește la vechiul proiect în legătură cu înființarea unui institut de cercetări științifice pentru a da posibilitatea englezilor să vie în țară, sunt eu totul dispus să iau inițiativa creerii acestui institut. I-am mărturisit că în limitele posibilităților mele doresc să activez pentru o cât mai mare apropiere de Anglia; că sunt în legătură cu PATRASCAMU, că știu de la el că Partidul Comunist urmărește să izoleze definitiv România de Anglia și de America, că știu de la el că Partidul Comunist nu face decât să pus în practică ordinele primite de la Moscova în acest sens, că prin desființarea partidelor istorice în cazul în care

ss/MARY BRAUNER

Anglia și America nu vor interveni, România s-a
finitiv în zora de influență sovietică. LE ROUGETELLE mi-a
spus că s'a gândit la mine, că e mulțumit că am venit să
relau legăturile, că pentru moment nu poate fi vorba de a
se înființa institutul de cercetări. Am omis să spun că
vorbindu-i despre PATRASCANU i-am spus că acesta este ho-
tărât împotriva politicii pe care o duce Partidul Comunist
și Uniunea Sovietică, că din discuțiile pe care le-am
avut cu el știu că este pentru o politică de apropiere de
țările imperialiste și că s'a manifestat de multe ori în
acest sens. Când i-am vorbit despre PATRASCANU, LE ROUGETELLE
a ascultat nu a făcut nici-un comentariu și nici-o remarcă.
În convorbirea care a continuat LE ROUGETELLE mi-a dat in-
dicații spunându-mi să-mi desfișor mai departe activitatea
folclorică și m'a întrebat unde anume lucrez. I-am spus că
lucrez la Radio, unde fac regulat conferințe, că sunt con-
silier muzical al Ministerului Informațiilor și că lucrez
la Furiția "Regele Mihai". La plecare mi-a spus că mă va
rechema.

Întrebare:

Cui i-ai făcut cunoscut întâlnirea și conținutul
discuției cu LE ROUGETELLE?

Răspuns:

După ce am fost la LE ROUGETELLE după câteva zile,
i-am comunicat lui PATRASCANU că l-am vizitat pe acesta,
ducându-mă la el, deoarece îl cunoscteam dinainte și că
l-am văzut în localul legației. I-am comunicat acest lucru
într-o sâmbătoare când mă aflam la Snagov, nefiind nimeni
de față. Nu i-am reprodus întreaga discuție cu LE ROUGETELLE
i-am spus însă că am discutat cu el în legătură cu situația
politică și că i-am spus că știu că PATRASCANU este pentru
o apropiere cu țările imperialiste. Când i-am vorbit lui
PATRASCANU m'a întrebat dacă mi-a spus ceva despre el LE
ROUGETELLE și m'a mai întrebat dacă nu cumva am fost vă-
zut de cineva când m'am dus acolo. În afară de PATRASCANU
n'am spus la alte persoane că m'am întâlnit cu ROUGETELLE.

Întrebare:

Arată dta concret ce anume te-a determinat să te
duci din proprie inițiativă să te întâlnești cu LE ROU-
GETELLE șeful misiunii britanice din România.

Răspuns:

De îndată după 23 August am frecventat în perma-
nență pe PATRASCANU, ELENA PATRASCANU, BELU ZILBER, pe LENA
./.
ss/HARY BRAJNER

și în contact cu aceștia i-am cunoscut și ³²⁰ sentimentele.

Prin tot ce auzeam dela ei, mai cu seama dela PATRASCANU și H. ZILBER am devenit un dușman al Uniunii Sovietice și al democrației populare. Am considerat că prin toate mijloacele, regimul de democrație populară tinde să împiedice rezvoltarea culturii românești, să o facă tributară culturii sovietice. Din cele auzite dela ei m'am convins că regimul de democrație populară constrânge libertățile cetățenești, că spre deosebire de țările de democrație burgheză, în țările de democrație populară nu se pot manifesta posibilitățile creatoare ale intelectualilor și că aceștia sunt obligați să lucreze ca niște unelte ale regimului. Consideram că obligativitatea artistului și a omului de știință de a se încadra în politica regimului de democrație populară le răpește dreptul de a se manifesta și că nici știința nici altele nu pot înflori într'un stat de dictatură proletară. Eu însumi tributăr al culturii occidentale eram un admirator fără rezerve al acestei culturi și prin instaurarea regimului de democrație populară socoteam că, înlocuindu-se bunurile culturii occidentale cu o cultură nedezvoltată și minoră, adică cu cultura sovietică, în acest fel se gătuș și puțină cultură pe cale de dezvoltare la noi în țară.

Dezvoltarea culturii într'un regim de dictatură proletară înseamnă pentru mine o dare înapoi datorită faptului că clasa muncitoare este înculturată ea nefiind în stare să se ridice la bunurile culturii occidentale. Eram convins că numai ajutorul economic și material al capitalismului occidental va permite României să se dezvolte și să prospereze și că o politică de izolare a României de țările apusene și de apropiere cu Uniunea Sovietică va face ca din ce în ce țara să decadă și să nu se mai poată refăce. Nu aveam încredere și nu socoteam că clasa muncitoare este în stare să conducă țara noastră. Consideram că desființarea partidelor istorice și înlăturarea burgheziei de către clasa muncitoare este un abuz la adresa libertăților cetățenești și că înlăturare pe cale revoluționară a burgheziei care are o tradiție nu poate aduce decât la o totală decadere a țării. Toate aceste motive m'au determinat să privesc cu ură dezvoltarea regimului de
sa/HARY BRAUNER

democrație populară în care credeam că numai cei de o ³²¹îgî-
nă proletară vor putea să se manifesteze, răpind dreptul ce-
lor de origine mic burgheză și burgheză să se dea volte.
Din această ură împotriva Uniunii Sovietice împotriva
clasei muncitoare, dintr-o admirație fără rezervă față de
cultura apuseană m'am hotărât să mă pun din nou la dispo-
ziția serviciului de spionaj britanic, considerînd că
în acest fel voi contribui la împiedicarea dezvoltării
regimului de democrație populară.

După ce am citit prezentul proces-verbal de in-
terogatoriu cîuînt cu cîuînt și am constatat că este în
totul cu cele declarate de mine, susținîți semnez.

Anchetat:

es/HARY BRAUNER

Anchetator:

Lt. Maj. T. Stăicu

322
nu mi se
nu
32

Proces-Verbal de interogator

Arestat Harry Browner, născut la 14 Febr. 1908, în
orașul Piatra Neamț, cu ultimul domiciliu în Str.
Calia Pictoriei nr. 169, București.
(Date de stare civilă, ultimul domiciliu)

4 Febr. 1953

Orașul București

Interogatoriul a început la ora 9 și min.

„ s'a terminat la „ 13 și „

Intrebare: Când și prin cine ai aflat ca a venit în
România la București, după 23. Iunie 1944?

Răspuns: Când că am aflat despre prezența
lui la București în țară la începutul anului 1945,
despre acest lucru am aflat prima dată din gura
săla radio.

Intrebare: Când și de la cine ai aflat printr-o
că la București în țară. Fi în ce calitate vinse?

Răspuns: Supra numelui englez „Rathel”
la Jura Constanta acasă, ea mi-a spus ca misi-
unea Britanică în România este condusă de la București
și că Rathel este secretarul acestei misiuni.

Intrebare: Ci ai obținut o lă cu nume
Constante în legătură cu la București?

Răspuns: Supra la război pe Rathel, Jura
Constanta mi-a spus că a aflat că el ca un
secretar misiunii Britanice este la București.

Intrebare: Ata o lă în cele mai mici

Semnătura,

Harry Browner

Urmare: amănunțit înțelegându-mi în care ai luat legă-
sură cu la Rougetille, și va aștepta cu ei resp. tt. ai spus
la acesta:

Răspuns: Întrebând seama că îl cunoașteam
pe la Rougetille încă în anul 1989, când am avut
legături cu serviciul de spionaj al celui din urmă,
când informații colonului alinau și cănel
în prezenta lui la Rougetille se puneau problema
înfințării unei institutii englez de cercetări știin-
țifice în România și al celui director urma să
fie eu, și cîntre la care fusese și ministrul Apărării
Hoare și din 'Inglicia Regel de Zotte', am
propus să mă duc la la Rougetille pentru a vedea
de ce procesul dinaintea rășchimbării nu poate
fi pus în practică. După ce mi s-a spus că
activitatea falsificată și am considerat că fiind cunosc
ent în specialitate mea va putea fi utilizat
m-am prezentat acestuia. Am fost luare l. am
făcut discursul - mă direct la legătura britanică
într-o zi în primul rând 11-12 de dimineață în
toamna anului 1995. Cînt. am adunat 'gardianului'
care era în garanta înțelegându-l de dimineață
la Rougetille iar acesta mi-a spus astat să
mă duc în fundul curții la o slana înținare
pe stînga. Pici am stat, astat pe un balcon
de un torbat înținat cînt cînta adunându-mi
în limba franceză și am spus că l. nu s-a
mă amanta la dimineața de Rougetille spunea-
du-mi omul. Penta a intrat de înținat și
amintându-mă am m-a ținat să astat de
loc ei om a profitat în ținat lui la Rougetille.

Semnătura,

Harry Brauner.

Urmare: Intrebare: Aratai o lă în cele mai mici amănunte
continuarea discuției amate cu la Congresul:

Răspuns: Lucrându-mă la la Congresul i-am
spus oarecui că am venit la el deoarece totuși să
colaborăm din nou cu serviciul de spionaj britanic și
că în cazul când se găsesc la valul trecut
în legătură cu influențarea unui institut de cer-
cetări științifice pentru a da posibilitatea angajării
să ne în țară, sunt eu total dispus să iau
inițiativa creării acestui institut. Î-am înțeles
că în limitele posibilităților mele doresc să acționez
pentru o cât mai mare apropiere de Anglia, că
sunt în legătură cu Patrișeanu, că știu că
el că Partidul Comunist românesc să înde-
destinăm România de Anglia și de America, că
știu că el că Partidul Comunist nu face decât
să fie în practică ordinele primite de la Moscova
în acest sens, că prin desființarea partidului
istoric în cazul în care Anglia și America au
vor interzice, România va cădea definitiv în
zona de influență sovietică. la Congresul am
spus că s-a gândit la mine, că e multumit
că am venit să reînnoie legăturile, că pentru mo-
ment am fost fi vorba de a se înființa in-
stitutul de cercetări. Am spus să spun la volon-
tate și despre Patrișeanu și am spus că acesta
este în prezent împotrivă politiciii pe care o duce
Partidul Comunist și România Libertară, că mi s-a
cutit pe care la am avut cu el știu că este
pentru o politică de apropiere de țările in-
dependente și că s-a manifestat de multe ori

Semnătura,

Hermann Drăner.

Interlocu: Cui s' ai făcut cunoscut
nebulina și conținutul obiectiv al lui Rousselle.

Semnătura,

Harry Branner.

Urmare: cu o cultura mai înaltă și mai înaltă, odată
 cu cultura sovietică, în acest fel se găsește și
 puterea culturală pe care se dezvoltă la noi în țară
 dezvoltarea culturii într-o regiune de dezvoltare
 fizică înțelegem pentru mine o dată și apoi
 datorită faptului că clasa omniculă este în-
 cultă ea înțelegând în stare să se ridice la
 nivel cultural corespunzător. Prin mijlocul
 numai ajutorul economic și material al
 capitalizării occidentale va permite România
 să se dezvolte și să prospere și că o politică
 de ajutorare a României de către apăsare și de
 apropiere cu Uniunea Sovietică va face că din
 de în se țară să dea și să nu se mai poată
 refuza. Nu amam să credem și nu ne putem
 că clasa omniculă este în stare să conducă
 și să înțeleasă situația gata prin care țara
 țară noastră. Considerăm că dezvoltarea pe-
 tităților interne și înțelegerea înțelegerea de
 către clasa omniculă este un abuz la solu-
 ra libertăților culturale și că înțelegerea pe
 care revoluționară a înțelegerea care are o tradiție
 care poate aduce decât la o totală decădere
 a țării. Toate aceste motive care au determinat
 nu să fim cu o înțelegere negativă
 de demagogia populară în care credem că
 numai ei de origine proletară vor putea să
 se manifeste, rășină deșertul alor de de
 origine care înțelegerea și înțelegerea nu se de-
 volte, din această înțelegerea unui
 demagogia înțelegerea clasa omniculă, dăruie

Urmare: oclumati foră repună față de cultura
apărarea cu ome fideret și ma fume
dii nou la dispoziția serviciului de
spionaj britanic, căutându-l că în acest
fel vor contribui la înfrângerea despotismului
regimului de democrație populară.

Sușă ce am ătit prezentul r. v.
de interogatori cu cât eu curant și
cu contactat că este în totul cu cele
declarați de mine, susțin și remaz-

Închisat

Închisat

Harry Truman

Semnătura,

Prezentul proces-verbal de
interogatoriu, este identic
cu originalul.

Let. col. Sub. T. 1/2

326

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestat HARY BRAUNER, născut la 24 Febr. 1908 în
Piatra-Neamț, fost profesor universitar, cu ultimul domiciliu
în Cal. Victoriei Nr. 168 București.

10 Februarie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 19,10

" s'a terminat " 22

Intrebare:

Arată dta ce ai aflat dela PATRASCANU, ZILBER,
ELENA PATRASCANU și LENA CONSTANTIN, despre felul cum a ajuns
în legătură ZILBER cu MADISON și ROBERTS?

Răspuns:

Am aflat despre prezența ofițerilor americani
MADISON și ROBERTS, în primăvara anului 1945, în casa lui
LENA CONSTANTIN dela H. ZILBER, care spunea că i-a cunoscut
pe aceștia printr'un colonel sovietic din sectorul economic
care iar îi dat sarcina să fie legătură permanentă cu
aceștia. Când H. ZILBER a spus aceste lucruri erau de față
PATRASCANU, ELENA PATRASCANU, LENA CONSTANTIN și subsemnatul.
H. ZILBER spunea că se vede cu colonelul sovietic, cred că
se numea SMIRNOV, dese ori la el acasă și deasemenea spunea
că îi vede destul de des pe ofițerii americani MADISON
și ROBERTS care deasemenea vin la el acasă.

Intrebare:

Când H. ZILBER, s'a văzut cu MADISON în barcă la
Snagov dta erai adăpostit la vila lui PATRASCANU?

Răspuns:

Când H. ZILBER s'a întâlnit la Snagov cu ofi-
țerul american MADISON, eu locuiam în vila lui SABIN MANUI-
LA pe care o închiriasse PATRASCANU și unde stăteam împreu-
nă cu PATRASCANU, ELENA PATRASCANU și LENA CONSTANTIN.

Intrebare:

Al dta cunoștință că la Snagov s'a văzut PATRAS-
CANU cu MADISON?

././ ss/HARY BRAUNER

Răspuns:

Nu am auzit niciodată de o întâlnire a lui PATRASCANU cu MADISON la Snagov.

Intrebare:

Cu LENA CONSTANTE ai discutat dta despre o întâlnire între PATRASCANU, ZILBER și MADISON la Snagov?

Răspuns:

Nu am discutat cu LENA CONSTANTE despre o astfel de întâlnire, și nici nu am cunoscut că o asemenea întâlnire între PATRASCANU, ZILBER și MADISON ar fi avut loc.

Intrebare:

Cum a ajuns LENA CONSTANTE să-ți spună dta despre întâlnirea secretă dintre PATRASCANU, MADISON și ZILBER?

Răspuns:

Bu mă duceam la LENA CONSTANTE foarte des, la ore diferite, fără s'o anunț întotdeauna dinainte.

Intr'o dimineață aflându-mă la LENA CONSTANTE i-a mi-a atras atenția să nu vin la ea seara deoarece între orele 20 și 21 urmează să aibă loc o întâlnire secretă între PATRASCANU, MADISON, ROBERTS și ZILBER.

Intrebare:

Cum s'a aranjat concret această întâlnire?

Răspuns:

Stiu dela LENA CONSTANTE că întâlnirea a avut loc în urma cererii pe care i-a făcut-o PATRASCANU însă nu cunosc cum a fost organizată în mod concret.

Intrebare:

Deci, tocmai la LENA CONSTANTE a avut loc întâlnirea și nu la ZILBER sau la PATRASCANU?

Răspuns:

Nu am discutat cu LENA CONSTANTE și cu nimeni altcineva despre motivele care au determinat alegerea locului de întâlnire în apartamentul lui LENA CONSTANTE. Ținând însă seama de faptul că, după cum îmi spusese LENA CONSTANTE această întâlnire era secretă, pentru mine era limpede că ea nu ar fi putut avea loc în niciun caz la PATRASCANU acasă, deoarece casa lui era păzită iar persoanele care intrau trebuiau să se anunțe înainte gardienilor sau agentului; deasemenea întâlnirea nu putea să aibă loc la ZILBER fără riscuri deoarece casa lui ZILBER era

permanent frecventată de foarte multă lume. Alegerea apartamentului LENEI CONSTANTE pentru această întâlnire era indicată deoarece prezența lui PATRASCANU în clădirea locuită de LENA CONSTANTE nu dădea de bănuț, el venind obișnuit în această casă, iar pe de altă parte intrarea americanilor în blocul în care locuia LENA CONSTANTE nu atrăgea atenția locatarilor fiind un bloc cu foarte multe apartamente în care veneau și plecau multe persoane.

Intrebare:

De unde știa LENA CONSTANTE ce s'a discutat la întâlnirea dintre PATRASCANU și MADISON?

Răspuns:

Din câte știu LENA CONSTANTE nu a luat parte la discuțiile care au avut loc la această întâlnire între PATRASCANU, ZILBER, MADISON și ROBERTS ea nefiind de față în camera care a avut loc întâlnirea. Despre cele discutate însă LENA CONSTANTE a luat cunoștință dela PATRASCANU care i-a povestit după acesta obiectul convorbirii.

Intrebare:

De unde știi dta concret că PATRASCANU îl informa pe ZILBER despre toate discuțiile dela C.C. și Biroul Politic și care anume erau acele informații pe care le dădea PATRASCANU și cu ce scop îl informa PATRASCANU pe ZILBER?

Răspuns:

După ședințele biroului Politic al CC-ului la care participă PATRASCANU, H. ZILBER venea imediat la PATRASCANU acasă cu care retrăgându-se în birou avea lungi discuții. De nenumărate ori aflându-mă acasă la PATRASCANU împreună cu LENA CONSTANTE și stând cu ELENA PATRASCANU de vorbă în timpul în care PATRASCANU avea ședință la C.C. ZILBER telefona și aflând că PATRASCANU e la ședință venea imediat pentru a-l prinde pe PATRASCANU la întoarcere dela C.C.

S'a întâmplat uneori ca ZILBER neputând lua contact cu PATRASCANU după înopoierea lui dela ședințele C.C.-ului să mă întrebe pe mine dacă nu cumva știu despre ce s'a discutat la aceste ședințe. Eu nu am putut să-i dau niciodată vreo informație deoarece PATRASCANU nu discuta cu mine despre această problemă. Când PATRASCANU se înopoi dela ședințele CC-ului se retrăgea numai cu ZILBER în biroul său, după ce discutau ne cheamau și pe noi și de

multe ori la sfârșitul conversației îmi dădeam bine seama că obiectul convorbirii dintre ei fusese în legătură cu discuțiile ce se purtasera la sedința CC-ului.

Nu cunosc scopul pentru care PATRASCANU îl ținea la curent pe ZILBER cu discuțiile și hotărârile C.C.-ului PATRASCANU știa că ZILBER vedea pe VISOIANU și că MADISON și ROBERTS vin regulat la el acasă.

Întrebare:

De unde știți că PATRASCANU după arestarea lui ZILBER era îngrijorat de legăturile lui ZILBER cu MADISON și ROBERTS și de ce consecințe îi era frică lui PATRASCANU?

Răspuns:

PATRASCANU și-a arătat îngrijorarea pentru faptul că H. ZILBER a avut legături cu americani nu numai după arestarea lui ZILBER, ci din momentul în care a luat cunoștință de la ZILBER de faptul că fiind chemat după excluderea sa din partid de Comisia Centrală de Control a Partidului a fost audiat insistându-se foarte mult în legătură cu legăturile lui cu americanii. Acest lucru îl știu chiar de la PATRASCANU care venind să mă vadă când eram bolnav, de față fiind ELENA CONSTANTE și ELENA PATRASCANU, de mai multe ori spunea că îi este teamă să nu aibă neplăceri și el de pe urma faptului că au existat legăturile între ZILBER și americani și că îi este teamă să nu se facă o legătură între PATRASCANU, ZILBER și MADISON-ROBERTS?

De mai multe ori PATRASCANU în discuțiile care au avut loc de față fiind ELENA PATRASCANU, ELENA CONSTANTE și subsemnatul își arăta teama fiind sigur că va fi arestat după demascarea lui de către Comitetul Central în legătură cu atitudinea sovietă pe care a manifestat-o cu prilejul discursului de la Cluj. Această teamă de a fi arestat și judecat s'a accentuat mai cu seamă din ziua care a fost demascat la Congresul Partidului. Aflându-mă în acea zi la PATRASCANU acasă unde am luat masa împreună cu ELENA CONSTANTE, PATRASCANU s'a întors de la Congres foarte agitat, iar după masă trecând cu toții în dormitor PATRASCANU își făcea tot felul de calcule în legătură cu arestarea lui printre care acela că ar putea fi acuzat de legăturile care le avusese cu PETEA NICOLAE și care era arestat, de legăturile cu H. ZILBER care era exclus din Partid și în aceeași ordine de idei spunea că cea mai gravă acuzație care ar putea să-i fie adusă ar fi fracționismul în Partid, dar despre acest lucru nu poate fi vorba.

deoarece nu a dat curs propunerii pe care i-a făcut-o DOMNUL
CONSTANTIN. Deasemenea foarte puțină vreme înainte de arestarea
lui, LEON CONȘTANTE mi-a spus că PATRASCANU de frica conse-
cinențelor ea cerut să-i procure otravă. LEON CONȘTANTE mi-a
spus că i-a procurat prin prietena ei Dr. VALENTINA GOLDBERG
cianură de potasiu pe care i-a cusut-o lui PATRASCANU în
haină.

După ce am citit prezentul proces-verbal de inter-
rogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că este întocmai
cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetat:

32

ss/HARY BRAUNER

Anchetator:

Lt. Maj. T. Stăicu

PROBLEMA BRAUNER

D.M. Stănicu

331
3295
RAPORT DE INVESTIGAȚII
=====

Numitul BRAUNER a locuit în clădirea Institutului de Folclor din anul 1948 sau 1949 fiind instalat în acest post de LUCREȚIU PATRASCĂNU. La domiciliu era vizitat foarte des de EENA CONSTANTE, Dr. BALAN cu soția, care erau prietenii de casă, compozitorul VANCEA cu soția cu care făceau și chejuri și de câteva ori a fost vizitat și de LUCREȚIU PATRASCĂNU.

După reținerea lui BRAUNER organele Securității nu au făcut imediat percheziție și toate lucrurile lui BRAUNER, au fost ridicate de numitele VERONICA MUSNIC sora lui BRAUNER, SACHE BOGOSIAN fostă șefă de cadre și colaboratoare intimă și ADRIANA SACHELARIE care au fost lucrurile lui personale, și nu se știe unde le-au dus.

După ridicarea bagajelor de către cele de mai sus, jemeile de serviciu ILEANA GHEORGHE și TITA SFETCU făcând curățenie au găsit în fundul unei cutii de tablă în care se pusese griș actul original semnat de către BRATIANU, MANIU, TITEL PETRESCU și PATRASCĂNU prin care se delega Gralul ALDEA ca să se ducă tratative de armistițiu. Actul a fost predat de numitul CIOBANU GHEORGHE tovarășului MEZINCESCU fostul președinte al Comitetului pentru Artă, care l-ar fi dat unui tovarăș colonel de Securitate.

Prin Aprilie sau Mai 1949 Institutul de Folclor cumpărându-și mașină BRAUNER a început să căldtorească foarte mult prin țară cu mașina, fiind însoțit și de numitul MIHAIL POP, iar mașina fiind condusă de șoferul PANA. Si numitul POP și PANA șoferul sunt și în prezent în serviciu la Folclor. De trei sau patru ori s'au dus cu mașina numai în direcția Aradului. Deasemeni a mai reeșit că a fost cu mașina la Oltenița odată sau de două ori împreună cu PATRASCĂNU.

Prin anul 1935 - 1936 BRAUNER a avut legături strânse se pare că era prieten intim după felul cum discuta cu soția fostului ministru al Egiptului în România cu care făcea dese căldătorii prin țară.

Cât timp a funcționat la Folclor era bun prieten

cu PAULA CARP, MIHAI POP, cele trei femei care i-au ridicat bagajul, precum și familiile BALAN și VANCEA.

Dintre aceștia PAULA CARP, MIHAIL POPP și compozitorul VANCEA sunt și acuma în serviciu la Floclor.

Urmează să se adâncească investigațiile asupra căldătoriiilor pe care le făcea și de cine mai era însoțit în afară de POP.

Lt. maj. de Securitate

Florea E.

Ionel Răzvan 3331

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

Arestat HARY BRAUNER, născut la 24 Febr. 1908 în
Piatra Neamț, fost profesor universitar, cu ultimul domiciliu
în cal. Victoriei Nr. 168 Buc.

18 Febr. 1953, Buc.

Interog. a început la ora 19,30

" s'a terminat " 22,25

Întrebare:

Arată dăa când și în ce împrejurări s'a pus la
cale fuga lui PATRASCANU din țară?

Răspuns:

În vara anului 1947 am participat la prima discu-
ție în legătură cu proiectul de fugă a lui PATRASCANU din
țară. La această discuție care a avut loc în casa lui PATRAS-
CANU mai erau de față PATRASCANU, ELENA PATRASCANU și LENA
CONSTANTE?

Întrebare:

Arată dăa ce s'a discutat concret cu prilejul
acestei discuții?

Răspuns:

ELENA PATRASCANU a arătat că plecând în turneu
cu Teatrul de Păpuși în apropierea graniței Ungare ar putea
găsi o posibilitate să treacă frontiera împreună cu PATRAS-
CANU, care urma să vină la ea.

-După revoluția Congresului din Febr. 1948, într-o
Duminică, întorcându-ne dintr-o plimbare făcută pe gossaua
Piteștiului, s'a discutat posibilitatea fugii din țară, mai
acut ca ori când. În timpul călătoriei spre Pitești, PATRASCA-
NU s'a uitat înapoi și ne-a comunicat că suntem urmăriți de
o mașină, arătându-se îngrijorat de acest fapt.

Ajunși acasă ELENA PATRASCANU s'au LENA CONSTANT
au formulat mai multe planuri de fugă. Ele propuneau ca
să vină o mașină în timpul nopții de partea cealaltă a
lacului Snagov în felul acesta ar fi putut trece cu barca

în timpul nopții, ca până dimineața să poată ajunge la frontiera maghiară. Tot atunci s'a propus ca să se fugă cu mașina, în timpul nopții dela Predeal, fiind mai aproape de frontiera. PATRASCANU nu se arăta mulțumit de soluție.

3342

Intrebare:

Ce alt proiect de fugă mai cunoști dta?

Răspuns:

În primăvara anului 1948, în luna Martie în camera mea din str. Dionisie Lupu Nr. 10 din Arhiva de Folclor, puțin înainte de arestarea lui PATRASCANU și a încercării de trecere peste frontieră a lui H. TOROSIAN, PATRASCANU i-a cerut lui TOROSIAN de faid fiind eu să găsească o posibilitate de a-i înlesni fuga din țară. TOROSIAN i-a spus că există mai multe posibilități, printre care una mai riscantă pela Constanța cu o barcă spre Iurcia și că există o soluție mai bună, anume trecerea frontierei maghiare, dar știe că acest lucru este foarte costisitor și anume că se cere un milion de persoane.

Intrebare:

Această ședință a avut loc în mod special în legătură cu fuga lui PATRASCANU?

Răspuns:

Da, la această întâlnire nu s'a discutat decât numai, despre un proiect de fugă cerut lui TOROSIAN de către PATRASCANU.

În mijlocul discuției pe când TOROSIAN arăta diferitele posibilități de fugă, din cât îmi aduc aminte a venit ELENA PATRASCANU și LENA CONȘTANTE.

Intrebare:

Arată dta ce s'a stabilit concret și ce hotărâre s'a luat la această ședință.

Răspuns:

La ședința arătată din câte știu eu, nu s'a luat o hotărâre definitivă, deoarece era pentru prima dată când PATRASCANU îi pusese problema lui TOROSIAN, cerându-i ca el să găsească ce-a mai bună posibilitate de a-i organiza fuga, așa încât urma ca TOROSIAN să facă acest lucru.

Intrebare:

Ce mai cunoști dta în legătură cu pregătirile de fugă ale lui PATRASCANU?

Răspuns:

În legătură cu pregătirile fugii lui PATRASCANU

./.

ss/HARY BRAUNER

din țară cu câteva zile înainte de întâlnirea dintre PATRASCANU și TOROSIAN am primit din partea lui EDITH MARCOVICI două buletine de biroul populației, completate pe un nume de femeie și bărbătesc a căror fotografii urma să fie schimbate și destinate soților PATRASCANU. Aceste buletine mi-au fost înmânate de către EDITH MARCOVICI în următoarele împrejurări: într-o după masă în jurul orei 17 LENA CONȘTANȚĂ mi-a telefonat spunându-mi că EDITH MARCOVICI plecând din țară a venit la ea pentru a-și lua rămas bun și că dorește să mă vadă și pe mine. Ducându-mă la LENA CONȘTANȚĂ, EDITH MARCOVICI mi-a spus că a vorbit cu PATRASCANU înainte și mi-a dat aceste două buletine de populație cu următoarele indicații: ea mi-a spus că la cererea lui PATRASCANU de-a preschimba fotografiile să mă adresez avocatului GRAVEA al cărui nume îl voi găsi în cartea de telefon și chemând la telefon să cer pe dl. PIKI căruia să-i spun că ureau să-l vadă din partea lui EDITH MARCOVICI, urmând ca el să se ocupe de falsificarea buletinelor. În același timp mi-a spus că tot în urma convorbirii cu PATRASCANU îmi va trimite a doua zi mașina ei, pentru a se folosi PATRASCANU de ea.

Țin să precizez că în vremea în care se discuta un proiect de fugă cu o mașină PATRASCANU spunea că nu vede realizabil acest proiect deoarece n'are mașină și nici cineva care să-l conducă. În ziua în care a avut loc discuția dintre PATRASCANU și TOROSIAN la mine acasă în legătură cu fuga, mașina lui EDITH MARCOVICI se afla deja depusă la mine în curte și că la un moment dat PATRASCANU împreună cu TOROSIAN au coborât pentru a cerceta starea în care se afla mașina. Precizez din nou că mașina lui EDITH MARCOVICI era destinată lui PATRASCANU, ținând seama că a treia zi după arestarea lui PATRASCANU mașina mi-a fost ridicată de EMANUEL RUPENIAN.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și-am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Arestat "

ss/HARY BRAUNER

Anchetator:
Lt. Maj. T. Stăicu

Prezentul proces-verbal de
interogatoriu, este identic
cu originalul.

let. col. Delib. 7

336

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestat HARY BRAUNER, născut la 24 Febr. 1908 în
Piatra Neamț, fost profesor universitar, cu ultimul domiciliu
în Cal. Victoriei Nr. 168 Buc.

20 Februarie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 19

" s'a terminat " 22,10

Intrebare:

Când ai intrat dta în Partidul Comunist Român?

Răspuns:

M'am strecurat în PCR în primăvara anului 1946.

Intrebare:

De cine ai fost dta ajutat să te strecoari în PCR.

Răspuns:

De ELENA PATRASCANU și LENA CONSTANTIE care m'au
recomandat îscădind adesiunea, adesiune care a fost înaintată
Partidului de către ELENA PATRASCANU.

Intrebare:

Arată dta împrejurările care au determinat pe
ELENA PATRASCANU să te înscrii în Partid?

Răspuns:

ELENA PATRASCANU mi-a recomandat intrarea în
Partid, explicându-mi că este necesar să fac acest lucru,
ținând seama că faptul de a continua să fiu în preajma lui
PATRASCANU fără a fi membru de Partid, ar putea fi văzut rău
și comentat în defavoarea lui PATRASCANU.

Intrebare:

Arată dta ce directive ai primit și dela servi-
ciul de spionaj britanic, al cărui agent erai, în legătură
cu intrarea în Partid?

Răspuns:

Când a fost LEE MILLER în țară (primăvara 1947)
m'a sfătuit să mă strecoar în Partidul Comunist pentru că

./.

ss/HARY BRAUNER

în felul acesta să am posibilitatea să mă introduc în funcții de răspundere câștigându-mi încrederea Partidului. În acest fel aveam putința să culeg informații nemijlocite despre activitatea Partidului.

Întrebare:

Ce informații ai furnizat serviciului de spionaj britanic în urma misiunii primite de la LEE MILLER?

Răspuns:

Am dat informații prin agentul GUY PAUKER serviciului britanic de informații, despre întreaga viață de Partid a sectorului de artă și literatură și am mai dat informații privitoare la secția de artă de pe lângă Direcția de Propagandă și Agitație de pe lângă C.C. al P.M.R.

Întrebare:

Arată-mi data locului unde ai completat adeziunea de intrare în Partid?

Răspuns:

Cred că adeziunea am completat-o în casa lui ELENA CONȘTANȚE.

Întrebare:

Ce cunoștea LUCREȚIU PATRASCANU despre intrarea ta în Partid?

Răspuns:

Intrarea mea în Partid a fost propusă chiar de PATRASCANU, care la cerut lui ELENA PATRASCANU să-mi vorbească în acest sens.

Întrebare:

LUCREȚIU PATRASCANU cunoștea în momentul când te-a propus, că ai legături cu spionajul britanic?

Răspuns:

Da, cunoștea legăturile mele cu serviciul britanic de informații, căci îi vorbeam personal despre întrevederea care o avusesem cu LE ROUGEȚEL și căruia îi dădusem informații despre activitatea politică, potrivnică Partidului desființată de PATRASCANU.

Întrebare:

Arată-mi data concret cu ce scop ai intrat în Partidul Comunist?

Răspuns:

M'am strecurat în Partidul Comunist Român în primul rând pentru a-l ajuta pe LUCREȚIU PATRASCANU în activitatea sa contrarevoluționară împotriva Partidului și

și Guvernului instaurat în țară după 6 Martie 1946. 338
doilea rând pentru că uram regimul de democrație popular
din România. În al treilea rând pentru că eram agent englez
și doream ca din nou în țară să vină la putere un regim
burghez în frunte cu BATRASCANU care ar fi trecut România
în sfera de influență anglo-americană.

După ce am citit prezentul proces-verbal de in-
terogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că este întoc-
mit cu cele declarate de mine, susțin și semnez propriu.

Anchetat:

ss/HARY BRAUNER

336

Anchetator:

Lt. Maj. T. Stănu

La Poiana Tindus

PROCES VERBAL DE INTEROGATOR
=====

337

Arestat HARRY BRAUNER, născut la 24 Febr. 1908,
în orașul Piatra Neamț, fost profesor universitar, cu ultimul
domiciliu Calea Victoriei Nr. 168 București.

27 Februarie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 18,40

" s'a terminat " 22. -

Intrebare

Când ai comunicat Dta cu LENA CONSTANTE pentru
prima dată în timpul cărei erați arestați?

Răspuns

Am comunicat cu LENA CONSTANTE în timpul arestării
mele cam la vreo două săptămâni.

Intrebare

Arată modul cum s'a comunicat?

Răspuns

Dimineața când deținuții erau scoși pe rând la
spălător mi-a aruncat un bilet prin fereastra dela ușa
celulei în care mă aflam și care se găsea în imediata apro-
piere a spălătorului.

Intrebare

Ce era scris în bilet?

Răspuns

În primul bilet, deoarece au urmat mai multe bilete
LENA CONSTANTE îmi spunea să nu fiu trist căci, vin ei în
curând și mă întreba dacă îmi este greu și dacă îmi este
frig să cer o pătură. Aceste bilete au urmat câteva zile la
rând, fiind scrise pe margine ruptă de ziar, fie cu chibritul
ars, fie cu sânge cu litere de tipar.

Intrebare

Arată dta ce conținea biletele următoare pe care
le-ai primit dela LENA CONSTANTE.

Răspuns

În biletele următoare LENA CONSTANTE îmi scria să
spun tot ce știu deoarece "Sasa și Andrei ne-au lăsat masa

./.

ss/HARY BRAUNER

mi-a mai scris că anchetatorii o crede spioană și că ea a declarat despre fuga lui PATRASCANU, despre PIKI POGONBANU, despre NICOL GROSS, despre banii care i-a avut în păstrare, despre otrăvă. În același timp m'a întrebat de mda multe ori dacă eu știu dacă au fost americanii la ea cerându-mi mereu să-i răspund.

Intrebare

338

Când și cum ai făcut dta comunicări LENEI CONSTANTE?

Răspuns

LENA CONSTANTE mi-a indicat în bilete că în legătură cu ofițerii americani semnul afirmativ s'au negativ să-l scriu cu un chibrit ars pe perețele din closet. Am făcut un mic semn care cu siguranță că n'a fost observat de ea, căci a doua zi din nou mi-a cerut să-i răspund, spunându-mi că mai există și o altă cale scriindu-i cu un băț de chibrit bilete pe care să le depun sub capacul dela closet. Eu nu am dat curs cererilor de a comunica LENEI CONSTANTE fiindu-mi teamă să nu fiu prins.

Intrebare

Unde a avut loc aceste comunicări?

Răspuns

Aceste comunicări au avut loc în prima închisoare în care am fost depus imediat după arestare. Nu cunosc unde se află și nici cum îi spune închisorii.

Intrebare

Dece îți cerea LENA CONSTANTE să-i comunici dacă cunoști întâlnirea dintre PATRASCANU și MADISON și ROBERTS?

Răspuns

Am înțeles din biletul lui LENA CONSTANTE că prin felul în care punea întrebarea vroia pe de o parte să știe dacă am declarat la anchetă, iar pe de altă parte ținând seama că nu știam decât dela ea de acest lucru, nu este nevoie să declar deoarece chiar dacă ea ar murmuris, că americanii au fost la ea nu va spune că știu și eu.

Intrebare

Când ai fost întrebat de anchetă despre întâlnirea lui PATRASCANU cu americanii și ce atitudine ai luat?

Răspuns

Am fost întrebat de foarte multe ori la anchetă în legătură cu această problemă, la început de tot am negat, apoi organele de anchetă mi-au spus că am fost și eu de față am crezut că trebuie să declar că am fost și eu de față. După

primirea biletelor dela LENA CONSTANTE am continuat să neg
că am cunoștință de întâlnire.

339

Intrebare

Arată Dta cum ai urmat sfaturile lui LENA CONSTANTE
în timpul anchetei în legătură cu comunicările acesteia?

Răspuns

Multă vreme n'am declarat decât ceace declarase
și LENA CONSTANTE. Am mai făcut unele completări în declarații
din întrebările puse în timpul anchetei dându-mi seama că au
făcut mărturisiri și alții. Așa în toamna anului 1952, am ar-
tat în declarații că am desfășurat și o activitate de spionaj.
dusă de mine cu GUY PAUKER pentru serviciul de spionaj bri-
tanic.

Intrebare

Ce ai înțeles Dta în urma comunicării făcute de
LENA CONSTANTE în legătură cu faptul "că anchetatorii o cred
spioandă".

Răspuns

Știam că LENA CONSTANTE nu este spioandă și am în-
țeles că s'a dedus din faptul că se întâlnește cu NICOL GROSS
la Praga.

Intrebare

Pentru ce era nevoie să-ți comunice acest lucru Dta?

Răspuns

Ca în momentul când ai fi întrebat la anchetă de
activitatea de spionaj a lui LENA CONSTANTE să spun că nu
știu nimic, pentru a împiedica organele de anchetă să descopere
activitatea de spionaj a ei.

Intrebare

Ce atitudine ai luat Dta față de organele de an-
chetă, când aceștia te-au întrebat de activitatea de spionaj
a LENEI CONSTANTE?

Răspuns

N'am făcut altceva decât să neg că LENA CONSTANTE
ar fi desfășurat vreo activitate de spionaj și am căutat să
arăt anchetei că între LENA CONSTANTE și spionii englezii
(NICOL GROSS, BISINGER, BUTLER) n'au fost relații de spionaj,
ci de simple relații de prietenie în urma recomandății fă-
cută de NICOL GROSS.

Intrebare

Ce te-a determinat pe Dta să nu arăți că LENA
CONSTANTE este spioandă și a desfășurat activitate de spionaj

./.

ss/HARRY BRAUNER

în favoarea britanicilor.

Răspuns

Pentru ca LENA CONSTANCE mă făcuse atent și îmi ceruse prin biletul aruncat pe geamul celulei să nu vorbesc de activitatea ei de spionaj pe care eu o cunoșteam.

Întrebare

Arată lta activitatea de spionaj pe care o ducea LENA CONSTANCE.

Răspuns

După 23 August 1944, LENA CONSTANCE primește sarcina de a lua legătură cu PATRASCANU în scopul de a transmite informațiile dobândite dela acesta serviciului de spionaj britanic. Această misiune o primește din partea ing. NICOL GROSS refugiat din România și care îndeplinește o funcție importantă pe lângă serviciul de spionaj britanic dela Cairo, în legătură cu problemele românești, iar mai târziu activează la Londra, unde dobândind într'un termen neobișnuit de scurt cetățenia engleză, lucrează la postul de radio englez, în cadrul emisiunilor românești.

Prima legătură pe care NICOL GROSS îi trimite LENEI CONSTANCE este colonelul englez EISINGER. Informațiile urmează să fie transmise la început dea dreptul prin intermediul legației britanice la Londra, acest lucru fiind realizabil sub pretextul unei procure pe care LENA CONSTANCE o deține dela NICOL GROSS, în felul acesta camuflându-și legăturile de spionaj cu britanicii.

LENA CONSTANCE, este în legătură cu PATRASCANU la sosirea în țară a lui BUTLER, unul dintre secretarii legației britanice. În contact cu acesta din partea lui NICOL GROSS, întâlnindu-se de două ori cu acesta: odată în legația engleză, iar a doua oară la ea acasă, căruiă ia transmis informații pentru serviciul de informații britanic. În această vreme LENA CONSTANCE era permanent informată de LUCRETIU PATRASCANU, despre situația politică precum și despre activitatea contrarevoluționară desfășurată de acesta.

Întrebare

Arată lta informațiile date LENEI CONSTANCE?

Răspuns

I-am dat informații lui LENA CONSTANCE în 1945, cu privire la problema colectărilor de cereale și a stării de spirit a populației rurale din diferite regiuni. Aceste informații le-am cules din discuții provocate de mine când aveam prilejul să întâlnesc la Direcția Căminelor culturale

ale Fundației Regale Mihai, fie dela inspectori, fie dela directori dela cămine culturale care veneau la București. Deasemenea în această problemă am mai luat informații dela RĂTIU ANTON, care în acea vreme era inspector general la colectări.

I-am mai dat LENEI CONSTANTE informații cu privire la prezența trupelor sovietice în diferite localități din țară, aflate de mine, deasemenea prin persoanele, care erau venite din provincie la Fundație în interes de serviciu.

Împreună cu LENA CONSTANTE ne-am informat despre școala E. C. F., -ului (educatori politici) dela Breaza condusă de colonelul BRILLE, informații luate cu prilejul unei vizite pe care am făcut-o la această școală împreună cu PATRASCANU și cu ELEM PATRASCANU. Această vizită a fost ocazionată de o conferință a lui PATRASCANU.

Din informațiile culese am aflat felul cum este organizată școala și scopul ei de a trimite educatori politici pe lângă unitățile militare, după modelul Uniunii Sovietice.

Am mai dat informații LENEI CONSTANTE în legătură cu cantitățile de pâine și biscuiți ce se fabrica în Capitală pentru trupele sovietice. Aceste informații le-am luat dela NICOLAE BHALAN, care lucra la Fabrica de pâine "România Mare" fără ca acesta să știe cu ce scop s'er informațiile.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că sunt întocmai cu cele declarate, susțin și semnez.

Anchetat:

ss/HARRY BRAUNER

Anchetator:

Lt. Maj. T. Stăicu

282-1953

Set 60.1

3774

D E C L A R A T I E

Subsemnatul BRAUNER HARRY, născut în anul 1908, luna Februarie ziua 24 în orașul Piatra Neamț, cu ultimul domiciliu în București Cal. Victoriei 168, declar următoarele:

Am cunoscut-o pe MARIA TANASE în anul 1936, când soțul ei regisorul SANDU ELIAD, mi-a prezentat-o pentru a mă consulta în privința calităților ei muzicale. De atunci am început să viu des în casa lor în scopul de a o învăța cântece populare și a-i forma repertoriul. Uneori seara o însoțeam la restaurantele unde avea angajamente.

MARIA TANASE a cunoscut foarte mulți străini, căci aceștia frecventând localurile unde cânta o invitau uneori la masă. Dintre străinii cu care a avut legături mai strânse știu că prin 1937-38, a cunoscut un american foarte bogat, care venise în țară tratând afaceri cu fostul rege Carol II și care cred că era unul din coproprietarii trustului de transporturi aeriene "Clipper". După ce l-a cunoscut acesta i-a scris și telefonat în mai multe rânduri invitând-o insistent în America. Odată i-a trimis și bilete de voiaj cred. În 1939, cu prilejul expoziției internaționale dela New-York cred că s'a reîntâlnit cu acesta.

Prin anul 1939, după ce se desparte de soțul ei sau înainte, devine prietena intimă a ziaristului francez MAURICE NEGRE, director al Agenției Havas la București care se mută chiar la dânsa acasă. MAURICE NEGRE avea drept secretară pe TEREZA MACOVESCU (în acea vreme avea alt nume de familie). Pe ambii i-am cunoscut la MARIA TANASE. Despre MAURICE NEGRE se spunea că e spion. În timpul războiului, el continuând să locuiască la MARIA TANASE a fost arestat. Am văzut-o atunci pe MARIA TANASE care mi-a spus că arestarea fusese făcută din ordinul Gheștapoului sub acuzația de spionaj. Am aflat că M.

TANASE a luptat foarte mult pentru a-l scoate din închisoare, că se ducea să-l viziteze

în acea vreme pentru a încerca să-l salveze pe MAURICE NEGRE

./.

ss/H. BRAUNER

care a fost eliberat în urma insistențelor guvernului dela Vichy și a lui PETAIN personal.

Fiind invitată să cânte la multe recepții MARIA TANASE a cunoscut mulți dintre diplomații ce se aflau în București nu știu însă cei cu cari se vedea mai des. Prin mine a cunoscut, foarte superficial însă, pe FUAD și soția lui, ministru Egiptului, cu prilejul unei serate unde a fost invitată și cânte la această.

Știu deasemenea că era în legături de prietenie cu TONY MANZATU, care lucra la Interne sau la Siguranța Generală și care este fratele legionarului NELLO MANZATTI. Pe acesta îl cunoștea dinainte de a o fi cunoscut eu.

Se vedea deasemenea și cu EUFERU MIHAILEANU, care înaintea războiului lucrase cred la Primărie iar după 23 August a plecat din țară.

În 1939 îmi pare l-a cunoscut pe BARBU IONESCU (LEIBOVICI) care venea la ea uneori și prin el pe un prieten de al acestuia MIHAILESCU îmi pare, care fusese în anturajul lui Carol II. Pe aceștia i-am cunoscut și eu odată luând masa împreună chemat fiind de MARIA TANASE.

În străinătate MARIA TANASE a plecat din câte îmi amintesc: La Viena în anul 1938, unde a imprinat discuri cu cântece pentru Columbia. Aci cunoștea pe un prieten comun, inginerul evreu de sunete STARKMAREK, care apoi s'a expatriat. Nu știu cu altcineva cu care s'a văzut și pe care a cunoscut la Viena dintre străini.

În anul 1939 cred, cu prilejul expoziției internaționale dela New-York, MARIA TANASE a plecat cu soțul ei SANDU ELIAD în cadrul unui angajament la restaurantul românesc, de aci a fost și la Londra și la Paris. Nu știu pe cine a cunoscut și ce legături a avut în acest voiaj.

./.

ss/HARY BRAUNER

În anul 1941 MARIA TANASE a avut un angajament la un restaurant ținut de către IORGULESCU, care până atunci era la București patronul cabaretelor mari, în Turcia la Istanbul. Nu-mi reamintesc cât a stat acolo, la întoarcere mi-a spus că a cunoscut pe mulți miniștrii turci cari veneau la dânsa să o asculte și printre cari pe primul ministru sau ministrul de externe al Turciei.

Cu MARIA TANASE m'am văzut des înaintea războiului. După întoarcerea ei dela Istanbul n'am mai văzut-o aproape de loc în vremea războiului decât foarte rare ori pentru a împrumuta discuri dela ea așa încât nu mai știu de loc pe cine a cunoscut și cine a frecventat-o în această epocă.

După 23 August 1944, legăturile dintre MARIA TANASE și mine erau aproape complet rupte. Am văzut-o foarte rar și nu-mi reamintesc să fii fost la ea acasă. În toamna anului 1944 sau primăvara anului 1945 mi-a spus că e prietenă cu GREEK și că i-a propus acestuia s'o ducă la Târgoviște într-o zi de sărbătoare cu mașina căci a auzit, că e un lăutar foarte bun, propunându-mi să-i însoțesc. Nu am dat însă curs acestei propuneri și nici nu-mi reamintesc să-i fii răspuns căci despre această plimbare mi-a vorbit cu totul întâmplător. Am văzut-o apoi uneori la Radio pe MARIA TANASE unde venind în interes de serviciu, la Direcția Programelor mă întâlnea, eu lucrând acolo.

În 1949 a venit în strada Dionisie Lupu la Institutul de Folclor pentru a-mi cere avizul pentru un concert ce intenționa să-l dea. În același an toamna, venind în București doi artiști muzicanți cehi SADLO și PALENICKY într-o seară i-am însoțit pe aceștia la o masă oferită lor de Direcția Muzicii din Ministerul Artelor, la restaurantul la care cânta MARIA TANASE. După câteva zile acești artiști au fost invitați de către mine la Institutul de Folclor împreună cu directoarea muzicii și alte persoane oficiale. După masă au rugat să trimet după MARIA TANASE căci le-a plăcut mult cum a cântat și astfel a venit și dânsa în acea seară.

Înaintea războiului, mai cu seamă când o cunoscusem prin SANDU ELIAD, M. TANASE manifesta multă simpatie pentru comuniști. După 23 August, în puținele rânduri când am văzut-o mi-am dat seama că se ținea într-o poziție de rezervă față de mișcarea sindicală și față de acțiunile culturale inițiate de Partid. Față de cântecele populare cu un conținut progresist făcea tot felul de ironii.

La sfârșitul lunii Octombrie 1949, într-o zi co-
ss/HARY BRAUNER

boram scările ministerului afacerilor interne unde fuseseam cu o delegație a Uniunii Compozitorilor. La coborâre MARIA TANASE m'a oprit și mi-a spus că vrea să vie și ea în mașina care mă aștepta și să mă însoțească căci are să-mi comunice ceva ce mă interesează. Eu eram în mașină cu ZENO VANCEA, secretar general al Uniunii Compozitorilor și ea s'a urcat, coborând împreună cu mine la Institutul de Folclor. I-am atras atenția că îmi este cu neputință să stau de vorbă cu ea căci sunt niște persoane care mă așteaptă de peste un ceas la o ședință. Ea totuși s'a suit după mine până în birou unde într'adevăr eram așteptat și atunci i-am atras din nou atenția că nu am timp. Prin birou am trecut pe terasă căci în birou mă aștepta pentru ședință CICI MANTA și cu o colegă de-a ei, amândouă din Direcția Învățământului artelor, cari ne-au văzut. Fiind foarte grăbit i-am spus că spui iute ce are de spus și mi-a spus: "Îți comunic că englezii sunt supărați că ați început să faceți folclorul în laborator și că au de gând să te atace la Radio pentru acest lucru: iar dacă n'au făcut-o până acum este pentru că ai un dosar bun la ei și au informații bune despre tine dela FUAD". Mi-a adăugat că deține această informație dela o persoană foarte importantă dela englezi și că îmi atrage atenția rugându-mă să nu cumva să spun că dețin dela ea acest lucru. Fiind foarte grăbit am intrat în ședință. Personal, din cele transmise de MARIA TANASE am înțeles că acesta ar fi un avertisment deoarece nu mai aveam de multă vreme nici o legătură cu ei și că în ultimul timp îmi desfășurasem activitatea numai pe linie democratică.

Țin să mai adaug că în seara la care MARIA TANASE fusese la invitația pe care o făcusem artiștilor cehi, după ce toată lumea plecase și eu mă pregătisem de culcare, că MARIA TANASE s'a reîntors cu artistul PALENTCEK, la o oră foarte târzie cerându-mi s'o las singură în camera mea cu acesta, lucru pe care l-am făcut.

Aceasta este declarația mea, pe care o dau, o semnez și o susțin.

ss/HARRY BRAUNER

28 Februarie 1953.

Declarație

Subsemnatul Brauner Harry, născut în anul 1908, luna Februarie, ziua 24 în orașul Piatra Neamț cu ultimul domiciliu în București, calea Victoriei 168, declar următoarele:

Am cunoscut-o pe Maria Tănase în anul 1936, când totuși ei regișrul Sandu Eliad, mi-a prezentat-o pentru a mă consulta în privința calitatilor ei muzicale. De atunci am început să vin des în casa lor în scopul de a învăța cântecul popular și a-i forma repertoriul. Uneori făcea o însoțitoare la restaurantele unde avea angajamente.

Maria Tănase a cunoscut foarte mulți străini, căci accepta frecventând localurile unde cânta o însoțitoare meci la masă. Dintre străinii cu care a avut legături mai strânse știu că până 1937-38, a cunoscut un american foarte bogat, care venise în țară tratând afaceri cu fostul rege Carol II și care cred că era unul dintre coproprietarii trustului de transporturi aeriene „Clipper”. După ce l-a cunoscut acesta i-a scris și telefonat în mai multe rânduri invitându-l o insistenț în America. Odată i-a trimis și bilete de viză cred. În 1939, cu motivele expunții internaționale dela New York cred că s-a reîntors în țară.

Prin anul 1939, după ce se debarșe de totuși ei sau înainte, devine prietenă intimă a ziaristului francez Maurice Nègre, director al agenției Havas la București care se mută chiar la dânsa acasă. Maurice Nègre avea drept secretară pe Tereza Macovescu (în acea vreme avea alt nume de familie). De amândoi i-am cunoscut la Maria Tănase. Despre Maurice Nègre se spune că e spion. În timpul războiului, el continuând

H. Brauner

la locușă pe Maria Tănase a fost arestat, în 1949
atunci pe Maria Tănase care ni-a spus că arestarea pre-
se făcuse din ordinul Gestapo-ului sub acuză de
șionaj. Am aflat că M. Tănase a luptat foarte mult pentru
a-l scuti din închisoare, că se ducea la el și că

încea să-l salveze pe Maurice Negre, care a fost eliberat în urma
insistențelor guvernului de la Vichy și a lui Patriciu personal.

Fund învătă- și căute la multe receptii Maria Tănase
a cunoscut mulți dintre diplomați ce se aflau în București
nu știu însă cei cu cari se vedea mai des. Prin mine a
cunoscut, foarte superficial însă, pe Fund și totia lui, ministrul
Egiptului, cu care fusese în relații unde a fost învătă- și căute
la acesta.

Știu de asemenea că era în legături de prietenie cu
Tony Mărgatu, care lucra la Interne sau la Siguranța Gene-
rală și care este fratele legionarului Nello Mărgatu. Pe
acesta îl cunoștea dinainte de a o fi cunoscut eu.

Se vedea de asemenea și cu Eufemia Mihăileanu, care
înainte războiului lucrase ca la Primărie iar după
13 august a plecat din țară.

În 1939 mi s-a părut că l-a cunoscut pe Barbu Ionescu
(Leborici) care venea la ea unchi și prin el pe un prieten
de-al acestuia Mihăilescu mi s-a părut, care fusese în antur-
ajul lui Carol II. Pe acestia l-am cunoscut și eu odată
când marea împreună dinuă fiind de Maria Tănase.

S-a cunoscut și a avut legături intime cu Herbert
Zilber în 1938.

Harry Gramer

În strămutare Maria Tănase a plecat din căte în amintire: la Viena în anul 1938, unde a imprimat discuri cu cântec pentru Columbia. Aici cunoștea pe un prieten comun, inginerul erou de linie Starkman, care apoi s'a expatriat. Nu știu cu siguranță cu care s'a răzuit și pe care a cunoscut la Viena dinainte străini.

În anul 1939 cred, cu prilejul expozitiei internaționale dela New York, Maria Tănase a plecat cu sotel ei Savelu Eliad în cadrul unui angajament la restaurantul românesc, de aci a fost și la Londra și la Paris. Nu știu pe cine a cunoscut și ce legături a avut în acest voiaj.

În anul 1941 Maria Tănase a avut un angajament la un restaurant și mult de către Iorgulescu, care până atunci era la București patronul cabaretelor mari, în Turcia la Istanbul. Nu mi se amintesc cât a stat acolo, la întoarcere nu-a spus că a cunoscut pe mulți miniștri turci cari veneau la dansa și o asculte și printre cari pe primul ministru sau ministrul de externe al Turciei.

Cu Maria Tănase n'am răzuit des înaintea războiului. După întoarcerea ei dela Istanbul n'am mai răzuit-o aproape de loc în vremea războiului-decât foarte rare ori pentru a imprima discuri dela ea așa încât nu mai știu de loc pe cine a cunoscut și cine a prezentat-o în această epocă.

După 13 August 1944, legăturile dintre Maria Tănase și mine erau aproape complet rupte. Am răzuit-o foarte rar și nu mi se amintesc să fi fost la ea acasă. În toamna anului 1944 sau primăvara anului 1945 mi-a spus că e prietenă cu Greer și că i-a propus acestuia să o ducă la Targoviste într-o zi de țărboțoare cu mașina căci a auzit că e un locutar foarte bun, propunându-mi să-i însoțesc. Nu am dat însă curs acestei propuneri și nici nu mi se amintesc să-i fi răzuit-o câteodată desigur.

Karagrum

această plembare mi-a vorbit cu totul întâmplător. Am răput-o apoi uneori la Radio pe Maria Tănase unde s-a venit în interes de serviciu, la Direcția Programelor mă întâlnea eu lucrând acolo.

În 1949 a venit în stația bromielumă la Institutul de Folclor pentru a-mi cere câmpie pentru un concert ce intenționa să-l dea. În același an toamnă, venind în București voi întâlni muzicanți cehi Ladlo și Palevick într-o seară i-am invitat pe aceștia la o masă oferită lor de Direcția Muzicii din Ministerul Artelor, la restaurantul la care cânta Maria Tănase. După câteva zile acești artiști au fost invitați de către mine la Institutul de Folclor împreună cu directorul muzicii și alte persoane oficiale. După masă au rugat să trăim după Maria Tănase căci li-a plăcut mult cum a cântat și astfel a venit și dansa în acea seară.

Înaintea războiului, mai cu seamă când o cunoșteam prinându-lă ad. M. Tănase manifesta multe simpatii pentru comunisti. După 23 August, în puținele rânduri când am răput-o mi-a dat seama că se ținea într-o poziție de rezervă față de mișcarea sindicală și față de activitățile culturale inițiate de Partid. Fără de dubie cele populare cu un continuu progres și ceea ce s-a făcut de Romii.

La sfârșitul lunii Octombrie 1949, într-o zi coboram scările ministerului afacerilor interne unde fusese ca o delegație a Uniunii Compozitorilor. La coborâre Maria Tănase mi-a oferit și mi-a spus că nea-tă-ni-și ea în mașina care mă aștepta și să mă ducă la casa ei care are să-mi comunique ceva ce mă interesează. Eu eram în mașină cu Zeno Vancea, secretar general al Uniunii Compozitorilor și ea s-a urcat, coborând împreună cu mine la Institutul de Folclor. I-am atras atenția că mi-ești cu reputația-tă stau de vorbă cu ea căci sunt multe persoane care mă așteaptă de peste un ceas la o sedință. Ea totuși s-a așezat după mine până m-a lăsat unde întâi adevărul eram așteptat și atunci i-am atras
Hornigmann

din nou atenția ei nu am timp. Prin birou am ²⁵³
 pe terasă căci în birou mi aștepta pentru sedință. Căci Maria
 a cu o colegă de-a ei, amândouă din Direcția Invoca-
 țiunilor artistice, cari ne-au văzut. Fînd foarte grăbit
 i-am spus că trebuie să se ale de spus și mi-a spus:
 „It's communcat că englezii sunt supărați că oți înce-
 put să faciți folclorul în laborator și că au de gând
 să te atace la Radio pentru acest lucru; iar dacă
 ne au făcut-o până acum este pentru că ar un dor
 bun la ei și au informații bune despre tine dela
 Fuad! Mi-a adăugat că deține această informație
 dela o persoană foarte importantă dela englezi
 și că trebuie să atrage atenția rugându-mă să nu cumva
 să spun că dețin dela ea acest lucru. Fînd foarte
 grăbit am intrat în sedință. Personal, din cele transmise
 de Maria Tănase am înțeles că acesta ar fi un
 avertisment deoarece nu mai aveau de muncă vreme
 nici o legătură cu ei și că în ultimul timp erau
 desfășurarea activității numai pe linia democratică.

Tîm să mai adaug că în seara la care Maria
 Tănase fusese la invitația pe care o făcusem artiștilor
 ce hi, după ce toată lumea plecase și eu m-am pregă-
 tesc de culcare, că Maria Tănase s'a retras în
 artistul Palenicek, la o oră foarte târzie cerându-mi
 și o las trifură în camera mea cu acesta, lucru pe
 care l-am făcut.

Aceasta este declarația mea, pe care o dau, o
 semnez și o pun în

Harry Brauner.

28 Februarie 1953

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arestatul HARY BRAUNER, născut la 24 Februarie 1908
în Piatra Neamț, fost profesor universitar, cu ultimul domiciliu
în Cal. Victoriei Nr. 168 București

11 Martie 1953, Buc.

Interog. a început la ora 12

" s'a terminat " 14, 10

Întrebare

Arată d-ta toate persoanele cunoscute după 23 Aug.
1944, în casa lui HERBERT ZILBER?

Răspuns

Imediat după 23 August l-am văzut în casă la H. ZILBER pe DAVIDOVICI, care conducea Cooperatiunea Victoriei. Mai târziu l-am văzut pe MENDEL LUCHIAN care lucra la Apărarea Patriotică.

În 1945-46 l-am văzut într-o seară pe SAUL OSIAS, re-
întors din Uniunea Sovietică și care purta numele de FILIPOV.

În 1946, l-am cunoscut pe Br. LEINU SCOTON care ve-
nise din Iași la București și care era prieten cu soția lui
ZILBER, ANA MAUM.

Întrebare

Ce legături a avut ZILBER cu cei arătați mai sus?

Răspuns

Mă știu ce legături avea cu el. Știu că cu LUCHIAN
a lucrat în timpul războiului.

Întrebare

În afară de cei arătați mai sus, ai mai cunoscut d-ta
și alte persoane la ZILBER.

Răspuns

Da, aflându-mă întâmplător într-o seară la HERBERT
ZILBER acasă, pe când se mutase din garsoniera veche, în noul
apartament, tot din Dionisie Lupu Nr. 2, în primăvara anului
1946 cred, l-am cunoscut la H. ZILBER pe generalul CAMBERA.
Generalul CAMBERA a venit însoțit de scriitorul GEO BOGBA

./.

se/HARY BRAUNER

și a luat masa la ZILBER în acea seară.

357

Întrebare

Cine a sosit primul în locuința lui ZILBER, dta sau CAMBREA?

Răspuns

Când a venit generalul CAMBREA, eu mă aflam în casă și amuns în sufragerie. Auzind soneria ZILBER a deschis ușa și ia, primit, el așteptând această vizită.

Întrebare

Când ai aflat dta că ZILBER îl așteaptă pe generalul CAMBREA?

Răspuns

Au am venit cu foarte puțină vreme înaintea venirii lui CAMBREA la ZILBER, care mi-a spus că urmează să vină la el BOGZA însoțit de generalul CAMBREA. Când au venit aceștia eu am vrut să plec pentru că era ora mesei și ZILBER m'a reținut și pe mine la masă.

Întrebare

Ce discuții s'au purtat în timpul cât ai stat dta?

Răspuns

În vremea în care am stat împreună cu generalul CAMBREA și cu BOGZA sau discutat din câte îmi aduc aminte exclusiv probleme de literatură. BOGZA povestind despre o carte care intenționează să o scrie. În timpul cât am stat eu nu s'au discutat deloc probleme politice.

După ce s'a terminat masa eu am plecat înaintea celorlalți.

Întrebare

Înainte de a-l întâlni pe CAMBREA la ZILBER, l-ai auzit pe ZILBER vorbind de generalul CAMBREA?

Răspuns

Da, l-am auzit pe ZILBER spunând că generalul CAMBREA s'a ridicat datorită faptului că ar fi fost în legături intime cu AM PAUKER, pe care a cunoscut-o în Uniunea Sovietică.

Întrebare

Din felul cum a decurs masa și discuțiile dintre CAMBREA și ZILBER rezulta că se cunosc mai de mult?

Răspuns

Din felul cum au decurs discuțiile, am avut impresia că ZILBER nu îl cunoscuse atunci pentru prima dată pe CAMBREA.

Întrebare

Ce funcție deținea CAMBREA în acea vreme?
s/HARY BRAUNE

Răspuns

Mă știu aruna ce funcție îndeplinea în acel moment, în orice caz știu că înainte de această vizită îndeplinea funcții mult mai importante.

Întrebare

Ce ai discutat dta cu ZILBER, după această întrevedere în legătură cu prezența lui CAMBREA la el acasă?

Răspuns

N'am vorbit niciodată cu ZILBER despre această vizită a lui CAMBREA și nici n'am mai auzit de la ZILBER că se mai fi întâlnit cu acesta.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu, cuvânt cu cuvânt și am constatat că este întocmit cu cele declarate de mine, susțin și semnez.

Anchetat

ca/HARY BRAUNER

Anchetator:

Lt. Maj. T. Stălcu

3356

PROCES VERBAL DE INTEROGATORIU

Arrestatul HARY BRAUNER, născut la 24 Februarie 1918
în Piatra Neamț, fiul lui ~~H~~ERMAN (decedat) și DEBORA, cu ulti-
mul domiciliu Buc. Calea Victoriei Nr. 168

7 Iulie 1953, București

Interog. a început la ora

" s'a terminat "

Intrebare

În ce relații erai dta cu LENA CONSTANTES?

Răspuns

Pe L. CONSTATTE o cunosc din anul 1929-30 și eram
în relații de foarte bună prietenie, din toate punctele de
vedere.

Intrebare

Ti-a destăinuit dta L. CONSTATTE acțiunile ei de
ordin politic subversiv?

Răspuns

Da L. CONSTATTE mi-a destăinuit o mulțime de lucruri
privind activitatea ei subversivă îndreptată împotriva re-
gimului popular.

Intrebare

Cu ce persoane dela legațiile străine din București
avea legături L. CONSTATTE?

Răspuns

Stiu dela L. CONSTATTE că ea întreținea legături
cu un anume BUTLER dela legația Britanică din București, cu
col. EISINGHER dela Misiunea Militară Britanică din București
și VERA MELANOVA, funcționară la legația Cehoslovacă din Buco-
rești.

Intrebare

Cum a întret în legătură L. CONSTATTE cu VERA MELA-
NOVA?

Răspuns

În anul 1945, VERA MELANOVA a venit la L. CONSTATTE
ss/HARY BRAUNER

în București trimisă fiind de către NICOL GROSS, care se afla la Londra și unde VERA MELANOVA fusese funcționară pe lângă guvernul emigrant cehoslovac dela Londra.

La venirea VEREI MELANOVA la București, i-a adus ceva cadouri din partea lui NICOL GROSS.

Întrebare

Ce relații s'au dezvoltat între L.CONSTANTE și VERA MELANOVA?

Răspuns

Știu că între L.CONSTANTE și VERA MELANOVA s'au dezvoltat relații de bună prietenie, se vedeau des și L.CONSTANTE a trimis corespondența lui NICOL GROSS la Londra prin VERA MELANOVA. Deasemenea știu că L.CONSTANTE a transmis prin VERA MELANOVA o scrisoare la Paris lui PATRASCANU, în timp ce acesta se afla la conferința păcii din 1946.

Întrebare

Ce natură avea corespondența L.CONSTANTE transmisă prin VERA MELANOVA?

Răspuns

Corespondența transmisă de L.CONSTANTE prin VERA MELANOVA avea un caracter secret și de acela era folosită pentru acest scop VERA MELANOVA.

Întrebare

VERA MELANOVA cunoștea caracterul secret al scrisorilor?

Răspuns

Eu deși o cunoscusem bine pe VERA MELANOVA ea nu mi-a spus dacă cunoște caracterul secret al scrisorilor lui L.CONSTANTE. Eu nu am vorbit cu L.CONSTANTE dacă VERA MELANOVA cunoște sau nu conținutul scrisorilor. Cred însă că VERA MELANOVA cunoște caracterul secret al scrisorilor de vreme ce nu era folosită calea oficială și de vreme ce era folosită VERA MELANOVA în acest scop.

Întrebare

Ce opinii politice avea VERA MELANOVA?

Răspuns

N'am discutat cu ea chestiuni politice; cred însă că era argilo-fild, deoarece vorbea frumos de Anglia.

Întrebare

Ce știi despre plecarea L.CONSTANTE la Praga?

Răspuns

În vara anului 1947 când PATRASCANU a plecat la congresul juristilor democrați dela Bruxelles i-a facilitat

plecarea L.CONSTANTE la Praga; pentru a se întâlni acolo cu NICOL GROSS. L.CONSTANTE îi înștiințase mai înainte pe NICOL GROSS despre sosirea ei la Praga.

Stiu că pretextul plecării ei la Praga, era studiarea problemei "Teatrului de Păpuși".

Așa s'a întâlnit L.CONSTANTE cu NICOL GROSS la Praga.

Intrebare

Cu ce se ocupa acest NICOL GROSS?

Răspuns

NICOL GROSS era inginer petrolist în România, ocupându-se de instalațiile petrolifere.

În 1941 se afla la Cairo, lucrând la un birou de informații englez, lucru pe care mi l-a spus cumnata mea MARGHIT VULPESCU; care l-a văzut acolo, lucru pe care mi l-a spus și L.CONSTANTE.

Intrebare

Sub ce pretext a venit NICOL GROSS la Praga?

Răspuns

NICOL GROSS avusese cândva o reprezentanță tehnică din Cehoslovacia.

Pretextul venirii era de a se interesa de această reprezentanță.

Intrebare

Ce discuții a avut L.CONSTANTE cu NICOL GROSS, privind pe VERA MELANOVA?

Răspuns

Despre asta, L.CONSTANTE nu mi-a vorbit nimic.

Intrebare

Pe un anume CUBIN l-ai cunoscut?

Răspuns

Pe CUBIN l-am cunoscut personal prezentat fiind mie de L.CONSTANTE sau VERA MELANOVA nu-mi aduc exact aminte, era atagat comercial la legatia Cehoslovacă în București după 23 Aug. 1944, iar în timpul războiului fusese la Londra împreună cu VERA MELANOVA și stiu că la București trăiau împreună.

După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu cuvânt cu cuvânt și am constatat că corespunde a cele declarate de mine, îl susțin și semnez propriu.

Anchetat

ss/HARI BRAUNER

Anchetator
Lt. de Securitate
T. Drăghici

Vreau să mai fac o precizare și anume am auzit
dela un funcționar al Legăției Cehoslovace din București
că după ce a fost rechemat dela București la Praga, după
evenimentele din Februarie 1948, nu s'a mai reîntors la
Praga și a fugit undeva în America.

ss/HARI BRAUNER.

Proces-Verbal de interogatoriu

Arestatul Harry Brauner, născut la 24 Februarie 1918, în Prato Neamt, fiul lui Herman ^(decedat) Lebora.
(Data de stare civilă, ultimul domiciliu)
cu ultimul domiciliu Buc. Colea Vălculei N. 108.

Z. Julie 1953.

Orașul București.

Interogatoriul a început la ora _____ și min. _____

" s'a terminat " " " "

Intrebare: Tu ce relații erai între ea Leuă. Constante ?

Răspuns: Pe r. Constante o cunoscoam din anul 1929-30 și eram în relații de foarte bună înțelegere, din toate punctele de vedere.

Intrebare: Îți-a declarat rețetele r. Constante activității ei de activitate politică subversivă ?

Răspuns: Da. r. Constante mi-a declarat o mulțime de lucruri privind activitatea ei subversivă încheiată în jurul anului 1930.

Intrebare: Cu ce persoane de la legătura stătuia din București, avea legătură r. Constante ?

Răspuns: Știu de la r. Constante că ea întreține legătură cu un om numit Butler de la legătura Britanică din București, cu col. Zisinger de la misiunea militară Britanică din București și Vera Melanora, funcționară la legătura Cehoslovacă din București.

Înscrisura,

Harry Brauner.

Urmas: Iuthebor: Cum a intrat in Legatura
i. Constante cu Vera Melanovna?

Răzvan: În anul 1945, Vera Melanovna
a venit la i. Constante, în București, trimisă
judec de către Nicol Gross, care s-a oprit
la rândul ei unde Vera Melanovna fusese
funcționară pe lângă guvernul emigrant
Cehoslovac, dela rândul.

La venirea Verei Melanovna la București, ia
adus ceva cadouri din partea lui Nicol Gross.

Iuthebor: Ce relații s-au dezvoltat între
i. Constante și Vera Melanovna?

Răzvan: Știu că între i. Constante și
Vera Melanovna s-au dezvoltat relații de bună
înțelegere, și vedeam des și i. Constante
a trimis corespondența lui Nicol Gross
la rândul ei Vera Melanovna. Uneori
mămi știu că i. Constante a trimis
lui Vera Melanovna o scrisoare la Paris,
lui Petrescu, în timpul aceastei
și o făc la conferința facii din 1946.

Iuthebor: Ce natură avea corespondența
i. Constante trimisă lui Vera Melanovna?

Răzvan: Corespondența trimisă de
i. Constante lui Vera Melanovna, avea un
caracter secret și de aceea era folosită
întru acest scop. Vera Melanovna.

Iuthebor: Vera Melanovna cunoștea carac-
terul secret al scrisorilor?

Răzvan: Eu desigur o cunoșteam bine
și Vera Melanovna, și nu mi-a spus deo-
arecunostea caracterul secret al scrisorilor la

Urmare: I. Constante Cu un an inalt. cu
I. Constante odata Vera Melanore cunoste sau
un comunitate scriitorilor. Cred insa ca
Vera Melanore cunoste conectorul secret al
scriitorilor de vreme ce un era folosit. cacea
oficiala si de vreme ce era folosita Vera Melanore
in acest scop.

Intrebare: Ce oziimi politice avea Vera Melanore?

Raspuns: M-am discutat cu ea chestiuni
politice; cred insa ca era anglo. filo, deosebit
vorbesi frumos de engleza.

Intrebare: Ce sti despre plecarea I. Constante
la Praga?

Raspuns: In vara anului 1947. cand Patheanu
a plecat la congresul jurnalistilor de la Bruxelles.
si a facilitat plecarea I. Constante la Praga,
putu a se intalni acolo cu Nicol Gross.
I. Constante i-a sustinut mai inainte de Nicol
Gross despre scrisoarea ei la Praga.

Stiu ca pretextul plecarii ei la Praga, era
studierea problemei "Teatrului de Popor".

Asa s-a intalnit I. Constante cu Nicol Gross
la Praga.

Intrebare Cu ce se ocupa acest Nicol Gross?

Raspuns: Nicol Gross era inginer jehel, in
Romania, ocupandu-se de instalatiile telefonice.

In 1941, se afla la Cairo, luand la un
brou de informatii engleze, lucru se cere in la
sfus cunoste nea Marghit Vulpescu, care la
vizit acolo, lucru se cere in la sfus. si I.
Constante.

Semnatura,

Harry Braun.

Urmare: Iuteboc: Sub ce pretextula venit Nicol
Gross la Praga..?

Rosjurs: Nicol Gross arunca condusa
o reprezentanta tehnica din Cehoslovacia.
Pretextul veniri era de a se intorsa de
aceasta reprezentanta.

Iuteboc: Ce discutii a avut I. Constant
cu Nicol Gross, jurnist si Vera Melanova..?

Rosjurs: Despi asta, I. Constant nu
m-a vorbit nimic.

Iuteboc: Pe un anume Cubin Poi cumo-
sent..?

Rosjurs: Pe Cubin Poi cumo sent ser-
soul prezentat fiind mie de I. Constant
sau Vera Melanova unui aduc exact aminte,
ca storsat comercial la Legatia Cehoslovacia
in Bucuresti din 23 Aug. 1944, in timpul
ra zboiului fusese la Locota impune cu
Vera Melanova si stia ca la Bucuresti
traiau impune.

Dusi ce au citit prezentul
proces verbal de interogatori cuvant cu cuvant
si au constatat ca enesjura cu cele
declarat de mine, i-l sustin si sunt
propun.

Archetator

Archetator

At de la Stupina

Harry Brauner

Peau si mai faca precizari si am auzit de la
un jurnalist al leg. Cehoslovacia din Bucuresti ca din
ce a fost rechemat de la Bucuresti la Praga, dusi evangetele
din Februarie 1948, un S.A. ^{Semnatura} centura la Praga
si a fugit melanova in Buena.

Harry Brauner

PROCES VERBAL DE CONFRUNTARE
 =====

Intre arestatul HARI BRAUNER și OCTAVIAN NEAMTU, din
 ziua de 9 Iulie 1968, făcut în București

Confruntarea a început la ora

" s'a terminat " "

Intrebare HARI BRAUNER

Cunoști dta persoana din fața dta?

Răspuns

Da, este OCTAVIAN NEAMTU

Intrebare NEAMTU

Cunoști dta persoana din fața dta?

Răspuns

Da, este HARI BRAUNER.

Intrebare BRAUNER

Ai fost vreodată în dușmărie cu NEAMTU?

Răspuns

Nu.

Intrebare NEAMTU

Ai fost vreodată în dușmărie cu BRAUNER?

Răspuns

Nu.

Intrebare NEAMTU

Arată dta cum a fost organizată întâlnirea dela dta,
 unde a participat și HARI BRAUNER?

Răspuns

În anul 1946 după venirea lui COLOPENIA și ZILBER dela
 Paris, a avut loc la mine ocazia, din inițiativa lui POGONENIU, o
 întâlnire cu accepția. După câte mi amintesc, eu i-am anunțat pe
 amândoi, telefonic. Cu această ocazie am servit o masă seara.

Intrebare NEAMTU

Cine a participat la întâlnire?

Răspuns

Au participat: COLOPENIA, ZILBER, POGONENIU, HARI BRAUNER
 și eu.

Intrebare BRAUNER

Confirmi cele arătate de NEAMTU?

./.

Semnătura,

Hari Brauner, Neamtu

Răspuns

Confirm în totul, cu mențiunea că nu sunt sigur dacă a fost ziua sau noaptea.

Întrebare BRAUNER

Arată d-ta ce s'a discutat cu acest prilej?

Răspuns

Au avut loc discuții cu caracter politic, despre conferința de pace de la Paris, dar nu-mi aduc aminte precis ce s'a discutat. În timpul mesei eu m'am retras în camera din față, pe divanul lui NEAMTU, unde a venit și acesta și ne-am întins pe divan. NEAMTU nu a participat la discuții, ci numai GOLOPENTLA, POȘONIANU și ZILBER.

Întrebare NEAMTU

Confirmi d-ta cele arătate de H. BRAUNER?

Răspuns

Confirm în totul cu mențiunea că eu m'am dus primul pe pat și după aceea a venit și HARI BRAUNER, după scurt timp.

Întrebare BRAUNER

Ce precizări mai poți face în legătură cu această întâlnire.

Răspuns

Îmi aduc aminte că apoi s'au petrecut faptele, nu știu însă din inițiativa cui a avut loc întâlnirea. Menționez că la această întâlnire, eu împreună cu NEAMTU l-am adus pe ZILBER cu mașina, luându-l de la Institutul de Conjunctură.

Întrebare NEAMTU

Ce ti-a spus d-ta HARI BRAUNER, după ce s'a retras de la masă?

Răspuns

M'a întrebat dacă știu ce se discută la masă și i-am răspuns că nu știu. El mi-a spus: "Măi bine, că nici eu n'am rămas".

Întrebare BRAUNER

Ce caracter au avut aceste discuții?

Răspuns

Un caracter secret, conspirativ.

Întrebare BRAUNER

NEAMTU știa că aceste discuții au un caracter secret conspirativ?

Răspuns

Cred că știe.

Întrebare NEAMTU

Confirmi d-ta că discuțiile dintre ei au avut un caracter secret?

Hari Brauner. Neamtu

Răspuns

Am spus dela început ca aceste discuții s'au purtat în jurul conferinței de pace dela Paris. Nu confirm însă că am știut dinainte că vor avea loc astfel de discuții cu prilejul întâlnirii. În timpul discuțiilor mi-am dat seama că ele au un caracter secret și m'am retras.

Întrebare NEAMTU

Cum ai spus dă în declarațiile anterioare despre această întâlnire?

Răspuns

În declarațiile anterioare am spus că niciodată nu am atribuit acestei întâlniri un caracter secret.

Întrebare NEAMTU

Deci nu ai arătat adevărul. Acum la confruntare ai recunoscut că în timpul întâlnirii ți-ai dat seama că discuțiile aveau un caracter secret. Așa este?

Răspuns

Da. În timpul întâlnirii mi-am dat seama că natura acestor conversații este secretă.

Întrebare NEAMTU

Arăți dă, cu cine ai fost la Institutul de Conjunctură ca să-l anunți pe ZILBER pentru întâlnirea care a urmat?

Răspuns

Cu HARI BRAUNER.

Întrebare BRAUNER

Confirmi dă cele arătate de NEAMTU?

Răspuns

Nu confirm. O singură dată am fost cu NEAMTU și l-am luat pe ZILBER la întâlnirea cu GOLOPENTIA și FOGONENBU. De alte întâlniri nu știu nimic. Când am fost cu NEAMTU, el nu s'a dat jos dintr'agădă, l-am luat pe ZILBER și ne-am dus acasă la NEAMTU. Nici nu era vorba de anunțat ZILBER despre o întâlnire ulterioară.

Întrebare NEAMTU

Precizează dă cum stau lucrurile?

Răspuns

Pentru întâlnirea cu GOLOPENTIA și FOGONENBU, l-am anunțat pe ZILBER prin telefon. În legătură cu întâlnirea care a urmat cu FOGONENBU, STANCĂ și RADU BUZEȘTI m'am dus cu HARI BRAUNER la Conjunctură pentru a-l convoca pe ZILBER.

Întrebare NEAMTU

În momentul când dă i-ai comunicat lui ZILBER despre întâlnire, HARI BRAUNER unde era?

./.

Hamprauer.

Scunditura.
Cucunib

Răspuns

Era de față împreună cu mine.

Întrebare BRAUNER

Confirmați cele arătate de NEAMTU?

Răspuns

Nu confirm, întrucât nu am fost împreună la ZILBER de-
odată o singură dată, când l-am luat și l-am dus la întâlnirea cu
GOLOPENTIA și POCONEANU.

Întrebare NEAMTU

Ce ai de spus la cele arătate de BRAUNER?

Răspuns

Eu așa știu, că la întâlnirea cu GOLOPENTIA nu am fost
cu HARI BRAUNER la Institut. Nu mai am alte elemente de aducere
aminte.

Întrebare NEAMTU

Etia ai arătat că atunci când a fost întâlnirea cu GOLO-
PENTIA, a fost și HARI BRAUNER. Etia și că pe urmă, când l-ai
anunțat pe ZILBER despre următoarea întâlnire cu POCONEANU, a
fost deasemenea și HARI BRAUNER cu etia la Institutul de Con-
junctură. Așa este?

Răspuns

Așa este. Deosebeni este adevărat că eu și cu HARI
n'am fost decât o singură dată împreună la Institutul de Con-
junctură. Această singură dată a fost însă cu prilejul comuni-
cării din partea lui POCONEANU a întâlnirii care a urmat ace-
leia cu GOLOPENTIA.

Întrebare NEAMTU

Deci era necesar să mergi cu HARI BRAUNER la ZILBER?

Răspuns

Pertrușcă nu am fost niciodată până atunci la Institu-
tul de Conjunctură și deci nu știu unde este.

Întrebare NEAMTU

Deci era necesar să mergi la ZILBER? Telefonul nu
putea fi folosit în acest scop?

Răspuns

Am înțeles că el ar dori să merg personal la ZILBER
ca să-l anunț.

Întrebare BRAUNER

Confirmați că ați fost împreună la ZILBER pentru a-i
face comunicarea din partea lui POCONEANU.

./.

Semnătura,

Harig Braun. Neamtu

*Indiferent de mine
Neamtu*

Am înțeles că el ar dori

am înțeles că el ar dori

(să merg personal la ZILBER

Atestare

Su confirm acest lucru.

Prezentul proces-verbal de confruntare a fost citit
de noi și corespunde întocmai celor declarate de noi.

Semnătura,

Vambrance *Armenis*

Confruntarea a fost făcută de noi:

Lt.col. de Securitate

I. Soltuțiu

Cpt. de Securitate

Gh. Moraru

Lt. maj. de Securitate

V. Vânătoru

293 365 367

REFERAT

(de încheiere a cercetărilor)

Data 29. Martie 1954.

În urma studierii dosarului de anchetă Nr. _____ deschis împotriva
arestatului Brauner Hari
(numele și prenumele)

am constatat că activitatea criminală a arestatului _____
Brauner Hari este dovedită prin materialul rezultat
(numele și prenumele)

din cercetările preliminare, iar ca urmare dispunem încheierea cercetărilor din
dosarul de față și transmiterea dosarului de acuzare al arestatului
Brauner Hari prin Procuror, la instanța de judecată.
(numele și prenumele arestatului)

Cuprinsul prezentului referat va fi adus la cunoștința arestatului.

Semnătura, anchetatorului

„DE ACORD”

Șeful Organului de anchetă

Am luat cunoștință de conținutul prezentului referat.

Semnătura arestatului.

Hari Brauner

Data 29. Martie 1954.

Dos.Nr.67/1954

PROCES VERBAL (MISCEA)

Astăzi, anul 1954, luna Aprilie, ziua 14
Tribunalul Suprem, Colegiul Militar, compus conform art.8
din Legea Nr.7/952 din:
Colonel NOIBESCU ILIE, preşedinte
Colonel DEMETRIE ALEXANDRU, membru
Colonel CIULEI ION, membru,
deliberând în secret, conform art.291-295 C.J.M. asupra culpabili-
tăţii şi aplicării pedepsei în cauza penală privitoare pe:
1.- LUCRETIU PATRASCANU, învinut pentru:
a) crimă contra păcii, p.p. de art.2 lit.c din Legea
nr.291/1947, cu modificările ulterioare;
b) crimă de înaltă trădare, p.p. de art.184 c.p.combinat
cu art.229 C.P.;
c) Crima de înaltă trădare, p.p. de art.190 pct.1 şi 2 c.p.
2.- HERBERT ZILBER (NIS NISU) învinut pentru:
a) crimă contra păcii p.p. de art.2 lit.c din Legea nr.291
1947 cu modificările ei ulterioare;
b) Crima de înaltă trădare p.p. de art.184 c.p. combinat
cu art.229 c.p.;
c) Crima de înaltă trădare p.p. de art.190 pct.1. şi 2
c.p.
3.- ION MOCSONI STINGEA, învinut pentru crimă de înaltă
trădare p.p. de art.184 c.p. combinat cu art.229 c.p.
4.- ALEXANDRU EZEPHANESCU, învinut pentru:
a) Crima contra păcii p.p. de art.2 lit.c din Legea Nr.
291/947 cu modificările ei ulterioare;
b) Crimă de înaltă trădare p.p. de art.184 c.p. combinat
cu art.229 C.P.
c) Crimă de înaltă trădare p.p. de art.191 C.P.
5.- IONUS KOPIER, învinut pentru:
a) Crimă contra păcii p.p. de art.2 lit. c din legea nr.
291/947, cu modificările ei ulterioare;

382
369

b) Crimă de înaltă trădare p.p. de art.191 c.p.

6.- JAC BĂNĂAN, învinuit pentru:

a) crimă contra păcii p.p. de art.2 lit. c din Legea nr.291/1947 cu modificările ei ulterioare;

b) c ima de înaltă trădare, p.p. de art. 190 c.p.

7.- BRIL CALMANOVICI, învinuit pentru:

a) crima contra păcii, p.p. de art. 2 lit. c. din Legea nr.291/947, cu modificările ei ulterioare;

b) crimă de înaltă trădare p.p. de art. 191 C.P.

8.- VICTORIA BARBU, învinuită pentru c ima contra păcii p.p. de art. 2 lit. c din Legea nr.291/947, cu modificările ei ulterioare.

9.- LENA CONSTANTE, învinută pentru:

a) crima de înaltă trădare, p.p. de art. 191 c.p.

b) complicitate la crima de înaltă trădare p.p. de art. 184 c.p. comb. cu art. 230 c.p..

10.- HERANT TOROSSIAN învinuit pentru:

a) crima de înaltă trădare p.p. de art. 190 c.p.

b) complicitate la crima de înaltă trădare p.p. de art. 184 c.p. comb. cu art. 230 c.p.

11.- HATI BRAUGH, învinuit pentru:

a) crima de înaltă trădare p.p. de art.191 c.p.

b) complicitate la c ima de înaltă trădare p.p. de art.184 c.p. comb. cu art. 230 c.p.

Pentru motivele ce se vor vedea în corpul sentinței și în unire cu concluziunile Procuraturii Militare,

în numele poporului

A C T A K A S T E :

Cu unanimitate de voturi declară culpabili pe:

1. LUCRETIU PATRASCANU, pentru:

a) c ima contra păcii p.p. de art. 2 lit. c din Legea nr.291/1947 cu modificările ei ulterioare;

b) Crima de înaltă trădare p.p. de art. 184 c.p. combinat cu art. 229 c.p.

c) Crima de înaltă trădare p.p. de art. 190 pct. 1, și 2 c.p.

2.- HERBERT ZILMER pentru:

a) crima contra păcii p.p. de art. 2 lit. c din Legea nr. 291/947 cu modificările ei ulterioare;

b) crima de înaltă trădare p.p. de art. 184 c.p. combinat cu art. 229 c.p.

c) Crima de înaltă trădare p.p. de art. 190 pct. 1 și 2 c.p.

3.- ION MOCSONYI STYRCEA, pentru crima de înaltă trădare p.p. de art. 184 c.p. combinat cu art.229 c.p.

4.- ALEXANDRU STEFANESCU, pentru:

a) crima contra păcii p.p. de art. 2 lit. c din Legea nr.291/947;

b) crima de înaltă trădare p.p. de art.184 c.p. combinat cu art.229 c.p.

c) Crima de înaltă trădare p.p. de art. 191 c.p.

5. REMUS KOFLER, pentru:

a) crimă contra păcii p.p. de art. 2 lit. c din Legea nr. 291/947 cu modificările ei ulterioare;

b) crima de înaltă trădare p.p. de art. 191 c.p.

6.- JAC BERMAN, pentru:

a) crima contra păcii p.p. de art. 2 lit.c din Legea nr.291 947 cu modificările ei ulterioare;

b) crima de înaltă trădare p.p. de art. 190 c.p.

7.- EMIL CALMANOVICI, pentru:

a) crima contra păcii p.p. de art, 2 lit c. din legea nr. 291/947 cu modificările ei ulterioare;

b) Crima de înaltă trădare p.p. de art. 191 c.p.

8.- VICTORIA SARBU, pentru crima contra păcii p.p. de art.2 lit. c. din Legea nr.291/947 cu modificările ei ulterioare.

9.- LENA CONSTANTE, pentru:

a) crima de înaltă trădare p.p. de art. 191 C.F.

b) complicitate la crima de înaltă trădare p.p. de art. 184 c. p. combinat cu art. 230 c.p.

10.- HERANT TOROSSIAN, pentru:

a) crima de înaltă trădare p.p. de art. 190 c.p.

b) complicitate la crima de înaltă trădare p.p. de art. 184 c. p. combinat cu art. 230 c.p.

11.- HANI BRAUNER, pentru:

a) Crima de înaltă trădare p.p. de art. 191 c.p.

b) complicitate la crima de înaltă trădare p.p. de art.184 c.p. combinat cu art. 230 c.p.

Deasemeni cu unanimitate de voturi că sunt circumstanțe atenuante în favoarea acuzaților HERBERT ILBER, ION MOCSONYI STYRCEA, ALEXANDRU STEFANESCU, JAC BERMAN, EMIL CALMANOVICI, VICTORIA SARBU, LENA CONSTANTE, HERANT TOROSSIAN și HANI BRAUNER.

Cu unanimitate de voturi, făcând aplicațiunea art.2 lit.c și art.4 din Legea nr.291/947 modificată prin Decret nr.32/1953, îl condamnă pe LUCRETIU PATRASCANU, la moarte și confiscarea averii, pentru crimă împotriva păcii.

Făcând aplicațiunea art. 184 c.p. combinată cu art.229 c.p. îl mai condamnă la muncă silnică pe viață, pentru crima de înaltă trădare.

Făcând aplicațiunea art. 190 pct. 1. și 2 c.p. îl condamnă la muncă silnică pe viață, pentru crima de înaltă trădare.

Conform art. 101 c.p. condamnatul LUCRETIU PATRASCANU va executa pedeapsa cea mai gravă.

Cu unanimitate de voturi, făcând aplicațiunea art.2 lit. c și art.4 din Legea nr.291/947 modificată prin Decret nr.32/953 și art.157 c.p. îl condamnă pe HERBERT WILBER la muncă silnică pe viață, confiscarea averii și 10 (zece) ani degradare civică, pentru crima contra păcii.

Făcând aplicațiunea art. 184 c.p. combinat cu art. 229 c.p. și art. 157 c.p. îl mai condamnă la 25 (cincizeci) ani muncă silnică și 5 (cinci) ani degradare civică, pentru crima de înaltă trădare.

Făcând aplicațiunea art. 190 pct. 1 și 2 c.p. și art. 157 c.p. îl condamnă la 25 (cincizeci) ani muncă silnică și 5 (cinci) ani degradare civică, pentru crimă de înaltă trădare.

Conform art. 101 c.p. condamnatul HERBERT WILBER va executa pedeapsa cea mai gravă, adică muncă silnică pe viață, confiscarea averii și 10 (zece) ani degradare civică.

În baza art. 304 al.1 C.J.M. îl obligă să plătească 1.000 (unamie) lei cheltueli de judecată.

Cu unanimitate de voturi, făcând aplicațiunea art. 184 c.p. combinat cu art. 229 c.p. și art. 157 c.p. îl condamnă pe IOSE BOSCOVICI STYRORA, la 15 (cinsprezece) ani muncă silnică și 5(cinci) ani degradare civică pentru crima de înaltă trădare.

În baza decretului 12/948, îl condamnă și la confiscarea întregii averi.

În baza art.304 al.1 C.J.M. îl obligă să plătească 800 (opt sute) lei cheltueli de judecată

Făcând aplicațiunea art. 101 c.p. și art. 103 op. contoposte pedeapsa de 2 (doi) ani închisoare corecțională aplicată condamnatului prin sentința nr.1988 din 11 noiembrie 1947 de Tribunalul

deprez, Colegiul Militar prin sentința nr.49 din 14 aprilie 1954, ambele hotărâri fiind definitive.

În baza art.463 C.J.M. îi compută detenția preventivă de la 8 Septembrie 1947.

Cu unanimitate de voturi, făcând aplicațiunea art.2 lit.c și art.4 din Legea nr.291/947 modificată prin Decretul nr.32/953 și art.157 c.p. îl condamnă pe ALEXANDRU ȘTEFANESCU, la muncă silnică pe viață transformându-se în temniță grea pe viață, conf.art. 31 c.p. condamnatul având vârsta de 46 ani, confiscarea averii și lo (zece) ani degradare civică, pentru crima contra păcii.

Făcând aplicațiunea art.184 c.p. combinat cu art.229 c.p. și art. 157 c.p. îl mai condamnă la 25 (cincizeci) ani muncă silnică transformându-se în 25 ani temniță grea, conf. art.31 c.p. și lo (zece) ani degradare civică, pentru crima de înaltă trădare.

Făcând aplicațiunea art. 190 pct. 1 și 2 c.p. și art. 157 c.p. îl condamnă la 25(cincizeci) ani muncă silnică, transformându-se în 25 (cincizeci) ani temniță grea și lo (zece) ani degradare civică, pentru crima de înaltă trădare.

Conform art. 101 c.p. condamnatul ȘTEFANESCU ALEXANDRU, va executa pedeapsa cea mai gravă, adică muncă silnică pe viață, transformându-se în temniță grea pe viață, conf. art. 31 c.p. confiscarea averii și lo (zece) ani degradare civică.

În baza art. 304 al 1 C.J.M. îl obligă să plătească 1.000 (una mie) lei cheltuieli de judecată.

Cu unanimitate de voturi făcând aplicațiunea art.2 lit.c și art. 4 din Legea nr.291/947 modificată prin Decret nr.32/953, îl condamnă pe ARNUS KOFLER, la moarte și confiscarea averii, pentru crima împotriva păcii.

Făcând aplicațiunea art. 191 c.p. mai condamnă la muncă silnică pe viață, pentru crima de înaltă trădare.

Conform art. 101 c.p. condamnatul ARNUS KOFLER, va executa pedeapsa cea mai gravă.

Cu unanimitate de voturi, făcând aplicațiunea art. 2 lit.c și art. 4 din Legea nr.291/947, modificată prin Decret nr.32/953 și art. 157 c.p. îl condamnă pe JAC BERMAN la lo (zece) ani muncă silnică, confiscarea averii și lo (zece) ani degradare civică, pentru crimă contra păcii.

Facând aplicațiunea art. 190 c.p. și art. 157 c.p. îl mai condamnă la 8 (opt) ani muncă silnică și 5 (cinci) ani degradare civică pentru crima de înaltă trădare.

Conform art. 101 c.p. condamnatul JAC BERMAN va executa pedeapsa cea mai gravă, adică 10 (zece) ani muncă silnică, confiscarea averii și 10 (zece) ani degradare civică.

În baza art. 463 C.J.M. i se compută detențiunea preventivă dela 15 Decembrie 1952 (oct.)?

În baza art. 304 al 1 C.J.M. îl obligă să plătească 500 (cinci sute) lei cheltueli de judecată.

+

Cu unanimitate de voturi, făcând aplicațiunea art. 2 lit. c. și art. 4 din Legea nr. 291/947, modificată prin Decret nr. 328/953 și art. 157 c.p. îl condamnă pe EMIL CALMANOVICI, la muncă silnică pe viață, confiscarea averii și 10 (zece) ani degradare civică, pentru crimă contra păcii.

Făcând aplicațiunea art. 191 c.p. și art. 157 c.p. îl mai condamnă la 25 (deucezicicinci) ani muncă silnică și 5 (cinci) ani degradare civică, pentru crima de înaltă trădare.

Conform art. 101 c.p. condamnatul EMIL CALMANOVICI, va executa pedeapsa cea mai gravă, adică muncă silnică pe viață, confiscarea averii și 10 (zece) ani degradare civică.

În baza art. 304 al 1 C.J.M. îl obligă să plătească 1.000 (unamie) lei cheltueli de judecată.

+

Cu unanimitate de voturi, făcând aplicațiunea art. 2 lit. c și art. 4 din Legea nr. 291/947 modificată prin Decret nr. 328/953 și art. 157 c.p. o condamnă pe VICTORIA SAREU la 8 (opt) ani muncă silnică, confiscarea averii și 10 (zece) ani degradare civică, pentru crima împotriva păcii.

În baza art. 463 C.J.M. compută detențiunea preventivă dela 13 Decembrie 1949.

În baza art. 304 al 1 C.J.M. o obligă să plătească 500 (cinci sute) lei cheltueli de judecată.

+

Cu unanimitate de voturi, făcând aplicațiunea art. 191 c.p. și art. 157 c.p. o condamnă pe IEREA CONSTANTIN, la 12 (doisprezece) ani muncă silnică și 5 (cinci) ani degradare civică, pentru crima de înaltă trădare.

Făcând aplicațiunea art. 184 c.p. combinat cu art. 230 c.p. și art. 157 c.p. o mai condamnă la 10 (zece) ani muncă silnică

și 5 (cinci) ani degradare civică pentru complicitate la crima de înaltă trădare.

În baza decretului nr.212/948 o condamnă și la confiscarea întregii averi.

Conform art. 101 c.p. condamnată LENA CONSTANTIN, va executa pedeapsa cea mai gravă, adică 12 (doisprezece) ani muncă silnică și 5 (cinci) ani degradare civică și confiscarea averii.

În baza art. 463 C.J.R. se computează detențiunea preventivă dela 17 Ianuarie 1950.

În baza art. 304 al I C.J.R. o obligă să plătească 500 (cincisute) lei cheltueli de judecată.

Cu unanimitate de voturi, făcând aplicațiunea art. 190 c.p. și art.157 c.p. îl condamnă pe HERANT TROSCIAN la 15 (cinsprezece) ani muncă silnică și 5 (cinci) ani degradare civică pentru crima de înaltă trădare.

Făcând aplicațiunea art. 124 c.p. combinat cu art. 230 c.p. și art. 157 c.p. îl mai condamnă la 10 (zece) ani muncă silnică și 5 (cinci) ani degradare civică, pentru complicitate la crima de înaltă trădare.

În baza decretului nr.212/948 îl condamnă și la confiscarea averii.

Conform art. 101 c.p. condamnatul HERANT TROSCIAN va executa pedeapsa cea mai gravă, adică 15 (cinsprezece) ani muncă silnică, 5 (cinci) ani degradare civică și confiscarea averii.

În baza art. 304 al I C.J.R. îl obligă să plătească 500 (cincisute) lei cheltueli de judecată.

Făcând aplicațiunea art. 101 c.p. și art. 108 c.p. contopeste pedeapsa de 5 (cinci) ani închisoare corecțională, aplicată condamnăului prin sentința nr.1244 din 7 August 1948 de Tribunalul Militar București, în pedeapsa de 15 (cinsprezece) ani muncă silnică 5 ani degradare civică și confiscarea averii, aplicată de Tribunalul Suprem, doleul militar prin sentința nr.49 din 14 aprilie 1954, ambele hotărâri fiind definitive.

În baza art. 463 C.J.R. computează detențiunea preventivă dela 23 Martie 1948.

Cu unanimitate de voturi, făcând aplicațiunea art. 191 c.p. și art. 157 c.p. îl condamnă pe RA I LAURIN, la 12 (doisprezece) ani muncă silnică și 5 (cinci) ani degradare civică, pentru crima de înaltă trădare.

JUDICATOR

It. Maj. de Jstifed

VARGA VAS

248
616

14 mai 1954

Donar individual vol II privindpe Hăni Băscuș.
conține un număr de 373 file (trei sute șaptezeci și trei file)

L. J. M. T. S.

Prezentul donar conține
375. - file plus una file nr 36 bis care
a fost sărită la numărul total deci în
total donorul conține 376. - file
(900 sute șaptezeci și șase)

616 956 G. M. T. S.

